

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVIII. évfolyam.

Szobotica, 1927. VASARNAP, december 4.

336. szám

Telefon: Kladóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52, 370.
Meglátunk mindennap reggel, ünnep után és hétfőn is.

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség, kladóhivatal és könyvosztály, Szobotica
Zmaj Jovin trg. 3. (Minerva palota)

A vajudó leszerelés

A leszerelés vajudó problémájának betegágya körül összegyülekeztek a tudós doktorok és még tudósabb sarkatánok. A gyerek halva fog megszületni, ez már bizonyos és a konzilium legalább az anya megmentésére törekszik, hogy az emberiség továbbra is gyönyörködhessek a pacifizmus illúziójával kendőzött szépségében.

A leszerelés általános és gyökeres végrehajtásának előfeltétele: azoknak a garanciáknak megteremtése, amelyek a népek biztonságérzetét szilárd alagra helyezik. Nincs az a nép, amely enélkül hajlandó volna fegyveres ereje leépítésére. De hol vagyunk még attól az időtől, amikor a lelkek szolidaritása és a népek nemzetközi egységgé tömörülő akaratát és nem szuronyok ereje lesz a béke fundamentuma? Egyelőre ott tartunk, hogy minden ország delegátusa elvileg a leszerelés mellett foglal állást, azonban a gyakorlati konzekvenciák levonását utópisztikusnak látszó garanciáktól teszi függővé. Gróf Bernsdorf osztrák kiküldött szerint a háborúnál célszerűbb és hathatósabb eszközt kell kitalálni a nemzetközi konfliktusok elintézésére. Mi legyen ez az eszköz? — ez a kérdés *punctum saliens-e* s egyszerűsmind a narancshéj, amelyen az egész eszmei békeprogram elcsuszlik.

A Népszövetség hivatása, hogy a *si vis pacem, para bellum* — ha békét akarsz, háborút készíts elő — veszedelmes és a gazdasági fejlődést megbénító gondolatát egy másik, nagyobb megnyugvást nyújtó, egészségesebb eszmével döntse meg. Ami az ideológiát illeti, a Népszövetség ennek a missziójának meg is felelt. Amde a Népszövetség csak addig tudta csorbítatlanul megőrizni presztizsét, míg egyik oldalon a győztes hatalmak, a másik oldalon a legyőzöttek sorakoztak és a genfi fórum feladatamindössze az volt, hogy a békeszerződések érvényét pacifista jelszavakkal ékesítse föl. Mihelyt a győztesek együttese ellentétes érdekek szerint differenciálódott és a Népszövetségnek Themis szerepét kellett volna betöltenie, kiderült, hogy a jog és igazság kezében tartott mérlege játékszer csupán, amelynek filigrán serpenyői a tények valóságát nem bírják el.

Méltán mosolyogtak a leszerelési konferenciát előkészítő bizottság tagjai, amikor a milliós hadseregre támaszkodó vörös imperializmus szószólója valamennyi szárazföldi, tengeri és légi haderő likvidálását javasolta. A mostani viszonyok között valóban olyan mulatságos ötlet ez, mintha például a fenevadak kongresszusán az az indítvány hangzana el, hogy minden állat fossa meg magát a fogazatától és a karmaitól. Viszont ha a teljes lefegyverkezésre irányuló előterjesztés a groteszk képzetlenségeket megillető derültséget kelti az érdekelt köreiben, nem hiábavaló-e minden olyan nemzetközi tanácskozás, amely a leszerelés megvalósítása körül forog? Vagy lehetséges a leszerelés és akkor mindent el kell követni a cél elérésére, vagy abszurdum és akkor — kár a benzínért.

Markovics Lázár dr., a jugoszláv delegáció vezetője a realpolitikusan éles judiciumával mutatott rá a teória és a praxis közt tátongó szakadékra, amelyet csak törekeny pallóként hidálnak át a népszövetségi garanciák. A Népszövetség semmiféle védelmet nem tudott adni Jugoszláviának az olasz külpolitika agresszivitása ellen és amikor a két szomszédos állam között kiéleződtek az ellentétek, a Népszövetségnek

minden gondja az volt, hogy muljék el tőle a döntés keserű pohara. Az ország biztonságának emelésére költötték meg a barátsági szerződést Franciaországgal, épen azért, mert a népszövetségi biztosítékok merőben elméleti értékűek és semmi gyakorlati jelentőségük nincs.

Csak akkor lehet komolyan és a siker kilátásával hozzáfogni a nemzetközi leszerelés munkájához, ha a népek biztonságát kétségtelen ga-

ranciák bástyázzák körül. Mindaddig, míg a Népszövetségnek nincs hatalma ahhoz, hogy a népek viszályában mint illetékes tényező bírskodjék és ítéletét fogatosítsa, a kormányok a diplomácia régi módszereire lesznek utalva, amelyek bázisa a fegyveres erő. A Népszövetségnek föl kell magát szerelnie a pacifizmus keresztülvitelére képesítő hatalommal, hogy a népeket leszerelhesse.

Tárgyalások indulnak meg Franciaország és Olaszország között

A francia kormány azt kívánja Olaszországtól, hogy ne törekedjék a Balkánon hegemoniára és szüntesse meg Jugoszlavia elszigetelésére irányuló törekvéseit

Londonból jelentik: A *Westminster Gazette* értesülése szerint az angol kormány közvetítésére

Franciaország és Olaszország között tárgyalások indulnak meg és ez a konferencia bizvást nevezhető földközi Locarnonak. Franciaország azt kívánja, hogy az olasz kormány hagyjon fel a franciaellenes túszurások politikájával,

ne törekedjék a Balkánon hegemoniára és szüntesse meg Jugoszlá-

via elszigetelésére irányuló törekvéseit.

Ha Olaszország kész ezeket az engedményeket megadni, akkor

Franciaország hajlandó Olaszországgal együttesen jóindulattal fontolóra venni az olasz túnépesedés problémáját,

viszont ha Olaszország nem ragadja meg az alkalmat a jóviszony helyreállítására, amely most kínálkozik, akkor el kell készülnie lennie arra, hogy

a legközelebbi francia kormány, amely bizonyára baloldali lesz, Olaszországgal szemben el fogja vesztíteni kéketürését.

Berlini jelentés szerint a *Worwärts* szavahihető párisi forrásra hivatkozva jelenti, hogy

a francia kormány a délkelet-európai és Földközi-tengeri problémákról tárgyalni készül Mussolinivel, azonban ezen a konferencián valószínűleg a tuniszi kérdés lesz előtérben.

Kéthavi szabadságra ment Markovics dr. pénzügyminiszter

Távolléte alatt a pénzügyminiszteriumot Spaho Mehmed dr. kereskedelmi miniszter vezeti

Politikai bonyodalom a földműves-szövetkezetek körül

Beogradból jelentik: A politikai élet a parlamenti szünet alatt továbbra is igen csendes és csak a parlamenti bizottságok dolgoznak. Az ellenzék vezérei élénk kontaktusban vannak *Davidovics* Ljubával. *Jovanovics* Jován, a földművespárt vezére naponként felkeresi a demokrata párt vezérét. *Jovanovics* és *Davidovics* szombati találkozásán a gazdasági válság jelenségeiről volt szó. *Jovanovics* felhívta *Davidovics* figyelmét arra, hogy a kormánynak a választási agitáció alatt tett ígéreteiből semmi sem valósult meg és a parlament olyan javaslatokkal foglalkozik, amelyeknek igen kevés közük van

a gazdasági válsághoz, mint például a központi igazgatásról szóló törvény, a csekk-törvény, a fegyverviselési törvény, viszont a parasztok váltóadóságainak likvidálásáról szóló törvény meghozatalát halogatják. *Jovanovics* kérte *Davidovics*ot, igyekezzék odahatni, hogy a kormány elsősorban a gazdasági kérdésekkel foglalkozzék.

A demokrata pártban szintén mutatkozik bizonyos elégedetlenség a gazdasági válsággal összefüggő kérdések elhanyagálása miatt és hír szerint a demokrata miniszterek a kormányban is fel fogják vetni ezeknek a kérdéseknek elsőbbségét.

A földműves-szövetkezetek ügye lassanként politikai térre terelődik, miután a jagodina vezetőség mögött áll a szerb földművespárt és a demokraták egy része.

A pénzügyminiszter betegszabadságon

Markovics Bogdán dr. pénzügyminiszternek a kormány egészségi állapotára való tekintettel kéthavi szabadságot engedélyezett. *Markovics* pénzügyminiszter már vasárnap egy külföldi fürdőbe utazik. Távolléte alatt a pénzügyminiszterium ügyeit *Mehmed Spaho* dr. kereskedelmi miniszter fogja intézni.

Vita a közjegyzőkről

Szombaton délelőtt *Lalosevics* Joca dr. elnöklétével ülést tartott az a parlamenti bizottság, amely dr. *Macsek* és társainak törvényjavaslatát tárgyalja a közjegyzői állás és az ügyvédség összefonhatatlanságáról. Ez a törvényjavaslat öt szakaszból áll s megtiltja a közjegyzőnek, hogy polgári és bűnpeleket feleket képviselhesse.

Az ülésen dr. *Macsek* hosszasan megindokolta javaslatát és rámutatott azokra a visszaélésekre, amelyek Horvátországban e téren mutatkoznak. Utána dr. *Andrić* Tivadar baranyai radikális képviselő szólalt fel s kifejtette, hogy *Macsek*ek egyoldalúan foglalkoznak a

Elmozdírták a földműves-szövetkezetek jagodina vezetőségét

Politikai körökben sokat kommentálják a beogradi rendőrség péntek esti eljárását a szerb földműves-szövetkezetek szövetségében, ahonnan a rendőrség eltávolította az ellenzék által jagodina megválasztott vezetőséget és visszahelyezte a noviszadi kongresszuson újjáválasztott régi vezetőséget. A földműves-szövetkezetek szövetségének ügye rendkívül komplikált, már azért is, mert a most eltávolított jagodina vezetőségnek két aktív miniszter, *Markovics* Bogdán dr. és *Kumanudi Koszta* dr., továbbá a pénzügyminiszter helyettese, *Protics* Jása is tagjai. A noviszadi vezetőségben helyet foglal *Popovics* Velja tárcanélküli miniszter

és ennek a vezetőségnek legalitását ismeri el *Sztankovics* Szvetozár földművelésügyi miniszter is, mint felügyeleti főhatóság. *Vukicsevics* Velja miniszterelnök, mint belügyminiszter szintén a noviszadi vezetőség mellett foglalt állást és rendőri karhatalmat adott neki a jagodinaiak eltávolítására, akik viszont a beogradi elsőfokú bíróság döntésére hivatkoznak, amely az ő kongresszusukat ismerte el legalisnak és ezt a döntést a semmitűszék is jóváhagyta.

Sztankovics Szvetozár földművelési miniszter szombat délelőtt felkereste *Vukicsevics* Velja miniszterelnököt és hosszú ideig tanácskozott vele erről a kérdéstről.

kérdéssel, mert csak a horvát törvényt ismerik, amely 1856-ból való és sokban ellenkezik a Vajdaságban érvényes közjegyzői törvénnyel, amely teljesen modern és megfelel a követelményeknek. A Vajdaságban a királyi közjegyzők éppen ezért hivatásuk magaslatán állanak és nagy tekintélynek örvendenek. Andrić is azon a véleményen van, hogy az ügyvédi és közjegyzői működés összeférhetetlen. Ha Horvátországban panaszok merülnek fel a közjegyző-ügyvédek ellen, ez nem közjegyzői, hanem ügyvédi működésükből folyik. A horvátoknak az a panasza, hogy nincs tarifa, szintén nem vonatkozhatik a vajdasági közjegyzőkre, mert azok az igazságügyminiszter által két évvel ezelőtt kiadott fix s a felek szempontjából méltányos tarifával dolgoznak. Andrić végül kérte az igazságügyminisztert, hogy a meghozandó új közjegyzői törvénnyel vegye figyelembe a vajdasági törvényt és lehetőleg azt terjessze ki az egész országra.

Vujčić Dimitrije földművespárti képviselő elfogadja Andrić fejtegetéseit, mégis felemlit néhány esetet a bánáti közjegyzői szabálytalanságokról. Dr. Budiszavljević Szrdjan független demokrata javasolta, hogy az igazságügyminiszter szerezzen be adatokat arról, hogy az egyes vidékeken az ügyvédi és közjegyzői működés összeférhetetlensége mennyiben nyilvánul meg, továbbá statisztikai adatokat, különösen Horvátországból, végül összehasonlító adatokat a külföldi államokból.

Szobotics Dusan dr. igazságügyminiszter megígérte az adatok beszerzését, mire a bizottság ülését bizonytalan időre elnapolták.

Az adóegységesítő bizottság ülése

Az adóegységesítő bizottság szombaton délután ülést tartott, amelyen a házadóról tárgyaltak. A 29—31. szakaszokat változtatás nélkül elfogadták, a 32. szakaszon némi változtatást eszközöltek. A 15. bekezdésről elhalasztották a döntést. Ez a bekezdés arról szól, hogy a földműveseknek a városokon kívül fekvő lakását házadómentessé teszik. A javaslatnak ezt a részét megváltoztatják úgy, hogy megállapítják azt a minimumot, amely mellett a földművesek házadómentességet élvezhetnek. A 33. szakaszt csekély módosítással elfogadták, a 34. szakaszt átszavazták olyan értelemben, hogy szubjektíve ki köteles házadót fizetni. A bizottság kedden délelőtt tartja legközelebbi ülését.

A magyar városi alkalmazottak is kapnak földet Sztaribecsejen

A sztaribecseji képviselőtestület megállapította a tisztviselők fizetését

Sztaribecsejről jelentik: A sztaribecseji képviselőtestület rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a községi tisztviselők és alkalmazottak fizetését állapították meg.

A közgyűlés, melyen Zsivkov Bain Száva elnököt, az előjáróság tagjainak tiszteletdíját állapította meg először, azután rátért a tisztviselők és alkalmazottak fizetésének rendezésére. Rövid vita után a közgyűlés a tisztviselő fizetéseket így szabta meg: a közigazgatási és adóügyi jegyző 4000, a közigazgatási és adóügyi aljegyző 2400, községi könyvelő 2000, az anjakonvi aljegyző 2000 dinár havi fizetést élvez. Az alárendelt tisztviselők számát tizenötben állapították meg és három kategóriába sorozták őket: az elsőbe tartozók havi 1600, a másodikba tartozók 1500, a harmadikba 1400 dinárt kapnak. A lovas rendőrvezető fizetését 1900, a gyalogosát 1400 dinárban szabták meg; a rendőrök és szolgák havi 1000 dinár fizetést kapnak.

A fizetések megállapítása után dr. Balassa Pál indítványt nyújtott be, mely szerint mindazok a hivatalnokok és alkalmazottak, akiknek a földművelés nem a főtevékenységük, csak azon esetben legyenek megválaszthatók, ha az agrárhivatalt által részükre kiutalt földről lemondanak, mert az agrárrendelői értekezésben hivatalnoknak, rendőröknek, szolgáknak föld nem jár. Az indítványhoz elsőnek Jelasić Iván eszperes szól hozzá, aki élesen állást foglalt a javaslat ellen és kijelentette, hogy Balassa hosszából a szerb nemzetiségű városi alkalmazottakat meg akarja fosztani a földtől. Balassa tiltakozott az ellen, hogy a javaslatát úgy állítsák be, mintha

az a szerbség ellen irányulna; a javaslatlaltal csupán azt akarta elérni, hogy a törvényes rendet és jogállapotot biztosítsák. Glavaski Cedomir radikális védelmébe vette Balassát és kijelentette, nagyon helyesnek tartja, hogy Balassa ugyanazokat a jogokat igyekszik kiharcolni a magyarság részére, amiben a szerbek részesülnek. A vita azzal végződött, hogy egy közvetítő indítványt fogadnak el, mely szerint a rendőr és szolga személyzet nemzetségre való tekintet nélkül négyezer-négyezer négy-százötven konyhaföldet kap; azoktól, akiknek agrár földje van, a föld évi bérletét levonják a fizetésükből.

A közgyűlés ezután a községi orvosi kérdéssel foglalkozott és elhatározta, hogy tekintettel az egészségügyi minisztérium rendelkezésére, négy orvosi ál-

ást szervez a mai három helyett. Miután az egyik orvos nem esik választás alá, csak kétfőre irnak ki pályázatot, a negyedik orvosi állás megszervezését pedig jóváhagyás végett bejelentik az illetékes hatóságnak. A községi orvosok havi fizetését 1500 dinárban állapították meg.

A sztaribecseji előjáróság december elsején, a szokástól eltérően, nem adta ki a tisztviselők és alkalmazottak egész havi illetményét, hanem csak a december 15-ig járó fizetést. Az előjáróság óvatosságból fizetett félhónapot, mivel nem akaria kitenni a községet annak, hogy a rövidesen megtörténő tisztviselőválasztások után azok, akiket nem választanak meg, a hónap letelte előtt otthagyják állásukat és így az előjárózatban varak álljanak be.

Megszakadtak a tárgyalások Maniu és Bratianu között

A román kormány nem fogadta el a parasztpárt követeléseit

Bukarestből jelentik: Bratianu miniszterelnök és Maniu, a nemzeti parasztpárt vezére szombaton délután találkoztak a beteg Titulescu lakásán.

Maniu ez alkalommal átadta a miniszterelnöknek a parasztpárt írásbeli válaszát a kormány ajánlatára.

A tanácskozásokon résztvett Duca belügyminiszter, Angheliescu hadügymi-

niszter és Stirbey herceg is.

Maniu a parlament azonnali feloszlását és a tiszta választásokat követelte.

A két óráig tartó tanácskozás után a miniszterelnök kijelentette, hogy a parasztpárt javaslata a kormány számára elfogadhatatlan

és a tárgyalások végleg megszakadtak.

Havi 550 dinárért kapnak kosztot a vajdasági diákok Beogradban

Riport a Vajdasági Diákmenza életéről

A színház és az egyetem közti, mindjárt a Vaszina-uccával párhuzamos Jugovic-uccában, már négy éve él és működik a Vajdasági Menza. A 10-es számú házon ez az egyszerű, szegény, kézzel rajzolt tábla függ:

Bojvoňanska Академска Трпеза

Szürke, négyemeletes, háboru utáni ház, amerikaiasan leegyszerűsített, sima formákkal, architektonikus problémák, kérdések és mámorok nélkül, a legtisztább és legközvetlenebb hasznosság és a legracionálisabb használati szempontok jegyében. Az egész ucca tipikusan beogradi: itt a fűszeres, itt van mindjárt a pék a maga üvegkalitkájában, amely csupa csiklandó kenyérről, átellenben kis dohányáruda, egy autógarázs; az ötemeletes palota mellett valami roskadozó, fáradt vityilló pittoreork jelensége; az ósdi kövezet, még Kara Musztafa idejéből 1802-ből, kissé gördrés és kitaposott, de még mindig csodálatosan szilárd, biztonságos és — miért ne mondjam ki az egyedüli szót, amely ideillik: — poétikus kövezet. (Nem kell szidni azt a jó öreg kaldomá-t, én legalább sohase tudnám szidni: olyan az, mint valami nagy, szimbolikus és érzélgős öröksége a történelmikezek s emlékeztetés rég mult időkbel: szelid és gyengéd szenzációja régies szerelmi hűségnek, amire mi, akik Einstein, Prust és Bremond apát gyermekei vagyunk, csak a könyvekből, mesékből emlékezünk bánattal, trubaduri várakozások és elhagyott eseménytelenségünk kódéből, olesó kis manzordok magányában. Mert, ismerjük be becsülettel, semmi nyoma sem maradt-e annak szívünkben és lelkünkben, ha végig megyünk, mondjuk, a Szkopljanszka uccán, vagy a Knez Mihailován, vagy bármelyikén azoknak, amelyekre az európai komfort és nagyvárosi blazirt egykedvűség már rávéste borús bélyegét és a civilizáció nyomát, a tramváj és villamosági szuverénitást, fölény, rend és uralom minden örömtelen jelét? Lehet-e ezt az érzést összehasonlítani azzal, ami olyan hatalmasan elfog bennünket, mikor leereszkedünk éjszaka a Szkadarliján, azon a hepehupás, kormos, direkt költségzetre temett síkatoron, a Dva Jelená-hoz? Ne beszéljünk ezekről a dolgokról, mi, akik olvastuk Bandalairét és Blokot és szerettük az estélyi üldögéléseket a kávéházakban!)

Fenn a harmadik emeleten van a menza: négy szoba, konyha, a többi hozzátartozó helyiségek. Nagyon jól ismerem minden szögletet, minden zóket, fogast, minden kést, tepsit, a zongora

hangját, a söprüt a szakácsnőt, az asztalterítőket, — de most, amikor minderről újságba kell írnom, kissé zavarban vagyok. Az elnököt keresem, hogy ő adjon felvilágosítást, figyelmeztessen, emlékeztessen a dolgokra.

Az elnök: technikai hallgató. Noviszadi, Tatics Milutin. Huszonkét éves, barna, felfelé fésült haj, szemüveg, mély, tompa basszushang, kissé heves, de öntudatos, gesztikulál beszéd közben; komolyan beszél, erőteljesen, kéréshetetlen precizitással, talán műanszok nélkül, (nagyon szépen és finoman csak művészek és szélhámósok beszélnek, az elnök azonban organizátor és a község törvényének hordozója), de a szava vág, mint a kés; rögtön világos, hogy tudja, mit akar és csak annyit akar, amennyi lehetséges és feltétlenül szükséges. Azt mondja:

— A menza 1924. november 16-ikán létesült. Maguk a diákok alapították, minden anyagi segítség nélkül, rendkívül sulyos körülmények között. Petrovics Brankó, Szevin Szeván, Radovics Sztóján és sokan mások szereztek körül tartós érdemeket. Eddig több mint ezeröt száz diák és diákleány étkezett itt, ez a konyha mintegy nyolcvannégyezer ebédet és hetvenezer vacsorát adott, ezek körül több mint tizezer ingyenes volt. E három év teljes költségvetése jelentékenyen túlhaladja a kétmillió dinárt. Eleinte a kosztért (háromfogásos ebéd, kétfogásos vacsora) havi hatszáz dinárt fizettek, most ötszázötvenet, de ha a viszonyok megengedik, ez az ár még csökkenni fog.

— A tagok abszolút többségben diákok, köztük a legtöbb vajdasági, minden nemzetiségbeli: vannak szerbek, horvátok, magyarok, németek. De más foglalkozású és más nemzetiségű emberek is étkeznek itt: újságírók, állami és magántisztviselők, románok, lengyelek, csehek, akik véletlenül átutaznak Beogradon.

— A fődolog: ez az atmoszféra, a tökéletes fegyelem s a minden nemzetiséggel és minden véleménnyel szemben tanusított türelmesség légré: azután az élelem egészséges, izletes, van elegendő mindig mindenki számára. Állandóan, egész éven át, husz-huszonöt szegény és érdemes diáknak adunk ingyen ételmet: segítünk, amennyire tudunk. Szemünk előtt a község célja és a társadalom java van állandóan, e fogalom legegészségesebb értelmében...

Nemsokára tizenkét óra és sürgősforgás érezhető mindenfelé. A derék és állandóan gondterhelt gazda, Szevin Szeván, fehér kabáthán, valami utasítást ad a szakácsnőknek (megint harragszik valamit, de a fejemet le mer-nem tenni, hogy minden rendben van): itt van »Feloizer« Mita is (a jó Isten tudja, mit jelent tulajdonképp ez a név),

aki mint kis ostoba fickó jött a menzára, akit valamikor mindannyian pofoztunk kissé és szerettünk, aki a menzán cseperedett fel és iskolázódott ki, most pedig már egész ember, diák, student: felügyel az ételosztásra a konyhán...

Lassanként megérkeznek mind: a könyvtárból, az órákról, szerenárium-ból, laboratóriumokból: elfoglaltak, vidámak, éhesek, perpatvarkodva és zajjal. Mennyi ember, mennyi mentalitás, mennyi különböző lehetőség, eszmei és fajl váltakozás, mennyi értékes, rendkívül típus példány! Sokan szeretnek idejárni: hogy nézzenek. Gyakran részesült itt tisztes fogadtatásban és megvendégelésben Draineć Rade, a költő, anynyiszor betért ide Petrovics Veljkó, Manolovics Todor, Ujevics Tin. Mert itt mindent lehet látni. Olvassák itt a legkülönbözőbb lapokat, mint: Politika, Les nouvelles littéraires, Bácsmegeyi Napló és Szrpszki Knjizevni Glasnik, Prager Presse és L'art vivant, Nyugat és Univerzitetzki Zivot, és olvassák — hogy már mindent szépen kibeszéljek — a nagyszerű Pascal-t és a buta Courts-Mahlert, a Hamletet és a lehetetlen Gypet egyaránt, ugyanazzal az odaadással, egyforma szenvedéllyel, a huszas évek egyforma tévelygésével: ének elő-ítéletek nélkül, nagy kérdések és nyugtalanságok nélkül, egyetlen céllal: hogy minél derűsebben teljen a nap, ami ma van. Az atmoszféra itt intim, lesekedő konvenciók nélkül, a csalások és meglepetések lehetősége nélkül, valami különleges spontánság ez. Mert már itt mindannyian adósak vagyunk (ez fontos és ezt nem lehet, nem is szándékozzák titkolni), adósak cigarettáért, újságért, a suszternak, a gazdasszonynak, a könyvkereskedőnek, a menza pénztárosának, egymásnak: ismerjük egymást a vesekig és nincsenek problémáink. A gyakorlatban ez körülbelül így fest: én tartozom X. Y. és Z kollégáknak; X. Y. és Z. tartoznak A. B. és C. kollégáknak, A. B. és C. viszont nekem tartoznak. Értik? Még nem vagyok huszonegy éves, de már az »öregek« közé tartozom.

Leskovic Mladen

Vissza kell fizetni a tanoncskolában szedett beiratási díjat

A kereskedelemügyi minisztérium — mint a Bácsmegeyi Napló jelentette — a napokban táviratilag értesítette a szubotici ipartestületet, hogy a tanoncskolai beiratási díj beszédését meg kell szüntetni. A rendelkezést megelégedéssel fogadták a szubotici iparosok, akiknek régi sérelmét orvosolta a minisztérium. A kereskedelemügyi miniszter e rendelete 24.650. szám alatt szombaton délelőtt érkezett meg a városi tanácshoz és a szubotici járási tanfelügyelőséghez. A rendelet világosan kimondja, hogy az alkotmány értelmében Szubotica város tanácsának nem volt joga az ipari és kereskedői tanoncskoltól tandíjat, illetve beiratási díjat szedni és ezért elrendeli, hogy a száz dináros beiratási díjak szedését azonnal szüntessék meg. A rendelet következtében most újabb kérdés merült fel: mi lesz azzal a pénzzel, amit eddig beiratási díj címen befizettek?

A Bácsmegeyi Napló munkatársa az iparosok vezetőitől úgy értesült, hogy az ipartestület követelni fogja a városi tanácsától, hogy a multban beiratási díj címen beszédett pénzt fizesse vissza az iparosoknak, illetve az ipartestületnek. Az iparosok békés uton igyekeznek ezt az ügyet elintézni, de ha így nem sikerül megegyezést létesíteni a városi tanácsal, az ipartestület beperli a várost. Az ipartestület adatai szerint a városi tanács 1926. évi végéig ötszázharminchatezer dinárt, ebben az évben pedig nyolcvanezer dinárt vételezett be ezen a címen, ami összesen hatszázötvenhat-ezer dinárt tesz ki.

Rádió
apparátusok
királynője a

SABA

négylámpás készülék

Konrath D. D. Subotica

A jugoszláv-francia szerződés francia megvilágításban

Beszélgetés a francia külügyminiszterium kabinet-főnökével

Páris, december hó.

— Nos, Genfben megint eleven az élet — szolt hozzám egyszerre Jacques Seydoux, a francia külügyminiszterium röviddel ezelőtt nyugalmába vonult szelűtött direktora, aki még ez év első felében Aristide Briand legbizalmasabb munkatársa volt. Évek hosszú során át minden külügyminiszternek ő volt a jobbkeze, az ő nagy zsenialitása és hasonlíthatatlan tapasztalata biztosította a francia külpolitika folytonosságát a belpolitikai események kapcsán egyre változó külügyminiszterekkel szemben. Polyton haladó rokkantsága néhány hóval ezelőtt visszavonulásra készítette: előkelő halottnak vélőd most, amint nagyuri lakásának e diszkrét eleganciával és nem minden-napi művészi ízléssel berendezett termében telhetetlen teste a széles karszékekben elnyúl. De a benyomás hirtelen változik, mikor e béna test fölött lassan kiemelkedik az újságlapok mögül a sovány, arisztokratikus fej, aminőket a Jozefinus idők hajszálfinom miniatűrjein múzeumban lát az ember. A busa szemöldökök mögött elevenen villog a mély, okos szem: a büszke agy dacol a test rokkantságával.

— Genf újra divatba jön — mondja félredobva a kiolvasott újságot. — Olvas-ta, hogy az oroszok Genfben teljes lefegyverzést fognak ajánlani? Láttá, hogy a németek mennyire örülnek ennek? Azt tartják, hogy egyedül ők szerelték le és most a többiek a sor.

— Némileg igazuk van — mondtam.

— Csak nagyon némileg! Én inkább azt mondanám, hogy Németország az egyetlen állam, melynek hadserege a modern időknek megfelel. Nem veszi észre, hogy a nagy, állandó hadseregek kora lejárt? A világháború bebizonyította — és az azóta történt hadtechnikai és kémiai felfedezések megerősítették — hogy semmi értelme sincs a hosszú katonai szolgálatnak és a nagy hadikészültségeknek. Káderek kelljenek, instruktorok, képzett tisztek és magas fejlettségű ipar. Mindez pedig Németországban teljes mértékben megvan. Biztos, hogy előbb-utóbb a többi állam is német mintára fogja a hadseregét átszervezni. Mindenekelőtt, mi, franciák. Mindez azonban csak modernizálása a hadseregnek; nem leszere-lése. Hadsereg-re szükség van mindaddig, míg a nemzetközi bíraskodás meg nem erősödik. Oly országban, ahol nincs rendőrség, okos ember revolver nélkül házá-ból ki nem lép. (Olvassa az amerikai aranyásó-idők történetét). Már pedig Európa ma még ilyen Wildwest, melynek nemzetközi rendőrsége nincs. Briand politikája, a garanciaszerződések minden többi állammal, mik végeredményben az egész kontinens egységesítéséhez fognak vezetni, az egyetlen út a leszerelés, illetve a nemzetközi béke felé. A leszerelési kongresszusok ma még nem sokat érnek: Míg az európai állapotok meg nem változnak, a hadseregeket nélkülözni nem lehet!

— Én még talán tovább mennék a pesszimizmusban, mondtam. Kétlem, hogy a Briand különböző garanciaszerződései tényleg mindig a béke ügyét szolgálják! Méltóztatott olvasni például az olasz sajtó kommentárjait a most költött jugoszláv-francia szerződés alkalmából? Ők ezt egyáltalán nem fogják fel békés aktus gyanúja! Pedig egyáltalán nincs igazuk. Briand békeszándékai tisztán állanak mindenki előtt. De, úgy vélem, mégis elkövettünk ez-uttal egy hibát. Hogy a jugoszlávokkal szerződünk, az nagyon helyes, de viszont egyidejűleg az olaszokkal is kellett volna baráti megbeszéléseket folytatnunk, egymással való jóviszonyunk biztosítására. A nemzetekkel való bántáshoz csak úgy kellene lélektanilag ismeretek, mint az egyes emberekkel való érintkezésben. Mussolininek és az egész olasz népnek a jelleméből folyik, hogy velük mindenekelőtt foglalkozni kell, nehogy az az érzésük legyen, hogy őket érdemtelenül mellőzik, vagy épen, hogy ki akarják játszani.

— És mégis azt hiszem, hogy a baráti

megbeszélések Olaszországgal nem sokra vezettek volna. Az ellentétek Franciaország és Olaszország külpolitikája között ugyszólván klegyelíthetetlenek! — mondottam.

Az ellentétek is természetesen — veté ellen Seydoux — és egy kis pszichológiával nagyon könnyen megérthetők. Képzze el csak, hogy például Németország a világháború folytán darabjaira szakadt volna és az egyes államdarabcskák független életet élnének. Ugy ez esetben a francia külpolitikának az lenne egész iránya és minden törekvése, hogy megakadályozza a darabcskák újient való egybekelését egy világhatalomra és minden lehető megtenne, hogy zavart és visszavonást szítson közöttük. Nos, a mi helyzetünk ugyebár nem ez: de Olaszországgal pontosan ilyen! A háború következtében darabokra szakadt osztrák-magyar monarchiából lett államok veszik most körül. Világos, hogy az olasz külpolitika e helyzetben a «divide et impera» elvét követi és legfőbb gondolja, hogy megdöntse a balkáni és balkánmögötti államok egyesülését egy világhatalomra. Ez a külpolitikai törekvés magyarázhatja meg

többi között az albánai eseményeket is... A francia külpolitika érdekei ezzel ellentétben éppen az egységes Középeurópa kialakulását kívánják. Nekünk béke kell és ezt a békét akkor látjuk biztosítva, ha a volt monarchia utódlamái nem küfél vagy széthúznak, hanem egymással fognak össze és ha kapcsolatosan a Balkánon is egyensúlyozott viszonyok teremnek.

— De ha az ellentétek Önök és Olaszország között ennyire nyilvánvalók és mélyreemenők: mi értelme akkor baráti megbeszéléseknek? — kérdeztem.

— Épen ezért szükségesek a tárgyalások — mosolygott Seydoux — 1914-ben is az volt a legnagyobb hiba, hogy az egymással ellentétben levő államok nem tárgyalták meg békésen az égető kérdéseket. Megbeszélés mindég az egymás megértése felé vezet. És a megértés a béke. Egy új háború senkinek sem érdeke.

— A francia álláspont — folytatta — mindig logikus és következetes. Akár a jugoszlávokkal kötünk egyezményt, akár Ausztriát szeretnők a többi dunai állammal hozni kapcsolatba, Németország helyét, akár Magyarországot óhatjuk békésebbnek látni: minde törekvéseink béképolitikának elgondoltságát mutatják: egységes Középeurópát akarunk!

— Radikális program — mondtam rá. Briand, vagy Herriot, vagy minketto. Mindenesetre radikális belpolitikával függ össze. De épen ezért talán a választások kimenetelétől függ. Bevallom,

hogy mint újságíró, már törtem a fejem ezeken a jövő választásokon: ha jobboldali többség jön be, veszélyeztetni a békés külpolitikát, viszont, ha baloldali többség jön be, akkor tönkremegy Poincaré szanálási műve, pénzügyi katasztrófa keletkezik, mely meggyöngíti a köztársaság presztizsét és ez végeredményben megint csak külpolitikai következményeket vonhat maga után.

— Ön logikus, mint egy német tudós — vélte Seydoux. — Annyiban van igazam, hogy sajnós a küszöbön álló választások tényleg a külpolitika jegyében fognak lefolyni.

— Miért sajnós?

— Nem szeretem, ha a pártok kegyétől függ a külpolitika. A belső és a külső politikát sohasem kell összezavarni. Ön pedig okoskodásában figyelmen kívül hagyja a legjelentékenyebb körülményt: a francia nemzet egészséges üszítőnét.

— Nálunk minden mindég rendbe jön. Soha semmielőtt párt Franciaországot nem fogja tönkretenni valami dogmatikus intranszigencia kedvéért. A baloldálnak, minthogy visszatértünk a régi kerületi választások módszerére, tényleg vannak esélyei. De nem látja Ön, hogy a baloldal máris mennyire fékez? A vagyonszeréről már úgy szólván senkisésem beszél. Poincaré szanálási művét aligha fogja egy győztes baloldal könnyelmű kézzel szétszórni. — Én bizalommal tekintek a jövőbe!

Benedek Károly

A szövetséges hatalmak külügyminiszterei Genfben tárgyalnak Litvinovval

A népszövetségi ülészak végén kerül sor a magyar-román agrárper tárgyalására

Párisból jelentik: A *Matin*-nek jelenti Genfből Sauerwein, hogy

Litvinov és Lunacsarszkij huszonegy órával meghosszabbították genfi tartózkodásukat, mert tárgyalás készül a szövetséges államok külügyminiszterei és Litvinov között

és ezen a konferencián meg fogják beszélni, hogy

milyen módon köthető a szovjet-kormány meg nem támadási szer-

ződések a szomszéd államokkal.

Genfi jelentés szerint, szombaton végleg tisztázódott az a kérdés, hogy a Népszövetség mostani tanácsülésének napirendjén, mikor kerül sorra a magyar-román agrárperrekből keletkezett konfliktus.

Titulescu román külügyminiszterrel szombaton távirat érkezett Sir Eric Drummondhoz, a Népszövetség főtitkárához, amelyben kéri, hogy a magyar-román vitás kérdést csak

a tanácsülés végén tizzék napirendre,

mert Titulescu valószínűleg csak az ülészak megnyitása után tud Genfbe érkezni.

A főtitkárság Románia kérésének eleget tesz.

Amint Budapestről jelentik, Apponyi Albert gróf szombat délben utazott el Genfbe, hogy a Népszövetség ülésén, mint a magyar kormány főmegbízottja képviselje Magyarországot.

Öszeülhet-e Noviszed törvényhatósági bizottsága a közigazgatási bíróság döntése előtt?

Általános tájékoztatás a választási rendelet értelmezése körül

Noviszedről jelentik: Lukács Predrag bácskai főispán, mint a *Bácsmegeyi Napló* megírta, visszautasította a november 6-iki törvényhatósági bizottsági tagválasztás ellen beadott három petíciót és kimondotta, hogy a községi választásokról szóló szabályrendelet 48. szakasza értelmében a főispáni döntés el-len a közigazgatási bírósághoz nyolc napon belül felelkezés adható be.

A főispáni átirat záradéka és a kísérő levél arra enged következtetni, hogy a főispán az az álláspontja, hogy a választások ellen a közigazgatási bírósághoz benyújtott felelkezés esetén, de kell várni a harmadfokú döntést és addig a törvényhatóság nem alakulhat meg.

A noviszedi városi körökben ebben az ügyben általános a tájékoztatás. Dr. Borota Branislav polgármesternek az az álláspontja, hogy a jogorvoslatokról szóló törvény alapján, nemkülönbön a közigazgatási bíróságokról szóló törvény értelmében, közigazgatási bíróságok véghatározata a közigazgatási bírósághoz beadott panasz esetén is végrehajtható. Ezzel szemben az a vélemény alakult ki, hogy felelkezés esetén be kell várni a közigazgatási bíróság döntését, mert a választásokról szóló rendelet a főispáni határozat ellen nem panaszt, hanem felelkezést állapít meg.

A *Bácsmegeyi Napló* munkatársának egy előkelő közjogi méltóságban volt és közigazgatási kérdésekben szakértőnek elismert személy ebben a kérdésben így nyilatkozott:

— A választási rendelet 48. szakasza szerint a választás szabályosságát

megtámadó felelkezés a főispánhoz intézendő, de ez a szakasz nem mondja ki, hogy ez a tartományi főispánhoz intézendő. A törvényen alapuló rendelet már bevezető szakaszában uiból megerősíti az 1886. évi XXI. törvényeket, amelynek 56. szakasza szerint a vármegyék és törvényhatóságok élén a főispán áll. A gyakorlatban ez Szubotican meg is van, mert ott a város élén külön főispán áll. A költségvetési törvény nem magát az állásokat törölte el, hanem az állásokkal járó költségvetési fedezetet. A választásokról szóló rendelet teljes épségben meghagyta az 1886. évi XXI. törvények erre vonatkozó rendelkezéseit, sőt megerősítette azokat. A tartományi főispán nem automatikusan főispánia a tartomány területén levő városoknak, mert erre külön megbízást nem nyert. Az általános közigazgatásról szóló törvény és az alkotmány különben is úgy intézkedik, hogy a városok auto-

nómiajáról külön törvény alkotandó és ez a körülmény megerősíti, hogy a városok közigazgatásilag nem tartoznak a tartományokhoz. Szubotica példája bizonyítja ennek az okfejtésnek a helyességét, különben Szubotica ép ugy a tartományhoz tartozna, mint ahogy a többi várost oda sorolták. Mindebből erre a megállapításra jutok, hogy a tartományi főispán nem volt jogosítva másodfokon dönteni, hanem a noviszedi polgármester, mert az a törvényes helyettese a főispánnak. Az adott esetben az az álláspontom, hogy a közigazgatási bírósághoz beadandó felelkezés nem akaszható meg a törvényhatóság megalkulását, mert a közigazgatási bíróság döntéséig a megválasztott törvényhatósági bizottság működése törvényesnek tekintendő.

Arról azonban szó sem lehet, hogy a régi kiszélesített tanácsot újabb ülésre hívják össze.

Vasárnap kezdődik Suboticán a cionista-kongresszus

A kongresszus két napig tart

A jugoszláviai cionista szervezetek országos kongresszusát vasárnap délután tartják meg Szuboticán a városháza dísztermében.

Már a szombati nap folyamán közel százötven vendég érkezett a kongresszusra Jugoszlávia különböző városaiból. A beogradi zsidó hitközség elnöke, dr. Alkalay Salamon is megérkezett a

kongresszusra; dr. Alkalay Izsák országos főrabbi a vasárnapi nap folyamán érkezik meg Szuboticára. A kongresszuson a Palesztina felépítési alap központi bizottságának egy delegátusa is résztvesz.

A kongresszust, amely két napig tart, a kormány nevében dr. Manojlović Dusan főispán fogja üdvözölni.

A véres András-nap

Szabdlábra helyezte: Burány Balázs tornyospusztai legényt, aki vadászfegyverével megsebesítette három nővérét

Szentáról jelentik: Néhány nappal ezelőtt, András napján, mint jelentették, Burány Balázs tornyosi fiatalember vadászfegyverével, amely véletlenül elsült a kezében, megsebesítette három nővérét. A sörétek széttronsolták a huszonöt éves Rozália karját, de az orvosok biznak felgyógyulásában. A tizennyolc éves Mária már kiheverte sérülését és remény van rá, hogy a legfiatalabb testvér testéből is el lehet távolítani a söréteket.

A rendőrség Burányt letartóztatta és jelentést tett az esetről a szubotici ügyészségnek. Az ügyészség az iratok és a sebesültek vallomásáról felvett jegyzőkönyv áttanulmányozása után táviratilag elrendelte Burányi szabdlábrahelyezését, mert kétség kívül megállapítható, hogy véletlen szerencsétlenség történt. Burány szombaton a szentai rendőrség szabdlábra helyezte, de az eljárást gondatlanságból okozott súlyos testisértés miatt tovább folytatják ellene.

2371

*Mikulásra
legszebb ajándék
Ruff
cukorkaüzletben kapható*

Csalással vádolnak két becskerei bankigazgatót

Mi történt a Nemzetközi Bankban kifizetett száztövenezer dináros váltóval?

Becskerekről jelentik: A becskerei Nemzetközi Kereskedelmi Bank részvénytársaság (Medunarodna Trgovačka Banka D. D.) ügyei már több ízben foglalkoztatták a nyilvánosságot. A becskerei államügyészség most vádiratot adott ki a nemzetközi kereskedelmi bank két igazgatója, Meszarovics Dobrivoje és Sztojkov Ignjat ellen, akiket az ügyészség nagyobb arányú csalás elkövetésével vádol.

Meszarovics Dobrivoje és Sztojkov Ignjat bankigazgatók néhány évvel ezelőtt jómódu földművesek voltak Melencei bánati községben. Mikor még a nagy konjunktúra ideje tartott, Meszarovics és Sztojkov elhatározták, hogy eladják földjüket és a vételárat egy nagy banküzlet alapításába fektetik bele. A két melencei gazda hamarosan meg is alakította Becskereken a Nemzetközi Kereskedelmi Bank részvénytársaságot.

A banküzlet eleinte nagyszerűen bevált. A két ujdonsült bankigazgató gyors tempóban gazdagodott, úgyhogy rövidesen Becskereken egy nagy házat, a vidéken pedig nagyobb földterületet vásároltak. Azonban a konjunktúra nem tartott soká, az üzleti életbe pangás állott és a két bankigazgató ujonnan szerzett vagyonra már elszórt és jövedelem helyett egyre újabb kelletlenlések érik az ambiciózus bankárokot.

Sztojkov Joca melencei földműves, a nemzetközi bank két igazgatójának földje legutóbb feljelentést tett a bankárok ellen a becskerei államügyészségben. Feljelentésében előadta, hogy neki száztövenezer dináros váltója volt Grulics Obrád kezében, amely esedékessé vált és ezért a Nemzetközi Kereskedelmi Banknál 1925 november havában befizetett száztövenezer dinárt azzal a megbízással, hogy fizessék ki Grulics Obrádot és a váltót szolgáltatásáért neki vissza.

Az idő mulott, Sztojkov a váltót nem kapta vissza, sürgette a Nemzetközi Banknál, de ott megnyugtatták, hogy minden rendben van, ők a váltót kifizették és így nem kell semmitől sem tartania. Sztojkov meg is nyugodott, de annál nagyobb volt a meglepetése, amikor 1926 június havában hivatalos értesítést kapott, hogy a Basahidi Takarékpénztár megóvatolta a váltóját és felszólította, hogy a száztövenezer dinárt fizesse ki a Basahidi Takarékpénztárnak. Minthogy ő a pénzt a Nemzetközi Kereskedelmi Banknál már egyszer kifizette, feljelentést tett az ügyészségben a

bank két igazgatója ellen.

A feljelentés alapján a vizsgálóbíró lefolytatta a vizsgálatot, amelyek során számos tanút hallgatott ki, köztük Grulics Obrádot, aki azt vallotta, hogy mivel a váltót nála 1926 júniusáig nem váltották be, ő azt a Basahidi Takarékpénztárnál leszámította. A lefolytatott

vizsgálat számos terhelő adatot produkált, amelyek alapján az államügyészség most kiadta a vádiratot, amelyben Meszarovicsot és Sztojkov Ignjatot csalás bűntettével vádolta.

Az érdekes ügy főtárgyalását előreláthatólag még december hónap folyamán meg fogják tartani.

Az Ungváry-féle milliárdos örökösödési perben a Kuria megváltoztatta az elsőfokú bíróságok ítéletét

Ujabb fordulat az izgalmas hagyatékpemben

Budapestről jelentik: A kuria szombaton hirdette ki ítéletét az évek óta folyó Ungváry-féle hagyatéki perben. Ezt a pert tudvalevőleg Bernolák Nándor dr. budapesti ügyvéd, volt népjóléti miniszter indította, mint Ungváry Ede kiskoru gyermekeinek ügygondnoka Ungváry Lászlóné és a többi Ungváry örökösök ellen, akiket dr. Lengyel Zoltán képviselt. Bernolák szerint a kiskoruak és a többi örökösök között még 1920-ban létrejött osztályos egyezség érvénytelen és ugyancsak érvénytelen az a szerződés is, amely szerint a kiskoruak az osztályegyezség alapján rájuk jutott vagyon eladták a többi örökösöknek. Ezen az alapon kérte Bernolák az osztályegyezség érvénytelenítését és azt, hogy új hagyatéki eljárással osszák fel az örökösök között a hatalmas Ungváryvagyon. A kecskeméti törvényszék és a budapesti ítélőtábla helytárolta a kiskoruak keresetét és kimondta, hogy az osztályos egyezség érvénytelen és a hagyatéki eljárást újból meg kell indítani. Időközben a per izgalmas részletekkel bővült, mert dr. Lengyel Zoltán ügyvédje, dr. Bernolák Nándor, valamint mások ellen bünvádi feljelentést tett, aminek következtében a perben szereplő feleknél házkutatást tartottak és különböző iratokat foglaltak le. Ez az eljárás még folyamatban van és eredményeképp éppen pöteken függesztették fel állásától Monostere Kálmán kecskeméti

törvényszéki bírót, aki az Ungváry-perben az elsőfokú ítéletet meghozta és a gyanu szerint összejátszott Bernolákkal.

Ilyen előzmények után döntött szombaton a kuria a polgári perben és ítéletében megváltoztatta a törvényszék és a tábla ítéletét és az 1920-ban az örökösök között létrejött osztályos egyezséget érvényesnek mondotta ki. Egyben azonban elrendelte a kuria az iratokat visszaküldését a budapesti táblához annak megállapítása céljából, hogy a kiskoruak és a többi Ungváry örökösök között 1921-ben létrejött szerződés, amelyben a kiskoruak osztályrészüket eladták a többi örökösöknek, nem károsította-e meg a kiskoruakat. Ha a tábla ezt megállapítaná, akkor ez a szerződés érvénytelen és Ungváry Lászlóné és társai tartoznak a kiskoruaknak megtéríteni azt a kárt, amit a szerződés következtében szenvedtek.

A perben igen érdekes volt az első és másodfokú bíróság költségmegállapítása. A törvényszék ugyanis Bernoláknak az alperesekkel szemben hárommilliórdot meghaladó, tehát peres eljárásban fantasztikusan nagy összeget állapított meg perkölttség címén. A kuria ítéletében nem döntött abban a kérdésben, hogy a perköltséget ki viseli, hanem utasította a táblát, hogy meghozandó újabb ítéletében döntsön arról, hogy ki fizesse meg a per költségeit.

Tizenkétévi fegyházra ítélték a Szalay-féle betörőbanda vezérét

A többi vádlott büntetése tizenöt napi fegyháztól nyolcévi fegyházig terjed

Négy napos tárgyalás után szombaton délután félhárom órakor ért véget a szubotici törvényszéken a Szalay György és társai elleni monstre-bűnpör tárgyalása.

A szombati tárgyalást Pavlovics István elnök reggel nyolc órakor nyitotta meg és a bíróság elsőnek Halbrohr Mór földbirtokost hallgatta ki tanúként. Halbrohr a békovi kastélyában történt betörés körülményeire vonatkozólag adott felvilágosítást. Elmondta, hogy a betörés alkalmával nem tartózkodott a kastélyban. Kovács Mária mint szakácsné szolgált nála és mint ilyen ismerte az egész ház berendezését és pontosan tudta, hogy ő mikor tartózkodik otthon. Kovács Mária együtt élt Német Lajos vádlottal, akit tájékoztatott a ház szökéséről. Ebből tudta meg Német, valamint Szalai György és Sándor, hogy ő mikor van távol és ezt az időt felhasználva követték el a betörést. Arra a kérdésre, hogy mit vittek el tőle, tanu azt felelte: egy vadászfegyvert, két revolvert, továbbá egy bőrkabátot, néhány öltözet ruhát, nagyszámu töltényt és egyéb holmit.

A vádlott közül Szalai György felállt és ezt mondotta:

— Kérem nem két revolvert vittünk el, hanem háromat.

Amikor az elnök megkérdezte a tanutól, hogy milyen kaliberű volt a browning-revolver és a tanu azt mondotta, hogy 6.75 milliméteres, Szalai ismét kijavította, hogy nem 6.75-ös, hanem 6.35-ös átmérőjű volt a revolver.

A tanu kihallgatása után bejelentette az elnök, hogy a még szombatra tanuak beidézték Goldstein Jakabot, akinél szintén rablási kísérlet történt, nem tállták meg, mert időközben elköltözött. Több tanu nem volt és így, miután a

felek részéről előterjesztés nem történt, az elnök a bizonyítási eljárást befejezettek jelentette ki és következtek a perbeszédék.

Radoszavijevics Szilvákó államügyész terjesztette elő a vádbeszédét:

— Három éven keresztül — mondotta az államügyész — szervezett nemzetközi tolvajbanda fosztogatta Szubotica és környékének lakosságát. A tolvajokat hosszú ideig nem sikerült elfogni, mert a banda vezére, Szalai György, amikor összeszorult körülötte a hurok, átszökött Magyarországra és csak akkor tért vissza, amikor ott is üldözték. A tolvajok nem voltak válogatók, minden kezük ügyébe kerülő dolgot elcsemeltek. Végre ez év májusában sikerült a bandát ártalmatlanná tenni és pedig éppen akkor, amikor a veszedelmes gonosztevők fegyverhez jutottak. Ha történetesen nem sikerült volna őket májusban elfogni, ezek a megrögzött fegyházviselt emberek nem riadtak volna vissza sokkal súlyosabb büncselekmények elkövetésétől sem. Mikor a három főbűnöst, a két Szalai-testvért és Német Lajost elfogták, egymásután kerültek a rendőrség kezére a banda többi tagjai is. Ezek vakmerőség tekintetében Harry Piel-lel vetekedtek: robogó vonatokra ugrottak fel, magas kerítéseket másztak meg, villámhárítón kuszak fel a háztetőre, végül pedig arra vetemedtek, hogy revolverrel tüzeltek a csendőrökre.

Az ügyész ezután pontonként sorra vette a vád anyagát és utalt rá, hogy valamennyi vád részben a vádlottak beismerése, részben a tanuvalomások által teljes egészében beigazolást nyert. Végül kijelentette, hogy valamennyi vádlott ellen fenntartja a vádat és kéri a vádlottak példás megbüntetését.

Az államügyész hatásos vádbeszéde után dr. Csányi Tibor, dr. Djenero Márkó, dr. Grabovac Pavle, Risztics Bozsidar, Dedics Nikola, dr. Barta Adám és Pesics Vladimir védők terjesztették elő a védelmet.

A perbeszédék után Pavlovics elnök a tárgyalást félbeszakította azzal, hogy az ítéletet déli tízenkét órakor fogja a bíróság kihirdetni.

A bíróság a tárgyalás félbeszakítása után tanácskozássra vonult vissza. Tekintettel a per óriási anyagára és arra, hogy huszonhárom vádlott ügyéről volt szó, a tanácskozás sokáig elhúzódott és félhárom volt, amikor az ítélekező bíró tanács Pavlovics elnök vezetésével bevonult a közönséggel tulsufolt terembe, hogy kihirdesse az ítéletet.

Mély csendben fogott hozzá az elnök az ítélethirdetéshez, amely azzal kezdődött, hogy a bíróság Gömöri Antal, Szalai György, Szalai Sándor, Német Lajos, Székely Mihály, Bartus Géza, Virág Róza, Kovács Mária, Szenyi Teréz, Fekete Mátyas, Orcsics Szime és Tumbász Bartul vádlottakat bűnösnek találta lopás, rablás, orgazdaság és szándékos emberölési kísérlet bűntettében és ezért elítélte: Gömöri Antalt egyévi és hathavi börtönre, Szalai Györgyöt tizenkét évi fegyházra, Szalai Sándort öt évi fegyházra, Német Lajost nyolcévi fegyházra, Székely Mihályt háromévi fegyházra, Orcsics Simét öt évi fegyházra, Bartus Gézát két és fél évi börtönre, Virág Rózát négy hónapi fegyházra, Kovács Máriaat hathavi börtönre, Fekete Mátyasat tizenöt napi fegyházra, Szenyi Terézt egy hónapi fegyházra és Tumbász Bartul három hónapi fegyházra. A többi tizenegy vádlottat a bíróság felmentette, miután nem merült fel ellenük bizonyíték.

Az államügyész az ítélet egyes részei ellen felebbezést jelentett be. Az elítéltek mindnyájan azon a címen felebbeztek, hogy az ítélet tulszigoru. A bíróság Gömöri Antalt az ítélet jogerőre emelkedéséig szabdlábra helyezte.

Autó u'ajdonosó: figyelmébe!

Elismert bécsi cég által gyártott

501-es Fiat-takarókat Din. 215 kiadásitjuk

AUTOMOBILIA FIAT-GARAGE

Subotica, Skadarska 7. Telefon 151

1831

Súlyos szerencsétlenség érte Mezei Ernót

A villamos elgázolta a kiváló magyar publicistát

Budapestről jelentik: Súlyos szerencsétlenség érte Mezei Ernó kiváló publicistát.

Mezei, aki hetvenéves kora ellenére még mindig aktív újságírói működést fejtett ki, az ucca egyik oldaláról át akart menni a másik oldalra, miközben a villamos alá került. A villamos kerekai fején és kariatán súlyos sérüléseket eített.

Mezeit beszállították a Rókus-kórházba. Állapota aggasztó.

Moravetz Album 1928.

43 szenzációs zeneművet tartalmaz.

Az év legszebb kottagyűjteménye.

Nem hiányozhat egyetlen zongoráról sem! 65 dinárért mindenütt kapható

11640

Ne várjon

míg náthája teljesen kifejődik, hanem a hurut első megnyilatkozásánál (a szárazság érzésénél) vegyen be a kiváló Panflavin-pasztillából, hogy a fertőzést csirájában elfojthassa. A Panflavin-pasztillák a garatüregebe kerülő betegségek okozóknak áthidalhatatlan akadályt jelentenek, kellemes ízűek és a gyomrot nem támadják meg. A legkiválóbb szaktudósok legjobban ajánlják. Gyógyszertárakban kaphatók

10910

Alekszandar király már tizenkét év előtt féltette a Balkán békéjét Olaszországtól

Öfelsége még szerb trónörökös korában Nikolajevics Nikoláj nagyherceg, orosz hadseregparancsnokhoz intézett levelében tiltakozott Olaszország túlzott követeléseivel ellen

Rendkívül nagy jelentőségű, érdekes történelmi dokumentum került most nyilvánosságra azokról a tárgyalásokról, amelyek annakidején Olaszországnak a világháborúba való beavatkozását idézte elő.

Olaszországnak a világháborúba való beavatkozása — mint ismeretes — csak hosszas tárgyalások után és az antant-hatalmak nagy fáradozása árán történt meg 1915 husvétján. Mivel akkoriban az antant helyzete az összes hadszíntereken meglehetősen kedvezőtlen volt, Olaszország nagy árat szabta semlegessége feladásáért. 1915 tavaszán Olaszország, Franciaország és Anglia Londonban megegyezést írt alá, amely Olaszország beavatkozása és a háború szerencsés befejezése esetén Itáliának juttatja nemcsak összes szerzeményeit, amelyeket a békeszerződésekben tényleg el is ért, hanem ezenfelül még egész Dalmáciát, az összes szigetekkel, Horvátországot csaknem Karlovácig és még sok más. Ez a szerződés sokáig akadály volt a Jugoszlávia és Olaszország közötti határrendezésnek, állandó konfliktusoknak volt az oka a két szomszédállam között, amelyek még máig sem nyertek teljes elintézt.

Ezzel a szerződéssel kapcsolatban Alekszandar király, mint akkori szerb trónörökös, 1915 április 22-én levelet intézett Nikolajevics Nikoláj nagyherceghez, az orosz seregek főparancsnokához. Ebben a levélben

**Alekszandar király igazi államiér-
fiul előrelátással megőszolja azo-
kat a bajokat és nehézségeket,
amelyek a szerződés miatt veszé-
lyeztetni fogják a háború utáni Eu-
rópa békéjét.**

A levél II. Miklós cár magánlevéllézában volt és azt a szovjetkormány »II. Nikolaj leveleiből« című okmánygyűjteményben hozta nyilvánosságra. Az érdekes levél teljes szövege a következő:

Nis, április 22.

Kedves nagybátyám!

— Megkaptam levelét, amely nagy örömet szerzett nekem. Örömmel jelenthetem, hogy a szerb hadsereg támadó előkészületei már befejezésükhöz közelednek. Azt hiszem, hogy a meghatározott időpontban megkezdhetjük az előnyomulást és remélem, hogy addig sikerüljön fog elhárítani mindazokat a nehézségeket, amelyekre utolsó táviratomban rámutattam.

— Épen most, amikor tollat fogok, hogy köszönetemet fejezzem ki hűszorgó véleményéért, amelyet úgy én rólam, mint a hadseregemről nyilvánított, jelentést kaptam, hogy

**a szlávok érdekeit, amelyekért po-
díg ez a háború kezdődött, feláldoz-
ták Olaszországnak a háborúba
való beavatkozás árul.**

Itália szerződést kötött a hármas antant államaival, amelyet eddig gondosan eltitkoltak előttünk és amelynek értelmében megkapja az egész osztrák tengerpartot a megfelelő »hinterlanddal«. Ez

több, mint másfélmillió legtisztább szlávot: szerbet, horvátot, szlovént, vagy száztözeven ezer legjobb katonát és tengerészt jelent

és azt is jelenti, hogy Itália megkapja az Adria összes kikötőit és stratégiai pontjait.

Olaszország velünk szemben Ausztria helyzetét és szerepét fogja átvenni,

mi pedig azt reméltük, hogy ez a háború végre megszabadít minket mindentől.

— Nem akarom Önnek említeni mindazon nehézségeket és veszélyeket, amelyekkel

a jövőben Ausztria helyett Olaszország fogja fenyegetni a Balkánt.

én csak az orosz hadseregparancsnokhoz fordulok, aki kezében tartja a szlávok sorsát, tudja meg ennek a dolognak erkölcsi oldalát. Ez súlyos csapás a mi

hadseregünknek, amely győzni akar. Az én hadseregem eleinte, valóságos fel volt villanyozva azokról a szavaktól, amelyekkel Ön az osztrák-magyar monarchia népeire fordult: ezek a szavak reményt öltöztetnek beléjük, hogy ültök ezeknek a szlávoknak a monarchiától való felszabadulásuk órája. Követeltem katonáimtól, hogy egyesítsék igyekezeteiket a hatalmas orosz hadsereg igyekezeteivel, hogy elérjék a fenséges célt. Vagy talán még nem folyt elég szláv vér ezért?

— Katonáimtól követelhettem, hogy ugyanolyan önfeláldozással küzdjenek, mint eddig. Katonáim eddig tudatában voltak annak, hogy a fölünk megkövetelt

áldozatokra szükség van és bátran elviselettek minden megpróbáltatást. Most azonban már senki sem győzheti meg őket, hogy nagy szövetségeseink elhagytak bennünket és hogy a szláv ideálokat Olaszországnak áldozták.

— Másrészt Románia ugylátszik azt fogja követelni a háborúba való részvétele áraként, hogy

Erdély mellett az egész Bánátot is neki biztosítsák,

pedig ezt a vidéket nagyjából szerbek lakják és ezenfelül a diplomácia arra akarja kényszeríteni Szerbiát, tegyen területi engedelményeket Bulgáriának. Ilyen módon mindezek a semleges államok,

amelyek mindezekig sok szívességeket tettek ellenségeinknek és amelyek a háború kitöréséig ellenséges indulatuk voltak velünk szemben, garanciákat kérnek és kapnak a hármas antanttól, amelyek mindenben csak kárára vannak szerény, de hű szövetségeseinknek, amely eddig Isten segítségével sikeresen harcolt.

— Kötelességemnek tartom Ön elé terjeszteni mindezeket a kérdéseket és nehézségeket, melyek ezek miatt a kérdések miatt támadtak épen abban a percben, amikor feltétlenül szükségünk van nagy erkölcsi erőre. Egy hadsereg fly lelkiülettel már előre legyőzöttnek tekinthető.

Ezerszeres jót, szerencsét, sikert kíván szerető és készséges öccse

Alekszandar.

Alekszandar király jóvondolása ma az olasz-albán katonai szövetség megkötése után már szinte szóról-szóra beteljesedett. Olaszország megvetette lábát a Balkánon és az olasz imperializmus terjedése könnyen felboríthatja a balkáni népek békéjét.

Mussolini az olasz-albán szerződésről

Az olasz miniszterelnök levele a kamara elnökéhez — Az olasz király szentesítette a szerződést

Mussolini a szomszéd államokkal való jóviszonyt hirdeti

Rómából jelentik: Az olasz-albán véd- és dacsövetségi szerződés olasz részről való ratifikálása is megtörtént és ez alkalmat adott Mussolininak arra, hogy a szerződés céljáról és jellegéről nyilatkozzék.

Az olasz király pénteken szentesítette az 1297. november 22-ikén aláírt albán-olasz véd- és dacsövetségi szerződést.

amely így nem is kerül a parlament elé. Az olasz-albán véd- és dacsövetségi szerződés megindokolására

Mussolini levelet intézett a kamara elnökéhez.

amelyben eddigi nyilatkozataitól némileg eltérően és gyakorlati politikájával ellentétben valamennyi szomszéd állammal való barátságos jóviszony fenntartását hirdeti. Mussolini levelében a következőket írja:

— A barátsági és döntőbírósi szerződés megkötése óta bőven volt alkalom arra, hogy Olaszország úgy Albánia, mint egész Európa előtt behizonyítsa, milyen kedvező kihatásai vannak ennek a szerződésnek az általános béke alakulására. A folyó évi márciusi események és

az olasz-jugoszláv konfliktus által kiéleződött helyzet behizonyította, hogy Olaszország szándékal változtatlanok és hogy Olaszország nem tűri az albán állam szabadságának és függetlenségének megsemmisítését.

Ha Olaszország alkalmat keresett volna arra, hogy alkalmazza a tiráni szerződést, melyet Európa több államában annyira rosszakarattal értelmeztek, akkor csupán szabad folyást kellett volna engedni az eseményeknek.

Az olasz jugoszláv krízis a napnál is fényesebben behizonyította, hogy Olaszország nemcsak a tiráni szerződés békés alkalmazását kívánja, nemcsak a status quo fenntartásának negatív politikáját üzi, hanem pozitív együttműködésre is hajlandó minden hatalommal, kizárólag azért, hogy biztosítsa a baráti jóviszony fenntartását minden állammal, elsősorban a szomszédaival szemben.

Az olasz kormány ennél fogva legutóbb megvitatta az albán kormánnyal a lehető legszorosabb együttműködés előnyeit, amelyek abban jelentkeznek, hogy mindkét szerződő fél a legteljesebb befolyást nyeri a másik szerződő fél politikájára minden bekövetkezendő eseménynél.

Ez az új szerződés a kölcsönös

megegyezésen alapul, azon az alapon, hogy a békés közvetítés eredménytelensége esetén a két állam közösen dönt az alkalmazandó megtorló rendszabályok ügyében.

Ez a cél vezette az olasz és az albán kormányt a második tiráni szerződés megkötésénél, amely szerződés minden tekintetben békés jellegű — fejezte be levelét Mussolini.

Minden meg van bocsájtván!

Kórházi orvosok becsületsértési ügye

Becsületsértési ügyet tárgyalt szombaton a becsületsértési bíróság. Dr. Mihajlovics Jován, becsületsértési kórházi orvos, becsületsértésért feljelentést tett dr. Tyeremov Jován nevű orvostársára ellen, aki a feljelentés szerint erőszakkal elfoglalta kórházi szobáját, kidobálta ruháit és dr. Mihajlovicsot több ízben arculütötte. A járáshíró bekielérésre szólította fel a feleket és Tyeremov hajlandónak mutatkozott a bocsánatkérésre.

Dr. Mihajlovics így szólt támadójához: — Maga azzal fenyegetett a verekezés után, hogy ha fel merem jelenteni, az anyám fölé nem lát élvé!

— Hát bocsássa meg azt is — mondotta Tyeremov dr. — és kezét nyújtott dr. Mihajlovicsnak, aki rövid vonakodás után elfogadta a békéjebbet.

Hát, jó megbocsádtok! — jelentette ki.

A haragosok ezután karöltve távoztak a tárgyalási teremből.

Avolt bezdáni csendőrmestert tizenkét évi fegyházra ítélték

A bíróság megvesztegetés, hivatalos hatalommal való visszaélés és súlyos testi sértés büntetésében mondotta ki bűnösnek

Szomborból jelentik: A szombori törvényszék Vojvodics-tanácsa szombaton tárgyalta Zsakics Jován volt bezdáni csendőrmester bűnügyét, akit az ügyészség megvesztegetés, súlyos testi sértés és hivatalos hatalommal való visszaélés bűntettével vádolt.

Zsakics még 1926-ban követte el a vádiratban említett bűncselekményeket Bezdánban. Május hónap elején a lopás miatt letartóztatott Bradar Jován monostori gazdát ötszáz dinár ellenében szabadon bocsájtotta; augusztus havában kardjával véresre verte Sierics Ferencet, aki az uccán Horváth János cigánnyal összevívott. A legsúlyosabb visszaélést szeptemberben követte el, amikor a bezdáni erdőn keresztül vezető országúton csendőreivel csempészekre lesett. A csendőrmester a kocsin arra haladó özv. Petrov Éva, a baranyai Topolje községből való harminkét éves napszámosnót és két társnőjét: Topalov Tamát és Topalov Janyát, akik az otthon készített kézimunkáikat vitték be a szombori vásárra, feltartóztatta és minden magyarázat mellőzésevel bekísértette a bezdáni községházra, ahol lezáratta őket. Az északa folyamán bement a fogházba,

felkeltette özv. Petrovénét és ráparancsolt, hogy kövesse őt a csendőrlaktanyába, mert meg akarja motozni. A laktanya pincéjében a halálra rémült asszonyt teljes meztelenségre vetkőztette, kezét összeléncolta és bikacsokkal véresre verte, majd az áldott állapotban levő nőn erőszakot követelt el.

A tárgyaláson, amelyre körülbelül husz tanu volt beidézve, Zsakics tagadta a terhére rótt bűncselekményeket, a tanuk vallomásaiban azonban igazolták a vádat. A perbeszéd után a bíróság bűnösnek mondotta ki Zsakicsot könnyű testi sértés, súlyos testi sértés, hivatalos hatalommal való visszaélés, személyes szabadság megsértése, erőszakoskodás és vesztegetés büntetésében és ezért tizenkét évi fegyházra és tíz évi hivatalvesztésre és politikai jogainak öt évi felfüggesztésére ítélte.

Az ítélet indokolása szerint a bíróság annyira súlyosbító körülményt látott fennforgni, hogy az ítélet kiszabásánál nem vehette figyelembe az egyetlen enyhítő körülményt, Zsakics büntetlen előéletét és ezért őt a törvény által megállapított maximális büntetéssel sújtotta. Az ítélet ellen a vádott védője felebbezett.

HIREK

VÁROSI SZÍNHÁZ hangversenytermében december 8-ikán **Krdmer Imre** szubotcai származású hegedűművész hangversenye.

Jegyelárusítás december 3-kától.

— **Petar király** arcképe Szubotcán. A szubotcai városháza vesztibüljében vasárnap látható még Barak szombori festő munkája: néhai Petar király portréja, amely Predics Uros szerb művész eredeti festménye után készült. A kép a szubotcai ünnepek alkalmával feltűnést keltett precíz hűségével és érdekes kidolgozásával.

— **Alekszijevics Mita** főispán jóváhagyta a becskerekeli választásokat. Becskerekről jelentik: A városi tanács szombati ülésén Alekszics Bogoljub polgármester bejelentette, hogy Alekszijevics Mita beogradi tartományi főispán a becskerekeli választások ellen benyújtott panaszokat elutasította és a választást jóváhagyta. A tanács elhatározta, hogy december kilencedikére hívja össze a képviselőtestület alakuló közgyűlését.

— **December 9-ikén választják meg a szubotcai polgármestert.** Sztipics Károly dr. polgármester, péntekre, december kilencedikére hívta össze Szubotica város képviselőtestületét. A közgyűlés napirendjén csak egy pont szerepel, a polgármester megválasztása. A városházi többség polgármesterjelöltje Sztipics Károly dr. polgármester. Az ellenzéknek még nincs jelöltje a polgármesteri állásra. Sztipics Károly dr. polgármester megválasztását egészen biztosra lehet venni. A polgármester megválasztása után rövidesen új közgyűlést hívnak össze, amelyen a tisztviselők megválasztásáról fognak tanácskozni. A Bácsmegeyi Napló munkatársa jól informált helyről úgy értesül, hogy mindazokat a tisztviselőket, akiknek munkássága ellen nem merült fel panasz és akiknek megvan a szükséges iskolai képzettségük, meg fogják erősíteni állásukban és csak azokra a tisztviselői állásokra irnak ki pályázatokat, amelyeket ma kellő kvalifikáció nélküli hivatalnokok töltenek be. A tisztviselői állások betöltéséről valószínűleg még karácsony előtt dönt a közgyűlés.

— **Új elnököt választott a szubotcai orvosegyesület.** A szubotcai orvosegyesület szombat délután dr. Hermann Károly alelnök elnöklése alatt ülést tartott, amelynek programján elnökválasztás szerepelt. Az egyesület elnökévé dr. Malusev Dusánt választották meg. Markovics Danilo dr. és Martinisz József dr. lelépő választmányi tagok helyébe Ivkovic-Ivandekics Pavle dr. kórházigazgatót és dr. Gyurisics Miletát választották meg.

— **Az utolsó napok.** A szubotcai festőművészek képzőművészeti kiállítása, amely — meg lehet állapítani — igazi művészeti eseménye Szubotcának és az egész Vajdaságnak, hétfőn zárul be. Az utolsó napokban is nagy számban keresték fel nemcsak a szubotcai, hanem a vidéki érdeklődők is a Beograd-szállóbeli képzőművészeti kiállítást, amely így teljes, komoly sikerrel könyvelhet el s ezt a vasárnapit és hétfőt zárnap előreláthatólag még tetéznik fogják.

— **A noviszadi sakkverseny.** Noviszadról jelentik: A noviszadi sakkklub másodosztályú bajnoki versenyének jelenlegi állása a következő: Rajkovic 9 és fél, Juhász, Popovic 8, Lipkovic 7 és fél, Weitzenhoffer 6, Schmidt, Bokor 5, Léderer, Zanbauer 4, Hajós, Mihajlovics, Friedrich 2. Még három játszma van hátra, a Friedrich—Weitzenhoffer, a Friedrich—Zanbauer és a Léderer—Weitzenhoffer játszmák.

— **Megsemmisített községi képviselőtestületi mandátumok.** Becskerekről jelentik: Koszics Manojlo, magyarországi községi jegyző szombaton délelőtt összehívta a községi képviselőtestület nyolc független munkáspárti tagját s közölte velük, hogy a mandátumokat megsemmisítették. A nyolc képviselőtestületi tag panasszal fordult az államtanácshoz.

**Kedves Mikulás
én is kérek egy olyan
szép dobozt!**

mert tudom, hogy abban valami nagyon finom van, jobb és egészségesebb, mint a csokoládé vagy akármilyen édesség és épen ezért nekem is nagyon ízlik, de a tanító ur is azt mondja, hogy az

OVOMALTINE

nagyon egészséges és hogy a gyermekeknek mindennap reggelire és uzsonnára kávé helyett ezt kellene inni.

Ha szorgalmasan iszom Ovomaltinet, én is erős leszek és olyan szép, piros arcom lesz nekem is, mint a többi gyermekeknek, akiknek a múlt évben Ovomaltinét hoztál és akkor fog csak anyukám örülni.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb csomagolásokban a következő arakon: 100 gramm (Din. 1850, 250 gramm Din. 38'2) és 500 gramm Din. 63'25.

Dr. A. Wander D. D. Zagreb

11929

— **Eljegyzések.** Csirszka Katóka és Kapitány Laci Bezdán jegyesek. (Mindkét külön értesítés helyett.) — Bárkán Pál Vrsac eljegyezte Medina Olga urleányt Beogradból. (Mindkét külön értesítés helyett.)

— **Új lap Noviszaden.** Noviszadról jelentik: »Szavremena Vojvodina« címmel szombaton Matics Voja, a »Vreme« és Gyorgyevics Dimitrije, a »Politika« noviszadi munkatársai szerkesztésében új lap indult meg. Az új lap minden szombaton jelenik meg.

— **Áthelyezett végrehajtók.** Sztaribecsejéről jelentik: Az igazságügyminiszter a Novibecsejre áthelyezett Mudrics Vászó járásbírói végrehajtó helyére Sztójkovic Sándor novibecseji végrehajtót nevezte ki a sztariyecseji járásbíróhoz.

— **A Bácsmegeyi Napló jövő heti tárcái.** A Bácsmegeyi Napló-ban a jövő héten a következő tárcák jelennek meg: Szerdán Szini Gyula: Verocska.

Csütörtökön Baedecker: Egy kritikus albumából.

Pénteken Németh Andor: Aludni.

Szombat Kosztolányi Dezső: Ábécé.

— **Doktorrá avatás.** Hauser Hildát, Hauser Adolf szubotcai kereskedő leányát a würzburgi egyetemen orvosdoktorrá avatták.

— **Hat hónap szurkálásért.** Becskerekről jelentik: Vilikov Sztankó és Sztefanovic Bóza banatszki-dusanováci lakosok verekezés közben összeszurkálták Bucorovic Djurát. A becskerekeli törvényszék szombaton tárgyalta ezt az ügyet és a vádlottakat hat-hat havi börtönrre ítélte.

— **Az ügyvéd és a férje** című, Budapestben is hatalmas sikert aratott ki-tűnő francia vígjáték, amelyet Stella Adorján fordított magyarra, vasárnap este kerül színre a szubotcai Népkörben. A darab mindvégig szellemes és kacagtató, úgyhogy szubotcai bemutatója is a legnagyobb sikerre számíthat. A főszerepeket Piukovic Manci, Gyennize Ilus, Posta Vill, Garai Béla, Szabó Marci és Sándorfi Béla játsszák. Az előadás nyolc órákor kezdődik, jegyek egész nap a Népkör pénztáránál kaphatók.

— **Új rendőrfelügyelő a szentai járásban.** Szentáról jelentik. A beogradi főispán Birczin Sztévan joghallgatót szentai járási rendőrfelügyelővé nevezte ki.

Lepadat és Jovanovic szubotcai főeljárásitknál vásárolt sorsjegyek közül a december 2-iki húzások a következő számok nyertek:

4000 dinárt nyert: 74507, 83615.
2000 dinárt nyert: 4598, 15287, 31077, 37493, 42271, 45588, 69142, 83599, 91822, 95584, 111049, 115057.

300 dinárt nyert: 4606, 48, 7755, 62, 10543, 11938, 42, 12012, 27, 34, 37, 65, 69, 86, 13220, 28, 71, 15502, 31, 37, 22816, 24726, 81, 83, 90, 26147, 28349, 28701, 17, 19, 35, 90, 31061, 32759, 33746, 53, 66, 35070, 26, 91, 25117, 97, 36117, 37340, 37457, 76, 29621, 35, 64, 67, 40338, 85, 40461, 67, 73, 42028, 29, 64, 66, 42414, 45593, 46530, 49, 46918, 47732, 55, 86, 89, 48269, 48723, 45, 49, 69, 49212, 52503, 27, 53566, 54907, 58505, 42, 69015, 24, 64707, 12, 19, 67213, 67919, 68131, 39, 69404, 24, 59, 94, 71952, 72, 72956, 59, 60, 73379, 75423, 80702, 81096, 82943, 83151, 28, 58, 82535, 62, 84890, 95334, 86154, 87226, 42, 69, 91132, 91838, 96379, 98186, 98780, 99154, 108040, 58, 108601, 90, 110306, 59, 67, 111044, 94, 97, 114433, 88, 500, 113169, 118721, 50, 121165, 88, 121738, 122026, 122915, 75, 122250, 69, 124355, 98, 124638, 52, 97. A húzások december 7-ig tartanak. Csere pótsorsjegyeket azonnali rendelésre vidékre is küldünk.

A szubotcai festőművészek kiállítása a Beograd-szálló emeleti termében naponta 10—1-ig és d. u. 4—7-ig. Belépődíj nincs.

— **Nem vezették eredményre a becskerekeli radikálisok és független demokraták közötti tárgyalások.** Becskerekről jelentik: A becskerekeli radikálisok és független demokraták között már napokkal ezelőtt tárgyalások indultak meg a városházi többség megelégedéséről. A tárgyalások, mint értesülünk végleg megszakadtak, mert a független demokraták a polgármester személyével kapcsolatban olyan követelést támasztottak, amit a radikálisok nem teljesíthettek.

Orvosi hír. Dr. Roser János berlini fogorvos, Roser József szentai nagykereskedő fia, a berlini Correspondenzblatt für Zahnärzte ötvennegyedik évfolyamának 11. számában tanulmányt írt a fog- és szájbetegségekről. A fiatal, jónévi orvos kitűnő értekezése méltó feltűnést keltett a szakkörökben.

— **Időjárás.** A Meteorológiai Intézet jelenti. Jórészt ködös idő várható lényegtelen hőváltozással.

— **Szubotcai dalegyletek a zagrebi dalárda-kongresszuson.** A jugoszláviai dalegyesületek december 8-ikától december 10-ikéig kongresszust tartanak Zagrebban. A kongresszuson Szubotcáról a Neven horvát és a Granicsár szerb dalegylet fogja képviseltetni magát.

— **Krammer Imre zenekari hangversenye.** Nagy érdeklődés előzi meg a szubotcai származású Krammer Imrénék a tehetséges fiatal hegedűművészek december nyolcadikán a Városi Színház koncerttermében megtartandó hangversenyét, amelyen a városi zenekar is résztvesz. A hangverseny műsora nívós és változatos és azon Mozart, Beethoven, Bach, Kreisler, Händel és Hubay legszebb zenekari művei szerepelnek, úgy hogy a koncert a szezon egyik legnívósabb zenei eseménye lesz. A fiatal szubotcai hegedűművész zenekari hangversenye iránt már előre megnyilvánuló óriási érdeklődés biztosítja a nagy sikernek.

— Szénássy Károly noviszadi hangversenye. Noviszadról jelentik: Csütörtökön Szénássy Károly, Noviszad szülöttje, aki most végzi a budapesti Zeneakadémia hegedű-tanszakát, Vitaliani Róbert vezetése alatt álló zenekarral és Ilin Lászlóval szimfónikus hangversenyt ad, melynek műsorán többek között Beethoven hegedűversenye és Haydn londoni szimfóniája is szerepel. A hangverseny a katolikus körben lesz.

— A sztaribecseji jótékony magyar Nőegylet a szegény gyermekekért. A sztaribecseji jótékony magyar Nőegylet választmányja a legutóbb megtartott választmányi ülésén özvegy Vissy Károlyné elnöknő indítványára elhatározta, hogy az idei karácsony alkalmával ötven szegénysorsu gyermeket cipővel lát el. Az egyesület vezetősége felkérte az elemi iskolák tanítóit, hogy írják össze a szegénysorsu tanulókat.

»TUNGSRAM«
hétcsöves
SUPER
sok embert boldoggá tett

— »Marica grófnő.« December 11-ikén és 12-ikén játssza a szubotici katolikus legényegylet műkedvelő gárdája a »Marica grófnő«-t Rackó Ilonkával és Weisz Irénkével a főszerepekben. A darabhoz új modern díszletek és ruhák készültek. Jegyek Krécsinél kaphatók.

A tüzelőanyag megtakarítás a Radionnal erősen számba jön, ha a havi nagymosás helyett minden héten egyszer-kétszer az ebéd főzése közben főzzük ki a szemest Radionban. A tulajdonképpeni nagymosás így teljesen el-esik. A ruhát beáztatni, kifőzni, öblögetni, szárítani — ebből áll az egész, más munka nem szükséges.

Gradjanszka Kaszinó december 4-ikén és ezentul minden hónap első és harmadik vasárnapján délután 5 órai kezdettel teadélután rendez. A teadélutánon Pátkai zenekara játszik.

Cukorkát, csokoládét legfrissebbet és legolcsóbbat a Bonbonierben vásároljon. Rudics-uca 3. sz.

Kraljebregi pezsgő a vezető márka, Kraljebregi palackbornak nincsen párja! 12011

— Ügyvédi hír. Dr. Schwartz Lajos ügyvéd mint társ belépett dr. Strelitzky Dénes nemzetgyűlési képviselő ügyvédi irodájába.

— Véget ért a szlovák evangélikus egyházi zsinat. Noviszadról jelentik: Pénteken ért véget a szlovák evangélikus egyházi zsinat, amelyen elfogadták az alkotmánytervezetet. A zsinat legközelebb ismét összeül.

Messze földön, messze földön csak a vrházi
GAYER BUTOR
díszesítő: hallo n 7232

— Játék a revolverrel. Noviszadról jelentik: Labad Szteván bácskoprotovszeli lakos szombaton délelőtt a noviszadi szálloda előtt sétált, miközben a zsebében levő revolverrel játszott. A fegyver elsült és Labadot a felső láb-szárára súlyosan megsebesítette. A kórházba szállították.

— A szombori katolikus misszióegyesület Mikulás-délutánja. A szombori katolikus misszióegyesület december hó 6-ikán Mikulás-délután rendez a Szobodában. A műsor keretében a jelenlevő gyermekeket meg fogják ajándékozni, a bevételt pedig a szegény gyermekek felruházására fordítják.

— Házasság. Kisaári Kiss Erna, Martinovich szombori rendőrfőkapitány-helyettes nevelt leánya és Vorobjov K. Mihály parfümgyári tisztviselő házasságot kötöttek.

Mielőtt beszerezne butorkészletét, tekintse meg Szenté és Virág cég Bene Sudarević ul. 54-56. szám alatti butorkaktárát. Szolid árak! Kedvező feltételek!

— Előadás a női mozgalomról a szubotici Szokol-egyletben. A »szubotici Szokol-egyesületben« vasárnap délután három órai kezdettel előadás lesz a női mozgalom jelentőségéről. Az előadás keretében Dragovic Milica fogja ismertetni a női mozgalom okait és jelentőségét.

A szubotici zsidó Patronázs-egyesület folyó évi december 26-ikán, karácsony második napján »Tréfás gyermek jelmezbál«-t rendez a városi színház termelében.

»TUNGSRAM«
rádiólámpák lényegesen tökéletesedtek és mégsem drágultak meg
Győződjék meg róla!

KÖNYVEK
MIT SZÓLSZ HOZZÁ ÉDESEM

a szubotici festőművészek kiállítását rendezték a Beogradban! Először el se akartam menni, mert azt hallottam, hogy beléptidíjat kell fizetni, csak amikor illetékes helyen megnyugtattak, hogy abszolúte ingyenes a bemenet és a programvétel sem kötelező. Szántam rá magam én is... elvégre társadalmi pozícióm is kötelez a kultúra istápdólsára. Nos, bevallom néked, nem bántam meg, hogy felmáshoztam az első emeletre. Édesem, van ott egy festő! Ccc! Csupa akital szerepel, semmi lepel, vagy álszent fügefalevél, komplett anyaszült meztelenséggel egy csomó gusztyusos tértáki, szerelmi jelenetek a mezőben, valamint klasszikus! Persze szigorúan művészi szempontból élveztem a dolgot. Az uram ugyan elpirult és azt mondta: hünye micsoda malacságok! — de hisz tudod, abszolúte semmi érteke sincs a képzőművészethez. Az egész manikürszalon erről a piktorról beszélt, a Herkovicné kifejtette, hogy mivel én nem igen talán az akt képeihez ilyen stramm modelleket, én okvetlen venni akarok egyet, a hálószobámban, az uram ágya fölött igen jól festene. Ez nem akar célzás lenni, hisz tudod, hogy Adolph — (sietek lekopogni!) — szóval én már javában alkudoztam az »Ifjú szüz tásája« címűre, ezer dinárt kért egy olajért! Emlékszel a gyönyörű színes Veresaginra? Harminc dinárt fizettem érte, igaz, hogy reprodukció, de ha üveg alá teszem,

— A szubotici zsidó nőegylet és népkonyha csokoládé-délutánja. A szubotici zsidó nőegylet és népkonyha december 11-ikén, vasárnap »Mult és jelen« címmel a Beograd-szálló koncerttermében csokoládé-délután rendez névös programmal. A jótékonycélu műsor délután iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Ügyvédi hír. Dr. Matić Milán ügyvéd Noviszad, irodáját Wilson-tér 5. sz. alá helyezte át.

Legszebb karácsonyi ajándék egy művészi fotográfia Reményi fotóművészől, Rudicsseva ul. 4. I. em.

Uj orvos Adán. Dr. Mannheim Miksa orvos külföldi tanulmányutjáról visszatért és december 1-én a Cabafi-féle házbán (volt zsidó iskola mellett) rendelését megkezdte.

Nehéz székelésben szenvedők, akiknek a végbélbajok, az emésztési zavarok és agyvértódulás, a fejfájás és szivdobogás teszik az életet nehezzé, igrának reggel és este egynegyed pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a Ferenc József viz hasmitétek előtti és utáni időszakokban is nagyértékű hashajtónak bizonyul. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fű-

Talán ez az érzés magyarázza meg új könyvének sok keserű kifakadását. Bizonyos, hogy kegyetlenül büntetik nemcsak Hatvany Lajost, hanem a magyar irodalmat is, a vérszegény magyar kritikai irodalmat, akik arra kényszerítik, hogy nagy tudásával, feltétlen írói készségével külföldön éljen.

Uj könyve: Ady a kortársak közt nagyobb felében Ady Endrének Hatvany Lajoshoz s Hatvanynak Adyhoz írt leveleit tartalmazza amennyire lehetett kronologikus sorrendben. A könyv körül, mint minden újabb Hatvany-könyv körül élénk irodalmi háborússág támadt

PURGEN
Világhírű hashajtó ! !

odaát Magyarországon. Mi, akik kívül állunk a harcon s távol vagyunk a harc színterétől, úgy látjuk, hogy Ady-t, a költőt nem lehet elválasztani, Ady-tól az embertől. S aki Ady-t, az embert, mutatja meg, az közelebb hoz Adyhoz, a költőhöz is. Ezek a levelek pedig az embert mutatják meg. Ez a kötet nem Arany János és Petőfi költői levelezése (bár nem is nagyon különbözik hangban és közvelenségekben tőle) s épen az az érdeme. Az Ady kultuszának, amely ma az egyetlen, amiben a sok részre szakadt magyar progresszivek egyek, nem árt, hogy Ady leveleiből is megfátszik, hogy írójuknak voltak emberi fogyatékoságai és emberi bajai s bár — jaj a versnek, amelyhez külön glossza kell, sok minden, ami homályosnak tetszik, érthetővé tesz.

Ady és Hatvany levelezése nemcsak Ady Endrét mutatja be a maga emberi

»TUNGSRAM«
szállítja Amerika legjobb hangszóróját
»CONUST«

mivoltában, hanem bemutatja Hatvany Lajost is, aki ha sokszor volt igazságtalanul kegyetlen Adyval szemben, mégis az, akit Ady nem hízélgésből, hanem teljes joggal nevezett a magyar irodalom Széchenyi-jének. Ezt a megállapítást igazolja az a nagyértékű irodalom-kortörténeti rajz is, amit Hatvany írt a levelek elé bevezetésül.

Hatvany Lajosnak vannak emberi hibái és fogyatékoságai, amint Adyknak is voltak. Talán ez az oka annak, hogy a kortársak szemében neki sincs olyan feltétlen sikere, őt sem dicséri az az elismerés, amelyet az írásai révén megérdemel.

— Nádor József: A magam élete. A szerző érettkorú embernek mondja magát, a versői pedig mintha süvölvény fiatal megnyilatkozásai volnának. Naiv, régi-módi kis versikék ezek, a legtöbbit megérzik, hogy őszinte érzésből fakadnak, azonban az írójuk küzd a nyelvvel, a költői formával. Van azonban egy-egy meleg hangulatos sor majdnem mindegyikben s meglátszik rajtuk, hogy aki írta, nótáskedvű, énekelni szerető ember. Megkapó az Eszes Máriaának ajánlott Bacsu a kis pataktól című vers.

A szíjdrágon át törőnő főtörzsek ellen védekezésül a kellemes ízű
ANACOT-PASTILLÁK
szolgálnak, amelyeket nem is kell már külön ajánlani, mert ezek kipróbált és biztos hatású folytan ma már az egész világon ismertek.
11721-4

Hatvany Lajos: Ady a kortársak között
Milyen kegyetlen gyötrelom lehet egy író számára nem ott lenni azok közt, akiknek számára a könyve készül. Milyen kin lehet Hatvany Lajosnak, aki elkekeredetten, gyötöröde és mindenek dacára magyar — száműzöttnek lenni.

KÖZGAZDASÁG

A versenytárgyalás eredménytelensége miatt bizonytalan időre kitolódott a novisadi vízvezeték ügye

Noviszadról jelentik: A novisadi vízvezetékre kiírt és november 30-ikán megtartott versenytárgyaláson — mint előrelátható volt — egyetlen ajánlattevő sem vett részt. Ez a körülmény városzerte nagy csalódást okozott, mert köztudomásu, hogy valamennyi párt a lezajlott városi képviselőválasztáson a vízvezeték és csatornázás kérdésének megoldását, mint a legsürgősebb feladatot jejlölte.

Értésülésünk szerint a vízvezeték és csatornázás építése és finanszírozása iránt egy berlini, egy bécsi, két budapesti, két beogradi és két zagrebi cég érdeklő-

Európa lángokban

A nagy szüret

Európa lángokban

dött és ezek a cégek komoly előkészületeket tettek arra, hogy a versenytárgyaláson résztvegyenek. Emlékeztetes, hogy a kiszélesített tanács nem fogadta el a szűkebb városi tanácsnak a pályázati feltételek módosítására előterjesztett javaslatát és így kézenfekvő volt, hogy ez a pályázók távolmaradását fogja maga után vonni, ami be is következett. A város vezetőségére most legelső sorban az a feladat hárul, hogy megállapítsa a versenytárgyalások eredménytelenségének okát és ezután állapítsa meg azt a módot, amely az ezután kiírandó versenytárgyalást eredményessé tudná tenni.

Az ügyben kérdést intéztünk egy elismert szakemberhez, aki behatóan foglalkozott a vízvezeték és csatornázási munkák tervezésével, építésével és finanszírozásának kérdésével és aki véleményét a következőképpen foglalta össze:

— Nekem az a véleményem, hogy a régi rendszer alapján a kérdést belátható időn belül nem lehet megoldani. Ennél a rendszernél a város, mint munkaadó, a pénztintézet, vagy koncesszionárius, mint finanszírozó és a vállalkozó, mint munkatéljesítő lehetetlen módon körülbástyázzák érdekeiket, a város hatalmas bánatpénzt követel és még ennél is hatalmasabb biztosítékot, óriási késedelmi pönálét ír elő, be nem tartható építési feltételeket állapít meg, míg a koncesszionárius, vagy bank jelzálogbiztosítást követel, a jelzálog felbecsülését, a követeles bekebelezését, a város újabb javadalmainak és jövedelmeinek lekötését, árfolyamdifferenciát, interkaláris kamatvesztést számít fel, stornódíjat köt ki, pönálét késedelmes fizetés esetére, stb. A harmadik érdekelt a vállalkozó, akinek talán többször kell bánatpénzt letenni, míg egy munkát megkap, kárpótolja magát az ugynevezett pótmunkákkal. Ennél a rendszernél a város a koncesszionárius és a vállalkozó nem is járhat el más képpen. Módot kell találni arra, hogy a vállalkozónak a pönálétól függetlenül is érdekében álljon a terminusokat betartani, hogy bánatpénz nélkül is állja ajánlatát és biztosíték nélkül is teljesítse köteleességét. Nem bánatpénz kell a városnak, hanem vízvezeték és csatornázás és a város és a vállalkozó — ezt nem szabad elfelejteni — nem ellenfelek, hanem egyenrangú tényezők, munkatársak, a városi intézmények létesítésében.

32.000 hektoliter bort szállítottak el Vrsacról októberben és novemberben. Vrsacról jelentik: Októberben és novemberben 32.000 hektoliter bort szállítottak el Vrsacról. Jelenleg még 60.000 hektoliter ujbort és 15.000 hektoliter obor fekszik Vrsacon raktáron.

Az ingatlanclázi tilalom kérdése a szuboticei jogászegyletben. A pénzügyi törvény 60. §-a, amely a határmenti ingatlanok eladási tilalmára vonatkozik,

széles körben keltett nagy feltűnést és általában élénken tárgyalják a pénzügyi törvénynek ezt a szakaszát. A szuboticei jogászegylet foglalkozni fog ezzel a kérdéssel és az egylet titkára, Györgyevics Jován törvényszéki bíró ezúton értesíti a jogászegylet tagjait, hogy az egylet e hó 5-ikén hétfőn délután a Bárány-szállodában értekezletet tart, melynek egyedüli tárgya a pénzügyi törvény 69-ik szakasza.

A beogradi nagykereskedők a csalárd bukások ellen. Beogradból jelentik: Az utóbbi időben több beogradi kereskedő csődöt kért maga ellen s a hitelezők elől elrejtete vagyonát. A beogradi nagykereskedők néhány nap előtt ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy minden esetben, amikor a bűnös manipulációnak nyomára jönnek, büntető feljelentést tesznek és semmiféle egyezségbe nem mennek bele.

Nemzetgazdasági előadás Noviszadon. Noviszadról jelentik: Dr. Sztojadinovic Miloszláv volt kereskedelmi miniszteri tanácsos, a »Szavremena Opština« beogradi lap főszerkesztője a jövő hét folyamán a »Privredne Novine« szerkesztőségének meghívására Noviszadra érkezik és a novisadi tőzsde dísztermében nemzetgazdasági előadást fog tartani.

Az emberiség tragédiája

Európa lángokban

A nagy szüret

Tavasszal megkezdik a szuboticei vámpalota építését. A szuboticei vámpalota építését a kora tavasszal megkezdik. A vámhivatal igazgatósága a szuboticei városi tanácssal együtt már kijelölte azt a helyet, ahol a palotát felépítik. A vámpalotát a terv szerint a teherpályaudvar mögötti utcában fogják felépíteni, ahol — mint értesülünk — hatalmas kőraktárat is építenek. A vámhivatal igazgatóság legközelebb pályázatot ír ki az építési tervre.

El kell fogadni az aprópénzt. Beogradból jelentik: A pénzügyminiszter több hozzáérkezett panasszal kapcsolatban rendeletet adott ki, amely szerint minden állami és magánpénztár köteles a törvényben megállapított mennyiségű aprópénzt elfogadni. A rendelet ellen vétőket szigorúan megbüntetik.

Az 1927. évi jövedelmi adó bevétele. Markovics Bogdán dr. pénzügyminiszter szombaton rendeletet küldött a kerületi pénzügyigazgatóságoknak, melyben elrendeli, hogy mindazok, akik az 1927. évben első ízben kötelesek jövedelmi adót fizetni, december hó folyamán kötelesek bejelenteni jövedelmüket az illetékes pénzügyi hatóságnál.

Karácsonyi

vásárunk megkezdődött!

K a l a p o k
Nyakkendők
K e z t y ű k
Fehérneműk
Zsebkendők
S á l a k é s
Pouloverek

valamint eredeti Prof. Jäger alsó uhákban nagy választék

BRAĆA LEHNER

Subotica, Al ksandrova ul. 5

TŐZSDE

Zürich, dec. 3. (Zdrlat.) Beograd 9.13, Páris 20.405, London 25.30 hétnyolcad, Newyork 518.35, Brüsszel 72.50, Milánó 28.165, Amszterdam 209.575, Berlin 123.89, Bécs 73.10, Szófia 3.745, Prága 15.365, Varsó 58.15, Budapest 90.725, Bukarest 3.20.

Szentai gabonaárak, dec. 3. A szombati piacon a következő árak szerepeltek: Buza 295—297.50 dinár, tengeri morzsolt, téli szállításra 182.50—185, tavaszi szállításra 195—200, takarmányárpa 215—220, sörárpa 240—245, zab 200, rozs 170—175, heremag 185, bab 325—330, örlemények: 0-ás liszt gg 470, 0-ás liszt g 470, kettes főzöliszt 450, 5-ös kenyérliszt 430, 7-es 300, 8-as 210, daraliszt 195, korpa 195 dinár. Irányzat szilárd. Kínálat, kereslet élénkebb.

Szombori terménytőzsde, dec. 3. Buza: Bácska vasut 297.50—302.50. Zab: Bácska vasut 225—230. Árpa: takarmányi 61—62 kg. 220—225, takarmányi 63—64 kg. 230—235, tavaszi 65—66 kg. 260—265. Ö tengeri: Bácska vasut 220—222.50. Száritott tengeri: Szerémi vasut 215—220. Uj tengeri: Bácska vasut prompt 202.50—207.50. Bab: fehér, nem válogatott 5—7% 325—330, fehér válogatott 360—365. Liszt: Ogr 415—435, Og 415—435, 2-es 400—420, 5-ös 370—390, 6-os 315—335, 7-es 250—265, 8-as 195—205, finom korpa 180—185. Irányzat: állandó.

Novisadi terménytőzsde, dec. 3. Buza bácskai 77—78 kilós 2 százalékos 300—302.50, bácskai 78—79 kilós 2 szá-

Dolores Del Rio

Európa lángokban

Dolores Del Rio

zálékos 302.50—305, Bácska-Tiszavidék 79—80 kilós 2 százalékos 305, bánati 78—79 kilós 2 százalékos 295—297.50, szerémi 78—79 kilós 2 százalékos 300—302.50. Rozs bácskai 72 kilós 2 százalékos 290—295. Zab bácskai és szerémi 242.50—245. Árpa bácskai 65—66 kilós 245—250, bácskai 68—69 kilós 265—270, szerémi 65—66 kilós 245—250. Tengeri bácskai régi 224—226, bácskai uj gar. minőség 210—212.50, bácskai uj XII-I. 215—217.50, bácskai uj I-III. paritás Indjija 227.50, bácskai uj III-IV. 235—237.50, bácskai fehér 222.50—225, bánati uj gar. minőség 210—212.50, bánati uj XII-I. paritás Vrsac 215—217.50, szerémi uj gar. minőség 210—212.50, szerémi uj XII-I. 215—217.50, szerémi száritott 220—225, szerémi uj III-IV. 235—237.50. Liszt Ogr és Og bácskai 425—435, 2-es számú bácskai 405—412.50, 5-ös bácskai 385—395, 6-os bácskai 317.50—325, 7-es bácskai 260—270, 8-as számú bácskai 200—205. Korpa bácskai, szerémi és szlavóniai, juta zsákokban 180—185. Bab bácskai fehér uj 2—3%-os 360—370, szerémi fehér uj 2—3%-os 360—370, bácskai fehér uj válogatott 375—380. Irányzat szilárd. Forgalom 61 vagon.

Budapesti gabonátőzsde, dec. 3. A gabonátőzsde irányzata szilárd. Ugy a határidő-, mint a készáru piacon a buza és a rozs tovább emelkedett. Hivatalos árfolyamok pengő-értékben a határidőpiacon: Buza márciusra 32.20—32.36, zárlat 32.34—32.36, májusra 32.54—32.66, zárlat 32.62—32.64, rozs márciusra 31.12—31.30, zárlat 31.30—31.32, májusra 31.34, tengeri májusra 25.96—26.02, zárlat 25.96—25.98. A készáru piacon: Buza 30.30—31.35, rozs 29.35—29.50, árpa 26—27, sörárpa 27.50—31.50, köles 22.50—23.50, tengeri 26—26.50, zab 24.50—24.75, repce 48—50, korpa 19.25—19.50.

Budapesti értéktőzsde, dec. 3. Magyar Hitel 87.7, Osztrák Hitel 52.5. Kereskedelmi Bank 126.8, Magyar Cukor 208, Georgia 15.6, Rimamurányi 113.6, Salgó 73.5, Köszén 762, Bródi Vagon 2.3, Beocsini Cement 285, Ganz Danubius 167, Ganz Villamos 169, Athe-

neum 29, Nova 46, Levante 26.3, Pesti Hazai 228. Irányzat: javuló.

Vizállás

A novisadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 270 (—25), Apatin 370 (—14), Bogojevó 377 (—13), Vukovár 318 (—10), Novisad 347 (+2), Zemun 398 (—6), Pancsevá 375 (—0), Szmederevó 445 (—3). Dráva: Oszijek 220 (—14). Száva: Mitrovica 478 (—32), Beograd 346 (0). Tisza: Becsej 350 (0), Titel 410 (—4).

KINTORNA

Egy ur (akinek a villamos perronján a lábára hágott valaki): Ökör, teve, barom — hiába adja vissza a sértéseket én süket vagyok!

Nelli: Eljegyezted magad Freddyvel?
Elza: Igen. De terminust kértem tőle, hogy tudakozódhassam a családjáról és a körülményeiről.

Nelli: Ez nem elfegyzés, drágám, ez opció!

Az apát már egy fél óra óta faggatja a fia a leghetetlenebb kérdésekkel, míg végre elfogy az apa türelme és így fakad ki:

Reinhardt kritikája: a legjobb amerikai film az Európa lángokban

— De most már elég legyen fiacskám, a sok bolond kérdésből! Egyre még válaszolok, aztán schlussz... No?!

— Apukám, hogy van az, hogy a Holt-tengert még nem temették el?

A tanító az utolsó órán elmondotta, hogy Józsefnek és Máriának Nazarethből Bethlehembe kellett mennie, mert elrendelték, hogy Palesztina minden lakójának népszámlálás céljából születési helyére kell mennie.

A következő órán a tanító megkérdi: — Ki tudná nekem megmondani, miért volt a palesztinai népszámlálás sok zsidóra nézve terhes?

Móricka jelentkezik: — Mert a népszámlálás épen a karácsonyi vásár idejére esett!

Gyevai Lajos bácskatopoli sorsjegyarudájában vásárolt osztálysorsjegyek közül a december 2-iki húzásokon a következő számok nyertek:

2.000 dinárt nyert: 12639, 23318, 68, 35256, 46385.

500 dinárt nyert: 8531, 50, 87, 12418, 25221, 33446, 69, 92, 89, 35223, 36653, 37041, 40138, 43, 56, 42773, 87, 88, 46325, 27, 70, 55749, 50, 52, 57425, 42, 57, 58738, 42, 87, 61299, 67919, 70203, 64, 82523, 25, 65, 99, 83128, 51, 58, 84370, 86, 86593, 96264, 78, 96516, 20, 103275, 105101, 19, 106607, 16, 22, 108997, 111817, 40, 115125, 78, 119401, 120556, 124638, 52, 97.

Öröm az élet, Radion egymaga mos!

BOLCS KATÓ

Bölcs Kató élvezi az életét! Nem kinlódik rumplival, dörzsöléssel, — Radionra bizza a mosást. Az helyette elvégzi a munkát! Egymaga, Radion? Igen!

Csakis így mossatok:

»Radion hideg vízben feloldani! Az előzőleg beázott szennyest az oldatba tenni, — 20 percig kifőzni, — öblögetni!»

A fehérnemű tiszta, vakítóan fehér lesz! Dörzsölés és rumplizás: haszontalan munka és veszély! Tönkre teszi ugy a fehérneműt, mint a kezeket! Vagy tán: megszépít? Radion oxigén által fehérit! Szavaltoltan mentes chlor és egyéb ártalmas vegyszerektől.

Kiméli a ruhát!

SPORT

Szubotcai Sport — ZsAK SZAND—Szombori Sport

A vasárnapi bajnoki mérkőzésekkel végleg lezárul az őszi szezon. A legfontosabb mérkőzés a SAND—Szombori-

Sport, melytől az első kérdés függ. Ha a bajnoksapat győztesen kerül ki a küzdelemből, két ponttal a Bácska előtt végez, vereség esetén pedig csak gólarányával marad az élen. Erős, nagy küzdelem után a SAND egy-két gólos győzelmét jósoljuk. A ZsAK—Szubotcai Sport mérkőzés kimenetele egészen bizonytalan és mindkét csapatnak van esélye a győzelemre. Ha a kék-fehérek kijátszák rendes formájukat, könnyen megszerezhetik a bajnoki pontokat.

A ZsAK—Szubotcai Sport délbén, a SAND—Szombori Sport mérkőzés háromnegyedekkor kezdődik a SAND Szege-di-uti pályáján.

Vasárnapi sport Noviszadon. Noviszadról jelentik: Noviszadon vasárnap Zemun többszörös bajnoksapata, a Zemuni AK a noviszadi Vojvodinával fog a Karagyorgye-pályán barátságos mérkőzést játszani.

Ujpest Beogradban. A budapesti Ujpest proficsapata vasárnap Beogradban játszik a BSK-val. A mérkőzés iránt a fővárosban nagy érdeklődés nyilvánul meg és előreláthatólag nagy számú közönség nézi végig a csapatok küzdelmét.

Az elismert divat
POUDRE MON PARFUM
Bourjois-Paris 939L

REGÉNY LÁNGNYELV

IRTA: SAX ROHMER (32)

Ennek a kísértő levélnek a tartalma készítette Innes előbbi megjegyzésére. A szakvélemény a következőképp szólt:

»Kedves Merton! Köszönöm önnek és Harley urnak, hogy alkalmat adtak a mellékelt visszakiadott szalvétá megvizsgálására. Tudom, hogy ennél az olajnál minden rendes analízis hiábavaló. Ön azonban a foltok mikroszkopikus megvizsgálásánál különös, önnek érthetetlen kristályozódást állapított meg a felszínen és ez a körülmény abszolút biztonsággal rávezetett arra, hogy honnan származik a használt olaj. Én magam ugyanis tulajdonában vagyok ama borzalmas virág egy szárított példányának, amelyből ez az olaj származik. Ezt a virágot egy reapei törzs költői kifejezéssel »az álom orchideájá«-nak nevezi. A Himalaja nyulványain található szörványosan és illata rovarokat, sőt néha kisebb állatokat is vonz, bár belélegzése menthetetlenül halált eredményez. Olaját ebből a virágból csak a vidéknek egy titkos szektája tud készíteni és úgy mondják, hogy ez a szekta ezzel a méreggel teszi el láb alól ellenségeit. Minden tárgy, amely ezzel az olajjal van meglocsolva, vagy áttatva, a biztos pusztulást rejti magában, mert ennek a szektához hasonló illatnak a belélegzése azonnali szívészélhűdésre vezet. A pontos fiziológiai folyamatot azonban soha sem sikerült megállapítanom. Kétszer láttam Reapelban annak idején ezeknek a bíbor-foltoknak a kristályait bennszülöttek ruháján, akik hirtelen, ütökzatos módon meghaltak. A mangarok egyszerűen azt mondták: »Valakit megsértett és ezért megszárgoltatták vele az álom virágát.« Ennek a »valakinek« a kilétét sohasem sikerült megtudnom. Mindenesetre nagyon érdekelné, ha közelebbit tudhatnék meg ennek a szalvétának a szerepéről. Készséges híve, Warwick Grey.»

— Sir Charles Abingdon tehát megmérgezték — mondotta Wessex tompán. — Sajnálom ugyan a lányát, de kénytelenek leszünk kérni az exhumálását.
— Ez lehetetlen. A holttestet elhamvasztották.

De az ismert körülmények dr. Grey szakvéleményével együtt amugyis elegendők ahhoz, hogy megállapítsuk a gyilkosságot. De sejtjük-e, hogy kik lehettek a tettesek?

— Sajnos, fogalmunk sincs! — dörmögte a rendőrbiztos. — És ami ennél is kellemetlenebb: nekem most már ugyancsak lesz mit nélgatnom a rendőrségen! Először Harley tünt el és utána most Nicol Brinn!

Innes izgatottan felállt.
— Talán hamis nyomon van Wessex! Nem gondolt még arra, hogy Brinn talán szándékosan ment ugyanarra az utra, amelyen Harley eltűnt? És nem is sejt, hogy hová akart jutni?

— Fogalmam sincs róla. Némi utbaigazítást legfeljebb csak az ad, hogy ma reggel telefonáltak lord Wolwershamtól, a csendőrség parancsnokától és a tőle kapott közlés azt mutatja, hogy Brinn ugylát-szik nemcsak a büntügyi rendőrség egyik tagját korlátozta szabadságában, hanem a Cavalry-Klub előtt egy Rolls-Royce-kocsit lopott.

— Hogyan? — kérdezte Innes álmétkodva. — Egy autót lopott?

— Szenteleneden eltulajdonította lord Wolwerham kocsiját és nyugodtan elhajtott vele. És eddig sem a kocsit, sem Brinnt nem találták meg! — Wessex sóhajtott. — Vissza kell mennem Scotland-Jardra. Most igaza lesz Stokesnak, ha kinévet!

Rosszkedvűen ment Wessex a rendőrigazgató-ságra, ahol a központi főfelügyelő már várta. Magas ember volt, fáradt tekintete és kiszabott mozdulatai a volt tisztet sejtették.

— Oh, biztos ur! — fogadta alárendeltjét. — Érdeklődni akartam magánál a Brinn-eset iránt. Egy gyilkossággal gyanúsított személy becsületszavában bízni a fennálló körülmények közt nem volt épen helyénvaló. Igaz, hogy Nicol Brinn fedhetetlenségének láre bizalomraméltónak mutatta ezt az urat, fölöt-tébb különös eltimése azonban lényegesen változtat most a helyzeten.

— Magam is ezen a véleményen vagyok — dörmögte bátorlalanul a rendőrbiztos.

— A sajtó szerencsére nem tudott meg semmit a kellemetlen ügyről, gondoskodjék róla, hogy továbbra se kerüljön semmi nyilvánosságra. Közben pedig a legerélyesebben nyomozni kell Nicol Brinn kézrekerítése érdekében...

A főfelügyelő összeráncolta szemöldökét.
— Az első rendőrtisztviselő, aki felismeri, tartóztassa le.

A főfelügyelő fáradtan sóhajtott, amikor telefonja megszólalt.

— Más mondanivalóm egyelőre nincsen.

Wessex rendőrbiztos feliebbvalójának szobáját a megkönnyebbülés érzésével hagyta el. Ugy találta, hogy nagyon enyhén bántak vele. Mégis kellemetlenül érezte magát és mialatt lassan tovább ment a folyosón, halkán kérdezte önmagától:

— Nicol Brinnt letartóztatni? Micsoda anyag lesz ez a lapok részére, ha megtudják!

Mary Abingdon furcsa lelkiállapotban érkezett a Sarrey-i házba. Dr. Mc Murdockné csak hosszas el-lenkezés után fogadta el a meghívást, miután félt utólagos szemrehányásaitól. Utközben azonban annyira hatása alá került Ormuz khán varázsának, hogy minden szavát szinte áhitatosan figyelte.

Mary Abingdon ezzel szemben nagyon tartózkodóan viselkedett, ami nem kerülte el a kitűnő megfigyelőképességű perzsa figyelmét. A lány félt és bizalmatlan is volt. De annak a tudatnak, hogy a tűzzel játszik, egyben varázsa is volt. Bizott józanságában és elhatározta, hogy óvatos lesz.

A kastély előtt öccsellencijának udvarias titkára fogadta őket. Miután Mary már ismerte, Ormuz khán csak az orvos feleségének mutatta be.

— Néhány perccel elkéstek és így elkerülték Harley urat — mondotta az indus udvariasan, a sajnálkozás hangján.

— Hogyan? — kérdezte Mary tágrameredt szemekkel.

— Kérem, nincs semmi ok az aggodalomra. Harley ur csak a Lower-Claybury-i vasutállomásra ment le egy sürgős ügyben. Kéreti önöket, hogy ne várjanak rá az ebédnél, bár reméli, hogy hamarosan visszajöhet.

Mary Abingdon gyors pillantást vetett Ormuz khánra, ennek arcvonásai azonban nem mondtak semmit. Rossz érzése növekedett. Dr. Mc Murdockné, aki rosszul magyarázta arckifejezésének megváltozását, vigasztalón ölelte át.

— Ugyan ne bánkódj drágám — suttozta. — Hiszen hamar visszajön!

Mary érezte, hogy elpirul. Egyrészt örült ennek, másrészt azonban szégyelte magát miatta. Ez a kedves zavar, amelyhez valamilyen fájdalomérzés is hozzájárult, új élmény volt számára és nem is kellemetlen érzés. Zavartan nevetett és belcarolt a perzsába, aki a könyvtárba vezette, a másik kettő pedig követte őket. A ház csöndje feltűnt a fiatal lánynak és megkönnyebbülve üdvözölte volna egy angol inas, egy szobaleány, vagy saját fiaja valamely más képviselőjének a felbukkanását.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek

Szombori olvasó. Legközelebb cikk keretében fogunk foglalkozni az ön által felvetett kérdéssel.

B. B. Ada. Mahagoni-fának többféle fát neveznek. Az igazi a swietina mahagoni. Sötétszínű, kemény és nehéz burtorja. Nyugatindianában és Középamerikában honos.

K. A. Noviszd. A III. oszt. kereseti adót az 1923-25. évi ciklusra mostanában vetették ki. Ha ön 1923-ban le is mondott iparáról, az még nem zárja ki azt, hogy adót ne kelljen fizetnie, mert az 1923-25-ös, de az 1920-22-es ciklusra is később vetették ki az adót; nyilván ezt követelik most öntől. Menjen fel a szentai adóhivatalba és likvidáltassa az ön adóját, mert a nagy könyvelési hátralék mellett az sincs kizárva, hogy tévesen követelnek öntől valamit. Forduljon az Amerikai Magyar Népszava szerkesztőségéhez, New York, 24, Union Street s. adasson le hirdetést egy clevelandi magyar lapban is.

K. S. Bodjani. Az utólag kiadott belügyminisztériumi végrehajtó rendelet értelmében nincsen szavazati joga ezen az első, alakuló közgyűlésen. Csak akkor szavazhat az illető községi tisztviselő, ha már megválasztották jegyzőnek, orvosnak stb.

F. I. Čantavir. Azok a városok, melyek a jegyzőt nem tartják meg, pályázatot fognak hirdetni jegyzői állásra, amely a szombori oblaszt Službene Novine-jében jelenik meg, de azt mi is közölni fogjuk. A törvény értelmében azonban az új képviselőtestületnek joga van úgy határozni, hogy az eddigi jegyzőt megtartja. Ez esetben természetesen nem kell pályázat.

S. D., Szubotica. A magánjogi tartozás — adósság — nem évül el. Azt ki kell fizetni. Jugoszláviában nincs valorizáció.

Antropatológ. A megszökött vendég éttermi számláját csak a törvény rendes útján, tehát polgári perrel hajthatja be.

Vasmunkás, Sztaramoravica. Az iparosok bankja megalakult ugyan, de a Vajdaság részére még nem folyósít kölcsönöket. Forduljon a Közgazdasági Bank ottani fiókjához, vagy az Önszerelő Takarékhöz B. Topolára.

Szarakanizsa. A három évi tanoncskola nélkül nem szabadithatja fel inasát.

Utazó. A cég a differenciát követelheti öntől, azonban csak polgári per útján.

Dec. 24. Ugy tudjuk, hogy a román állampolgárság megszerzése nem megy könnyen. Forduljon eziránt a beogradi román követséghez, Rumunsko Poslanstvo Beograd, Pozorišta ulica címre.

U. F. Temerin. Iparigazolvány át nem ruházható és nem öröklhető. Azonban az, akinek iparigazolványa van, alkalmazhat iparigazolvánnyal nem rendelkező munkást is.

»Ketten vitatkoztak.« Jugoszláviában van több üvegyár is és pedig: Siedinjene Tvornice Stakla, központ Zagreb; Fabrika Stakla, Paraćin (Szerbia) és Zajčarska Fabrika Stakla. A külföldiek közül, mint legközelebb esőt, felemlítjük a romániai Tomest-ben levő üvegyárat, melynek képviselője I. Fili Baruch, Timisoara.

L. K. Kotor. Nem hisszük, hogy az ön által említett régi pénzért jutalmat adnak, azonban ha valami nagy ritkaság, lehet, hogy van értéke. Forduljon erre vonatkozólag dr. Milecker Félix urhoz, a vrsaci muzeum igazgatójához, aki régiségek dolgában elsőrangú szaktekin-tély.

Idol-krém, hú olvasó. Nevének kiírásával közölte, hogy miről van szó és mit kíván. A gyártól azt a választ kaptuk, hogy mindenki, aki az Idol-krém betűket összegyűjti és a gyárnak beküldi, az megkapja a hirdetett ajándékot.

F. F. Szentá. Az illető, ha be is írta a kiházasító egyesületbe, nem sok haszna volt, mert pénzt nem kapott. Az egyesületek egyébként korhatár nélkül vettek fel tagokat.

U. E. Ez az, amit Zerkovitz írt el mások előtt.

Emlékek, Noviszd. A novella nem közölhető. A pályázatban különben is csak a felszólított írók vehetnek részt.

S. P. Kezdetleges még ez, ahogyan érzelmi kaoszt hatásra próbálja vinni. Multikori üzenetünket vegye figyelembe.

M. J. Szentá. Ebből a műfajból, sokkal inkább, mint másból, csak olyan alkotások valók napilapba, amelyek új, eredeti hangokat ütnek meg.

Argentína 42. Amennyiben a szlovenszkói községből, ahol született, megkapja a születési és illetőségi bizonyítványát, a beogradi csehszlovák követ-ség ad ki.

Hú olvasó. Elten felebezéssel az illetékes közigazgatási hatósághoz, a főszolgabíróshoz.

Szabadalom. Az S. H. S. királyság területén szabadalmakat a kereskedelmi minisztérium ad. Magyarországon külön szabadalmi hivatal van.

Régi előfizető. A csokoládét kakaobab-ból csinálják. Házilag aligha sikerül jó csokoládét csinálnia. — Bocaccio teljes Dekameronja magyarra fordítva öt kötetben jelent meg. Ára 100.— dinár. Van kisebb, de nem teljes kiadás is. Könyv-osztályunk után ezt s és minden könyvet megrendelhet.

Ha leszáll a Dunán az éj. Az illető iránt érdeklődtünk. A választ csak privát levélben lehet megírni. Közölte cí-mét.

V. A. Debeljacs. Budapestnek 1920-ban 930.000 lakosa volt. Azóta nem volt népszámlálás. Most körülbelül egymillió lakosa lehet.

Külföld. A közoktatásügyi miniszteri-um ad ösztöndíjat. Először azonban en-gedélyt kell kapnia, hogy külföldi főis-kolán tanulhasson.

Keresztsoros rejtvény

1				2	3	4	5			6	7	8	9	10				11
				12						13		14						
		15						16		17		18					19	
							20				21							
22	23																	24
25																		26
27							28		29		30		31					32
33				34												36		37
			38				39								40		41	
		42												43				
44		45					46	47				48	49		50			51
52	53		54															56
57		58					59											61
62																		64
65										66		67						68
										69								
			70			71	72		73				74	75				
							76			77			78					
79																		80

Vízszintes sorok:

- Híres magyar októberi politikus.
- Mesealak.
- Korjelző.
- A tűz istene a pogány ősgermánok-nál.
- Az a bizonyos fazék.
- »Jaj!« — latinul.
- Számlákban szereplő szó
- Iparos.
- Gyönyörű népdal kezdősora.
- Borsodi nagyközség.
- Magos királya.
- Beszédrész.
- Testrészt.
- Folyó.
- Több mint a 12-ik vízszintes.
- Állóvíz.
- Ügynök.
- A 14-ik században élt római néptri-bun (Wagner-opera hőse is).
- Két egyforma magánhangzó.
- Névutó.
- Nyomdai termék.
- Rag, ige is.
- Női név.
- Honossági ügyekben esik erről szó.
- Butordarab — visszafelé olvasva.
- Bánk bán hitvese.
- Amire a zebra büszke.
- A régi rómaiak pénze.
- Szárzóság.
- Roszzul jársz, ha az orrodra száll.
- Kérdőnévmás.
- Alacsonyrendű növény.

- Legtöbbet ebből az orosz fogyasztja.
- Helyhatározó.
- Idegen tagadószócska.
- Gabona — franciául.
- A sport nagy előnye.
- Közmondás.
- A rádióállomást hívják így.
- Aki meghátrál.
- Városka az Etsch mellett.
- Idegen pénz.
- Háziállat — ifju korában.
- A gyufa előtt ebből csiholtak tüzet.
- Sétány — idegen szóval
- Politikai párt neve.

Függőleges sorok:

- A Kordillerák legnagyobb tava.
- Tersánszky Józsi Jenő első regény-kötetének címe.
- Nemzetközi nyelv.
- Családi állapot.
- Mássalhangzó.
- Kutyának ez is jó.
- Kevés nő teheti a hajával.
- Szántanak vele.
- Csokonai legszebb dalának egyik so-ra.
- Aki elveszti a bátorságát.
- Madár.
- Pincében a helye.
- Eledel.
- Latin személyes névmás.
- Óramárka.
- Jól esik annak, akinek fájdalma van.
- Állam.

- Tőzsdei részvény.
- A velencei fejedelmek címe.
- Eledel
- Kard.
- Olaszország egyik volt miniszter-elnöke.
- Öt idegen nyelven, de visszafelé ol-vasva.
- Balatonparti község.
- Erdő volt a helyén.
- Nagy magyar költő.
- Az atlétikában esik erről szó.
- Híres angol egyetemi város.
- Megfordítva — amivel támasztunk valamit.
- Ellop — finoman.
- Beszédhibás.
- Öngyúsága egykor.
- Vizgyűjtő medence.
- A darabnak az a része, amelyet az orchester egyik tagja egyedül ad elő.
- Kecskemét egykori polgármestere.
- Folytonossági hiány.
- Magyar szocialista képviselő.
- Bajor tartomány.
- Latin birtokosnévmás.
- Lásd hatvanadik vízszintes.
- Bor idegen nyelven.
- Bácskai község.
- Isten háza.
- Szláv férfinév.
- Ige.
- Kicsinyítő képző.

NYILT-TÉR

Nyilatkozat

Tekintetes szerkesztőség!

»Több oldalról értesültem, hogy rólam az a kósza hír van elterjedve, hogy a prelogi Sreski Sudhoz való áthelyezésemért kértem, hogy ezáltal az ellenem folyamatban volt fegyelmi ügyem javamra kedvező megoldást nyerjen. Ezzel szemben közlöm, hogy az Apelacioni Sudnak 12/1926. fey. számú 1927. október hó 24-én kelt határozata szerint ellenem fegyelmi eljárás nem is lett elrendelve. Ezen határozat előbb kelt, mint én áthelyezésemért kértem volna a prelogi Sreski Sudhoz.

Szombor, 1927. november 29.

Dragutin Cerarec s. k.

Hirdetmény

Alulírott dr. Popovič Aurel novakanjižai kir. közjegyző közzé teszi, hogy Union paprika malom Szekeres Imre és Rózsa Kálmán horgosi cégnek eladott 3700 kilogram zuzott paprika bőr és mag, mely Lederer Arthur és Károly csókai magtárában van elhelyezve és melyet fenti cég ismételt felhívására sem vett át Union paprika malom Szekeres Imre és Rózsa Géza horgosi cég kárára és veszélyére, 1927 évi december 12-én délelőtt 10 órakor Čokán Lederer Arthur és Károly magtárában nyilvános árverésen, alulírott kir. közjegyző közbejöttével el fog adatni.

A vételár nyomban kifizetendő és az áru azonnal átveendő, a vételi illetéket az árverési vevő fizeti.

Kelt Novakanjiža, 1927 november 30-án.

Dr. Popovič Aurel
kir. közjegyző.

12055

Felhívás

Répics Vuko vendéglőjét (Kralja Petra ul. 6.) átvettem és felhívom mindazokat, akiknek a nevezett ellen követelésük van, hogy azt dr. Nikolić György ügyvédnél 8 nap alatt jelentsék be.

Szombor, 1927. november 29.

12102

Briedman Árpád

Broj: 3669—1927.

OGLAS LICITACIJE

Na osnovu rešenja opštinskog predstavnictva u Jagodnjaku od 21. IX. 1927. broj 22. odobrenja Ministarstva Šuma i Rudnika broj 9329. od 20. III. 1927., te odobrenja Oblasnog Odbora Bačke Oblasti broj 16375. od 17. XI. održaće se dana 27. decembra 1927. god. u kancelariji okružnog beležnika u Jagodnjaku javna usmena i ofertalna (pismena) licitacija radi prodaje na panju hrastovog, brestovog, bagremovog i dr. drvnog materijala, sposobnog za hmeljarce, telefonštange, gradju i gorivo, u Šumi »Grabljik« (Balatin) u području opštine Jagodnjak, srez đardjanski (Baranja) udaljenoj 4 klm. od železničke pruge. Površina ove šume je 50 kat. jutara. Isključna cena je 450.000 dinara. Kaucija 45.000 dinara.

Uslovi:

I. Licitacija će se održati u kancelariji okr. beležništva u Jagodnjaku tačno u 11 sati pre podne, prema odredbama čl. 86—98. zak. o državnom računovodstvu.

II. Propisno zapečecene pismene ponude proviđene sa taksenom markom od 100 dinara imaju se predati najkasnije do 10½ sati na dan licitacije. Posle toga roka ponude se ne primaju. Kaucija se ima položiti najkasnije do 10 sati pre podne dana licitacije na blagajni opštine Jagodnjak.

III. Licitanti, kao i ponudjači trebaju priložiti: potvrdu nadležne finansijske oblasti, da je licitant ili ponudjač platio državni porez iz ranijih godina, kao i za isteklo tromesečje o. g., te svedočanstvo o nadmetачkoj sposobnosti.

IV. Kupovina se plaća u tri jednaka obroka i to: prvi 31. decembra o. g. do 12 časova u podne, drugi 1. februara 1928. g., a treći 15. marta 1928. godine.

V. Kupac ima osim kupovine platiti taksu propisanu zakonom o taksama na ugovor i licitacioni zapisnik po Tbr. 81.

VI. U me kaucije prima se gotov novac ili vrednosni papir koji se prima kod sklapanja ugovora sa državom.

VII. Seča se prodaje sa obavezom krčenja panjeva, koji imaju biti izradjeni, a čisto zemljište predano opštini do 1. aprila 1928. godine.

Bliži uslovi mogu se videti svakog dana za vreme zvaničnih časova u kancelariji okružnog beležnika u Jagodnjaku.

OPŠTINSKO POGLAVARSTVO

U Jagodnjaku, 15. novembra 1927.

11800

M. P.

M. Nedeljković s. r.
okr. beležnik.

M. Uglješić s. r.
opšt. knez.

Novisadon, forgalmas helyen

vaskereskedésnek alkalmas helyiséget

raktárral és udvarhasználattal keresek, esetleg meglévő vaskereskedéshez nagy tőkével betársulnék.

Ajánlatokat „Vaskereskedő“ címre Schmolka hirdetőirodájába Novisad kérek.

12007

Hirdetmény

Közhirre teszem, hogy az 1927. évi december hó 10. napján d. n. 3 órakor Suboticán, Paje Kujundžićeva ulica 132. sz. alatt megtartandó nyilvános árverésen a csődbiztos közbenjöttével a legtöbbet ígérőnek eladok egy gőzgépteletet, mely áll egy 65 lóerős Schranz-Rödiger gyártmányu kondenzátoros gőzgépből, egy darab 67 m² fűtőfelületű, 8 atm. üzemi nyomásu és egy darab 45.5 m² fűtőfelületű 7.5 atm. üzemi nyomásu apróesőves gőzkazánból, és amely Mikuska Félix és neje csődtömegéhez tartozik.

A gőzgéptelet üzemen kívül van, szét van szedve, szakértői vélemény szerint azonban üzemképes. Megtekinthető bármikor Paja Kujundžićeva ul. 132. sz. alatt, a Herzberger-féle (Mikuska, Kohán) malomban.

Az árverés tárgyát képező tárgyakért semmilyen felelősséget a csődtömeg nem vállal. A vevő köteles az árverés befejezése után nyomban kifizetni a vételárat és átvenni a vétel tárgyát, ezenfelül viselni az árverés bélyegilletékét.

Az árverés egyéb feltételei irodámban a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Suboticán, 1927. évi november 15-én.

Dr. Kalmár Elemér
ügyvéd Subotica,
Aleksandrova ulica br. 4.

12151

Karácsonyra

templomok részére **betlehemek, szent szobrok** fából faragva, művészes kivitelben, **oltárok és szent sírok** a legolcsóbb árban beszerezhetők

F. Bachinger aranyozó cégnél
Subotica, Aleksandrova ulica 13. és
Bene Sudarevićeva ulica 34.

9033

**Szilva
Lekvár
Dió
Dobozos
sajt**

legolcsóbban csak
vizsonteladóknak

**Lederer
Velimir
Subotica**

Az Árpár- és Kereskedelmi Bank Bizéto
képviselője
Telefon 628
Sürgönycim: Kónseru

Olcsó tűzifa!

Jó minőségű vegyes
gömbi asábfá . . . D. 25-
felülrészelve . . . „ 27-
felülrész. és aprítva „ 30-
kapható

Herczog László
sombori uti és szegedi uti
fatelenén 12082

**Alma, gesztenye, ma-
rón, narancs, citrom,
füge, szilva nagyban
a legolcsóbb napi áron**

Jakob Kuntner

gyümölcskereskedő
Szombor Telefon 155
12105

**Tek. Dr. Vécsey Jenő orvos urnak
Subotica**

Hálás köszönetemet fejezem ki orvos urnak, amiért évek óta éjjel-nappal kínzó vesefájdalmaimtól és karjaimat szaggató reumától kétszeri euozil-paraffinburkolással megszabadított és most újra egészségesnek érzem magam.

Subotica, 1927. december 2.

Tisztelettel

Tarnay Lázárné

Milkić-palota házfelügyelője

11243

Karácsonyra

a legszebb és legújabb divatu

bőrridi. ülők és bőrárkúlonleg. asségek

a legelőnyösebb árban kaphatók

Schlager Henrik bőröndösnél

Subotica, Aleksandrova ul. 1

WEIFERT

pancsevoi karácsonyi
különleges tápsör
ala **SALVATOR**,

mától kezdve üvegekben és hordókban kapható

Weifert beogradi sörlőraktaránál

Krstić i Grossmann

NOVISAD, Uspenska ul. 5. sz.

Két bácskai nagyközségben levő jólbevezetett berendezett

fatelepe eladó

teljes berendezéssel. A fatelepekkel együtt nagy telkek, a község központjában, a szükséges épületekkel eladók. Érdeklődések „V. K.“ jelige alatt Novisad, postafiók 135. alá küldendők.

11235

SZENTI és VIRÁG

épület-, műbútorárnyagár

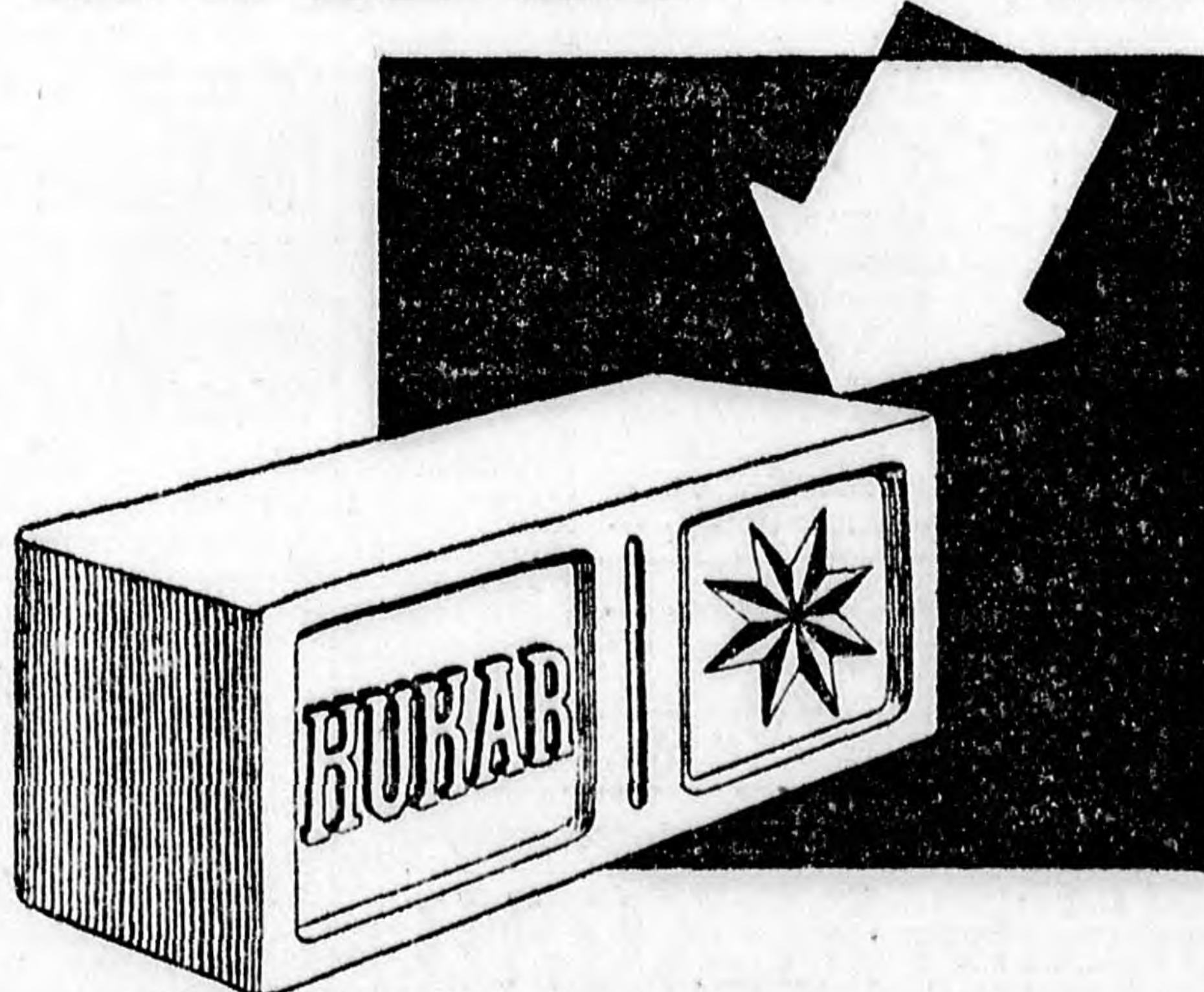
Subotica, B. Sudarevićeva 54-56. Telefon: 3-83

Készítünk: műbútor, épület-, portál- és üzletberendezést stb.

Saját telkünkön legmodernebbül megnagyobbított üzemünkben kész bútorokat és parkettát raktáron tartunk. Kérje díjmentes árajánlatunkat a versenytépe, olcsó árúknál röi meggyőződhetik

3451

Igy néz ki a
KUKAR SZAPPAN

Kérjen mindenkor a kereskedésben, ahol vásárol,

KUKAR CSILLAG SZAPPANT

és ne hagyja magát félrevezetni, ha bárhogy is dicsérnek más szappant. A legjobb minőség.

a legkiadósabb feltétlenül ártalmatlan,

a **KUKAR CSILLAG SZAPPAN**

REUMA

Műszónólevél

Dr. I. Rahlejev urnak

Beograd
Kosovska 43.

Igen tisztelt doktor ur!
Kötelességemnek tartom, hogy Önnek legforróbb köszönetem fejezzem ki azért a csodás gyógyszerért, amelynek nem hiszem, hogy volna párja. Engem a betegségem teljesen kétségbejuttatott, minden reményt elvesztettem, hogy valaha is meggyógyulhatok, de az Ön kitünő gyógyszere, hála Istennek és Önnek, megcsabadított a már majdnem elviselhetetlen fájdalmaktól. Önt vallom életem megmentőjének és kötelességemnek tartom, hogy a gyógyszert a többi szenvedőknek is ajánljam.

Zagreb. (Novi Naseljak), 1926. december 20

Katarina Perković

A Radio Balsamika gyógyszert készíti, árusítja és postai útvánnyal szállítja Dr. I. Rahlejev „Radio Balsamika“ laboratoriuma Beograd, Kosovska 43. A gyógyszer minden jobb gyógyszerárban és drogériában is kapható.

Legfrissebb
Legizletesebb
Legolcsóbb

Hentesárut

Sonkát
Virslit
Szafalódét
SERTÉSHUS, ZSIRT
VUKOV
hentesi váhat
RUDIĆ UL. (ÁTJÁRÓ HÁZ)

Mandiner gummy

31 Hár-golyó, dákó, sakk és domlaór, továbbá szivarok, cigaretták és pip szarak nagyban és kicsinyben. Esőernyők szak-szerű javítását vállalom.

Év. Gerber Jakabné

speciális szaküzlete és műhelye. Subotica, Budarevičeva ulica 32. (saít ház)

BÖZENDORFER zongora, STEINVEY, F. RSTER világmarkák, Erste Produktiv, Stelzhammer, Lira, Stingl, Lanberger, Glosz, Paillik, Stasznyz, L. Edmund, Hoffmann. Zongorák rendkívül nagy választékban kaphatók. Arám Jugoszláviában legolcsóbbak és leghosszabb léte-ratu részlete kaphatók. Kain hangszerkészítő, Subotica, Városháza. 10311

„Gritzer“ és „Mirija“

Alkatrészek és mindennemű varrógépfelszerelés
Vezérképviselet:
EM. FISCHER ZAGREB,
Sudnička ul. 3/17
Kérem Áraánlatot!

Legjobb
hentesárut, valamint
mahahus . . 14 dinárért,
sertéshus . . 16 „
kapható
Paloš István
hentes és mészárosnál
Sava Tešević ul. 41
Sertésvágást háznál
szakaszban vállal 11753

VESZÉK:

écskavasat
écskafémet
szövet hulladék
csontot és
régigépeket
Zoltán Engelsmann
Osiobodjenja (Zentai) ut 138
Telef. 576 - Autobusz közlekedés

Fényképezési műterem

Subotican
forgalmas helyen, kom-plett felzereléssel és helyiséggel berendezve.
Cim:
Pallas Reklam Subotica

ELŐRE KÉRJÜNK: BEGRAD-PRIZRENSKA 15. FEINSTE AUSEFÜHRUNG NIEDRIGSTE PREISE - PROMPTE LIEFER. EILIGE BESTELLUNGEN DIREKT AN FABRIK ZU SENDEN. BEGRAD-VOZDOVAC VOJNOTE STEPE 25.

Hordók

Káposzta, zsír, konyak, bor, kocsikenőcs, tavotta, olaj, szörp és sajtos hordók konkurrenciamentes árban
Pfaiffer Testvérek és Fischer mechanikai kádár műhelye I ST.-VRBAS - Kerjen mintát

PAPPNÉ

Kozmetika és manikűr-szalón. Paja Kujundžićeva (Wesselényi ut) 3.
Törvényileg védett valódi Pompadour kenőcs mely egyedül biztos ártalmatlan szer a szeplők, májfoltok és pattanások ellen.
Arusítás és postai szét-küldése utánvétel.

ABLAKÜVEG

minden méretben legolcsóbban kapható
Drag. Obradović
üveggyári lerakat
Beograd, Knez Milana ulica 31, Uroševa Pivnica

Előnyömdát

legújabb rajzokkal jól szor-tírozva legolcsóbban szállít
Bleier Márk
Első Jugoszláv Előnyömda Berendezési Gyára
Senta
9347

Butorokat

ebédlő, háló, ari szoba-berendezéseket,
portálokat
legelőnyösebben szerezhető be
Domján Valentin
butorüzemében
Subotica, Zrinjski trg 11

HA

kárptos munkára van szüksége fordul-jon bizalommal
FARKAS kárptoshoz
Subotica Zmaj Jevin trg (Minerva palota mo lett.)
Ahol már heti részlet-fizetésre kaphat sezlont, madracot.

Gyenge férfiak-

nek 10 dinár beküldése esetén bérmentve küldöm szabadalmazott szenzációs (aláírányomat) ismerető könyvemet. - Cim
„Patent 608“
Cluj (Kolozsvár) 1622
1. sz. postafiókbérlélet.

Mérnökiskola

Altenburg T-
Állami felügyelet alatt!
Gépépítés,
elektrotechnika,
automobil-
és repülőgépipítés
Ellátás mérsékelt áron a Student Kabinoban.
Kivánatra Prospektust küld

SIRKÖVEKET,

temetői utánvételre, va-lamint a kőfaragó szak-mába vágó mindennemű munkákat legolcsóbban váll-alja
Pauk Gáspár
kőfaragó, Subotica
Somborski puti és Gabona-piac varos: 1031

NARANCS

citrom, mandarin, maróni, mazsola, datolya, füge, jános kenyér, aszalt szilva, dió stb. kereskedők és árusítók részére a legolcsóbb
Czeizler Károly cégnél
Subotica

Telefon 55

Karácsonyra

legfőbb
déli gyümölcsök:
Narancs, Citrom
Boszniai szilva és dió
Szlavóniai papirhéjú dió
Házilekvár, méz és jam
Halkülönlegességek és konzervek
Valódi jamaika-rumok
Bel- és külföldi likőrök
Teasütemények
legolcsóbb bevásárlási forrása nagyban és kicsinyben
Klein Géza és Fiai cégnél
Subotica

Telefon 55

Das schöne Dezember-Heft

mit dem
WEIHNACHTS-
Preisaußschreiben

Kindheit Jesu
Gefängnis oder Pädagogium?
Künstler der Kamera
Wendepunkte der Weltgeschichte
Tiere in Wut
Palette und Meißel
usw.

Két szobából álló irodának megfelelő
uccai helyiség
Novisadon a város központjában
január 1-re kerestetik
Ajánlatok
Anglo Jugoslavensko Petrolejsko D. D.
ispostava Novisad Tel. 23-91 címre kéretnek

Molnár István

Subotica,
Sudarevičeva ul. 28. sz.

Emmenthaler sveici!

Roquefort francia 90.—
Belpaeze o'asz 70.—
Trappista boszniai 43.—
Kiszolgálás amerikai:
csak nagyban
Sugár Manó Subotica
Telefon 47

Uj dísztemetkezési vállalat!

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves szíves tudomására adni, hogy a Jelašičeva ul. 8 szám alatt, (volt Szilasi házban) dísztemetkezési vállalatot nyitottunk, hol a legegyszerűbb igényektől kezdve a legdíszesebb kivitelig vállalkunk temetkezést. Araink a legerősebbek! A n. é. közönség szíves támogatását kérjük ezen vállalatunkhoz.
Teljes tisztelettel
Vojnics Z. Kálmán és Társa
11918

UJRA TELJES ÜZEMBEN AZ

Orient

Papírárúgyár

BEZDAN
BAČKA

PAPIRZATSKÓK
CUKORZATSKÓK
KALAPZATSKÓK
CSOMAGOLÁSOK PÖRKÖLT-KÁVÉNAK és FÜSZERERNEK.
MEGBRENDELÉSI és SZÁMLA-KÖNYVEK.
MINDEN CÉBENYOMÁSSAL és ANÉLKÜL.

ELSŐRENDÜ KIVITELI ::::: UJDONSÁGOK!

KÉRJEN MINDENÜTT REKORD

gummy cipősarkot, amely elsőrangú amerikai és angol nyersanyagból, a legjobb kidolgozásban készül és ennek folytán a használatban a legjobb és tartósság tekintetében felülmulhatatlan, melyről mindenki az első próba után meggyőződhet 5844

REKLAMARAK!

Fodrászok figyelmébe! Miután egy szakképzett mesterrel megállapodást kötöttem, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy elsőrendű prima fodrász-széket, barna és világos színben, darabonként csomagolva 420 din.-ért részletfizetésre is adhatok. B. pártfogásukat kérem
KAIC PÉTER, fodrászati cikkek nagykereskedése, Subotica

Elismert, jó-minőségű BUTOROK
 hálok, ebédők, uriszobák, teljes lakásba, endezések, meg épő stíl-különlegességek; nagy választékban. Arban és minőségben utóérhetetlen

Éder Kálmán
 műasztalos butorárműhaza
 Subotica, Villosova ul. 40
 Pravní fakul ottal szomban

Akác komlórud
 700 méter hosszban, kiválóan szép minőségben, előnyösen beszerezhető

Löwy Sándor és József, Budapest
 V. Mérleg ucca 9. - Telefon 983-17.

Karácsonyi ocassio eladás
 a legdivatosabb filc és bársony ka apokból Olcsóság és minőség tekintetében garanciát nyújt elismert, régi cégünk:

„TESSA 66”-KALAPSZALON
 Strossmayerova ulica 16
 Kalapok már 60 dinártól kezdve a legmagasabb árú a legdiszesebb kivitelig s a legnagyobb igényeket kielégítően kaphatók

Dió
 prima szlavoniai vékonyhéjú 500 kgr. feletti vételnél ajánl 650 dinárért 100 kgr.-ként az összeg előzetes beküldése vagy előleg és utánvétellel

Preisz Adolf
 terménykereskedő Vinkovci

CARBID
 gyári lerakat

KLEIN GÉZA és Fiai cégnél

SUBOTICA
 Telefon sz. 55.
 Sügöncim: LAKKLEINOL

PROBLER BERTA kalapszalónját
 Aleksandrova ul. 11. szám alá helyezte át
 A legújabb divatu Filz- és bársony kalapok, a legcsöbbitől a legfinomabb kivitelig kaphatók.

Négy szobás uccai földszintes modern lakás
 (fürdőszobával és mellék-helyiségekkel) a város központjában kiadó.

Érdeklődni:
Roth Armin
 kalapgyár Subotica

Rizsányi Pál asztalos
 VII. Jugovisova ulica br. 8. (Kakas iskola mellett)
 Jutányos áron készít butorokat, portálát, üzleti berendezéseket, épület-munkákat.

Javításokat olcsón vállal.

Zongorák, Hegedűk, Csellók, Harmonikák, Fuvolák
 legnagyobb választékban és legolcsóbban

S. MACHNITZ
 hangsz. eripartelepén.
 Antunovičeva ul. 1. (Reich-palota mellett.)

City Bazar
 BEOGRAD
 Terazija 7., fióküzletéhez társat keres főkével

tőkével. Megbízható ügyes szakmabeliek előnyben
 A karácsonyi szezon kihasználása végett sürgős

APOLLO, NOVISAD
 dec. 5-6-án hozza a rendkívüli 9 felvonásos attrakciót

DAGFIN
 Főszerepben:
 Paul Negener, Marella Alban!, Paul Richter és Mary Johnson-nal

REISENDER
 der technisch-chemischen Branche bei der gesammten M.blen, sowie übriger Industrie und Kaufleuten im ganzen Gebiete Jugoslaviens bestens eingeführt, mit erstklassigen Referenzen wünscht seine Stelle zu ändern. Gefl. Anträge unter "Gut eingeführt" an die Novisader Administration dieses Blattes werden erbeten.

KÉPVISELŐKET
 keres az ország minden járási székhelyén nagy közgazdasági intézet könnyű és szép mellék-keresetre. Előnyben tisztviselők, állami nyugdíjasok, akik lakóhelyükön ismerősek és állandóan ott is laknak. Ajánlatok a személyi adatok feltüntetésével a Jugosl. RUDOLF MOSE d. d. Zagreb, Zrinjevac 21. címre intézendők. Az ajánlatot okvetlen "Trajna zarada" jellegével kell ellátni.

Hirdetéseket
 Sentán a Bácsmegeyi Napló részére

Molnár Sz. Vince
 vesz fel.

Szőlőoltványok
 amerikai alanyra oltott, elismert legjobb minőségben dús gyökérzettel, gyökeres és sima vadverszők minden fajban, valamint nemesített 2-3 éves gyümölcs- és rózsafák megrendelhetők

Sévár László 10342
 mintaszőlő és szőlőoltvány telepen
 Petrovaradin (Majur). Póstaftók 17
 Lerakat Bakačeva ulica
 Arjegyzék kívánatra ingyen!

MÉZET
 szavatolt tiszta, sűrű, világos, elsőrendű minőségben, jó csomagolásban minden mennyiségben ajánl

LUDWIG RITZMANN
 néznagykereskedése és méhészeti-vállalata
 Novi-Vrbas. Bačka.

Kérjen árajánlatot!

Középiskolai, polgári összevont magánvizsgákra és ÉRETTSÉGIRE
 a legjobb sikerrel készít elő

GALGÓCZY TANINTEZET
 BUDAPEST
 Mária Terézia-tér 3

Elsőrendű szlavóniai préselt széna és szalma nagyban kapható

JOSIP WEISS
 széna és szalma-nagykereskedőnél

Telefon 6-45. ZAGREB Ilica br. 82.
 Raktár: Novagradiška.

JUNIPER ZÖLD SÖSBORSZESZ
 minden más gyártmánynál hatásosabb

Győződjön meg róla. Kérjen a fűszerkereskedőjénél egy ingyen minta üveget leírással

Mr. Alfred Blum Subotica

Ruston & Hornsby Ltd., Lincoln, Anglia

Petróleum motorok Egyszerű kezelés! **Nyersolaj motorok**
 1 1/2, 2 1/2, 4 és 6 HP 2 1/2, 6, 9 és 10 1/2 HP

Szivógáz-motorok
 2 1/2, 6, 9 és 10 1/2 HP

Szolid konstrukció, csekély tüzelőanyag fogyasztás!

Jugoszláviai vezérképviselet:

H. & Ch. VOEGELI, BEOGRAD
 Knez Mihajlova 50 Telefonszám 4-19.

Sombori alképviselet
Aman Ferenc, Apatinski put 44.

200
 dinár négy darab festőművészeti könyv

Petrovič: Ujakraól és régiakraól Walden: Expressionizmus
 Van Grgh levelei Kállay: Uj magyar piktura

Megrendelhető a BÁCSMEGYEI NAPLÓ könyvosztályában

Igen tisztelt vevőink figyelmébe!
 Ertesítjük t. vevőinket, hogy az eddigi

CONTINENTAL GUMMI
 képviselet mellett

GOODYEAR
 híres amerikai gummigyár képviseletét Novisad és környéke részére is átvettük. Ezen gummikat minden nagyságban állandóan raktáron fogjuk tartani.

»AUTOCAR« műszaki vállalat
 Novisad, Trifkovičev trg 5. — Telefon: 21-32

Akar Ön jó és olcsó könyvet?
 Akkor fáradjon be a „Bácsmegeyi Napló” könyvosztályába, ahol a legmagasabb igényeket is kielégítik

LEVELEZÉS

Jobb, csinos, független, szolid, vékonytermetű urileány ismeretséget keresi fess, középkorú ur. Teljes arképes ajánlatokat »Gavallér« jelige alatt a kiadóba kérek. 12095

Tengerszem! Ajkaim imát rebegnek: Mindenható Isten, oldsd ki szivemből irántadi nagy szerelmemet hogy imádozt Tengerszemem megnyugodjék. Látom, érzem tudom, hogy gyenge vagy de gyengék érzelmeid is, mert aki igazán szeret, nem tud ellentánni annak, akit szeret és övé lesz minden veszéllyel szemben is. Ha életemben vétkeztem, lerovom bűnömöt, mert kintző, kielégítetlen vagy tombol bennem, összeroppantva testem-lelkem. Nem fenköt gondolkodásom visz rá, hogy lemondjak Rólad, hanem a Te parancsod. Csak arra kérek, hogy ezt a tördőfést add meg néma hallgatósoddal mert az ilyen méreg megöli nagy, hatalmas érzésem — talán — örökre. 12094

Richmond. Ne legyen pesszimista és a sötét pillanatokban segítse át az a csókfórró álomgomolyag amely önünk bensőjében mindenkitől elrejtetten ragyog, fényeskedik... 12064

Intelligens, csinos leány szórakozás, esetleg házasság céljából levelezne lehetőleg 35-40 év körüli feltétlen uriemberrel. Leveleket »Yollanda« jeligére a kiadóhivatal továbbít. 12141

HÁZASSÁG

Urileány hozománnyal férjhezmenne. »Intelligens esetleg elvált urak« fényképes leveleit »Tavaszi« jelige alát a kiadóba kérem. Fényképnélküli levelek a papirkosárba. 12065

Huszóves, intelligens, barba, szegény urileány, házasság céljából megismerkedne gazdag uriemberrel. Teljes című leveleket »Práter Micé« a kiadóba kér. Ügynökök kizárva. 12140

Házasságot legjobb családknál diszkrétan elintézzék. Szülők, hölgyek, urak megbízását elfogadja »Doktorné« Szubotica, Pašičeva 3. I. 12131

Nemzetközi házasságközvetítő iroda minden megbízásnak pontosan eleget tesz. »Amor« házasságközvetítő iroda Temesvár, Románia, Kossuth Lajos ucca 21. 11993

Bánati földbirtokos szülők egyvellen 20 éves keresztyény leánya vagyok. Hozományom 512 hold földbirtok nem feltétlen vagyonos urak ismeretséget keresem házasság céljából. Csak teljes című leveleket »Szépség« jeligére a kiadóba. 11994

5 nyelvet beszélő, külföldi, 55 éves gyermektelen özvegy uriember vagyok. Házasságot kötnék nem feltétlen vagyonos hölgyel. 1-2 gyermek nem hátró. Vagyonom különféle ingatlan, ami 200.000 csehkorona értékű. Ezért jó és szorgalmas háziasszonyt óhajtok élettársul. Teljes című leveleket »Kassa« jeligére a kiadóba kérek. Címtelen és jelíges levelekre nem válaszolok. Megfelelő hölgyeknél személyesen teszem tisztelgetem levélváltásunk után. 12021

Házasságot urikörökben egy bel-, mint külföldi is létrehozok a legnagyobb diszkréciával. Marie Fejes, Vel.-Kikinda, Nikola Pašičeva ul. 1591. 11944

FOGLALKOZÁS

Minden háznál elhelyezhető cikk bevezetésére magas jutalékkal ügynököket keresünk. Barzel d. d. Szubotica. 11978

Tűkával rendelkező oklevéles gyógyszerész kerestetik társnak egy nagy községbe. Szíves megkeresésüket »Nagyforgalom« jeligére kérem. 11966

Szoptatósadának ajánlok egészszéges fiatalasszonyt. Cím: a noviszádi kiadóban. 12048

Ovadésképes itcsés, szerb magyar német tudás s líčno pravával azonnalra felvétetik. Drach Horgos. 11980

Vojvodinában és Szerbiában jó üzleti összeköttetéssel rendelkező most állásban levő, jó megjelenésű intelligens, perfekt szerbül, magyarul és németül beszélő 27 éves nőten fiatalember kereskedelmi képzettséggel utazói állást keres nagyobb szolid cégnél. (Előnyben textil.) Elsőrangú referenciákkal és garanciával rendelkezem. Szíves ajánlatokat »Komoly és megbízható« jelige alatt a kiadóhivatalba kérem. 12131

Utazók kerestetnek fehérnemű eladáshoz kik Bánátban, Bosznijában és Szerbiában jól be vannak vezetve. Csakis kaucióképes egyének jelentkezzenek »Ruesnirad«-nál Bačkopetrovoslón. 11697

Társulások 25.000 dinár készpénzzel bármely jobb üzletbe mely biztos megélhetést nyújt. Ajánlatokat: »25.000« jeligére Molnár könyvkereskedésébe Szentaküldendők. 12148

Ispán, megbízható, szorgalmas, jó bizonyítványokkal, szerb, horvát nyelvtudással azonnalra kerestetik. Jelentkezni Slavija spediternél Szubotica, Cara Dušana ul. 1. 12149

Faszobrász jó munkás, azonnali belépésre kerestetik. Weisz Aleksander, Zagreb Pantovčak 1. B. 12093

Értőszót keresek, ki a szőlőműveléshez is ért. Pecze Ferenc, földbirtokos, Mali-Idoš. 12062

Paplanokat jól és olcsón készítek, régiak áthuzását is vállalom. Göbl János, Sombor, Dr. Maksimović ul. 7. 12106

Férfi és női ruha varrást igazítást és fordítást olcsón vállal W. Kuntischer III., Sudarevičeva 85. 7575

38 éves zsidó nő ki két évig házvezető volt, alkalmazást keres. »Mindent jól tudok« jeligére, Sombor postrestant. 12104

Karácsonyi occasióra áron alul készítünk fehérneműt varrással, továbbá terítővel, függönyöket, storokat és mindenféle kézimunkákat a legmodernebb kivitelben. Montirozunk párnákat és lámpákat. Perzsa és smyrna szőnyeget készítenk, javításokat szakszerűleg olcsón vállalunk. — Thurzó Nővérek Zrinjski trg 19. 12138

Felkészítésemnek gyermektelen házaspárt keresek, lakást adok. Szegedi ut. Térlassy-kert. Menhely mellett. 12020

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és olcsó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jelíge leveleket továbbítunk. Kérdésekétközben válaszoljuk megleveléinket.

Társat keresek jól jövedelmező üzlethez, kevés tőkével, Cim a kiadóban. 12080

Kocsis felvétetik Klein Géza és fiai cégnél, Subotica. 12091

Besseres Kindermädchen, solid, deutschsprechend, wird zu 2 1/2 jährigem Buben gesucht. Vorzustellen von 1-1/3 Uhr Nachmittags, Harambašičeva ul. 23 rechts. 12079

Szakácsnőt keresek. Somborski put 8. 12115

Szakmányos vincellért keresek szanádi szőlőbe. Jó bizonyítvány megkivántatik. Heiszler gyógyszerár. Senta. 12122

Munkásleányok felvétetnek »Orient« papirszipkagyár. Jugovičeva ul. 7. 12124

Helyi képviselőket Vajdaság minden községében magas jutalék, vagy fixumos alapon keres előkelő külföldi pénzintézet jelzálog-törlesztéses kölcsönök, biztosítás kötéseire és a mezőgazdasági többtermelést szolgáló konkurrenciánélküli cikk terjesztésére. Ajánlatok referenciákkal »4000« jeligére a kiadóba kéretnek. 11985

»Matica Néni« a nb. közönség szíves tudomására adja hogy Gabritsnétól (Gombkötő u.) különvált és a Pašičeva ul. 9. szám alatt új cselédszerző intézetet nyitott. Kéri a nb. közönség szíves pártfogását. Csajkás Imre. 12120

Ügynökök, kik a szerb, magyar és német nyelvet bírják, állami értékpapírkötvények árúsítására, magas jutalék mellett kerestetnek. Nagy jövedelem feltétlen biztosítva. Ajánlatok: Banka Slavija, V. Beckerek címre intézendők. 11936

Utazót(ő)t keres elsőrangú kelengvevállalat mielőbbi belépésre. Ajánlatok »Magas jutalék« jeligére a kiadóba kéretnek. 12112

Fiatall, jobb leány házimunkára felvétetik. Dr. Wilhelm, Paje Kujundžić ul. 13. 12052

Gyakornokot felveszek. Özv. Basch Lajosné fakeskedő Subotica, Somborski put. 12068

Kifutófiát keres a Zsidó-kórház. 12086

Hivatalnoknő ellátást kaphat a Fötéren urinónél. Cim a kiadóban. 12075

Munkások! Cotton harisnyaköltőgépekhez tanuló-munkások kerestetnek. — Előnyben akik kötő-szővő szakmában már dolgoztak »Fako« harisnyagyár, Subotica. 11634

Fodrasszágódat, Gyeges bubihajvágót, azonnali belépésre keres Vidaković Károly, Sombor. 12101

Pénztárnoknő, intelligens többévi gyakorlattal perfekt szerb, horvát és német azonnali belépésre állást keres. Leveleket »Komoly erő« jelige alatt a kiadóba kéretnek. 12126

Schönos Gassenzimmer wird an soliden Herrn bei guter Familie vermietet. Zu besichtigen von 1 bis 1/3 Uhr nachmittags, Harambašičeva ul. 23. rechts. 12078

Mészárosoknál és henteseknél jól bevezetett vidéki ügynököket keres »Barzel« vaskereskedés. Szubotica. 11905

Kinderrädchen wird zu zwei Kindern zum sofortigen Eintritte gesucht. Offerter mit Zeugnisabschriften und Lichtbild sind an Eugen Guttmann Subotica, Cara Lazara 6 zu richten. 11767

Elhelyező irodából ajánlok szállodai, kávéházi és jobb háztartásbeli személyzetet: főpincért, szobaasszonyt házvezetőnőt, nevelőnőt, kaszírnot, éthorodót, portást, pincérlányt főzőnőt stb. Megbízásokat egész Jugoszláviából elvállal Lang Agentura Szubotica, Pašičeva 3. I. 11231

Fiatall, gyermektelen házaspár az asszony kitűnő szakácsnő, a férj szobainas, bolti-, irodaszolgái alkalmaszást keres együtt vagy külön is. Ajánlatokat »Hűség k. k.« jeligére a kiadóba kér. 12186

Irodai gyakorlattal rendelkező, rend és pontosságú szerelő, szerbül tudó tisztviselőnőt azonnali belépésre keresünk. Ajánlatokat: Radio Reklám Jugoszlávia Szubotica, postafiók 48. címre küldendők. 12147

Gyógyszerészyakornok kisegítést vállalna gyógyszerárban a karácsonyi szünetidőre. Cim. Imre Berković, Zagreb Prilaz 44. I. 12024

20.000 dinár készpénzzel csendes társat-(nőt) keresek biztos üzlethez. Riziko kizárva. Havonta 1000-2000 dinárig kereset biztosítva. Ajánlatokat »Megélhetés« jeligével a kiadóba kérem küldeni. 11969

Utazó és helyi ügynökök tűzifa, szén, műtrágya, benzín olaj stb. eladására felvétetnek. Lederer Dezső Szombor. 11898

Fiatall kéményseprősegéd kerestetik azonnali belépésre. Horgos, 109. házszám. 12019

Vaskereskedősegéd, Gyeges detailista, magyar, német és szerb nyelvismerttel állást keres. Szíves megkereséseket »Vaskereskedő« jeligével a noviszádi kiadóhivatal továbbít. 12047

Cukorka csomagolási munkára leányok felvétetnek. Sudár cukrászda, Kralja Aleksandrova ulica, Farkas ház. 12043

Szakképzett, vizsgázott cipőszabász alkalmazást keres. Cim: Milutin Nedić Sečanj, Banat. 11910

Ön állást keres? Tanuljon ki sofförnek. Folytatlagos előadás szerb, német, magyar nyelven. Belépés garantiált. Eredményért garantálunk. Sofföriskola (keres. és ipari miniszteri eng.) Novisad, Kralja Aleksandra 7 az udvarban. 12043

Üzletfelosztása miatt összes raktáron levő árut olcsón kiárusítom. Ifjúsági iratok regények, elbeszélések. Levélpapírok dobozokban és mapák. Noteszek füzetek, festékek, ecsetek füzetek, üzleti könyvek, toll és selyempapírok, tinták ceruzák, pultok, állványok kirakat. Tisztelettel Özv. Székely Simonné, Aleksandrova ulica 9 Halbrohr ház. 10872

Kifutóleány felvétetik. — Roth Marga Kralja Petra Park 9. 12042

VÉTEL-ELADÁS

4 darab gőz- és traktoros-csöplőgarnitúra olcsón eladó. Splena József Pančevo. 11911

Revolver Excendor cseréprezt megvételre keres Freund, Bačko-Petrovoselo. 12125

Kitűnő újborjt kaphat bárkis betűtben is Petar Vojnić-Zelić szőlőgazdaságában Supljak állomásnál, Palics mellett. Ugyanott palackozott óbor is kapható. 12027

Jókarban levő, fehérre festett fűszer- és csmegeüzlet-berendezés, 18 folyóméter, ugyanannyi keményfedejű pulttal, azonnal eladó. Érdeklődni Ipacs Józsefnél Bačka Topola 12100

Jókarban levő szivógázmotor darálóval eladó. Üzemben megtekinthető. Sándor Pál, Stara Moravica 1081. sz. (Bačka). 12114

Fodrasszágólat más vállalat miatt 3000 dinárért azonnal eladó. Cim a kiadóban. 12116

Alkalmi vételi Jókarban levő 80 cm Kirchner szallag-fűrész 18 fűrészszel 8000 dinárért, azonkívül több géptárgy eladó. — Jakob Basch Senta. 12121

Frissborjas jó fejős tehének megvételre kerestetnek. — Piukovics József tejcsernoka, Szubotica. Jelačičeva ul. 8. 12108

Betűről Tolvajl meg sem kisérti a belőrést, ha zárját ezzel a legújabb találmányu biztosítékkal ellátja. Vidékre küldünk 20 dinár ellenében. Medjanszky vaskereskedés, Subotica. 11851

Négyéves nemes gyümölcsfák, gyökeres szőlővesszők és vadalanyra (amerikai) oltott szőlővesszők kaphatók Ruttikay Lászlónál Lelenház mögött. 12081

Nemes torma nagyobb mennyiségben kapható: Krocsek Jenő, Nova Kanjiza, Banat. 12073

Eladó egy sárga Kőlber hintó. Fra Ješe trg 12. 12053

2 használt teherautó, kifogástalan állapotban, eladó. 1 Röck 5 tonnás (Fross-Bussing 40 HP motorttal), pótkocsival és 1 S. P. A. 3 tonnás 35 HP városi használatra is alkalmas kocsit. Mindkettő erős megbízható. Szerkezet jó karosszéria és alig használt tömörümmival. Csekély benzinhatal. — »Cereale« d. d. hengeralma, Djakovo, Szlavónia. 12051

Nagyobbzabásu fűszerüzlet-berendezés, azonkívül két drb csukott üveges állvány eladó. Cim a kiadóban. 12129

Eladó magasfekvésű szép házhegyek. Szegedi ut. Térlassy-kert Menhely mellett. 12141

2 dinár a cukrászűtemény, 55 dinár kg-ként a teasűtemény. Sácé cukrásznál IV. Vilsonova ul. 44. 12070

Családi és nagyobb házak eladók. Lakások, irodák butorított szobák kiadók. Keményfa háló, ebédlő olcsón eladó. Lang Agentura Pašičeva 3. I. 12131

20 kocsi lötrágya eladó. Zrinjski trg 11. (Dr. Klein léle ház.) 12146

Villanyerőre berendezett hentesáru gépek teljes műhely felszereléssel eladó. Özv. Szabadosné Szubotica, Deroláčka ul. 2. —

Ugyanott egy nagy raktár esetleg műhelynek — egy kétszobás udvari lakás és egy jégverem kiadó. 12132

Gőz és motoros csöplőgarnitúrák, magányos csöplők locomobilok, kisebb-nagyobb motorok, motoros morzsolók, darálókat jutyányosan eladók. — Kutfurásokat vízvezeték felszerelésekkel vállal: Vadóc Károly, Bačka Topola. 8744

Háztartási és konyhafelszerelési cikkek legolcsóbban beszerezhetők: Edények, sziták, kosáraruk, alpacca evőeszközök, kefeárúk, lábtörők nagy választékban. Ehrenfreund Géza üzletében, Subotica, Rudić ul. 1. (Gyümölcs-piac). 9256

Relief festékek és hozzávaló porok kaphatók Garamszeghy Dezsónél, Novivrbas. 11086

Eladó Verusityon 12 és fél lánca prima szántóföld. Bővebbet a Városi Takarékpénztárnokánál. 12026

Forraltbor, tea minden időben kapható, valamint 1-a kebeliai bor 10 és 12 dinárért a Zsidótemplommal szemben, Weber-nél. 12022

Szallagfűrészgép. 800 mm. Szallagfűrészgép kombinálva maró, körfűrész és furóval. Vastagsági gyalu 600 mm. körfűrészgép asztalos- és fűrésztelep részére. Német gyártmányu új modern gépek, olcsón kiárusítom. Jellinek József Subotica, Vilsonova ul. 33. 12021

Gyári áron alul vásárol, ha ruháját Földes Samu ruhaárházában, Gyümölcs piac vásárolja. Férfi öltöny 500, Raglan 700, borkabát 850, gummiköpeny 225, gyermekruhák 225, flu vagy leányköpeny 350, Nő divatkabát 575 dinár. Vidékre utánvétellel, meg nem felelés esetén kicserélem, vagy a pénzt visszaadom. Tessek meggyőződni, ügyeljen a cégrel 8424

A világ körülbelül 650 különböző országa helygegerát tartalmazó bélyegkatalógusomat Din. 10. beküldés ellenében díjtalanul küldöm, s adok hozzá 50 teljesen különböző bolgár bélyegvet. Steiner Izidor, Brod n Savi, az S. H. S. királyság legrégibb bélyegkereskedése. 11788

A beltéren szabadkézből eladó családi ház, mely áll 5 szobából hozzávaló melléképítményekkel és nagy udvarral. Cim a kiadóban. 12069

Hat lánca jóminőségű föld Palicsan dr. Vass ügyvéd és Sarčević (Kučera) Iván szomszédságában eladó. Érdeklődni dr. Solti Imre nyug. városi főügyésznel Stara-Kanjizán. 12059

Jömeneteitű éjjeli üzlet, házzal és berendezéssel eladó, esetleg bérbeadó. Előrhavi 70.000 dinár forgalmat. Biztos jövőjű üzlet. Cim: Marko Györgyevic Zemun. 11920

Elsőrendű írő, számoló, címző és sokszorosító gépeket és azok kellekeit a legelőnyösebben vásárolhatja csak Paul cégnél, Novisad Wilson-tér 7. 9583

Eladó ujonnan fényezett, új gumikkal Ford Coupe, továbbá ujonnan fényezett 4 üléses és egy kis Ford teherautó. Roder Dezső, Szombor. 11397

KORZO MOZI

Vasárnap utoljára
a szezonios sikeru
EMDEN
bravurjal és a csatahajó
hősies pusztulása a Csen-
des-Oceánon
KATONAZENE!
Előadások kezdete naponta mind két moziban 4.6 és fél 9 órakor

LIFKA-MOZI

Vasárnap utoljára
2 világláger!
HARRY LIEDTKE
legjobb szerepe
Fekete hegyek hercege
Romantikustörténet Ragusa
Cataro és Montenegróból.
A TIG TERRA RAMON NOVA BI
egyetlen filmje
MÉZESHETEK

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címező
kézzel írtan számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felblyegzett jellegű leveleket továbbítunk
Kérdésekben válasszunk mellékletet.

PÁLYAZATI HIRDETMÉNY

Aki ötletes hirdetés szöveget tud, amely a közönség figyelmét
felhívja cégemre és a nálam kapható cikkekre — küldje be
címemre. A három legjobb hirdetés beküldője karácsonyi aján-
dékot kap és pedig:
1. ajándék: Zeiss Ikon vagy Kodak fényképezőgép
2. " Zeiss szemüveg, csipetű vagy lorgnon
3. " Gillette készlet, 1-a borolva vagy zsebkés
Pályázati határidő: 1927 december 15
A legjobbnak talált hirdetéseket e helyen közlöm
TENNER OPTIKUS - ORVOSI MŰSZERÉSZ
SUBOTICA — KORZÓ 11

VÁROSI MOZI

Vasárnap utoljára

RIVÁLISOK
VIII. prágai szokol ünnepély
Hétfőtől—szerdáig
Nehéz a levegőből élni
Egy jómádár kalandjal
Falrengető vigjáték! Főszereplő:
RÉGINALD DENNY

Részletfizetésre

adunk mindenfajta szö-
vet- és vászonárut
Manufakturno skladište
Kézműárkereskedés
Subotica, Pašičeva (Gőzfürdő) ul. 7

TEKSTIL

Rohitschi és más ásvány-
viz lerakot kereskedők ré-
szére Celikovic Testvérek,
Novisad. 10980

Jóforgalmu fehér pékség
január 1-re haszonbérbe
kiadó. Cim Lajko Orbán
St.-Kanjiža. 11935

Mikulásra

**és minden más alkalomra
BALOG LINA**

cégnél vehet legelőnyösebben
Iparművészeti ujdonságok: valódi ezüst, bronz, por-
cellán, és svéd kristallból
Estélyi- és vizit-ridikülők, finom bőrből készült pénz-
és cigarettatárcák
Perzsa szőnyegek, nagy választék olcsó szabott
árak és kedvező fizetési feltételek mellett
Naponta friss olasz és cserepes virág!

PARAFFIN THERAPIA

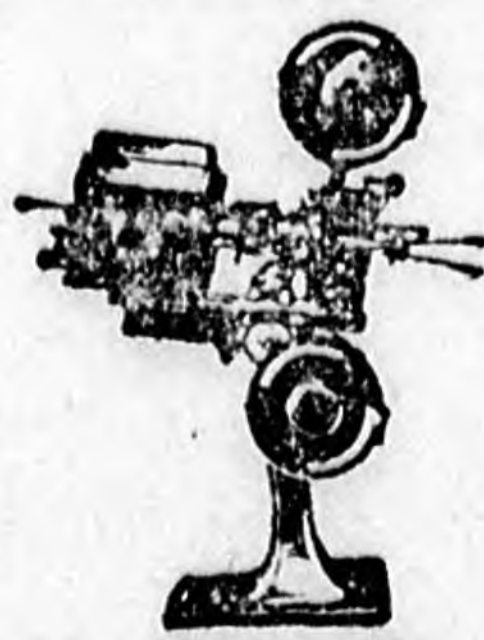
LIFKA-MOZI ÉPÜLET. Orvosi vezető:
Dr. VÉCSEI JENŐ
Martenbaddal vetekedő
soványító kurák
koplalás nélkül. Garantált fogyás egyszeri
kezelésnél 35 dekától 1 kilóig. Teljes vagy részle-
tes soványodás a test bármely részén (nyak,
hát, medence, gyomor, has, lábszár, boka). Kezelés
után az eredmény lemérés után nyomban
megállapítható. Különleges pakolás:
**reuma, köszvény, ischias, lumbage,
vesebaj, fagyás, merev tagok ellen.**

Kérjen díjtalan brosurát.
Rendelés: 8—12-ig és 2—7-ig

Dr. ČURIC-féle

SIROFEN

A legfőbb állami Egészségügyi Tanács véleményezése
és a minisztérium 1903. január 29.-i engedélye alap-
ján nagy sikerrel alkalmazzák köhögés, tüdőhurut,
bronchitisz, tüdőbajok, spanyolnátha, stb. ellen és
minden orvos-specialista ajánlja belső bajok ellen is.
Kapható minden drogériában és gyógyszerházaiban. Ahol
nem kapható, rendelje meg levélileg: „CAR DUŠAN“
apoteca, BEOGRAD, Knežev Spomenik

A-E-G MOZIGÉPEK

összes mozikiket és
FILMEKET
legjobb minőségben szállít vezér-
képviselet:
Orient-Film D. B.
Subotica

**Vese, hogy zervi bántalmaknál, köszvény, reuma és
cukor ajánl a lithium és bórsavas natrium tartalmu
Salvator-forrás**

a legelsőbbrendű gyógytényezőnek bizonyult
Teljesen bakterium- és vasmentes, könnyen emészthető üdítő-ital
Kapható mindenütt!
Vezérképviselet Vojvodina és Szerém részére **Braćen Celiković, Novisad**

**Fűszer- és csemegeszükségletét
Kovács és Gelányi**

üzletében Rudics-kitérő. Tel. 8—45 szerezz be
Olcsó árak! Pontos kiszolgálás! Leghísebb télelt
2538 is házhoz szállítunk!

Ügyvédi irodát vidéken, jó
forgalommal, inventárral
átadom. Sombor, Post.
restant „Kézpénz“ jelgé-
re. 12092

Különbejárati uccai szoba
kiadó. Érdeklődni lehet
Brummer cégnél, Skotus
Viatora ul. 5. 12079

Nemzetközi Iroda Subotica
Aleksandrova 9. Utelvelek
konzuli láttamozását legol-
csóbban végzi. Beküldés
posta útján. 7628

Fatelep engedéllyel, 2 szo-
bás lakással irodahelyiség-
gel, rendkívül olcsón azon-
nal kiadó. Cim a kiadóhiv-
atalban. 12089

Korcsmahelyiség forgalmas
helyen kiadó. Ugyanott
korcsmahelyiség eladó.
II., Oslobodjenja ul. 50.
12088

Orvosi rendelőnek ügyvé-
di irodának vagy jobb iro-
dának alkalmas 2 szobás
helyiség kiadó. Cara Du-
šana 3. 12086

Lakás kiadó. VI., Zrinjski
trg. 19. 12139

Különbejárati szoba ki-
adó. VIII., Zeljeznicka 10.
12072

A dél- és északamerikai
ve Kanadát is), valamint
tájékoztatót arra nézve,
hogy miként lehet azokba
az államokba utazni, küld
a Nemzetközi Iroda, Subo-
tica, Aleksandrova ulica 9.
A könyvnek ára 35 dinár,
mely előre fizetendő, lehet
beküldeni posta- vagy ok-
mánybélyegekben is. Kér-
jük a megrendeléssel sietni,
mivel csak korlátolt szám-
ban nyomattuk a könyvet.
7628

Beltéren, különbejárati bu-
torozott szoba magános
uriembernek december el-
sejére kiadó. Felvilágosi-
tással szolgál: Interreklam
d. d. Subotica, Vojnovičeva
ul. 7. 12007

Gyári magánjáró Astra szí-
vógázmotor magányosan v.
cséplővel eladó. Vadóc Ká-
rolynál, Bačka Topola.
11998

Csinosan butorozott szoba
egy vagy két személy rész-
ére kiadó. Jelašičeva ul.
8. I. emelet. 12133

Üzletem vezetését újból
személyesen átvettem. Ké-
rem az eddigi pártfogóim
további szives támogatását.
Gabrics Jakabné (Annus né-
ni) Cselédhelyező Intézet
Sokolska ul. 4. 12029

»Lukutate« fiatalítás. A
Lukutate, ez a korszakal-
kító fiatalítószert, egy in-
dian bogya, amelynek ered-
ménye Európában a legna-
gyobb sikert ért el, most
már itt nálunk is kapható.
A Lukutate eddigi szószólói
ezt a gyümölcsöt, mint a
legtermészetesebb fiatalító-
szert ajánlják férfinek, nő-
nek egyaránt, mint olyan
gyümölcsöt, amelyet maga
a természet nyújt nekünk
és amely megszabadítja a
szervezetet a benne rejlő
mérgektől, a máj, epe és
vese működését elősegíti, a
belső kiválasztást végző
mirigyeket megfiatalítja és
az ideg- és szív működést
erősíti. A Lukutate egy
fiatalító hatású tápszer.
Lukutate - zselé - gyümölcs.
Lukutate-leveskocka, Luku-
tate-velő 60 dináros áron
kapható minden gyógyszer-
házaiban és drogériában. Vaj-
dasági fölerakat: Henri H.
Numann, Zagreb, Boškovi-
čeva 42. 10747

Három szoba mellékhelyi-
ségekkel azonnal kiadó. —
Cim: Zmaj Jovina ul. 25.
11974

Két egymásba nyíló par-
kettás szoba üresen kiadó.
Irodának vagy orvosi ren-
delőnek alkalmas. Nagy De-
zsóné, Hitelbank palota II.
emelet. 11977

Ujencok! Szakavatott egyé-
nek pontos felvilágosításo-
kat adnak katonai termé-
szetű, különösen sorozási,
szolgálati idő meghatározá-
sára és jogos esetekben a
szolgálatok megrovíditésére
vonatkozó ügyekben. Nem-
zetközi Iroda, Subotica
Aleksandrova 9. 7628

Bicsérdy, Halál legyőzése
című művet 80 dinár be-
küldése ellenében meg-
küldi Garamszeghy Dezső
Novivrbas. 10007

Báli virágkülönlegességek

érkeztek **POGÁNY** kalapszalomba
SUBOTICA
Varrónőknek kedvezmény. — Ljubibratić-ház, I. emelet.
7611

Bácskai, bánáti, baranyai
emberek sietnek Eisler Izsó-
hoz, mert tudja már min-
denki, hogy Eisler ruha-
áruház jól és olcsón felru-
házi Nőifelöltök, szörme-
bundák prémes gazdászka-
bátok, férfiföltönyök, gyer-
mekkabátok csekély pénz-
ért, elsőrangú anyagból csak
Eisler Izsónál. Barátok-
temploma során. 11552

Gumi- és combiné-fűzők
fehér és színes, a legjobb
kivitelben. Gutai Ferencné
VIII., Ostojičeva ul. 29.
9164

Eladó birtok Szavóniában
Brod n/S. mellett, Zadub-
ravlje vasuti állomáson: 88
hold ebből 50 hold első-
rendű szántóföld, 33 hold
kitünő rét, legelő, fiatal er-
dő és kert stbi., a hozzávaló
szerszámokkal, állatokkal
lakóházzal és gazdasági
épületekkel ritka olcsó áron
készpénzért vagy részleti-
zésre. Tudakozás a Me-
djunarodna Banknál, Za-
greb Nikoličeva ul. 7.
11782

Eladó minden elfogadható
árért egy 58x84 gyorsajtó,
egy amerikai és 5 mm
ciril és latin betű. Cim a
kiadóhivatalban. 11603

Autó, 2 cilinderes 7 HP
»Kolibri« gyártmány fél-
teherre átalakítva telje-
sen jókarban, olcsón el-
adó. Nikola Bešlin Bački
Monoštor. 12000

Használt szobaklozett meg-
vételre kerestetik. Sudare-
vić ulica 72. 12006

Olcsón eladó: Egy négyes
Wertheim kassza arany-
órák, láncok, ezüstbott és
óra, aranygyűrűk, briliáns
és gyémántgyűrűk, arany-
mérők, családi Singer var-
rógép, horvát és szerb írő-
gépek. VI., Trumbičeva ul.
11 (Csirkepiac) Kis. 9459

Jömeneteli éjjeli üzlet ház-
zal együtt, más vállalkozás
miatt kedvező feltételek
mellett eladó. Cim Radio
Subotica, postafiók 48.
11250

Fegyvertartási (Browing)
igazolvány, Vojnić Tunić
Miklós, Beogradski put 61.
névre szóló, elveszett. Ké-
retik a megtaláló adja le
a rendőrségen. 12002

Lakást 5—6 szobást eset-
leg 2—3 szobást lehetőleg
a beltéren május 1-re kere-
sek. Cim: Mamuzić könyv-
kereskedésben. 11849

Vendéglősök figyelmébe!
Nemesített fajtorma, bár-
mely mennyiségben kap-
ható kg-ként 8 dinárért.
Urásági fajmák kapható.
Kivánatra mintát küldök.
Szabó Lukács, Stara Ka-
njiža. 11835

Keresek megvételre 6-os
eredeti MÁV vagy Hofherr-
Schrantz magánjáró csép-
lőgarnitúrát. Zrinski Ste-
fan, Moravci, posta Mart-
janci, Prekmurje. 11057

Ötjratu motormalom, egy
fél téglagyár nagy körzet-
tel, sürgősen eladó vagy
kiadó. Cim: Nagy Antal
Mol, Bácska. 11731

Jókarban levő 8 HP ma-
gánjáró cséplőgarnitúra el-
adó. — Özv. Heinstein
Györgynénál Novi-Bečej
(Bánát.) 11936

KÜLÖNFÉLE

Bérbevennék a Vajdaság
forgalmas nagyobb váro-
sában jóhírnevű, étterem-
mel egybekötött kisebb
polgári szállodát, esetleg
csak éttermet. Ajánlatokat
»Biztos megjelölés« jel-
igére a kiadóhivatalba.
12110

Gőzcsepplőgarnitúrát kere-
sek haszonbérbe vagy ke-
resetből fizetem búzával.
Kőpösi Antal gépész, Susá-
ra, z. p. Izbište. 12117

Szépen butorozott szoba
olcsón kiadó. Zsidó kör-
házzal szemben 183/9. sz.
12123

Két butorozott udvari szo-
ba konyhával azonnalra,
vagy december 15-ére ki-
adó. Agina 7. 12128

Garay Eliza, divatszalon.
Aleksandrova 11., a külföl-
di divat tanulmányozásá-
ra hosszabb időre külföl-
re utazott. 12087

Ha könyvszakértőre lesz
szüksége írjon: Novisad,
Postafiók 75 címre. 11242

SLAVEKS-PAKRÁCI
BÜKKHASÁB
TESLIĆI GŐZFÜRESZ
TESLIĆI RETORTA
FASZÉN

LUDWIG HUBERT / SIN
NOVISAD Postafiók 25
Cara Dušana 23 964

Ne vásároljon addig, míg át nem olvasta

LALKOVIĆ árjegyzékét

Beográdiak és Beográdba jövő vajdaságiak

tekintsék meg Lalković kirakatait, Vasina ul. 18 és Kraja Milana 69, örömeik és hasznuk lesz belőle

LEPEDÓVÁSZNAK.

Angol paplanvász, erős, 180 cm széles	25.—
Angol paplanvász, 200 cm széles, erős	30.—
Dovlas, Liljana vász, legjobb 150 cm 22.—, 180 cm 30.—, 200 cm	36.—
Természetes »Liljana« vász 150 cm 32.—, 180 cm 38.—, 200 cm	48.—
»Liljana« a la Rumburger, vékony fényes, ágyneműnek, 220 cm 65.—, 200 cm 58.—, 180 cm 48.—, 140 cm 38.— és 80 cm	22.—

FEHÉRNEMŰVÁSZON.

Batisztvász, finom vékony, selyemfényű, 80 cm 18.—, 90 cm 20.—, 27½ 30 méteres végekben	500.—
Batisztvász, természetes »Liljana« 80 cm széles	18.—
30 méteres végekben	400.—
Legfinomabb vász, mindenféle használatra, lenfogásu 80 cm »Liljana« különlegesség	14.—
30 méteres végekben	400.—
»Liljana« sifon, 80 cm széles, 23 m. végekben 320.—, métere	15.—
»Liljana« vász, mindenféle használatra alkalmas, középvastagságú 30 méteres végekben 330.—, métere	12.50—
»Liljana« No. 1. erős 30 méteres végekben 330.—, métere	11.50—
»Liljana« No. 0. nagyon erős, 75 cm. széles, métere	9.—
Legerősebb vász, puha, 90 cm métere 18.—, 36 m. végekben	580.—

ALSÓNADRÁGVÁSZON

75 cm dovlas »Liljana«, sűrű, legerősebb, 30 m. végekben 360.— métere	12.50—
Köppergrádl, alsónadrágra, nagyon erős, 80 cm 30 m. végekben 390.— m.	14.—
Köppergrádl alsónadrágra, finomabb, 80 cm., 30 m. végekben 450.—, métere	16.—
Atlaszgrádl, legjobb, csikos, keresztben és hosszában, 80 cm., 30 m. végekben 500.—, métere.	18.—

BARCENDOK

Gyermekbarhend, métere 6.—, gyermekbarhend, szebb mintákkal 7.—, teniszbarhend sűrű, 75 cm 9.—, teniszbarhend 75 cm. szebb mintákkal 10.—, plüssbarhend, gyönyörű színekben 70 cm.	12.—
Szövetbarhend ezelőtt 25.—, most	15.—
Szövetbarhend, angó mintákkal, olyan mint a szövet ezelőtt 28.—, most	17.—
Plüss-barhend jobb minőség, 70 cm.	18.—
Plüss-barhend, legfinomabb 80 cm. nagy mintás, most csak	20.—

FEHÉRNEMŰ-BARHEND

Házi barhend, rózsaszín, kék, csikos és sima, 70 cm.	12.—
Cérna barhend, vattás, gyönyörű színekben 70 cm. széles	16.—
Tenniszflanel, finom, 80 cm.	18.—
Atlaszbarhend, legfinomabb, gyönyörű színekben 80 cm.	20.—
Pickbarhend, fehér, 16.—, 22.—, 26.—, flanelbarhend fehér 18.— és	20.—

SZÖVETEK

Chewlot, női ruhára, 100 cm. tiszta gyapju	31.—
Ripsz-szövet, tiszta gyapju, minden színben, 100 cm.	52.—
Marocain-szövet nehéz 120 cm., minden színben, kiváló minőség	68.—
Ripsz-szövet, nehéz, fekete és sötétkék, 140 cm.	95.—
Ottoman-ripsz, nehéz 140 cm. fekete és színes	100.—
Koverkot 130 cm. minden színben	85.—

Cic, festett 90 cm	12.—
Cic, festett, minden színben 75 cm	11.—
Amerikai sárgavász, 70 cm középminőség	8.—
80 cm legfinomabb minőség	12.—
90 cm állami minőség	12.—

Női ingek, vékony vászonból 25.— és	35.—
Férfi ing, fehér	55.—
Férfi ing, fehér, legfinomabb vász selyem mellet, minden számban	75.—
Férfi ing, színes, darabonként	70.—
Téli női, férfi és gyermek topál-fehérenemű nagyság és minőség szerint.	

FÉRFI TÉLIKABÁT ANYAG.

Dublez, 140.—, 180.— és	220.—
Lastilg, sűrű, barna, szürke, sötétkék és fekete 140 cm	200.—
Ratine, legfinomabb férfi-kabátanyag barna, fekete és sötétkék 140 cm széles métere	320.—

SZÖRMEBŐRÖK.

Fekete, kisebb, erős afka	60.—
Fekete, nagy, erős afka	95.—
Világos, szürke, sötétszürke, drap, habos és szürkés fehér, darabonként nagyság szerint 70.—, 90.— és 150.— legnagyobb fekete	95.—
Biberet fekete és barna, 70.— és nagy	95.—
Fehérenemű-opál, fehér 80 cm	18.—
Legfinomabb opál, fehér és színes 115 cm	26.—
Markisette fehér 110 cm 20.—, 115 cm 23.— és 150 cm	38.—
Tussor, függönyre, fehér, azsuros, kockás 150 cm	38.—
Tussor, sima, finom 150 cm	48.—

Atlasz paplanra, 150 cm. könnyebb métere	160.—
Velencei atlasz, legfinomabb és legerősebb, minden színben 160 cm	190.—
Atlasz paplanra, nehezebb minden színben 140 cm	85.—
Satin paplanra minden színben 140 cm	35.—
Satin, legfinomabb 160 cm	60.—
Satin paplanra színes 140 cm	40.—
Satin fekete, 130 cm 25.—, 140 cm	35.—
Satin fekete, atlaszszertű 140 cm	40.—

Satin fekete, legfinomabb 140 cm	45.—
Satin, színes, 80 cm	15.—
Foulard-satin színes 70 cm	16.—
Foulard-satin selyemfényű	18.—

KÉSZ FÜGGÖNYÖK MÉTERSZÁMRA.

100 cm széles métere	18.—
110 cm széles métere	28.—
120 cm széles finomabb métere	34.—
130 cm széles finomabb métere	40.—
140 cm széles legfinomabb métere	48.—
45 cm-es vitrage 6.— és	18.—

KÉSZ TULL ÉS MARKIZETTE FÜGGÖNYÖK

Sztorok 90.—, 150.—, 200.—, 300.— és	350.—
Kétszárnyu függönyök és ágytakarók 250.—, 350.—, 500.—, 600.— és	800.—

FÉRFI INGANYAGOK.

Zefir, 70 cm szép színben	8.—
Zefir, jobb 70 cm szép színben	10.—
Zefir, cseh áru 80 cm szép színben	12.—
Zefir, angol áru, szép színben 75 cm	13.—
Zefir, finom 80 cm divatos	16.—
Nyersselyem, legfinomabb, mintákkal	30.—
Nyersselyem, sima, minden színben, 100 cm.	25.—
Nyersselyem, sima, finom, 100 cm	32.—

FÉRFI HARISNYÁK.

Közönséges fekete és színes harisnyák párja	5.—
Finomabb harisnyák szép színekben, igen erős eddig 12.— most párja csak	8.—
»Mode« harisnya koverkot-drap	10.—
Drap harisnya finomabb	12.—
Kules harisnya vörös »F«	14.—
Félselyem harisnya melirozott	16.—
Kulesharisnya »Kék F«	16.—
Kulesharisnya »Arany F«	18.—
Aranykules florharisnya	22.—
Selyem félharisnya	22.—
Színes, divatos, finom párja	22.—

NŐI HARISNYÁK.

Fekete és színes erős, párja	8.—
»Mako« harisnya, nagyon erős, színes	10.—
»Mako« harisnya, nagyon erős, fekete, fehér és színes	13.—
Sűrű flór fekete és minden színben	20.—

Angol koverkot, 140 cm.	180.—
Ottoman-ripsz, női felöltőre, nehéz, sűrű, 140 cm., minden színben	150.—
Velour de line 140 cm., minden színben	100.—
Velour de line legfinomabb 140 cm. préselt csikokkal, minden színben	150.—
Csoja, köppenyre, 130 cm. középminőség, minden színben	180.—
Csoja, köppenyre, legnehezebb minden színben 140 cm.	240.—
Nehéz jaquard-selyem télikabátára 140 cm., fekete és barna	220.—

BÁRSONYOK

Olasz bársony, férfiruhára, 70 cm. széles minden színben, métere	32.—
Bársony női ruhára, egyszínű, csikos, 70 cm. 30 féle színben	30.—
Bársony, tarka, gyönyörű mintákkal, 70 cm.	36.—
Bársony, finomabb tarka, 70 cm.	55.—
Bársony, sima finom, 70 cm.	60.—
Bársony, sima, finom, 80 cm.	75.—

SELYMEK

Selyem, 70 cm.	20.—
Selyem maroquen, 100 cm.	25.—
Crep georgette 100 cm.	30.—
Toille de soi, minden színben	28.—
Toille de soi, tiszta selyem 80 cm.	42.—
Crep de chine, tiszta selyem, szép áru, 90 cm. minden színben	50.—
Crep de chine, könnyebb, csak színes, 90 cm.	42.—
Pajet selyem, nehéz, minden színben	58.—
Taft, puha minden színben, 80 cm.	80.—
Taft, fekete, legjobb, 95 cm.	110.—
Crep de chine, legfinomabb »Lia« minden színben 100 cm.	105.—
Crep orlov, legnehezebb, eredeti A. G. B. 100 cm.	100.—

GYERMEKKABÁTKA ANYAG

Sűrű káró szövet 140 cm., métere	100.—
----------------------------------	-------

NŐI TÉLIKABÁT ANYAG

Selyem karaqure 125 cm.	140.—
Gyapju szilzskin 125 cm., nehéz	240.—
Selyemszilzskin, fekete, 125 cm.	280.—
Eredeti biberet utánzat barna bőrszínű, szürke és fekete, nehéz, 125 cm.	360.—
Szilzskin, tiszta préselt selyem, fekete és minden színben, 125 cm.	225.—
»Valentino« szilzskin, legnehezebb selyem, 125 cm., fekete és minden színben most	550.—

FÉRFI RUHASZÖVET

Téli koverkot, mosásra, gyermek és munkásruhának, 130 cm. széles	60.—
Tiszta gyapju szövet 140 cm.	75.—
Tiszta gyapjuszövet, sűrű, 140 cm.	150.—
Finom angol szövet, 140 cm. gyönyörű mintákkal, métere	180.—
Legfinomabb angol szövet, 140 cm. métere	200.—
Kellékek ruhához, 150.—, 180.—, legfinomabb	250.—

Takaró, nagy drapszínű, szegéllyel	90.—
Takaró, nagy, nehéz, mintákkal	150.—
Gyapjutakaró, nagy, nehéz, szürke	250.—

Legfinomabb selyemflór harisnya, fekete és minden színben	25.—
Aranykules flórharisnya minden színben	28.—
Selyemharisnya finomabb	25.—
Selyemharisnya finom, erős párja	30.—
Selyemharisnya arany trama	60.—

KÜLÖNFÉLÉK.

Bélésfoulard klott 70 cm 16.— és	20.—
Bélésfoulard szép mintákkal 100 cm	30.—
Bélésfoulard legfinomabb selyemszerű, legszebb sötét mintákkal 100 cm	40.—
Mintázott selyem bélésnek, 90 cm széles és sima 100 cm	65.—

ZSÁVOLYOK.

100 cm féllen, szürke és fehér	20.—
100 cm tisztalen, szürke és fehér	32.—
110 cm tisztalen, szürke és fehér	35.—
120 cm tisztalen, szürke és fehér	38.—
120 cm féllen, matrachoz	32.—
120 cm legfinomabb gyönyörű színekben	36.—

ÁGYGARNITURÁK.

3 darabos garnitúra, 2 ágy és egy asztaltakaró, szövet bordó és zöld	300.—
Garnitúra 3 daraból, jaquard, jobb minőség bordó	360.—
Gobelin garnitúra, színes	420.—
Legfinomabb damaszt garnitúra, gyönyörű mintákban, zöld és bordó	450.—
Krepon, nagy mintás, 75 cm. széles	20.—

ABROSZDAMASZT.

Fehér damaszt, kockás 140 cm	32.—
Színes damaszt, tiszta len, szép mintákban 100 cm	20.—
Lendamaszt, gyönyörű színekben s mintákban, garantált mosható, 140 cm métere	32.—
Fehér damaszt, legfinomabb selyemfényű 140 cm	55.—
Damaszt, nagy kockákkal, sűrű, jobb, 140 cm méterje	40.—
Kockás szalvéta fehér, darabja	11.—
Törlőrongy, fehér, len (anglias) mintás, dar.	10.—
Anglaislen, jobb, darabja	12.—
Anglais, méterszámmra, méterje	12.—

Ugy nazon áron adunk részeltetésre is, hadikárpótlási kötvények és értékpaprok letétbehelyezése ellenben Szétküldés postán utánvételt. 500 dináron felüli rende esetet bérmentve szállítunk. Mintákat nem küldünk

ŽARKO S. LALKOVIĆ i BRAT, BEOGRAD

— Gyűlts hat össze őket, valamennyit, egy se hi-
 aki a trónuson ül! s így szóltam:
 Akkor odaléptem Saktradhhoz (így hívták a leányt,
 vallára kapta és elintt vele a szemem elől.
 O lehasjolt és megcsókolta a kezem, Misram pedig
 nagyon!

— Menj Badia — szóltam hozzá — hazaküldelek én
 apádhoz, batyáddhoz, megígírtém nekik, várnak is rád
 lott a tülembé.
 laé, hafa sarkig omlott, hangja mint a csengő ezüst szó-
 hold. Termete mint a sudar palma, szemé mint a gazel-
 Előlepett egyik, de az olyan szép volt, mint a fényes
 meg, melyik köztek a szép Badia?
 — Menjtekek békével — feleltem csak azt mondjátok
 leink országha miniket!

— Menjtek békével — feleltem csak azt mondjátok
 leink országha miniket!

— Menjtek békével — feleltem csak azt mondjátok
 leink országha miniket!

— Menjtek békével — feleltem csak azt mondjátok
 leink országha miniket!

— Menjtek békével — feleltem csak azt mondjátok
 leink országha miniket!

— Menjtek békével — feleltem csak azt mondjátok
 leink országha miniket!

— Menjtek békével — feleltem csak azt mondjátok
 leink országha miniket!

— Menjtek békével — feleltem csak azt mondjátok
 leink országha miniket!

— Menjtek békével — feleltem csak azt mondjátok
 leink országha miniket!

— Menjtek békével — feleltem csak azt mondjátok
 leink országha miniket!

hák, meg emnivalók típgetek körülötte a havon.
 volt szebb Mikulásnapja ennél, mikor a cipők, meg a ru-
 mindig azt fogja emlegetni, hogy világlelétben sohasem
 egy csöppet sem és még száz esztendő múlva is biztosan
 munkában borzasztóan eltáradt. Hanem azért nem bánta
 mert hát Mikulás már nagyon öreg ember ám és a nagy
 val, már csak úgy csurgott a homlokáról a verejték,
 árva gyerekek ablakába. Mire elkészült a nagy munka-
 mit mind betudta dugdosni a cipőkkel együtt a szegény,
 Már vitradt, mire Mikulás ezt a sok ruhát, emnivalót,
 a szegényeknek is!

— Minket is a jószívű kis gazdáink küldtek. Nekik
 van ruhájuk is, meg emnivalójuk is bőven, hát hadd jusson
 hogy:
 és kolbászok is már messziről mind azt kiáltozták feleje,
 kak, úres ruhájuk alatt ki kenyeret, ki mézeskalácsot
 szaladtak már feleje innen is, onnan is a jó meleg ruhács-
 lakába, mikor már, mint valami eleven gyerekek, ab-
 még be sem rakhatta valamennyit az árva gyerekek ab-
 megcsókoltam és megötömi cukorral a sok érkező cipőt s
 Nosza, lett nagy öröme Mikulásnak. Alig győzte
 lástra.

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

— Engem is a kis gazdám küldött!

Muncurkó diákévei

Egy medvebocs naplója Irta K ó r ó P á l

Erre alaposan hátbavágtam Taposó Tihamért és rá-
 ordítottam:

— Hát az egész délutáni gyönyörű játék nem éri
 meg neked, hogy egyszer lemondj érte a vacsoráról?
 Meg aztán nem tudsz magadon segíteni, hogy belopóz-
 zál az éléskamrába és ott csenj magadnak vacsorára
 valót? Látszik, hogy mamlasz vagy.

Már éppen széjjel akartunk válni, amikor Mogyo-
 rósi Malackiás is megszólalt. Az ő felszólalása bizony
 már sokkal okosabb volt, mint a Taposó Tihaméré.

— Csak éppen a leckével van baj, bocsok. Bizony
 délután nem csináltuk meg, este pedig majd otthon nem
 engednek lámpavilágnál dolgozni, mert sokba kerül a
 világítás. Reggel pedig egyikünk sem szeret tulkorán
 felkelni. Már pedig legalább hatkor kellene elhagyni az
 ágyat, ha pontosan és jól akarjuk a leckét megcsinálni.
 Ha pedig lecke nélkül megyünk az iskolába, akkor a ta-
 nitó ur alaposan megabriktol nádpálcájával valamennyi-
 nyiünket. Mit csináljunk?

Bizony ez fogas kérdés volt és magam is megdöb-
 bentem. De csak egy percig tartott a megrökönyödésem,
 mert hamar feltaláltam magamat.

— Ebből se lesz baj. Az iskolához vezető erdei út
 utolsó kanyarodójánál reggel megvárjuk egymást, ott
 elfogjuk az előadásra siető Barlangosi Balambért és le-
 írjuk tőle a leckét.

Üdvrivalgással fogadták a bocsok a szavaimat és
 aztán azzal váltunk el, hogy reggel a tanítás előtt pon-
 tosan félórával előbb találkozunk nem messze az isko-
 lától.

Mikor hazaértem, a papám, nemes és nevezetes, te-
 kintetes és nagyságos vitéz Morgó Mackó ur a házunk
 kapujában várt rám.

— Kezét csókolom, papa, — köszöntöttem illem-
 tudóan.

— Hol voltál ilyen sokáig? — kérdezte a papa.
 — Kirándulásom, — hazudtam én.

— Szegény kis gyerekek, nektek nincs cipőtök. Ti is biztosan árvaak vagytok. Hogyan szerezhettek nektek en valami örömet?

Hát amint így áll-dogál, egyszerre csak látja, hogy a fehér havon ott tapiskol előtte a földön egy pár jó meleg kis gyerekcipő. A cipő nem volt senkinek sem a lábán, csak ugy magában, üresen tipegett-topogott előtte a hóban. Mikulás csodálkozva nézett le rája.

— Mit keresel itt kinn az utcán, te cipőske? — kérdezte tőle. — Utánam jöttél, hogy cukrot rakjál beled? A cipőske türelmetlenül topogott tovább.

— Nem azért jöttem én ide, Mikulás. Engem a gazdám küldött ide, Mikulás, egy jó kis tin, hogy tegyel be engem egy olyan szegény fiúcskáknak az ablakába, kinek

Estere mégis csak szétosztotta a gyerekek közt a játékokat s aztán éjszaka busan bandukolt a sötétben a házak között, amelyeknek ablakába már mindenütt kitalakoztak a gyerekek, hanem csak ott, ahol volt cipőjük a gyerekeknek. Ahol nem volt cipő, ott bizony az ablak üresen maradt.

Egy ilyen cipőtlen üres ablak előtt szomorúan állott meg a jó öreg Mikulás.

— Hol voltál? — kérdezte újból a papa, mintha feleletemet nem jól hallotta volna.

— Kiránduláson, — mondtam én és gyorsan elhadartam az egész hazugságot úgy, ahogy arra a többi bocsot betanítottam.

— Hát majd adok én neked kirándulást, mordizomadtam, — mondta akkor mérgeesen a papa és a következő percben már kirántotta a pipából a pipaszárat és végigtáncoltatta azt a hátamon.

— Jajajaj, papa, jajajaj, papa, — óbégattam, — miért versz meg engem azért, miért a tanító ur elvitt kirándulásra? Kérdezd meg a többi fiut is mind és majd meglátod, hogy azok is azt fogják mondani, hogy kirándulásra voltunk. De ha nem hiszel nekem és a bocsoknak, hát kérdezd meg Zenebona tanító urat.

A papa erre még szaporábban jártatta rajtam a pipaszárat.

— Már meg is kérdeztem, mordizomadtam és onnan tudom, hogy hazudsz, mert semmiféle kirándulásra nem voltatok, mordizomadtam!

És miközben a papa folyton püfölt, elmondta, hogy mikor egész délután hiába várt, aggódott értem és elment az iskolába érdeklődni, hogy mi van velem. Ott aztán a tanító ur megmondta, hogy nem tudja, merre lehetek, mert délelőtt a többi bocsal a rendes időben mentem haza. És mialatt az én papám a tanító urral beszélt, egyre több szülő jött a bocsá után érdeklődni. Hazafelé menet aztán találkoztak még néhány apával, akik ugyancsak a bocsaikat keresték. Végre valamenynyien abban egyeztek meg, hogy majd alaposan elrakják a bocsokat, akik bizonyosan játszanak valahol és csak késő este fognak hazajönni.

Ez az este bizony nagyon keservesen telt el a számomra. Dehogyan is jutott eszembe, hogy belopózzak a spájzba és ott magamnak vacsorát csenjek. Örültem, amikor végre eltörött a papa pipaszára, mert ezzel megszünt a verés.

Sietve loholtam a szobámba, levetköztem és lefeküdtem. Amint azonban belefeküdtem az ágyba, felkiáltottam fájdalommal. Mikor a hátam hozzáért a lepedőhöz, úgy éreztem, mintha száz kést szurtak volna egyszerre belém. A papám olyan alaposan helybenhagyott, hogy nem tudtam a hátamon feküdni. És éjjel néhányszor éb-

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

Igy kerülttem Hindmar hatalmába. Nehéz billincset rakatott rám, ezer módot talált, hogy kínozzon, sanjartad faradtam, boldog vagyok, hogy megszabadítottalak. — En sem kívánok egyebet — feleltem — téreltom, te vagy szívern minden álma.

— Add nekem ezt a leányt — így beszélt — majd én halálra kínozom!

A legutóbbi számunkban közölt rejtvény helyes megfejtése: *Szerpentim.*
 Hejvesen megfektették: Szobellédi István, Fuchs Vil, Longa József, Bertki Ilke, Jakovovics Irénke, Müller Lillike, Csányi Katica, Ferike és Margitka, Mezei Miklós, Tomaszovics Rózsi, Kozmasics Vera, Balázs Maca, Mammuzsics József, Papp Bözsi, Ploker Ferike és Zolika, Weinmann Gyurika, Imre Margit, Tebesz Jenő, Oláh Béla, Szalay Eri, Vitzek Mariska, Esterházi Babi és Kolos Gyurika.
 A jutalmat Szatmári János nyerte meg.

— Szerencsét hozatok! Kihitt s nyakamba borult.
 nagy örömben.
 a hajó, nyílgyeneset, a kapitány aig tudott hova lenni, szél kerekedett, csak egy tütyűt a kötélnek közt, repült vitorlákra. Alig kapaszkodunk a fedélzetre, hát nagy hajó, mert egy fuvalatnyi szél sok, de annyit se fut a tizenegyedik nap kikötőbe értünk. Ott vesztegelt egy mal együtt, tiz nap vándoroltunk kietlen puszták, a vid volt a három nap! Akkor aztán utra keltem Mistram-a csodálatos kastélyban a szépséges Hejvá! Millen rő-maradtam Hindmar kastélyában. Beh gyönyörű is volt kiadtam Mistramnak szabadságlevelét s három napig rām Sakirsaddal együtt, visszajövök érte!
 — Három napig itt maradok nálad — feleltem — három nap teltével utra kelek újra, addig te itt vársz alighogy láttalak, újra elhagysz engem?
 — Maradj itt még három napig — kihitt Hejvá — nyait megszerzem neki, addig nem nyugatom.
 tomnak kívánságát teljesitem. Numan király tündérleá-fogadtam azt is, hogy Mahmudnak, testi-lelki jó barát-

dotta, — hát már nem ismertek engem? Szam Havkensz vagyok, ha nem tévedek. Hiszen sokat jártam köztetek, ha nem tévedek. Hiszen barátja vagyok a híres May Károlynak, akinek nálatok Old Shatterhand a neve, ha nem tévedek. Old Shatterhand meg barátja volt a ti nagy főnököknek, Winetounak, ha nem tévedek. Nini, Fülelvő Nyul, — fordult oda Szam Havkensz hirtelen az egyik harcoshoz, — te csak ismeresz engem, ha nem tévedek.

Fülelvő Nyul örömmel intett, hogy bizony jól ismeri Szam Havkenszt és megmagyarázta, hogy az őrségnek mindenkit fel kell tartóztatni, aki az apacsok vigvamjai, azaz házai felé megy. Aztán Kilics Palira mutatott mintegy kérdezve: hát az vajjon kicsoda?

— Ez a fiu az én pártfogoltom, ha nem tévedek, — felelte Szam Havkensz, aki az intést elérte.

Az apacsok őrsége ezután szabad utat engedett a két lovasnak, akik erre megsarkantyuzták lovaikat és nemsokára már feltűnt előttük az apacsok sátorfaluja. Ugyanakkor azt is látták, hogy igen sok férfi, asszony és gyermek közeleg feléjük.

— Ezek alighanem minket jönnek üdvözölni, ha nem tévedek, — mondotta Szam Havkensz.

— De honnan tudhatják, hogy mi jövünk? — kérdezte Pali.

— Te nem ismered az itteni szokásokat, ha nem tévedek. Hát onnan tudják, hogy jövünk, hogy az őrség egyik tagja minket megkerülve bizonyára előre lovagolt a faluba, hogy a főnököt értesítse jövetelünkről, ha nem tévedek.

És Szam Havkensz csakugyan nem tévedett, mert a tömegben észrevettek egy fiatal harcost, akit ott láttak volt az őrségben.

— Uff, uff! — kiáltották vigan az indiánusok és sokan szorongatták Szam Havkensz kezét.

Azután elvezették Szam Havkenszt és Palit egy füres sátor elé és kijelentették, hogy az az ő szállásuk. Szam és Pali leszállottak lovaikról és azokat a sátor előtt egy fához kötötték. Aztán bementek a sátorba.

— Meg kell tisztálkodnunk, — szolt odabent Szam Havkensz, — mert nemsokára jön a főnök, ha nem tévedek.

Ruháikat rendbe hozták, leporolták magukat, aztán elmentek a közeli patakhoz, ahol megmosakodtak. Alig-

játék. Van ott olyan fa is, amelyiken csupa képeskönyv terem. A másikon meg csupa hintáló és amikor a szél fut, hát a sok hintáló úgy hintáz a faágakon, hogy az nagyszerű. Van aztán pompás szép babája, telidesteli kibontott hajú barna, meg szőke babával; van csakóka, kardfa, puskafa, ólomkatonafa, trombitafa, építőjátéka, hordóskocsi, harmonikafa, meg mindenféle fajta csuda-fa, köztük egy hatalmas, lombos cukorfával, amelyikről Mikulás báci éjszakáján mindig belekéri a sok finom cukor a kisgyerekek cipőjébe, amit akkor este ki szoktak tenni az ablakba.
 Nahát, a jó öreg Mikulás egész esztendőben egyebet sem tesz, mint ezeket az ő csodálatos gyümölcsfái ápolgatja, gondozza, nyesegeti, hogy mire elérkezik az ő napja, hát mentől szebb és kedvesebb játékokat táz-hasson le róluk a jó kis gyerekek számára.
 Így indul ujára mindig Mikulás és minden házbán, ahová csak be tud jutni, szétoszt valamit a játékaiból a gyerekek között. Ejszaka pedig, mielőtt a gyermekesereg már mindent aluszik, odalopózik az elsötétített házak ablakaihoz, benyúl rajtuk az ő áldott öreg kezével s ahol csak cipőcskét talál az ablak között, cukrot rak be-leje a cukorfáról.
 Történt azonban egyszer, hogy nagy volt a világon a drágaság, meg a szegénység és még Mikulás kertje-ben is akkora volt a nyomorúság, hogy ebben az évben meg az ő gyümölcsfái is alig termelt játék. Sok kis gyerekek éhezett, koplat, fázott, vékony volt a ruhája és rongyos a cipője. Oh Istenem, hogy busult ezen a télen a jó Mikulás! Hogyan fog ő most már játékokat vinni mind den kisgyerekeknek? Es vajjon elég lehet-e nekik a játék, amikor annyi szegény gyerekeknek nincs cipője?
 — Mit csináljak? Mit csináljak? — töprengött magában Mikulás, miközben Mikulásnapja előtt nagy busan rázogatta le kertjében az erdő közepén a fákról azt a keves játékot, ami rajtuk termelt. — Mit érek én most ezzel a játékkal, amikor olyan sok ártatlan kis gyerekeknek nincs kenyere meg cipője? O Istenem, Istenem — kesergett magában — mert is nem illetteink inkább kesergeti magukat meg cipője? O Istenem, Istenem — nyertát, ruháját meg cipőjét ezek helyett a játékaik helyett? Nem nagyobb örömet telnék benne nekem is, ha játék helyett most kenyeret, meg ruhát és cipőt osztogathatnék ki közöttük?

redtem fel nyilaló fájdalomra, amikor álmomban véletlenül a hátamra fordultam.

Reggel bizony korán keltem szokásom ellenére és siettem a megbeszélte helyre, hogy ott találkozzam a többi boccsal és elfogjuk Barlangosi Balambért és leírjuk tőle a leckét. Ezt most annál is inkább meg kellett tenni, mert hiszen most már a tanító ur is tudta, hogy a délutánt nem töltöttük otthon és bizonyára szigorúan fogja követelni tőlünk a leckét.

Amint a boccsok gyülekeztek, mindegyik elmondta, hogy a hazugsággal miképpen járta meg otthon. Mind-egyiknek az apja tudta már, hogy nem volt kirándulás és azért minden házbán kijárta a püfölés. Ekkor így szoltam:

— Hát ezen most már nem lehet segíteni. De mivel a tanító ur tudja, hogy nem voltunk tegnap egész délután odahaza, hát most a tanító ur számára kell valami ügyes hazugságot kitalálni. Azt fogjuk mondani, hogy nagyon nehéznek találtuk a feladatot és azért elhatároztuk, hogy azt együttesen csináljuk meg. Azt kell tehát mondani, hogy elmentünk egy erdei tisztásra és ott egészen estig törtük a fejünket rajta, hogy a leckét jól csináljuk meg. Meglássátok, ezt a tanító ur el fogja hinni.

— De hogyha a Barlangosi Balambér beáruul minket és elmondja, hogy mi tegnap futballoztunk és a leckét most irtuk le az övéről?

— Ne féljete semmit, Barlangosit majd én elintézem.

Nem is kellett sokáig várni, mert Barlangosi Balambér már feltűnt az uton és nemsokára mellettünk volt.

— Hó, megállj! Leckét vagy életet!

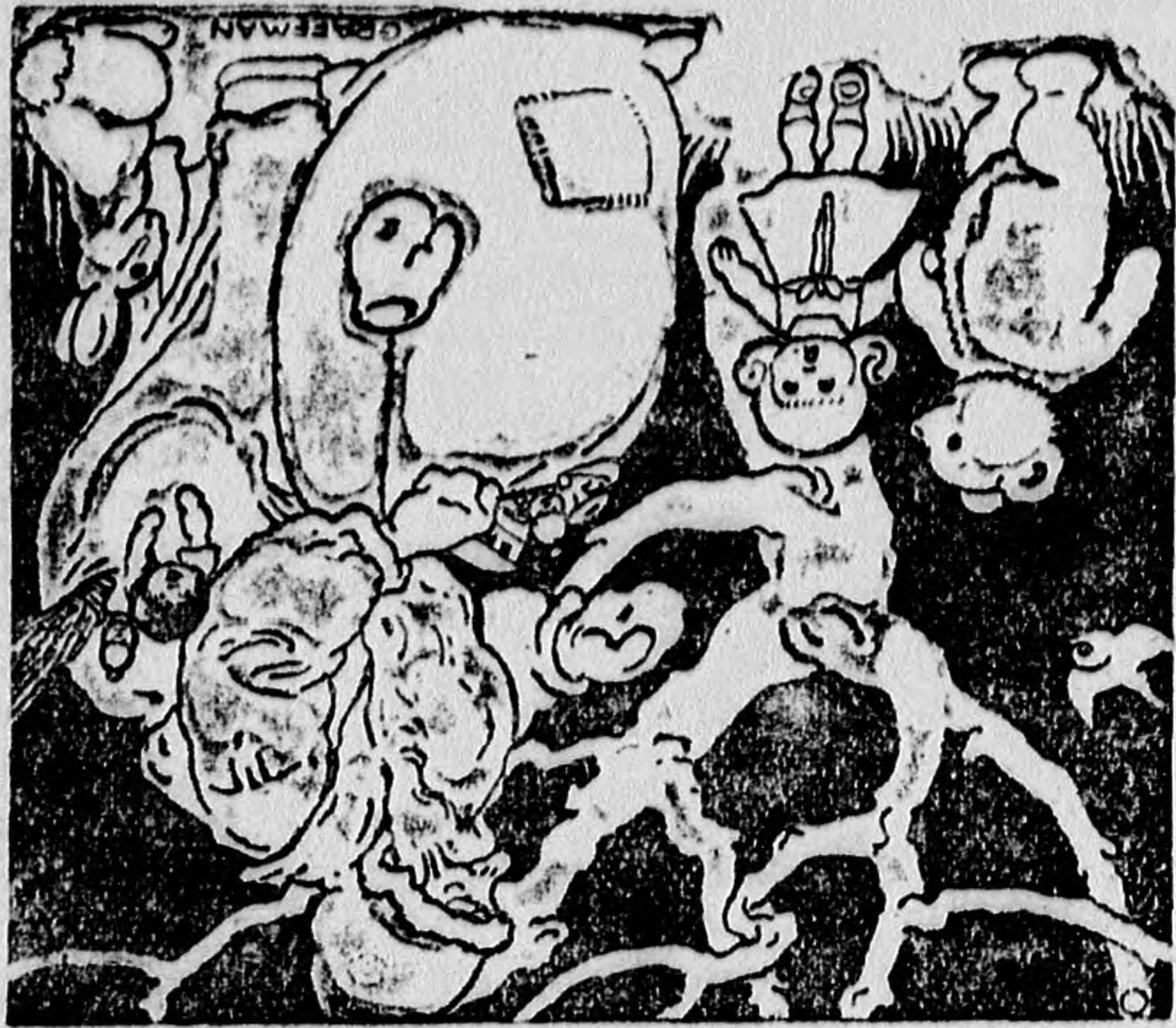
Azért kiáltottam így rá, mert hallottam egy mesét, amelyben az erdőben egy rabló így állított meg egy utast, csak hogy attól nem leckét kért, hanem pénzt vagy életet.

— Mit akartok? — kérdezte megszeppenve Barlangosi Balambér, akit kiáltásomra a boccsok körülfogtak.

— Nem akarunk semmi mást, — magyaráztam a többi boccsok nevében, — csak azt, hogy engedd, hogy a palatábládról lemásoljuk a leckét.

— Hogyisne? — szemtelenkedett Barlangosi, — miért ne? Ti egész délután játszottatok, én pedig egész délután a feladatot irtam. Olyan nincs a sifonérban!

Mikulás nagyon jó öreg bácsi. Kint lakik az erdőben egy kis házban, egy nagy-nagy kert közepén. Ez a kert nem olyan ám, mint a többi, mert ennek a kertnek gyümölcsfái nem alma, meg körte, cseresznye, vagy szilva terem, hanem képzelték el, gyerekek, csupa, de csupa

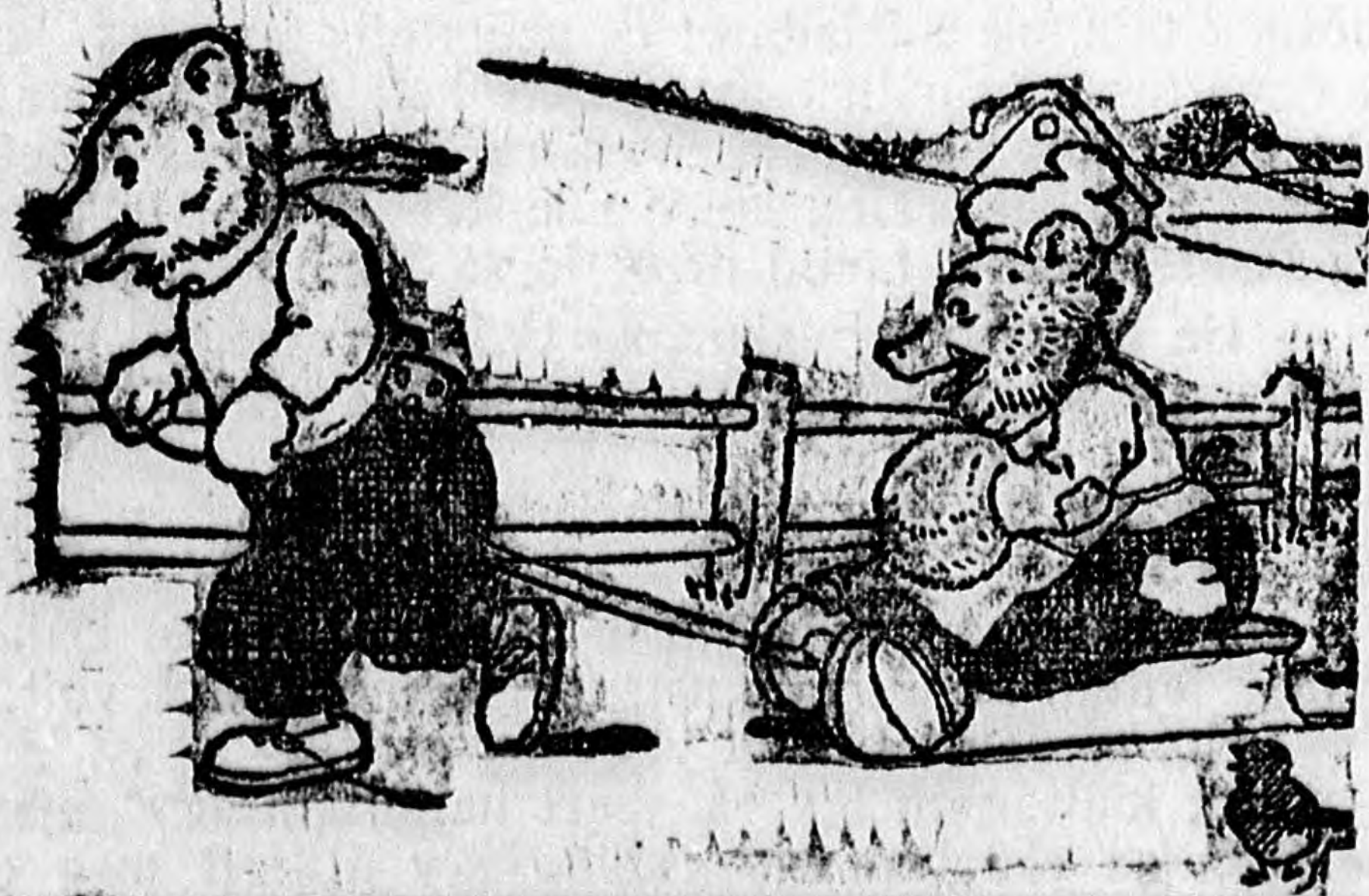
Megindulnak a cipők

A BACSMÉRTYEI NAPLO VASÁRNAPI INGYENMELLÉKLETE
Subotica, 1927. december 4.

— Hallod-e, Barlangosi, — mondtam erre mérgesen, — jól tudod, hogy én vagyok a vigyázó. Azért csak annyit mondok, hogy ha nem engeded leírni a leckét, akkor felírlak, hogy rossz voltál és akkor a tanító ur rádver egy csomót, azonkívül még be is zár. Azért tehát, ha nem akarsz bezárva lenni, akkor se azt ne áruld el, hogy tegnap délután futballoztunk, sem pedig azt, hogy a leckét tőled irtuk le.

Barlangosi Balambér végre is beleegyezett. Csak azt kötötte ki, hogy minden boc még valami külön jutalmat is adjon neki. Ezt készségesen megtettük. Az egyik adott mézet, a másikogyorót, a harmadik medvecukrot, a negyedik glikiert, az ötödik cifra gombot, a hatodik matricát és így tovább. Barlangosi Balambér boldogan zsebelte be a sok ajándékot, mi pedig körülfeküdtük a földre fektetett palatábláját és fürgén irtuk le onnan a leckét.

A Habostorta I. évfolyamának bekötési táblája dusan aranyozva elkészült. Legyen szives 10 dinárt küldeni és a bekötési táblát azonnal postára adom.

Szívélyes üdvözlettel
Balázs bácsi

Beküldte: Lederer László, Dolny-Miholjac.

Ha tess az «-re vonást.
A nyolcadikát megkapod
Jelentik, hogy »ad«,
A hat és hetedik
Bujik házi nyuszi.
A negyedik s ötödikbe
Masképen puzsi.
Az első három betűm
Mind, mind megeunének.
Gyerekek és vénék,
Szertnek diákok,
Nyolc betűből állok,

Szalmári János: A jutalmat átveheted a Margit néninél a Bacsmergyei Napló kiadóhivatalában. Papp Bózsai: Látod kicsi Bózsike, ha beküldöd a megfejtést, a neved mindig bekerül a megfejtők közé, a legutóbbi leveled biztos elkallódott és azért hiányzott a neved. Érdeklődéssed köszönöm. Bajza Irénke: A legutóbbi rejtélymegfejtéssed későn érkezett és azért maradt ki a neved. Másokor korábban küldd be a megfejtést. Nagyon örülök annak, hogy te is szereted a habostortát. Imre Margit: Ha a tíz dinárt beküldöd a bekötési táblát meg is fogod kapni. Csányi Ferike: Küldd be a tíz dinárt és meg fogod a portó lapot kapni. Berki Ilke: Köszönöm érdeklődésedet, neked is jómulást kíván a Balázs bácsi. Szabellényi István: Beküldött rejtélyned nagyon jók, alkalomadtán közöljük.

ÜZENETEK:

Egy bácskai fiu viszontagságos utazásai az egész világon át

Irta Kubán Endre 13

Egyik nap Szam Havkensz és Kilics Pali zöldelő vidéken lovagoltak keresztül, mikor déli időben egy völgszoros közelébe értek.

— No, mindjárt barátainknál leszünk, ha nem tévedek, — szólalt meg az öreg Szam.

Alig tettek még néhány lépést, amikor, mintha a földből nőttek volna ki, indiánok állottak körülötük. Körülbelül huszan lehettek és mindegyiknek puská volt a vállán.

— Uff, uff! — kiáltották és intettek utasainknak, hogy álljanak meg.

Szam Havkensz az indiánokra nézett és mindjárt szónokolni kezdett nekik. Olyan beszédet mondott, mely keverve volt angol és apacs szavakkal. Az indiánusok azonban jól értették meg őt.

— Vörös testvéreim, — mon-

Régi újságírók, riporterek, riportok

Régi újságírókról, híres riporterekről van még néhány történetem, amik kíváncsoknak a feledés homályából.

Az államrendőrség szervezete

A magyar fővárosi államrendőrség megszervezésekor féltékenyen őrizték még a legutolsó pillanatban is a kinevezéseket.

Barna Dóri, minden idők leghíresebb riportere megtudott annyit, hogy a teljes névsor másnap jelenik meg a hivatalos lapban. Másnap, az messze van, akkor már minden újság közölheti, már pedig a jó riporterek az az álma, hogy a szenzációval egyedül ő brillirozzon.

Volt az államnyomdában néhány ismerőse, valami koholt szakügyben felkereste őket és élénk diskurzusba merült velük. Amellett folytonosan járkált le és föl, kereste a kiszedett kolunákat, amelyek a drága névsort tartalmazták.

Gyakorlott szeme hamarosan fel is fedezte, hogy hol van ólomban a szenzáció. Akkor aztán egyre hevesebben kezdett beszélni, folyton gesztikulált, míg végre hevesen rácsapott a tenyerével a szedésre. De mert az egyik tenyere kevés volt, rácsapott a másikkal is a befestékezett betűkre.

Erre megszédült, elbucszott és sietett a szerkesztőségbe.

— Irjátok! Főkapitány lett...

Ott volt a tenyerére nyomva a főbb kinevezések java, ami egyszerre jelent meg a hivatalos lappal. De attól kezdve nem is engedték be senkit idegent az államnyomdába.

Ezt a trükköt néhány évvel később megkísérelte egy német újságírókisasszony is, aki addig settenkedett a csinos nyomdavezető körül, míg belecsaphatta tenyerét az őt érdeklő szedésbe. A nyomdavezető azonban észrevette a ravaszsgot s mikor a légyott-ról tárgyaltak, azt mondta:

— Ott leszek. Azonban kényes ember vagyok és szeretném, ha a kisasszony már most megmosná a kezét, mert addig el sem ereszttem.

A cár sürgönye

A híres pápai királygyakorlatok alkalmával, a nyolcvanas években, Barna Dóri mint az Egyetértés munkatársa elment Pápayhoz, a kabinetiroda főnökéhez.

— Sturm csak általános szednivalókat ad ki a manőverről, hennünket pedig részletekért unszol a közönségünk. Kezveskedjék ideadni a teljes dispozióciót.

Pápaynak sok dolga volt, nem ért rá a keresgélésre, felkapott hát egy csomó írást.

— Tessék, ezek közt lesz.

Barna Dóri legelőször is egy táviratra bukkant, amely Szentpétervárról volt keltezte. Nem gondolkodott sokat, zsebre vágta, aztán végezve a katonai kérdéssel, elsetett. Otthon bezárkózott a szobájába és a táviraton jelzett titkos kulcs segítségével elkezdte sillabizálni az írást. A végén maga is elémült, a táviratot az orosz cár küldte Ferenc Józsefnek és épp legérdekesebb része volt az a hármasszövegség ügyének.

Mindenekelőtt lemásolta a kéziratot huszszor. Egyet eldugott a szalmazsákjába, egyet magához vett, küldött belőle direkt a lapjának, kerülő uton több nyomdásznak, rokonainak, — mind arra az esetre, hogy ha őt letartóztatnák, azért a szenzáció ne kallódjon el zür-zavarban.

Aztán nyomban hazautazott, a kéziratot is hazulról küldte vissza Pápaynak. Bocsánat, magamnál felejtettem! Azonban az Egyetértés lefőzte a világsajtót.

Hamarosan otthon termett Pápay is, fölkerette magához Barnát, aki szorongó szívvel látta már képzeletében a kazamatákat. *Eötvös* Károly lennt maradt a fiakkerben, hogy szükség esetén nyomban intervenáljon.

Pápay szívesen fogadta Barnát és csak annyit mondott:

— Rendben van, nem haragszom. De

remélem, senki se tudja meg, hogyan jutott ön a sürgönyhöz.

Az országbíró gyilkosai

Még izgalomban élt az ország Majláth országbíró meggyilkolásának hatása alatt, elfogták a gyilkosokat is Spangner, Pitéli és Berecz személyében, találgatták, hogy mi lesz a sorsuk, amikor kiszivárgott a híre, hogy elkészült ügyükben a vádirat.

Barna Dóri merészen beállított a törvényszék elnökéhez s elkérte ezt az írást.

— A közvéleményt meg kell nyugtatni, méltóztassék elhinni, hogy jó vért szül a nyilvánosságra hozatala.

(Akkoriban még szabad volt vádiratot közölni, nem zárták be érte az újságírókat.)

Az elnök szigorú és a kicsinyességig pedáns ember volt, végre kötélnek állt.

— Tessék, itt van. Üljön le ahhoz az asztalhoz és másolja le. De kikötöm, hogy egy csöpp gyürődés, vagy piszok se legyen az aktán.

Barna boldogan fogott bele a másolásba s már az utolsó mondatot írta, mikor bedugta fejét az ajtón a konkurrens lap munkatársa. Nesze neked monopólium, ez is megszimatolta!

Felkapta hát a tintatartót, végigöntötte az írást, úgy vitte vissza az elnöknek.

— Ezer bocsánat, de a nagy izgalomban... akaratlanul...

Az elnöknek vérben forgott a szeme, már kereste a kifejezéseket, amikor megszólalt a konkurrens riporter:

— Alásan kérnék engedélyt, hogy a vádiratot lemásolhassam.

— Mit akar? — ordított rá a szigorú. Takarodjanak rögtön innen. Soha szóba se állok ilyen slendrián néppel.

Régi barátok, ha találkoznak

Írta: Baderker

Somogyi Andor már rég nem jár kávéházba. A háború alatt idegenedett el tőle, amikor az tisztátalan üzletek, hadispekulációk és egyéb uzsofáskodásoknak a csarnoka lett. Most az eső bekergette egy ilyen börzehelyiségbe, a legelsőbe, amelynek szomszédságában a zápor rája támadt.

Még nem ült le, csak nézelődött, hogy hol kínálkozik számára hely, amikor megszólította egy ismerős hang:

— Ide, ide, Andor!

Arra fordult, amerről hívták.

— Te vagy az, Miska? — mondta.

De ő maga se tudta, s a másik se, hogy volt-e öröm ebben a felkiáltásban. Leült melléje.

Kor- és kartársak voltak, ügyvédek mind a ketten, diszei a karnak, amelyet szolgálnak, s régi jó barátok. Mégis, bár mindketten a székesfővárosban élnek s üznek prakszist, sok esztendő óta nem találkoztak. A háború végén új kurzus kezdődött és dr. Wirth Mihály ahhoz csatlakozva messze távolodott régi pajtásától, aki fájdalmas csalódással nézte az állásfoglalását. A két ember azóta, ha nem is kerülte, nem is kereste egymást.

Most az itéletidő véletlenül összehozta őket. A kézfogásuk intim volt, sokesztendő alatt fölraktározott melegnek a fluiduma érzett benne, de az első pár percben csak loppal tekintettek egymásra. Mintha valamelyiknek lett volna valami szegénylivalója, amit a másik is restelt.

— Rég ültünk így együtt, — szólalt meg végre Miska.

Andor. — Bizony rég.

Miska. — Vajjon mi az oka?

Andor. — Kérdezd inkább, hogy ki?

Miska. — S ha ezt kérdeném, mit felelnél?

Andor. — Hogy: te.

Miska. — Tiltakozom. Nekem úgy tetszett mindig, hogy kerülsz.

Andor. — Csak annyi igaz, hogy

Barna Dóri megmentette magamagának a szenzációt.

II. Sándor cár és a Zsidó nő

II. Sándor cár gyilkosairól nem jött semmi hír, azt sem tudták, élnek-e, vagy elpusztultak már. 1881-et irtak s *Frühling*, az Egyetértés krakkói levelezője egy napon sürgönyöz, hogy küldjenek neki előleget, Szentpétervárra akar utazni.

Harmadnap *Seifer* László segédzerkesztő a következő sürgönyt kapja Pétervárról:

Vorstellung stattgefunden ausser Halévys Oper weil guter Hoffnung.

Tavaszi.

Forgatja, nézi, nem érti, félreteszi hát és végzi a többi dolgát. De újból, meg újból előszedte a táviratot s böngészte, hogy már a feje is beleszédült. Azonban most se jutott többre.

Éjfél felé jön az Operából *Fáy Béla* kritikus.

— Ugyan, kérlek, fordul hozzá *Seifer*, miéle operát irt az a Halévy?

— Irt az többet is.

— Melyik a leghíresebb?

— A Zsidó nő.

Abban a pillanatban, mintha villám érte volna, tollat ragad *Seifer*, olyan gyors.

— Kivégezték a cár gyilkosait.

Szentpétervárról sürgönyzik lapunknak, hogy ott ma végezték ki II. Sándor cár gyilkosait. A költőtől csupán Hellmann Hessza menekült meg, az a fanatikus zsidóleány, aki lelke volt az összeesküvőknek és ezer veszély során közveitette a leveleiket. Szenvedését annak köszönheti, hogy anyai örömei előtt áll.

A világsajtó az Egyetértésből vette át a szenzációt, amelyet a tulságosan megszigorított távirat, sőt levélcenzura miatt csak így lehetett hírül adni.

volna, hogy az a rendszer — amelynek tulzásait, kilengéseit és kinövéseit eszemágában sincs tagadni — nem erkölcselen és nem embertelen, csak szomorú kényszerűsége a fajnak, mely az államot alkotta s azt olyannak akarja fenntartani, minőnek indult s nem engedheti azt se elnyugatósítani se keletivé tenni.

Andor. — Beszéljünk egészen nyíltan. Politikátok a felekeztem ellen irányul.

Miska. — A nem-magyarok ellen.

Andor. — S nem gondolod, hogy ezzel a meghatározással vérig sértesz sok ezer olyan embert, akinél kifogástalanabb a ti táborotokban sincsen?

Miska. — A hadiáratunk nem ellenük indul. Azokat, akikre te gondolsz, becsüljük és szeretjük. Itt vagy mingyárt te... Hallottad volna csak, hogy nyilatkozott rólad épp a napokban a kormány egyik tagja! — a legnagyobb elismeréssel.

Andor. — Hiszem. Vannak köztetek, akik egyeseket közülünk kiütiintenek a rokonszenvükkel, de azért közömbösen, sőt talán kedveteliséssel nézik, hogyan ütlegelik keresztény tanulókat a zsidó diákokat.

Miska. — Nem helyesli ezt egyetlen művelt ember.

Andor. — Oly kevesen vagytok műveltek?

Miska. — Keserű vagy, Andor.

Andor. — Normális időkben is volt valami keserűség hennünk, talán még a Ghetto öröksége... Most, hogy újabb erkölcsi és szellemi ghetókba kényszeríttek minket, ez a keserűség persze növekedett.

Miska. — Csodálom, hogy Te, az objektív, világosítéletű férfiú, ily fájó szubjektivitással érzed a fajodat ért kellemetlenséget.

Andor. — Kellemetlenségnek nevezed az atrocitást? Eppen mert objektív természet vagyok, fájlalom az egész emberiség, a nemzetem és a fajtam buját-baját. És elhíheted, nemzetünk tagjaként többet szenvedek mint a fajom reprezentánsaként. A történelmét ugyanazzal az érdeklődéssel tanultam mint te, — hogyne fájna hát, ha nem sokkal az ezeréves fennmaradás után újabban inaugurált politikájával oly példát mutat, amely ártalmára lehet a művelt nemzeteknél, amelyeknek az itéletével pedig joggal törődik.

Miska. — Mondasz valamit. Mi is ettől félünk s azért nem helyeslünk bizonyos tulzásokat, amelyek csekély bölcsességgel is elkerülhetők volnának.

Andor. — És aztán, nem tagadom, a keserűségemet személyes bánat is fokoza. Tudod, hogy a nagyobbik fiam elesett Isonzonán, — »hósi halált halt«, mondanátok rá, ha nem az én fiam lett volna, hanem az irodaszolgámé, aki nincs egy-valláson velem.

Miska. — Igaztalan vagy. Öszinte részt vettünk a fájdalommal és emlékezhetel, hogy siettem hozzátok a feleségemmel és a részvétemmel.

Andor. — Ugy van. Ott voltatok. De az még a háború alatt volt. Azóta... Nos, a kisebbik fiam harmadéve tett érettségét, a legjobb bizonyítvánnyal jött haza, de a tanulmányait nem folytathatta itthon.

Miska. — Nem vették föl az egyetemre? Oh, mért nem voltál bizalommal hozzám? Hacsak egy szó szólna, beszélék a nagyfejűek valamelyikével s kezeskedek róla, hogy a tiszteletreméltó személyedre való tekintettel a legkisebb nehézség nélkül fölveszik.

Andor. — Semmi kétség. Annyi befolyásom még talán nekem is lett volna, hogy »kegyelemből« beengedjék az orvosi fakultásra, ahová a gyerek kíváncsított. De a fölvetel még nem jelent nyugodt tanulást lehetőséget és kollegiális megbecsülést. Maga a kultuszminiszter se akadályozhatta volna meg, hogy a fiatal tizenhárompróbásak igazoltassák s esetleg lebunkózzák. Tudod, mit mondott a fiam, mikor szó volt arról, hogy az összeköttetésem révén bejuttatom az egyetemre? Azt mondta: »ne kívánják ezt, édes szüleim, mert a dolognak esetleg tragikus vége lesz.

— ha engem inzultál valaki, én azt lövöm, vagy a jobbik esetben magamat lövöm agyon».

Miska. — Derék fiu!

Andor. — Ugy-e? És hány van ilyen!... A gyerek most Rómában tanul.

Miska. — A ottani egyetem s különösen annak az orvosi fakultása világhíres.

Andor. — Igen, ebből a szempontból a gyerek jó helyen van. De nekem és a feleségemnek végtelenül fáj, hogy míg az egyik fiunkat elszakította tőlünk egy ellenséges golyó, a másiktól megfoszt bennünket a felekezeti türelmetlenség. Az öregségünket sikerült örömetelenné tennetek... Szomorú sors, de nem a miénk a legszomorúbb. Mink csak megvagyunk valahogy, mert legalább gondoskodhatok külföldön tanuló fiamnak a szükségleteiről. De azok a szülők, akik maguk is nélkülöznek s nem küldhetnek tudvágyó és ambíciózus gyerekeiknek havigázsit s azt segélyegyesületektől, rokonoktól és egyéb *glücklichmacher*-ektől kell összekoldulniok! Oh, édes barátom, ahogy egy költőnk kiáltotta oda a lövészárkok mélységeiből a biztoshelyenlevőknek: »Csak egy északára jertek ide!«, ugy kívánnám: »csak egy esztendőre« lépnének a helyünkbe!, akik fenekednek ellenünk, csak tizenkét hónapig éreznék a kinszenvedést, kielégíthetetlen becsvágyat és minden életkedvet lehűtő nyomorúságot, amelyet a szegény egyetemi diák kénytelen eltűrni, akkor, azt hiszem, szégyelnék magukat és bevallanák: ez nem volt szép tőlünk!

Miska. — Igaz, igaz. Velel érzek, barátom. A sors néha ugyancsak igazságtalan.

Andor. — A sors néha, az ember mindig. Egy egészségtelen rendszer molochjának a torkába odadobtok sok ártatlan és igazán jobb sorsra méltó embert, mert — nem tetszik az orra.

Miska. — Ez csak vicc s azért nem cáfolom. Nekünk a világnézetük nem tetszik, a miénktől eltűnt mentalitásuk, a másfajúságuk s a tőlünk idegenségük.

Andor. — Szoktad te Szabó Dezsőt olvasni, aki tótot, svábot se ismer el magyarnak, ha még ugy huz a hazájához? Téged se, aki a Wirthnévre hallgatsz és Rákosi Jenőt se, mert valaha Kremsernek hívták. Az ily kirekesztő eljárás folytán előáll az a fura helyzet, hogy én, akinek már az öregapja is Somogyi néven szolgált a közegészségügyet, a nevem ellenére se lehetek magyar, te pedig a neved folytán nem vagy az. Ki hát a magyar?

Miska. — Mindenki, aki magyarul érez, magyarul gondolkodik és szereti a fajtáját.

Andor. — A szivekben és a vesékben csak a jó Isten olvashat, de azt a hőmérőt, amely pontosan mutatná bárki honfihűségének a melegségi fokát, még nem találta föl se Edison, se Tetétleni Armin. Ki állapíthatja meg, hogy egy főiskolai diák, hívják azt akár Klopacseknek, akár Grünnek, akár Nagvajtai Ajtaynak, mennyire magyar? S ezt legnehezebben épp a Grün-gyerekről tudhatják meg a kollégái, mert hiszen nem járnak vele egy-társaságba, még egy-kávéházba se, nem állanak vele szóba, nem tudják, mi rejlik benne s csak akkor látják, ha a tanteremben, a folyosókon vagy az egyetem lépcsőin gummibottal rontanak neki s ezzel a hősi harcúállással uszítják ellene egymást: »Csak a fejét, nehogy megsántuljon!« Emberséges dolog hát s nem barbár kegyetlenség, hogy ezeket a szegény fiukat, akik tanulni szeretnének, a tantestvéreik véresre verik s legjobb esetben az egyetem épületéből kitzsokolják?

Miska. — Ebben a beállításban persze nagy-igazad van. De lásd, más a törvény és más az ember. A törvény, ha szigorú, lehet enyhíteni rajta, amikor végrehajtiák, de most olyan esztendőket élünk, amelyekben nincs meg ez az enyhítésre ösztönző hajlandóság a háború által vérmér-

gezett kedélyekben. Volt idő, amikor az volt az emberséges jelszó: *in dubio mitius*. Most ellenkező a hangulat. Az amugy is rideg törvényt még ridegebb módon iparkodik alkalmazni az izgatott közvélemény. Így aztán oly helyzetbe kerültünk, amelyben fel kell sóhajtani: *summum jus summa injuria*. Te, mint jogász, ezt bizonyosan megérted.

Andor. — Mint jogász megértem s mint ember, busulok rajta. Oh, ha volnál egy esztendeig az én helyemben, majd másképp beszélnél s filippikát dörognél az ellen, amit most sajnálatosnak, de természetesnek is találsz. De hát nincs nehezebb, mint a más ember sorsába képzelni be magát, főleg, ha az kedvezőlenebb, mint a miénk. Nem tudom hamariában, melyik ifjabb írónk egyszer tréfásan (de nem minden komoly értelem nélkül), hogy az volna méltányos, ha minden épkézláb ember kénytelen volna zsidó lenni két esztendeig, mint ahogy az általános védkötelezettség mellett katonának

muszáj lenni bizonyos ideig. Igaza volt ennek az ötletes írónak. Így kívánná ezt a jogegyenlőség. De hogy csupán egy törpe minoritás legyen kénytelen szolgálni a bánatnak és lenézetésnek e szomorú hadseregében, az égbekiáltó igazságtalanság...

Miska. — Örülök, hogy tréfálsz. Jele, hogy nem haragszol komolyan.

Andor. — Akasztófahumor, kedves Miska. Mit csináljak? Nem változtathatom meg sem a világot, sem az embereket s legfőképpen nem az emberteleneket.

Miska. — Én se, öreg barátom. A személyes sértődésedet értem és sajnálom. A fajtád iránt is — jól tudod — emberségesen érzek. De vannak idők, amelyek nem alkalmasak arra, hogy eredménnyel moralizálhasson a Szeretet embere. Ma, ha védénem az ügyed, csak ártanék neki. Gyűlölet és előítélet ellen küzdeni ilyenkor annyi, mint nagyot ütni a szegre, amelyet ki akarunk huzni a falból. De él bennem a remény, hogy az idő fordul egyet s

akkor újból találkozunk, nemcsak így, mint most, a kávéházban, ahová a zuhogó esőtől menekültünk mind a ketten, de az érzéseink és vágyaink közösségében is. Egy processzus folyik most, amelyet ugy jellemzett egyszer egy híres ügyvéd-társunk, hogy ezer éve tart és még nincs vége, — reméljük, hogy vége lesz egyszer. Hidd el: én és sokan, akik uszunk az árral (mert ha ellene uszunk, senkinek se volna belőle haszna), őszintén vágyóunk e befejezés után. Mi is fejesőválvá nézzük a tulzásokot, amelyekre egyesek és testületek ragadtatják magukat és bizunk egy szebb jövőben, amikor az emberi szabadságjogokat mindenki tiszteltben tartja.

Andor. — Ez a legkevesebb, amit elvárhatok attól, aki valaha egy-zászló alatt küzdött velem a liberális eszmékért s a hamisítatlan jogegyenlőségért. Igazán nem kívánhatom mindenkitől, hogy Voltaire módjára menjen neki egy parlamentnek, vagy Zola mintájára fejével a falnak, de szeretném, ha legalább a régi gárda erősebben tiltakozna a keresztényekhez és magyarokhoz egyaránt nem illő brutalitások ellen, amelyekről (egy előtte fekvő újságra mutat) épp most olvashattunk.

Miska. — Csak olaj volna a tüzre. Jobb, ha várunk, amíg magától elül a vihar. Az elfogultság és düh vihar-felhőinek nehéz parancsolni.

Andor. — Hiszen mi is várunk. Amióta élünk, mindig várunk... Mit csinálhatnánk egyebet? De mondd, nem félsz, hogy amíg ez az óhajtott változás beáll, egyrésztől tulságosan hatalmaskodóvá lesz, más oldalról pedig kelletlenül mélyebben elkese-redik egy egész nemzedék; hogy a régi közéleti nemes tónus kivész és korcsmai durvaságnak ad helyet s hogy a Szeretet, amely valaha egy-befűzte az egyérvésűket, az ellenségeskedés posványába süllyed?

Miska. Igen, ettől én is tartok. Még rossz napok jönnek s még sokat kell tünni és szenvedni azoknak, akik az élet után a széllel szemközt vándorolnak.

Andor. — Gondoltad valaha, hogy ha találkozunk, erről a témáról fogunk eszméket cserélni?

Miska. — Gondoltad valaha, hogy 7-8 év fog elmúlni, amíg egyáltalában találkozhatunk?

Andor. — Gondoltad valaha, hogy az utjaink ennyire elválnak?

Miska. — Gondoltad valaha, hogy oly nehéz lesz megértenünk egymást?

Andor. — Mégis örülök a véletlennek, amely összehozott bennünket annyi esztendő után.

Miska. — Én is, mert örömmel látom, mennyire különböző azoktól, akik ellen a küzdelem, amelyről szó volt, folyik.

Andor. — Én pedig megelégedéssel tapasztalom, mily messze állasz azoktól, akik e harcot kegyetlenül vívták.

Miska. — Mikor találkozunk mégis?

Andor. — Majd, ha jobb idő lesz.

Miska? — Amikor nem esik az eső?

Andor. — Majd ha kiderül a politikai és a társadalmi látóhatár.

Miska. — Az nincs elég közel.

Andor. — Ez baj... Nos, ha valami mondanivalód van, mindig megtalálász.

Miska. — Te is engem.

Andor. — Isten megáldjon hát, az eső elállt. Megyek haza levelet írni és lírákat küldeni a fiamnak.

Miska. — Ird meg neki, hogy Miska hácsi szívből köszönti.

Andor. — Köszönöm... Mily jellemző ez! Minden zsidófiunak van egy keresztény bácsija, aki köszönti őt s mégis külföldre kell mennie, ha hasznos szolgálatokat akar tenni a hazájának s ha nem akarja, hogy itthon megverjék.

Miska. — Még egyszer mondom: türelem! Jönnek jobb napok!

Andor. — Várom őket bibliai türelemmel és keresztényi megadással.

Néhány versvirág a „Bazsalikom“-ból*)

Milos Crnyánszki: Válás

És válnunk kellett, két fehér dereglya
Vitt minket messze két fel,
Mint mikor elveszti egymást az arcok
Két együtt indult könnycsepp melegje.

A két hajó már várt a partnál
Tied elsőnek evez el,
Enyém egy szigetet hajóz körül még.

Vallon most bántó szóval midnek nevezted
T az égen felhős oldal
L holdárny ül a holddal
U bus hajótedéler

Jován Duczity: Dubrovnik-i mad'igál

Nagy bál lesz ma este a fejedelemtől
Részeg keringőkbe fogunk elszédülni;
Arcunkon örömpír, vérünk vígan zenél,
Mintha eddig köztünk nem lett volna semmi.

Aztán jön a kecses, vig francia négyes,
Vakít a hölgyeknek selymes büve, bája;
A zene mint vihar olyan szenvedélyes,
Bekete bársony a férfiak ruhája.

Tánc után a terem csevegésnek hódol.
Az ifjaknál borrhól, versről foly a vita.
Öregeknél pedig égről és Platóról,
Hogy ki szent Agoston s mi a skolasztika?
Mi a terem mélyén ülünk lágy fotelbe',
A beszéd bennünket nem vonz, nem nevetet
Legyezőjét kérem s tréfát mimelve
Ráírok egy fanyar, szomorú szonettet.

Vélyko Petrovity: Miért?

Miért is találkoztunk ősszel, halott
uton, melyet fanyar avar fődött?
Őszi felhők szálltak fejkünk fölött,
pillanásunk mért is találkoztott?

Mért nem kerültük el egymást, drágák?
Két hajó módjára, melyek éjjel
közél járnak s hamar válnak széjjel
kődben uszva nyomtalanul, némán?

Vojiszláv Ility: Békeangyal

Az este nagy halom korom,
Éftét kiált a vén torony.

Bokor se bu, nem reng bercek,
Jöttét nem látják emberek!

Jöttét nem érzik állatok,
Kedve szerénti állapot.

Nem érzi más a szél csupán
Mely játszva leng az ég csucsán
Moedsár felett lidérc ha tangall
Tudnivaló ő az, az angyal,

Ki itt marad egy éjszakán
És hajnalban az égre száll.

*) Néhány verset közlünk mutatoul abból az antológiából, mely *Bazsalikom* címmel a napokban hagyta el a sajtót s mely felöleli a modern szerb lírai köl-tészet színe-javát. A fordítás két költő: Szentelék Kornél és Debreczeni József munkája.

A szláv nevek magyar helyesírása

A *Bazsalikom* megjelenése alkalmával több gáncsoló és disputás megjegyzést kaptam azért, mert nem írtam megszo- kott ortográfiával a szerb költők neveit. Némelyek azt szerették volna, ha horvátul írtam volna a szerb tulajdonneveket, ahogy azt például a jugoszláviai német újságok is teszik, mások meg azt kifogásolták, hogy miért nem írom magya- rosan a költők neveit. Ivó Andrić helyett például Andrić Jánost. Mikor állás- pontomat, — amely egyuttal a hivatalos magyar helyesírás álláspontja is — megvédtem és megmagyarázom, rá kell mutatnom egyuttal arra a káoszra, mely a szláv nevek magyar helyesírása körül kavargó s melynek oka vagy pongyola- ság vagy következetlenség.

Az első ellenvetésre egyszerű a vá- lasz. Egy magyar könyvben nem lehet horvátul írni, mert kérdéses, hogy az olvasó tud-e horvátul olvasni. Debre- czenben, Csíkszeredán vagy Szombathelyen, ahová talán szintén eljut egy-egy *Bazsalikom*, alig hiszem, hogy külön- séget tudnának tenni a *č* és a *ć* vagy a *s* és a *š* között. A cél kétségtelenül az, hogy az olvasó helyes kiejtéssel raktá- rozzon el emlékezetébe egy nevet s nem az, hogy bizonytalan ékezetű betűkre emlékeztessen. Sokan eszükbe vésnek a magyar szemnek furcsa *č* betűt, de nem tudnák, hogy ez a magyar *gy*-nek felel meg. Az ellenvetőknek az az érvelése, hogy az itteni német újságok is horvátul írják a szerb neveket, nem helytálló érv, mert ez a szokás csak itt Jugoszláviában van meg, ahol az újságolvasó németek legtöbbje ismeri a horvát írást is. Ez az írásmód azonban még nem egyezik a német helyesírással, melynek elvei vi- szont, ha hasonlóak is, de nem egyeznek a magyar helyesírás elveivel. A német újságokat különben is a kényszerűség hajtja a horvát írás felé, hiszen naponta száz meg száz szláv név fordul elő ha- sárjajokon és a németben a *č*, *š*, *đ* betű- ket egyáltalán nem, a *č* és *š* betűket pe- dig három-négy betűvel (*tsch*, *sch*), szó- val elég körülményesen lehet csak fonet- ikailag helyesen visszaadni. A magyar- ban azonban elesik a helyes visszaadás akadályai és körülményessége, mert a magyar ábécé betűivel minden szerb szót tökéletes fonetikával lehet leírni.

A másik kifogás sem lehet helytálló. A magyarban ugyanis sok szláv szó van, melyek átszíneződtek, átmagyarosodtak, úgy hogy a szláv és magyar szó között elég jelentős különbség támadt (pld. *brat* — barát, *četrak* — csütörtök, *dvornik* — udvarnok stb.). Eppen így változtak el idővel a szláv eredetű tu- lajdonnevek s főleg a családnevek *ty* végzete a magyarban *ies*-csé gömbölyö- dött. A *Bazsalikom* ortográfiájában ese- tében is e körül volt vita. Az ellenvetők azt állítják, hogy a magyar *ies*-nek ejti a szerb szavakat és nem *ty*-nek. Ez nagyjában igaz is. Pallas például csak most változott *Palitjya*. De az évszázá- dok szótormáló, színező ereje nem lehet érv a jelen esetben, amikor nincsen átmagyarosított szláv nevekről szó. His- zen a szerb költők nevei most vonulnak először a magyar írásba. A mulat, a szokásjogot a pátensek és kutyabőrök ortográfiáját mindenesetre tisztelni kell minden szláv eredetű magyar családnév- nél s így helyesen, teljes joggal írják ezeket a neveket *ts*-sel, *es*-vel *ch*-vel a szövegben. (Vitkovics Mihály, Madách Imre, Babits Mihály.) Semmi ok sincs azonban arra, hogy a szerb költők neveit ne a szerb kiejtés szerint írjuk, az ő esetükben semmiféle tradicionális, etimo- lógiai szempont nem jöhet számításba. Ha pedig kiejtés után kell írunk, úgy a szerb *h* betűnek mindenképpen a ma- gyar *ty* felel meg. *ty*-val tehát magyarul írva mindenképpen és kétségtelenül *Duesity* és nem *Duesics*. *Duesity* vagy *Duesich*.

A keresztnév átfordítása és magyar sorrendje körül sem lehet hosszas vita. A magyarban az idegen személynéveke- rendesen eredeti sorrendjükből és ere- deti keresztnévvel írjuk. Ez alól alig van kivétel. Még olyan ismert és gyakori nevek is furcsán hangzanak átmagyaros- sítva, mint Goethe Farkas, Musset Al- frédd, France Anatól. Vannak aztán olya- nok, melyek éppen mulatságosan hatná-

nak, mint fejtejtőre állított, komolyarcú bábnak. Például Veronese Pál, Vincel Leo- nárd, Rausseau János, Jakab. Tökéletesen és csúnyán önkényes lett volna, ha a kö- vetkezőképp írtam volna a *Bazsalikom* költőneveit: Ujevics Gusztáv, Panduro- vics Simon, Szávics Ilona, Petkovics László stb.

A szláv nevek helyesírásának elve a magyarban nagyon egyszerű. *A szláv török, perzsa, arab stb. neveket kiejtésük szerint írjuk, ahogy s amennyire magyar betűinkkel kifejezhetjük* — ez a helyes- írás szabálya. Mégis úgy a sajtóban, mint az eredeti, de főleg a fordított köny- vekben nap-nap után a szláv nevek ide- gen, főleg német átírásával találkozunk, holott magyarul sokkal tökéletesebben és egyszerűbben lehet átírni a szláv ne- veket, mint bármilyen más európai nyelv- ben. Szinte érthetetlen, miért irnak még mindig *Turgenieff-ről*, *Puschkinról*, *Stro- goffról*, *Voronoffról*, mikor olyan egy- szerűen, szépen, szinte orosz tökéletes- séggel lehetne magyar betűkkel kifejezni *Turgenyev*, *Puskin*, *Sztrogov* vagy *Vor- onov* nevét. Vannak, akik könyvet írnak Oroszországról, de még azt a fáradsá- got sem veszik maguknak, hogy az orosz neveket a magyar ábécével átírják. Ilyen csúnya német csökevények kerülnek a magyar szövegbe: *Iwanoff*, *Dostojewski*.

(mlóta magyar betű a w?) *Tolstoj*, *Dnie- per stb.* — *Ivánov*, *Dosztajevszkij*, *Tol- stoj*, *Dnyeper* helyett. A *bolsevik* szó- val sincs tisztában sok orosz utazó. A bolsevik szó egyszám, többesszáma oroszul: *bolsevik*. Hibás és fölösleges tehát dupla többesszámmal *bolseviklek*-ről írni, mintha csak ezt mondanók: *die Berliner-ek*, *les Parislennes-ek*. Ha jel- zőnek használjuk a szót, úgy az *os* kép- ző a helyénvaló. Tehát bolsevikos Orosz- ország és semmiesetre sem bolsevik Oroszország.

Ugyancsak megokolatlan a szerb-hor- vát neveknek horvátos írása a magyar nyelvben. Miért *Stara-Kanizá*-t írni egy magyar levél keletezősekor, mikor ma- gyar betűkkel *Sztára Kanizsán*ak írják a város nevét? Miért irnak a *novi-sadi* korzóról és miért nem a *novi-szaditól*? Szombort minden magyar Szombornak mondja, mégis magyar hetilapja Som- bori Újság címen jelenik meg.

Sokszor vannak szokások vagy idegen példák, melyeket hanyagul, kritika és el- gondolás nélkül veszünk át, pedig kis figyelemmel sok bosszantó pongyolasá- gnak vehetnők elejét. Ilyen eset a szláv nevek helyesírása is, melyben elég nagy káosz uralkodik. Ideje lenne rendet te- remteni ebben a lusta, kusza káoszban és a magyar helyesírás kiejtési szabályával kifűzni minden fonák, hibás, hegyelős írás- módot.

Szenteleky Kornél

bátját, beuszik és kizozza a lapját. Is merkedés.

18.

A kislány otthon. A papájának hata- mas baromfityészete van. Villamos lámpával ellátott ketrecek, költőgépek. Higiénia. Kényelem. Tom az otthoni tyukokra gondol. Jön a kislány papája. Szakállas ember. Leány elmondja a hőstettet. Apa barackot nyom Tom fe- lért, aztán a zsebébe nyul, mintha pénzt keresne, majd hirtelen mozdulattal ki- vesz két tojást és Tom kezébe nyomja.

19.

Tom vidám arccal ér haza. Megakarja főzni a tojásokat, de a tyuk nem en- gedi. Ráül, hogy kiköltse. Tom örül ez ötletnek.

20.

A csirkék csak nem akarnak kikelni. Tom aggodalmasan vizsgálja, hol a tyukot, hol a tojásokat, eligazítja a fész- ket, kukacokkal kedveskedik a kotlós- nak, de hiába. Kicsirkének se híre se hamva.

21.

Tom úgy érzi magát, mint a hajtó- rötök az óceánon. A szemei szikráznak az éhségtől.

22.

Sorsot huznak. Komor jelenet. A tyuk huzza a fekete golyót. Tom sirva fakad, de a kendermagos kéri, hogy legyen erős. Előbb késsel próbálja le- szurni. Nem megy. Aztán parittyával. Egy miniatűr guillotinet fabrikál. Majd beköti a tyuk szemét, mint a halálra- ítélteket és rácéloz egy játékpuskával. Háromig számolt: egy-kettő-há... mi- előtt kimondaná: csirkecsipogás. Kikel- tek a kicsirkék. Tom a kotlós nyakába borul.

23.

Kendermagos a szeméjében a p... gál. Egy pénzdarabot talál. Diadal. Tom új ruhát vásárol és elmegy vizitálni a kislányhoz.

A kislánynak van egy kedvenc ka- kasa. Kölesön adja Tomnak.

25.

Tom ünnepélyesen megkéri a papá- tól a leánya kezét. Kidobják.

26.

A tyuk sok tojást tojik. A szüfetést folyamat: a tojásból kilépő csirke, tol- lasodik, eszik, nő, kikezd a kakással, majd lerakja a tojást és kikelti. Ezt a képet aztán ismételni háromszor.

27.

Tomnak óriási gazdasága van. Villa- mos költőde stb. Ő is úgy jár kel mint egy kis kakas.

28.

Kislány apja tönkremegy. Zártojások. Végrehajtó.

29.

Tom és a kislány. Csók. Apa jön. Sze- rény. Tom leereszkedik a nagydarab emberhez és adoptálja mostohaapának.

30.

Baromfiudvar. Tom áll a rengeteg kicsirke között a lánnyal. A fiu kidül- lesztli a mellét és beharsogja örömét a világba. Idill.

Tom tyukja és a kislány kedves ka- kasa. A kakas kidüllesztli a mellét és belekukorikol a világba. Idill.

TABLÓ.

A KÉT ÁRVA vagy TOM SZERENCSEJE avagy A HŰSÉG JUTALMA Képtelen filmmeze 30 képben

Írta: Tamás István

1.

Tom, az árva kislány, jön vissza az édesanyja temetéséről. Mögötte egy kendermagos tyuk tipeg.

2.

Nádfődeles kicsi kunyhó a város vé- gén. Tom egyetlen öröksége. És a kot- lós. Ők ketten: a két árva.

3.

Tom a zálogházba hordja a mamája ruháit, fehérneműt és a hamis gyön- gyöket.

4.

Éhség. A tyuk diszkrétan főrevonul a sarokba és egy tojást produkál. Mig ez a művelet tart, Tom izgatottan be- szalad megnézni, hogy hol tart, készen van-e már. De a tyuk csak ül és nyög. Tom odakuporodik melléje és könyökre támasztott állal várja az eredményt.

5.

Az ebéd. Tom egy óriási kondérban főzi a tojást, megpucolja, majd az egy személyre terített asztalhoz ül és épen falatozni készül, amikor beröppöl a tyuk és enni kér. Tom spekulál, keres a sza- kajtóban, majd amikor nem talál ma- got, legyeket fog. Tyuknak nem kell erre tányért tesz a tyuk elé, villát, só- tartót, szalvétát a nyakába és igazsá- gosan megfélezi vele a tojást.

6.

A legsötétebb nyomor. Kendermagos szomorkodik. Tom kukorikol neki, hogy vigasztalja.

A tyuk egyre kisebb tojásokat tojik. Már csak akkorák, mint egy vadga- lambbó. Tyuk szégyelli magát.

7.

Tom kísértél a tyukkal a vasútallo- másra. A perronon állnak és nézik, amint egy ur pénzt dob a vastyuk auto- matába és alul kihull egy nagy tojás. Tom áhitattal bámul. A kendermagos féltékeny.

8.

Ősz, hullanak a falevelek. A tyuk nem tud több tojást előáll- tani.

Éhség. Küzdelem az létért. A tyuk- nak mentő ötlete támad. Elsétál egyedül.

9.

Egy nagy baromfiudvar. Kenderma- gos a kerítésen kívül sétál és kacérul riszálja a derekát egy fiatal kakas előtt. Flört. Kakas vakon követi a tyukoc- kát Tom kunyhójáig, majd be az ajtón.

10.

Tom a piacon árulja a kiskakast. Eladja. Boldogan esörgeti zsebében a pénzt.

11.

Tyukocska a kékszakáll éppen a leg- frisebb áldozatait csalja lépre. Három kakas masiroz utána, ketten oldalt fő- zik, a harmadik hátulról elegyedik bele a diskurzusba.

12.

Tom a piacon. Kínálja a három kiska- kast. Egy kövér asszony felsikolt: — A falkakasaim! Rablól! És rátámad Tomra, aki alig tud el- menekülni.

13.

Az uccán. Egy templom. A lépcsőkön koldus. Orgonabugás.

14.

Egy kocsma. Tamburazenekar.

15.

Kirakatok. Moziplakát. A démon élet- hű mosolya, amellyel megörjítette az öt világrészt. Tom bajuszt rajzol az orra alá.

16.

Egy lecsukódó ablakredőny. Tom be- leskelődik. Családi kör. Szigorú apa éppen prakkolja a csintalan fiút, aki eszeveszette ordít, míg a testvérkéi rö- högve élvezik a jelenetet.

17.

Alkonyat a folyó partján. Kislány lapdája a vízbe gurul, Tom groteszk mozdulattal, — amely a hősszerelmes- nek legyen a paródiaja — ledobja a ka-

A fáradtság problémája

Gyakran hasonlítják az emberi szervezetet géphez, amelynek fűtőanyagokra van szüksége és amely szabályozó készülékekkel dolgozik. A szervezet igazán csodálatos gépezet, mert ha kopásnak ki is van téve, elhasználódását saját maga nagyszerűen pótolja az előregedés kezdetéig. A helyes munkabeosztás a szervezet kopásának egyik legfontosabb tényezője, a fáradtság érzése pedig annak legfontosabb szabályozója.

A szív, amely percenként 72-szer összehúzódik, az egész életet keresztül fáradtság nélkül dolgozik. Hogy óriási munkájában ki nem merül, annak köszönhető, hogy a természet megfelelő pihenésről gondoskodik is: minden szívösszehúzódást rövid pihenés követ. Ha a szervezet automatikus berendezkedésével szerveinket a fáradtságtól megvédi, nagy kérdés, vajon az a fáradtság, amelyet napi munkánk után érzünk természetes-e, avagy kóros. A helyes munkabeosztás érdekében az utóbbi időben számos vizsgálat történt főképpen az amerikai Taylor kezdeményezésére, sőt egy egész új tudományos is kialakult az u. n. pszihotechnika. Mindennek dacára a fáradtság kiküszöbölhetővé nem vált és azt kell mondanunk, hogy a fáradtság a munka természetes következménye, sőt létrejötte kívánatos is, mivel a pihenésre figyelmeztet. A munkavégzés alatt ugyanis nagyfokú anyagelhasználódás történik, amelynek pótlásához idő kell. A pihenés és alvás szükségessége az egészséges élethez tehát minden körülmények között fennáll.

Korunk lázas élete fokozottan igénybe veszi a szervezetet. Ha a fáradtság érzése nem volna, a mai kor embere a természet követelményének tudatára se ébredne. Mindazonáltal mindent elkövet, hogy a fáradtságról, erről a fontos figyelmeztető tudomást ne szerezzen. Ezen iparkodásában sok racionális eszközt használ föl, sok tekintetben azonban a legirracionalisabb módon jár el. Nyilvánvaló, hogy rendkívül vak eljárás a fáradtság érzését mérgekkel: nikotinnal, alkohollal, vagy pláne morfiummal elbódítani. Ezek a szervezetet mérgezik, anélkül, hogy annak helyreállítását szolgálják. Bizonyos mértékben racionálisabb a koffein használata, amely a munkaképességet is fokozza, azonban a működő szervek és izmok vérellátásáról is gondoskodik. A mindennapi élet fel is használja ezt a hatást kávé, tea, cacao, csokoládé alakjában, amelyek mindegyike tartalmaz több-kevesebb koffeint. A koffeintartalmú élvezeti szerek mérsékelt használata csak túlzással mandható károsnak, sajnos azonban nagyon sokan túllépik az egészséges ember számára megengedhető határt. Az orvos kezében azonban, aki a beteg szervezetét ismeri és megfigyeli, értékes eszköz a koffein, mint gyógyszer és mint stimuláns a Kóla és más koffeintartalmú stimuláns gyógyszer alakjában.

Érdekes, de sikerre tulajdonképpen nem vezető kísérletek számoit be néhány éve Weichard professzor. Ő már a fáradtságot okozó »kenotoxin«-t is, sőt annak ellenmégét is feltalálni vélte.

A fáradtság mesterséges profilaxisa ma még utópia. A fáradtság ellen természetes uton kell védekezni. A fáradtság kóros formája a kimerültség, amely már betegségszámba megy. A helyes védekezés a helyes munkabeosztás. Nem kevésbé fontos azonban a szervezet erőiben tartása és a helyes táplálkozás, mivel a munka során elhasznált anyagok csak megfelelő táplálkozás mellett pótolhatók. A helyes táplálkozás révén a munkaképesség fokozódik és így a fáradtság aránylag későbbben következik be. A fáradékonyság igen gyakori oka a vérszegénység és a neurasthenia.

Az utóbbi időben kétségtelenül beigazolódott, hogy nemcsak a táplálék mennyisége is óriási szerepet játszik a munkaképesség fokozódásában. Így például kimutatták, hogy a vitamin nélküli táplált állatok és emberek csakhamar munkaképtelenek lesznek, tehát a vitaminszegény táplálékban élő egyének munkaképessége csökken. A vitamin-*adagolás igen kedvezően hat a vérszegénységre és a neurastheniára*, tehát a céltudatosan rendszeresített vitamindús táplálkozás igen alkalmas az egészség

és munkaképesség megvédésére és helyreállítására. Az Arnae tápszergyár által forgalomba hozott vitaminkészítményeket számos orvos ilyen irányú tapasztalata alapján a legjobb eredménnyel lehet alkalmazni. Fő természetesen a túrelem, amely mindig meghozza gyümölcsét: egy nap alatt nem lehet azt a sok károsodást, amelyet a helytelen életmód és táplálkozás előidézett, reparálni. A vitamintápszert néhány héten

való rendszeres szedése azonban az idegek károsodását reparálja, a vérképzést javítja és a táplálékanyagok kedvező felhasználását elősegíti.

Ha tehát a fáradtság problémája még ma is — probléma, a fáradtság elleni védekezés a tudomány haladása folytán értékes eszközökkel gyarapodott a helyes munkabeosztás és célszerű táplálkozás segítségével.

(Dr. P. L.)

Sakálok

Irta: Kosztolányi Dezső

Sárgát és pirosat ittunk össze-vissza zöldet is, mindenféle vad színeket. Egész éjjel üvöltöttünk. Hajnali négy felé cihelődtek a cimborák. Künn csöpögött a fekete, januári eső.

En megkértem Patakit, hogy nála aludhassak. Ebben az időben gyakran háltunk egymásnál, a változatosság kedvéért. Mivel husz évesek voltunk s csak írói pályára készülődtünk, egyéb dolgunk nem akadt, mint hogy az életet minél gyorsabban megismerjük.

Ilyen ricsajok után különös öröm elszenvedni idegen helyen, más ágyban, más ágyneműk, más szagok között, egy keltezőra ketyegésénél, melyet még nem hallottunk s másnap, késődélben korhely kedvvel furcsa zajokra serkenni, csodálkozva megpillanítani egy ismeretlen seprőt, gyertyatartót.

Barátomtól kaptam hálóinget, éppoly rongyosat, gombhijasat, mint otthon az enyémmé. Egy huzatlan párnából ágynak vaktam a diványra, lefeküdtem, magamra huzva valami lószőrtakarót.

Ezen a napon dühösen dohányoztam. Elszívtam vagy negyven cigarettát. De itt fektemben még rágyújtottam egyre. Fiatalságunk oly türehtelenül édes volt, hogy valamivel csak el kellett keseríteni.

Pataki egy darabig álldogált előttem. Aztán kezében egy porcellánkancsóval kifelé indult.

Felkényőlköttem rögtönzött vackomon:

— Hová mégysz?

— Ki a konyhába.

— Minek?

— Vízet hozni. Neked, hogy reggel majd mosakodhass.

— Ala — hümmögtem.

Házigazdám figyelme nem igen hatott meg. Inkább bosszúsággal töltött el, hogy itt hagy, Undorodva gondoltam a tisztálkodás évszázados előítéletére is.

— Míngyárt jövök — szolt már elmenőben.

— Mi az a »míngyárt«?

— Egy perc mulya.

— Maradj — mondtam tünődve és körülnéztem a kopott hónaposszobában.

Maradt.

Már nem tudtunk mit mondani egymásnak, hiszen sülvé-föve együtt voltunk — utóbb is tíz óra hosszat — s általában már mindent megvittunk, mindent elintéztünk, letárgyalunk, befektettünk, a világirodalom dicsó halottjairól pedig már régen lerágdostuk azt a maradék lust, melyet az előtünk járó nemzedékek még meghagytak rajtuk. Őszintén szólva egymást is szörnyen untuk. Báradságunk cudar varázsa azonban éppen abban rejlett, hogy ennek ellenére sem tudtunk elválni.

— Mít akarsz? — érdeklődött Pataki.

— Nézd — botladozott a nyelvem s még fogalmam se volt, hogy mibe kezdek. — Mondd, öregem, de őszintén, öregem, mit szólnál, ha nem találnál itt, mire visszajössz?

— Hogy-hogy? — kérdezte s ámulva pillantott rám álmos szemével.

— Ugy, hogy egyszerűen nem lennék többé itt.

— Elbujnál valahová?

— Nem.

— Kiszöknél?

— Dehogyan.

— Vagyis kiugranál az ablakon?

— Azt sem. Csak eltűnnék.

— De hogyan?

— Épp ezt nem tudom. Tegyük föl, hogy eltűnnék. Eltűnnék szörén-szálán, örökre, titokzatosan, de oly alaposan, hogy sohase jönnének nyomomra. Még pedig azalatt, amíg te künn jársz.

— Ja ugy — szolt Pataki. Már értem — s helyeslőleg bólintott, mint minden marhaságra s komolyan töprengeni kezdett... — Hát kérlek.

— Várj. Haladjunk pontról-pontra. Szóval te most kímélgysz, künn maradsz egy percig — mondjuk két, de addig sem, csak addig, amíg a kancsót tele nem csorgatod vízzel s visszajövet kezded a kancsóval észrevenned, hogy a divány üres. Minden ugy van, ahogy volt. A párna, a lószőrtakaró is. Alig gyűrődött össze jobban. A lámpa is ég. Csak én hiányzom. Teljesen.

— Pardon — vetette közbe — a ruhád is itt lenne, a nadrágod, kabátod?

— Minden. Érintetlenül. Csak én nem.

— Az ablak nyitva.

— Csukva. A roló leeresztve. Ahogy most van.

— Érdekes — szolt és látszott, hogy valóban érdekli.

— No mit csinálnál?

— Először is körülnéznék.

— Hogyan?

— Így — mutatta.

— Tévedés. Még nem ilyen riadtan néznél körül. Hiszen még nem is gyantitánád, hogy miről van szó. Vics — gondolnád, vagy öngyilkosság, szóval olyasmi, amit eszünkkel is fölfoghatunk. Attól nem rémülünk meg ennyire. Elég az hozzá, az arcjátékom kissé tulzott.

— És most?

— Most valamivel jobb. Gyerünk tovább. A kancsót még a kezében van.

— A nevedet mondanám, előbb hangosan, aztán halkabban: István? István?

— Helyes. Kérdőformában. De csak egyszer. Egyetlenegyszer. Alig eitenéd ki, tüstént megérezned valamiből — talán a csöndből, ami körülvesz — hogy már nem vagyok itt s nincs kihez beszélned. A tárgyakhoz nem beszélünk — szoltam keményen, majdnem mérgesen.

— Legalább is azok nem, akik épelméjűek.

— Jó hagyta rám és sietve folytatta, már egészen belemelegedve. — Letenném a kancsót a földre. Nyomoznék. Keresnélek itt-ott, a divány alatt, az ágyam alatt, a ruhásszekrényben. Azt hinném, hogy ugratni akarsz. Széthánynám az ágyneműt. Utána az ablakhoz rohannék.

— Kiténök.

— Fölszakitanám az ablakot s kihajolnék, a járdára néznék, a kocsiutra, hátha ott fekszel holtan, véredbe fagyva. De nem vagy ott.

— Hanyadik emelet ez?

— Negyedik. A kis melléktucán senkise. Ismét kiabálnék, le az uccára. Semmi válasz. Most becsapnám az ablakot.

— És ekkor borzonganál össze először igazán.

— Ujra keresni kezdenék, már egészen képtelen helyeken, egy törőlköző alatt, egy zsebkendő alatt, rendszertelenül, lármásan, úgyhogy közben egy széklet is feldönténék. Hirtelen mentőötletem támadna.

— Micsoda?

— Az, hogy talán mégis csak kijutottál a lépcsőházba vagy az uccára.

— Be van zárva az ajtó?

— Be. Nálam a kulcs. Ez tehát valószínűtlen. A konyha mellett az előszoba ajtaja. Ha közben álkulccsal nyitotta ki, okvetlenül meghallom. És mit keresnél ezen a csatakos éjszakán az uccán, meztelenül? Csak egy megoldás maradna. Az, hogy megörlültem.

— Gyöngé megoldás. Azért nem látnál, mert megörlültem? Gyöngé.

— Mégis ez villana át a fejemen s már nem volna tovább maradásom a szobában, már félnék egyedül. Mindenestre leszaladnék a házmesterhez, tőle tudakolnám, hogy nem engedte-e ki egy urat, ingben. Feljönnek vele együtt. Bonyolult büntényt sejtene. A rendőrségre loholnék, a mentőkhöz telefonálnék...

— Hamis — kiáltottam erőlesen s mutatóujjamat tiltakozva fölemeltem. — Mindaddig hibátlan volt, hogy menekülni akarnál a szobából. Csakhogy drágám, már nem bírnál. Abban a pillanatban tudniillik, mikor eszedbe ötlene, hogy én örlültem meg, már te lennél az örlült.

— Kicsoda?

— Te, te.

— Miért?

— Mert ép éržekeiddel győződnél meg arról, hogy most olyasmi történt, ami a világ teremése óta nem történt: a mi nem fér a koponyádba, ami szétrepeszt az értelem korlátjait, ami maga a téboly. A világ egyszerre elferdülne előtted hátgerinceden hideg futná át, mint egy vékony vizsugar. Ezek a tárgyak ráfírtorognának, te pedig szépen, csöndesen visszafintorognál rájuk. Vigyorogni kezdenél.

— Örlült — mondta Pataki — ajkán

egy hideglelős mosollyal. — Te vagy az örlült.

Kezében reszketett a kancsó. Arca olyan fehér lett, mint a kancsó. Rám meredt.

— Na szoltam — most menj és hozd azt a vizet. Késő van. Aludjunk.

Egyet lépett, de nyomban megállt.

— Kérlek — rebegte — jöjj ki velem a konyhába.

— Csak nem félsz?

— De. Félek.

Leugrottam a diványról, kikísértem az előszobába, onnan a konyhába. Babrált a csappal, locsogott a vizet. A jéghideg kőlapokról úgy kapkodtam meztelen lábaimat, mintha parázson járnék.

Amikor visszatértünk, Pataki didergett.

— Sokat cigarettáztam — mormogta bűnbánólag — egy kis nikotinmérgezősem van — és rágyújtott egy új cigarettára.

— Feküdj le — tanácsoltam. — A szoba már egészen kihűlt.

Szájában a cigarettával veőközött. Ugy zökkent be a nyikorgó rézágába is. A lámpát eloltottam. Csak cigarettájának parázsa világította meg a szoba komor, téli éjszakáját.

Sokáig hallgattunk.

Ő szolt meg először:

— Mondd, hogy jutott az eszedbe?

— Magam se tudom.

— Voltaképp semmi értelme — biztatgatta magát.

Badarság.

— Az.

— Ha lehetséges volna, nem volna rémületes. De lehetetlenség. Arra pedig, ami lehetetlenség, nem érdemes gondolni.

— Csak arra érdemes gondolni — vágtam vissza hetykén — ami lehetetlenség. Csak ez az érdekes, ez az igazgató. Nézd a divatos kisértethistóriákat. Ezek engem mindig untattak. Mert az, hogy valaki, aki egyszer élt, föltámadjon, természetes dolog s még természetesebb, hogy régi otthonába menjen vissza, — hová is mehetne szegény? — és az aztán a legtermészetesebb, hogy cafatos ruhájában, cafatos husával ne a napvilágnál botorkáljon, hanem a sötétség leple alatt, lehetőleg éjfélkor, különben feltűnést keltene és elfogná az első sarki rendőr. Észszerű regényesség ez, kopott, szakállas hatásadászat. Az igazi rejtély az, amit én eszeltem ki. Csak az ilyesmi borzaszt meg. Az, aminek egyáltalán nincs semmi magyarázata. Tudod, mitől szoktam én félni? Például attól, hogy éjszaka, mikor aludni megyek, a paplanom alatt egy fekete kost találok, természetesen heverészve, mintha mindig ott lett volna, csak most venném észre először. Vagy, hogy amint hazatérek és elkattintom a villanyt, szobám közepén egy parasztlégeny áll, borjuszájú ingben, pánlikás, lakodalmi kalapban, bambán mosolygó, kedélyes arccal és azon csodálkozik, hogy én csodálkozom rajta. Bonyolult dolgok ezek, öregem.

— Mély dolgok, öregem — helyeselt Pataki, nagyon mély dolgok. Ird meg.

— Talán — ásitottam nyegle fölénynyel, — majd egyszer. No szervusz.

— Szervusz.

Bucszásunk ellenére mégse váltunk el egymástól az álom keresztútjain. A rolóréseken már fölremlt a moslékszín januári virradat, mikor mi még egyre hánykolódtunk s csikorogtak alattunk a rossz ruganyok. Engem csak most fogott el igazán a rémület, hogy csak úgy eltűnhetek erről a világról, hogy hopp, minden ok nélkül, csodálatosan.

Hét felé aztán szinte egyszerre aludtunk el, mi ifju sakálok, irótanoncok, izgatottan, zakatoló, vérbő szívvel, az elégedettségnel azzal a fennkölt tudatával, hogy erre a napra való minden fontos, halaszthatatlan munkánkat kitünően elvégeztük.

ENGLESKI MAGAZIN

Beograd

Vuka Karadžićaul. 18. Telefon 24-98

Zagreb

Strossmajerova 10 — Telefon 16-56

Ésö endü uri divatruház. Saját mütermében készit mé télc után ruhát és fehéremüti Eredeti Burberry Weatherproofs

Vasbetonból és üvegből készítik a Bauhaus munkáslakásait Németországban

A dessaul Bauhaus, amely a régi ke-retek között talán az ipariskola elnevezést kapná, főleg abban különbözik az eddigi ilyenfajta iskoláktól, hogy míg azok rendszerint már meglévő tárgyak díszítését vállalták főfeladatukul, addig a Bauhausban a tárgyakat, (butorok, lakásberendezések, színpadi díszletek, házak stb.) nem díszítik, hanem alakítják, hogy legkisebb költséggel a leginkább megtalált művész kifejezés mellett a legraktikusabbat nyújtsák. A Bauhaus így belekapcsolódik a mindennapi életbe és a dessaul városi tanács, amely a Bauhaust egy millió márkáért építette fel, Walter Gropiust, a Bauhaus igazgatóját bizta meg azzal, hogy a történelmi munkáslakások építési terveit elkészítse, sőt, hogy Bauhaus ezeknek a lakásoknak a belső berendezését is megtervezzék.

Nem messze Dessautól, Történelmi egész uccasorok nőnek ki a földből és ezeket az uccákat szériaszzerűen, való-sággal egybeöntik a munkások és így készülnek el a négy, vagy ötszobából álló olcsó és legmodernebb munkáslakások, amelyek iránt ma már egész Németországban érdeklődnek azok a váro-sok, amelyek szociális programjában a munkáslakások építkezését is felvették. (Érdekes, hogy a Bauhaus, építkezései iránt még Jugoszláviában is érdeklődés mutatkozott, amennyiben a zágrebi rádióadóállomás főnöke alig egy-két hónappal ezelőtt járt Walter Gropiusnál és érdeklődött nála, hogy hajlandó lenne-e a Bauhaus a zágrebi leadó építkezéseit elvállalni.)

A történelmi munkáslakásépítések szeptember tizenötödikén kezdtek meg és a tervek szerint minden nap munka-programja előre meg van állapítva. Négy új uccasort öntenek ki a legújabb stílusban és míg az új uccasorok építésén dolgoznak, a már elkészített házakba he is költöztek a munkások. A ház-sor elején szorgalmasan szalad ide-oda a hatalmas emelődaru és szinte óráról-órára halad előre az ucca, amelynek házai valósággal egybeolvadnak, de mégis minden lakás teljesen önálló és a másiktól elzárt egészet képez. A föld-szinten van a konyha, az ebédlő és még egy másik, hármire felhasználható szoba, az emeleten pedig a hálószobák és ezenkívül minden lakáshoz egy-egy terasz is tartozik, amelyet egy tíz centiméter széles betonfal választ el a másik ház terraszától. Érdekes messziről nézni ezeket a terraszfalakat, amint négyszög alakban kiugranak a házakból és piros, kék, lila színekben váltakozva valósággal öröms benyomást keltenek a szemlélőben. Az uccasor fehér és minden ház számozva van, különben meglehetősen el lehetne tévedni ebben az uccában. Korcsma természetesen nincsen ezekben az új uccákban, csupán a telep egyik különálló házában van a beszerzési szövetkezet üzlete.

Ezeknek a szériaszzerűen épült házaknak az építkezési elve az, hogy minél rövidebb idő alatt és minél olcsóbb árban, minél higiénikusabban épüljenek fel. Két ház nyersépítése három nap alatt készül el és a következő napokban már a belső munkákat végzik a különböző mesterekből. Minden ház alatt szuterén van, abban a központi melegvízfűtés kicsiny kazánja. Az emelődaru segítségével az épület lapos tetelét három-negyedóra leforgáta alatt rakják fel.

Ez a szériaszzerű és minden tekintetben a technika legújabb vívmányait igénybe-vevő építkezési módszer tette aztán lehetővé azt, hogy az építkezési költségeket a lehető legminimálisabb árban szabják meg. Egy öt helyiségből álló és 450 négyzetméteren fekvő ház minden költséget beszámítva 8390 márkába kerül és ezt az összeget a házat bírta-kába vevő munkásnak husz esztendő alatt kell törleszteni. A mi pénzünkben tehát évente mintegy haterz di-nár házhért kell a munkásnak fizetnie, amiért bizony mivelnek nagyon-nagyon gyenge lakást lehet csak bérebe kapni, nemhogy arról lehessen szó, hogy ennek a lefizetés ellenében husz év múlva egy ötszobás, szerény, de egészséges ház lehessen a lakóé.

A Bauhaus azonban még arról is gon-

doskodik, hogy ezeket az új házakat külön kívánságra be is butorozza az új házigazda részére. A butorok természetesen ugyanugy az új művészet termékei, amint a házak teljesen az új építő-művészet alkotásai. A butorokat a Bauhaus egyik tanára, egy Breuer Marcell nevű pécsi származású fiatalember tervezte és egy ház teljes berendezését 1350 márkáért lehet megkapni, ha ehhez még a villanyberendezést, függönyöket, szőnyegeket is kívánják (szintén valamennyi a Bauhaus teljesen új tervezése) akkor a lakóház felszerelése 2000 márkába kerül. (Huszonhátezer dinár.)

Az első két szériaház felépítése és teljes berendezése összesen tíz hetet vett

igénybe, amit — és ez megint a német alaposra és pontosra vall — pontosan előre kiszámítottak és a tervet végre is hajtották. A történelmi építkezések legfeljebb a tél folyamán szenvednek némi halasztást, de tavaszra teljesen készen fognak állni ezek a modern, olcsó és mindenképpen a szociális nyomort enyhítő munkáslakások.

Erre mivelnek, a Vajdaságban, ahol szinte naponta annyi panasz hangzik el a lakáshiány miatt, az újonnan megválasztott városatyák nagyon helyesen tennék, ha a politika mellett a szériaszériu építkezés problémájával is foglalkoznának. Legalább néha-néha. Itt pedig annál is könnyebb lenne ez, mert jó példa is lebeghet a szemük előtt. Csak épen átkellene venni és megvalósítani ezt a jó példát.

Csuka Zoltán

Dzsugasvili József

Hogyan lett a georgiai papnövendékből Lenin utóda?

I.

Amióta a szovjet-kormány feladta a *keletyüs-köz* politikáját a belső ellenzékkel szemben, egyszerre a legemlegettebb nevek között szerepelt a világsajtóban az orosz kommunista párt főtitkára, *Stalin*. A vaskezű. Pár éve még — a külföld előtt — ismeretlen nagyság volt Stalin, azt se tudták róla, hogy a világban van, amíg lassan nem kezdett egyre inkább nyilvánvaló lenni, hogy *Leninnek nem Trockij az utódja, hanem ő*. A külföldi közvéleménynek ez meglepetés volt, mert szemében az orosz proletárdiktatúrát Lenin és Trockij személyesítették meg. Mindketten évtizedeket töltöttek emigrációban, a *berlini és zürichi újságírók fele kávéházi vitákból személyes ismerőse Leninnek*, az amerikai filmstatisták között pedig számos akad, az idősebb évjáratokból, aki *egy ültözében spinkelte ki magát Trockijjal a felvételekre*. Őket már az orosz forradalom előtt is ismerte és szerepüket állandóan figyelemmel kísérte a külföldi sajtó, míg Stalinról tudomást sem vett, noha szerepe a szovjetállam megteremtése és felépítése körül legalábbis oly jelentős volt, ha nem jelentősebb — mint Trockijé. De Stalin sohasem élt Oroszország határán kívül, azonkívül a cári uralom alatt ugy-szólván *évente változtatta nevét*. A Stalin név is csupán egy számos pszeudonímja közül s még csak nem is a legismertebb, mert az orosz proletártömegek inkább *Koba* néven emlegetik, amit huzamosabb ideig használt.

Valódi neve: *Dzsugasvili Vasszarionovics József*. Most negyvennyolc éves és Gori községben látta meg a napvilágot, Tiflisz mellett. Apja, aki georgiai nemzetiségű volt és a kaukázusi hegyek közt született, munkás volt egy tífiszi cipőgyárban. A későbbi Stalint, amikor tízenégy éves lett, *beadték egy papi szemináriumba*. A tífiszi görögkeleti papnövendékben titokban erős szocialista propaganda folyt a szeminaristák között és Stalin is korán belépett az egyik forradalmi körbe. A papnövendékek rendszeresen kijártak agitatív a vasúti műhelyekbe, röpiratokat sokszorosítottak, gyűléseket rendeztek és Stalin is részt vett ebben a munkában. Tizenkilenc éves korában lépett be a szociáldemokrata pártba. Nemcsakára kicsapták többésmagával a szemináriumából és ettől kezdve teljesen a munkásmozgalomnak szentelte életét. 1901-ben sztrájkot szervezett a kaukázusi bányákban és ematt őrizetbe vették. Hamarosan kiszabadult, de ettől kezdve végleg hűcsut mondott valódi nevének, éppugy, mint minden polgári foglalkozásnak és — mint ahogy azt Oroszországban nevezték — *illegális pozíció* vett fel. Így élt, a földalatti propagandá-nak egész a cárizmus bukásáig, hol *David*-nak hívták, hol *Nisharedze*-nek, egyszer a *Csishizkov* nevet használta, máskor pedig *Ivanovics* néven szerepelt. *Stalin* volt az utolsó álneve, ezt tartotta meg a forradalom győzelme után is.

* Amikor Tifliszben égni kezdett lába alatt a talaj, az orosz-török határon lévő *Batum*-ban telepedett le, mint hivatásos párttagtör. Amikor a *Rötschild-féle* gyárakban sztrájkot szervezett, letartó-

tatták és *ekkor itélték el először*: egy évi börtönre és három esztendőj szibériai száműzésre. A börtönt leülte, de Szibériából mindjárt az első hónapban megszökött és visszatért Tifliszbe. Mialatt a börtönben ült, történt meg az orosz szocialista párt kettéválása — a londoni orosz emigránsok akciója következtében — *bolshevik* és *mensevik* irányzatokra. Stalin azonnal a *bolshevik-irányhoz csatlakozott*. Lenint, a baloldallak vezérét, akkor nem ismerte még személyesen, csak 1905-ben találkozott elő-ször, amikor a bolshevikok Finnországban kongresszust tartottak. Közben Stalin a kaukázusi szocialisták vezetője volt és nagy szerepet játszott az orosz-japán háborút követő forradalomban; annak leverése után jelentek meg első röpiratai, még georgiai nyelven. Minthogy a kaukázusi hatóságok díjat fiztek ki a fejére, nevet változtatott és átköltözött a bakui petroleumvidékre. Itt elfogták és 1908-ban megint elítélték, ezúttal nyolc-havi börtönre és háromévi száműzésre. Pár hónap múlva megszökött és visszatért Bakuba. 1910-ben kétszer ismétlődött meg ez a történet, második szökése után azonban Szentpétervárra menekült és ittmaradt egy évig. Közben a pártvezetőség tagjává választották és fontos megbízásokat kapott, többek közt ő szervezte meg a szibériai Lena-vidéki híres sztrájkot. Amikor onnan visszatért, a *Pravda*-nak lett a belső munkatársa. 1912-ben azonban egy cikkéért négy évi száműzésre ítélték. Újból megszökött, — *ötödször* — ezúttal Lengyelországba és *osztrák területen, Krakkóban talákozott Leninnel*, akinek az utasítására visszatért Szentpétervárra. Hamarosan elfogták és *többé nem sikerült megszöknie, egészen a forradalom kitöréséig ült a turucsanszki fogházban*.

Ahogy a forradalom kiszabadította, 1917 márciusában Szentpéterváron termett és a kommunista párt központi bizottsága által alakított *Polit-Büro* vezetését vette át. Lenin még Svájcban volt. A kommunisták nyomában ellenzékbe mentek a Kerenszki-kormányal szemben, a mely a baloldali polgári pártok és ajobboldali munkáspártok koalíciójára támaszkodott. A német hadvezetőség lepecsételt vagonokban halogcsempeszté Lenint és vezérkarát Svájcba Oroszországba és Lenin már júliusban puccsot kísérelt meg Kerenszki ellen. A puccs nem sikerült és Leninnek menekülnie kellett. *A kommunista párt vezetését Stalin vette át* (Trockij ekkor még a jobboldal felé húzott). Egy ötös, majd később egy hetes bizottság élén *Stalin készítette elő a bolshevik forradalmat*, amely azután november 7-én megbuktatta a Kerenszki-rezsimet.

Amikor győzött az októberi forradalom — a görögkeleti naptár szerint október 26-ikán tört ki — és a szovjetkormány berendezkedett, *Stalin a nemzeti kisebbségek népbiztosa* lett és csak 1922-ben vette át a központi bizottság titkárságának a vezetését, ahonnan személyes befolyását és hatalmát kiépítette. Az első időkben nem is igen tartózkodott Moszkvában, hanem az ellenforradalmi tábornokokkal folytatott háborúk különböző frontjain működött, mint politikai megbízott. Stalin csapatai semmisítették

meg Zarizyn mellett *Krasznoj tábornok* kozákhadseregét és *Lenin utasítására keresztelték át a város nevét az útközlet után Stalingradra*. Amikor *Gajda* tábornok csehszlovák légónáriusai *Kolesak* tenger-nagy fehér gardájával szövetkezve elfoglalták az egész Uralvidéket és veszedelmesen nyomultak előre, Stalin és *Derzsinszki* — a *Cseka* hirhede főnöke — vezették az ellentállást. Sikerült lepaktálniok Gajdával, aki visszavonult a japán-megszállta vidékekre és illó jutalom fejében *kiadta apóstát, Kolesakot egész vezérkardval együtt a vörösöknek*. A szerencsétlen Kolesak admirális rövidesen ki is szenvedett, az ilyesmit *Derzsinszki* nem szerette halogatni. A következő ében *Judencsij* tábornok csapatait közvetlenül Szentpétervár alatt verte meg *Stalin*, innen a déli frontra került, ahol *Denikin* tábornok hadseregét semmisítették meg a vörösök. A lengyel-orosz háborúban megint *Stalin* vette át, mint politikai megbízott, a vörös hadsereg vezetését és az utolsó fegyveres ellenforradalmi kísérletet, a *Wrangel-félet* szintén Stalin vezérelte alatt törték le. A szovjet nagy katonai kitüntetését, a *Vörös Zászló-rendet* Stalin kapta meg elsőnek és érdemel elismerésül beválasztották a *Forradalmi Haditanácsba*, a szovjetköztársaság legnagyobb katonai hatóságába.

Lenin igen sokra becsülte Stalin elvűségét és méltányolni tudta teljesítményeit is, viszont tisztában volt azzal is, hogy a kaukázusi fékezhetetlen vadsága, dacossága és brutalitása, amely saját elvtársait sem kímélte soha, még sok bajt fog okozni. A párthoz intézett leveleiben, amely félig-meddig mint végrendelete szerepel s amelyet csak most hoztak Trockijék nyilvánosságra, célzást is tett ily aggodalmaira: *»Ez a szakács — írta Stalinról — csak erős ételeket tud főzni*». Épp ezért Lenin szeretete volna Stalint a párttitkárságból valami díszes, de kevésbé fontos pozícióba áttenni, ez azonban nem sikerült neki, sőt amikor *Krestinski* berlini követ lett, Stalin került helyette a főtitkári székbe. Ezt a párt régi gardája erőszakolta ki, amely Staliban meg mindtg a cári idők legendás forradalmárját látja és amelynek Trockij, az egykori mensevik, örökre jóvevény marad. A tömegek előtt kétségte-lenül Trockij a népszerűbb, hiszen a tömeg nagyrésze vele együtt, csak a cárizmus bukása után csatlakozott a bolshevik-mushoz, de pártbürokrácia Stalin kezében van. Lenin halála után a *Polit-Büro* — ami tíz év óta Stalin vezetése alatt áll — küldte ki a szovjetköztársaság vezetésére a *troikat*: a *Stalin-Zinovjev-Kamenjev* triumvirátust. Nagy riválisát, Trockijt rögtön kihagyta Stalin és két kimondott Trockij- ellenséget vett maga mellé, Zinovjevet és Kamenjevet. A kampányt az akkor »mérésékelt» Trockij ellen az intranzigen Zinovjev vezette és ez a kampány csak akkor ért véget, amikor Trockij magáévá tette Zinovjev megalkuvást nem nem ismerő álláspontját. Mialatt azonban Trockij egyet bal-ra lépett, Stalin viszont egy lépést tett jobbra és *most ő képviseli a mérésékelt politikáit Trockijjal szemben*, aki mellé ellenzékbe szorította — minthogy szövetkeztek Trockijjal — Zinovjevet és Kamenjevet is.

*

Egyik jólértésült budapesti lap külpolitikai rovatvezetője az elmúlt hetekben portrért rajzolt Stalinról. »Teljesen ielentéktelen figura, — állapította meg — csak diszgomnak vették be a népbiztosok közé, hogy legyen aki szombaton alá-írja az aktákat.»

(y.)

DESANKA KREM

fiatalos, üde arczán és tiszta, matt arcbőrt ad. Aki egyszer használja, más krémet nem használ többé

Saját érdekében próbálja ki
Készíti Stanislaw Popović, gyógyszerész
Velika Kikinda (azelőtt Máriaölde)

Egyedárusítás

HELLER ÉS VÁZSONYI VELIKA KIKINDA

11640

Párisi pletykálok

A naiva becsülete — Tristan Bernard felveszi az utolsó kenetet — A szórakozott professzor

Páris, december hó

I.

A nagy boulevard-színház az ismert színész-drámaíró háromfelvonásosára készült, melyben a primadonnán, a drámaíró feleségén kívül, jelentős szerepe van egy szintén jólismert fiatal hölgynek, a színház szöke naivájának.

Az író — közismerten a végletekig lelkiismeretes színházi ember — nem elégedett meg a próbászánt rendszerrel és — hogy a naivaszerep *képpen ki legyen dolgozva* — több ízben a *fiatal naiva lakásán* külön részlet-próbát tartott. *Kettesben* — hogy áhítatosabban el tudjanak mélyedni a nehéz szerepben. Igaz, hogy ezek a próbák talán a szokásosnál valamivel hosszabbra nyúltak és a gondos szerző néha még *előadás után*, éjjel is próbált egy-két órácskát a naivával, — de mit meg nem tesz az ember egy darab sikere érdekében!

Önagsága, szerzőnk felesége azonban — még maig kiderítetlen okokból — nem nézte jó szemmel ezeket a soron kívüli próbákat és egy nőies szeszélynek engedve egy szép napon, hangos jelenet keretében, *megtiltotta férjének a próbák további folytatását*. Az író, ki úgy látszik családi békéjét még darabjai sikerénél is többre becsüli, rövid ellenkezés után beadta a derekát és felesége jelenlétében kijelentette a szöke naivának, hogy *boleros elökltségai miatt* le kell mondania a rendkívüli próbákról. Midőn férj és feleség együttmaradtak, a figyelmes drámaíró még megkérdezte a primadonnát: *kíván-e még másfajta elégtételt?* De önagsága fejedelmi gesztussal elbojcsította az urát: a dolog el volt intézve.

De talán mégsem olyan jól, mint önagsága remélte. Két nap múlva pihegő hírnök hozta a lesújtó újságot: *Madame, a különpróbák folytatódnak!* Kettesben!!

A női becsületében vérgissértett primadonna revolvert ragad: halál az árulóknak! De meggondolta a dolgot: ő nem ölni, csak *büntetni* akar.

Gondosan kifésti magát és leghajósabb mosolyát felöltve a színházba siet. A társalgóban együtt találja az egész társulatot: a sugótól az ügyelőig mindenki ott van.

Kedvesen üdvözli a jelenlévőket, majd angyali egyszerűséggel a naivához fordul:

— Pofikám, hallom a férjem megint nálad volt tegnap este. Drága, cukros fiu az én egyetemenem, n'est-ce pas? Csak ne volna oly szórakozott az édes! Na nem? Képzeld, tegnap is hogy kétségbe volt esve, mikor hazajött! Hogyanisne, elfelejtette neked küldeni a megillető *ünnepi díjat!* Talán majd én...

És átnyújt száz frankot a kövémeredt naivának.

De a szöke angyal feltalálja magát: párisi nő. Negyedes mosollyal feleli:

— Csakugyan, szívem, a férjed nálam töltötte a tegnap estét — határozott falamad ellenére is! Nem haragszol rajtam? És kérlek, vedd tudomásul, *el fog jönni ma is, holnap is, holnapután is*. Éppenezért, nem adhatnál mostan egyszerre ezer frankot? Jobban jönnél ki — hidd meg — ha mindjárt *abomnál!*

II.

A »színes« szolgáknak ma nagy kelte van Párisban. A fehér munkaerő drága, nem is igen lehet kapni és ha van, az is megbízhatatlan. Született francia ma nem szívesen szegődik el cselédnek. Így aztán érthető, hogy mért oly nagy divat a néger és a kínai *«valet de chambre»*.

A napokban *Tristan Bernard*, a kitűnő író is néger szolgát fogadott fel. Az új seprő meglehetősen söpört, csak — nagy hosszúság! — buta volt az istenadta mint egy cylinder.

Tristan Bernard megpróbálta »nevelni«.

— Az Istenért, ne légy oly ügyefogyott. Ha azt mondom, készíts fürdőt, ne csak a vizre gondold, de készítsd be

a fürdőköpenyt és a papucsalmat is! Ha az ebédet hozod be, legyen gondod mindig az innivalóra is! Ha a szivarjaimat kérem, gondoskodj mindjárt kéznél levő hamutartóról! Ne kelljen mindent külön kérényezni! Ne csak a dolgokra légy figyelemmel, hanem a dolgok *következményeire is!* Na!

Az illusztris író néhány nap múlva ágyának esik. Becsengeti az inasát:

— Szaladj el a doktorért!
Egy negyedóra múlva megjelenik a doktor. Őt követik: *a pap az utolsó kenettel, a községi halottkém és a temetkezési vállalkozó.*

Tristan Bernard rémulten felhördül:
— Mit jelentsen ez, szerencsétlen?!
— Hát nem tetszett mondani, hogy számolnom kell a következményekre? Voilá!

*

Ez a kis jelenet a *Sorbonneon* játszódott le. A pszichológia világhírű profesz-

szora az *emlékezőtehetségről* magyaráz nagyszámu hallgatóinak. Először a memória fajtáiról beszél: a vizuális, látási és az auditív, hallási memóriáról. Majd rátér arra: mi árt és mi használ az emlékezőtehetségnek. Kegyetlen szavakban tiltja el növendékeknek az *újságot*, a mai újság, amelyben annyi mindenről van szó, szerinte a legveszedelmesebb ellensége a jó emlékezőtehetségnek. A *cigaretta* és a *fekete-kávé* romboló hatásáról is rettenetes képet fest. Majd — befejezéskeppen — felemelt hangon jelenti ki:

— Végül pedig, Uraim és Hölgyeim, *a nem kisapongások a memóriát teljesen tönkreteszik.*

Illó hatás. Az előadásnak vége. A professzor megtöri a szemüvegét és odaszól a hallgatóknak:

— Miből is tartunk ma kollektiviumot, Uraim? *Már elfelejtettem...*

G. L.

A múlt heti harcok

Helyzetkép a budapesti egyetemi hadszíntérről

Trefort kert. A bajtársi szövetségek gópirásos, kurta körlevele invitálja ide ma délutánra a keresztény egyetemi polgárságot. Lehangoló őszi délután van, a Trefort kert mezeten bokrait istenigazában rázza a szél. A különböző bajtársi szövetségek nem tudom hányadik tiltakozó gyűlését tartják. Félhatót int az egyetemi óra. Az emelvényre egy fiatalember lép fel. Kifejeztelen, kevesetmondó arc, szemek vízenyősek és kicsinyek. Vezér?

A fiatalember beszélni kezd. Láthatóan küzd a lámpalázzal ki tudja szónokolt-e már valaha? Kezében görcsös igyekvéssel gyur egy izzadt füzetet. Nyögdecseve eregeti a félígkésztelt mondatokat. Ilyeneket mond:

— A numerus clausus! El, vagy bukkik a keresztény ifjuság. A nemzetközileg jól megszervezett zsidóság szeretné kiharcolni a módosítást! A legvégső eszköztől sem riadunk vissza...

— Ki a zsidókkal! — üvölik a bajtársak.

— Lámpavasra velük!
Botok és öklök emelkednek a levegőbe. A kapu előtt melán tekint a távolba egy aranyzsinóros rendőrtiszt.

A fiatalember az emelvényen befejezi a beszédét. Láthatólag megkönnyebbülten lép el. Fekete zsinórosruhájú villogó szemű ifju következik. Olyan, mint egy hatvanas évekből való könyvillusztráció. Egyébként ismert figurája a pesti uccának, a Duparton szokott sétálgatni fantasztikus öltözetében, középkori handszárral az oldalán, mint egy félelem és gáncs nélkül való lovag. Ilyenkor meredten néz maga elé, csak olykor tur bele hátrafelé ömlő fekete fürtjeibe. Nem bánja azt sem, ha csintalanul megbámulgatják a sétáló serdületlenek. Kackiás Petőfi szakállt visel és állítólag

szeint meggyőződése, hogy kísértetiesen hasonlít Petőfihez. Ő már rutinosabban beszél, csak a hangjával van baj. Rekedtes, szintelen hangja van, beszédét többször szakítják meg türelmetlen »hangosabban«-nal.

— A mi átkunk és végzetünk a zsidó! A zsidó, ha elvégzi az egyetemet, tiz kéz is nyúl feléje, hogy segítsen puha kenyérré váltani a diplomát! Mérnökök villanyost vezetnek és autótaxit, a zsidó pedig...

— Ugy van! Éljen a numerus clausus!

Egymásután jönnek a szónokok. Valami határozati javaslatot is elfogadnak a numerus clausus további kiterjesztéséről. A hallgatóság közben csaknem a duplájára nő, két kapu önti állandóan az aktatászkás, rőtlozó ifjakat. Odafele a dobogón kivörösödve ordít egy tagbaszakadt negyedéves, de idelelen mintha lankadóban lenne már az érdeklődés.

Mellettem két ifju beszélget.

— Mit irnak hazulról?
— Nincs semmi újság. Ja igaz. Az Irén férjhezment, tudod az az alacsony szöke, aki mindig fekete ruhában járt.

— Ki veszi el?
— Valami patikus. Pesti.
— Megkaptad a pénzedet?
— Holnapra várom. Tiz pengővel jövők már a Bendének. A lakást is ki kellene fizetni. Te, mikor lesz muri?

— Bölcészeten talán kedden. De a lányokat békén hagyni!

— Naná — veti oda szórakozottan a másik.

Odafele elhallgatott a szónok. Az arca még vörös az ordítástól. A két ifju oda se figyel, tovább beszélgetnek a feketeruhás Irénről, aki férjhez megy és a

pénzről, aminek meg kell érkeznie. Miért jöttek ide?

A Müegyetem kapujában karszallagos egyetemi szolga igazoltat. Egymásután enged be a legényeket, akik hosszukás fekete lecke könyveket tartják az orra alá a jámbornak. Meg se nézi a fényképet.

Nevetőszemű, alacsony magyar a szolga. Ugy a harmincötöt taposhatja. Qdaléptetek hozzá, megkérdelem, lesz-e ma ramazuri.

— Azt csak a fiuk tudják, tisztelt ur. Ők csinálják nem én!

Nem, nem ő csinálja. Igaza van teljesességgel.

— Aztán mit szól maga ehhez? — firtatom. — Huszan egyre!

— Isten tudja! — rándít a vállán. — Fialatok, hadd fujják ki magukat. Én nem csinálnám, annyit tudok.

— Hja — jegyzi meg viccesen egy ismerősöm — magának nincs is érettségi.

A magyar közönyösen bólint. Aztán fordul egyet, mert az előcsarnokból zajongás hallatszik.

— No lám! — mondja különösebb izgalom nélkül — már kezdik is.

A lépcsőkön két sápadt fiatalember siet le. Az emeletről nem szünik a harsány ordítás, amig törekednek a kapu felé. A lépcsőház karfáján keresztül hatalmas zajjal zuhan utánuk egy jókora füttykös.

Eltanácsolták őket — jegyzi meg szakszerűen a szolga.

A két diák egyenesen felénk tart. Az egyik izgatottan a szolgálhoz fordul:

— E. H. harmadéves gépészmérnök-hallgató, Kürschák tanár órájáról zavartak ki. A professzor még nem volt benn, a dékanátusba pedig nem lehet bejutni. Elállták az utat.

— Megverték?
Mutatja a fejét. Ökölnyi csunya dag.

Ezt az egészet is egy szuszra mondja el, ilhelve a sietős izgalomtól. A másik vékonypénzü, cvikkeres gyerek. A szolgának he sem mondja a nevét. Őt nem bántották, csak kidobták. Veszik a rajzeszkáikat és mennek.

Az Omike menza Rákóczi-ut helyiségében gyűleseznek a zsidó egyetemi hallgatók. Délután két óra, néhányan még pisznognak a sovány ebédre. Egy szigorló orvos nyitja meg az ülést. Felolvassa a külföldön tanuló zsidó diákok szimpátiásüregnyét, azután határozati javaslatot terjeszt be arról, hogy a zsidó diákok ezentul csoportosan, zárt sorokban jelenjenek meg az egyetemeken. A javaslatnak nagy ellenzéke akad. Felemlitik, hogy az egésznek provokatív jellege volna és csak dühösítően őket.

— Nem vagyunk farkak! kiáltozzák!
— Husszor annyian vannak! Kilitás-talan!

Az indítványt elvetik. Nyomott hangulat illi meg a hosszukás szobát, csupa tanácstalan, boros arc. Egy szikár fiatalember fel-alá sétálva tanul. Kezében a litografált jegyzet és tanul. Oda se figyel az egészre. Itt is, most is tanul.

Egy diákat mutatnak nekem. Cingár, kékszemű kisfiu, tizenöt évesnek se néz. A napokban sűrűn szerepelt a neve az újságokban.

Elsőéves fizikus, a multévi középiskolai fizikai verseny győztese. Minden tanára jövőt jósolt neki, mikor tavaly odahagyta a gimnáziumot. A napokban a legvéresebb heccék idején bemelegedett egy fontosabb előadásra. Őt perc múlva kirúgták. Kirúgták a szó szoros értelmében. Most itt ül és tenyerébe fektetett arccal hallgatja a vitát.

Még valami. A zsidóverésnek első, izgalmas napjaiban, mikor legtízesebben lánogtak fel a kedélyek, akkor történt. Az ifjusági nagybizottság nagygyűlést hirdette a Gólyavárban. Ennek a gyűlésnek volt külön érdekessége a botárus. Egy jószimatu botárus, aki szép sikerrel árusította a felpaprikázott ifjak között a füttyköseket. Egy órán belül már konkurrens is akadt.

Három jó tanács

1. Vigyázzon a szemvilágáa.
2. Do ja el régi lámpáit.
3. Vegyen

ALADDIN CSODALAMPAT!

Az Aladdin lámpa 94 százalék levegővel és 6 százalék petróleummal, nyolcvan gyertyaerős-ségű hőféhár, egyetlen izzófényt áraszt. Nem kell levegőt préselni (pumpálni), sem robbanóanyagot (spirítusz, benzín) előmelegíteni. Zajtalan, szagtalan, nem kormoz. Könnyen kezelhető, gyermekekre is nyugodtan rábiznató. Minden alkatrésze egyszerű, könnyen cserélhető. Kiállításá szép és elegáns. Tűz- és robbanásmentes, égő állapotban is veszély nélkül hordozható. Anyagfogyasztás minimális, a beszerzési árat rövid használat után amortizálja. A lámpák kifo jüstán működéséért öt évi gyári szavatosságot vállalunk.

Ingyenes ismertetőt bérmentve küld a Jugoszláv ALADDIN vezérképvis let:

BARZEL D.D. SUBOTICA

Óvás!

Óvakodjunk a silány utánzatoktól, eredeti csak az

Aladdin

védjeggyel ellátott lámpa és lámpaalkatrészek az olajol csomagolásban!

A közönség megmentette O'Brient

Több százan siettek az ártatlanul halálraítélt segítségére — Nincs áram a villamoszékben — Öt helyesen megfejtő kapott jutalmat

Ki tud legszebben szerelmes levelet írni?

A Bácsmegyei Napló olvasótáborának hatalmas tömegei siettek az ártatlanul halálra ítélt O'Brient megmentésére. A múlt heti ötszáz dináros problémára olyan sok megfejtés érkezett, hogy az eddigi problémák általános nagy sikerében is szinte egyedül áll. A megfejtők nemcsak a Vaidaságból, hanem Dél-szerbiából, Horvátországból, sőt külföldről: Romániából, Magyarországból, Ausztriából és Csehszlovákiából kerültek ki és egy brünni orvostanhallgató táv-írártalag sietett beküldeni pályázatát, hogy még idejében megmenthesse O'Brient. Megfejtés érkezett a szubotici törvényszéki fogházból is, ahol nincsenek ugyan halálra ítélt foglyok, de a fogház lakói mindenesetre közönséget érezték a szerencsétlen O'Brienttel.

A problémának ezúttal csak egy megfejtése van, amelyet a probléma feladója így fogalmazott meg:

...lassan lenyomja.

O'Brient nagyot fohászkodik és lehunyt szemét.

A jelenlevők megilletődve néznek maguk elé.

Néma csönd.

A nap imát mórzsol az elhunyt lelki-füdvéért. Még maga Higgins elnök is megilletődött köhécsel.

— És egyszerre megszólal O'Brient:

— Na, mi lesz?

12.

Husz másodperc hat óra előtt.

— Micsoda gvár ez, hogy még autójára sincs! — üvölt a titkár a portásra.

— A villanvgvár, — feleli a portás.

— Micsoda?

— A villanvgvár.

A titkár nagyot ugrik és revolvert ántva berohan a gvár géptermébe.

Az első emberre, akivel találkozik, ráfogja a fegyvert:

— Rögtön kapcsolja ki az áramot az egész városban! Majd aztán megmagyarazom.

A főmérnök hiedten engedelmeskedik a revolveres fenyegetésnek, kikapcsolatja az összes áramelosztókat.

A titkár zsebredugja a fegyvert.

— Nem vagyok bolond — mondja aztán a bámoló főmérnöknek és megmagyarazza, miről van szó.

13.

Fél hét után öt perccel ér be a titkár a törvényszékre. Nem siet, tudja, hogy az áram úgy marad kikapcsolva, amíg ő be nem telefonál a villanvtelpre.

Atadja Higgins elnöknek a kormányzóí végzést.

Az elnök átfutja és nyel egyet.

— A kivégzés végrehajtását felfüggesztem — jelent ki rosszkedvűen — vigyék vissza O'Brient a cellájába.

*

Meg kell állapítanunk, hogy a közönség logikusan és fegyelmélettel gondolkodik, mert erre

az egyedül lehetséges helyes megoldásra a pályázók legnagyobb része rájött.

Mindössze lényegtelen stiláris eltérés van az egyes megfejtések között, de abban mindenki egyetért, hogy a titkár a villanvtelpon találta magát és csak az áramszolgáltatás megszüntetésével mentheti meg a halálraítélt rabot és saját karrierjét. A pályázók közül mintegy ötvenen úgy szüntették meg az áramszolgáltatást, hogy a titkár az országoton elvágja a Dayton felé vezető villamos drótot. Ezt a megoldást is elfogadjuk, bár nem olyan valószínű, mint az előbbi, mert alig hihető, hogy a villamoszék áramát felsővezeték szolgálatná, minthogy azonban nálunk a kábel még nincs úgy elterjedve, mint Amerikában, érthető, hogy erről sokan megfeledkeztek.

A határozott kikötés ellenére sokan voltak, akik filmfelvételek állították be a fegyvert, mások pedig egészen kalandos hirtelen rosszulletekkel, fegyverrel, vadással, egy hirtelenírt mentőautóval, sőt utólagos életrekeléssel is próbálkoztak. Ezeket természetesen nem vehettük figyelembe és ép így mellőzni kellett, mint teljesen valószínűtlen azt is, hogy a titkár, esetleg a kormányzó telefonon kikapcsolatja az áramot, mert ilyen telefonüzenetet aligha vettek volna figyelembe. Ezeknek a pályázóknak az új probléma megfejtésénél talán több sikerük lesz.

A legtöbb megfejtéseket ezúttal nem közölhetjük le, mert

több száz megfejtés egyformán jó,

de azzal méltányoljuk a helyes pályázatokat, hogy valamennyi helyes megfejtés beküldőjének nevét leközzöljük,

a jutalmat pedig sorshuzás után adjuk ki öt helyes megfejtőnek.

A problémát helyesen megfejtették a következők:

Szoboticáról: Engler Miklós, Kiss Piroška, Rotter Mihály, Mészáros Ferenc, Simon Laci, Kun M. László, Vukovics József, Guttman Jenőné, V. S.-né, Engelbrecht Istvánné, Miskolczy Matilka, Hilda Sz., Hollós Erzsike, Spiegel Dávid, Kovács Terézia, dr. —ár —n, Székely M., Hauser Miklós, Lakatos László, Nagy Varjas Mihály, Szabó Jánosné, Demeter István, Perics Lajos, Vas Ervin, Kapiszta Simon, Székely Ferenc, Breznay János, Kovács Sztrikó Mihály, Grünhut Zsigmond, Vastagh Lajos, Sebők István, Palics, Gabrics Szilveszter, Nádudvary Rizsi, Keller Mihályné, Nagy K. János, V. N., Krausz Zsigmond, Vojnich Lajos, dr. Klein Endréné.

Egyéb helyekről: Vékes Dezső Noviszad, dr. Grossmann Vilmos Kuman, Vajda Ferenc Nis, Franyó Klein Zagreb, Ljudevit Kosoc Bosnyoci, Berger László V.-Kikinda, Berezny Ilja Noviszad, Debric Ivánné V.-Beckerek, »Telepathia« Szivác, Waltner Géza Beodra, Schmidt Ferenc Sztaribecsei, Hauslader Mátyásné V.-Beckerek, Tóth János V.-Beckerek, Lossa Zsigáné V.-Beckerek, Markovits Istvánné Knezsevi Vinograd, Borhacs István Ada, Teltsch László Szombor, Bulay Pál Szt.-Kanizsa, Martin Trillsam Szombor, Gruby Gyuláné Noviszad, Pillis Fide V.-Beckerek, Engl György V.-Beckerek, Keller S. V.-Beckerek, Deghay Rózsika Szt.-Kanizsa, Grete Beograd, Karsai János V.-Beckerek, Csatary Alajos Csóka, Horváth István Vrsac, Talkay Sándorné Vrsac, Hirschl Imre Potiszki Szv. Nikola, Lepár Sándor Noviszad, Fischer Tivadar Jaja Tomics, Damschütz Péter V.-Beckerek, Reiter Pavle Szonta, Schiller Zoltán Mokrín, dr. Némethi Károlyné Nemačkacrnja, Molnár Mariska Odszaci és Haberfeld Évi Szombor, Gerő István Bécs, Kubán Rózi Temesvár, Söröz Ferenc és aFrkas István Kula, V. S. Oszijek, Lederer Klári Donjimiholjac, Bragyova Izidor Kula, Mészáros István Mallidjos, Heck Adolf Pancsevó, Inselt Ferenc Oszijek, Csuzdi Józsefné Ada, Varga Iduska Ada Urbán Elemér Apatin, Szendrey Elekné Sztapár, Wilhelm Károly Novibecsei, Walleszné Ilok, Angeli István zSombor, Soroka Dezsó Dárda, dr. Kovácsné Dárda, Berger Tibor V.-Kikinda, Bayer Ferenc V.-Kikinda, Wilhelm István V.-Kikinda, Farkas József V.-Kikinda, Börcsök Ferenc Szeccsanj, Puruczky Istvánné Bajmok, Tolmács Istvánné Szentá, Dobos Győző Szentá, Glück Gyula Szentá, dr. Árpássy Szilárdné Bogojevó, ifju Foglein János Sztaribecsei, Petkovics József V.-Beckerek, Blahó Ferenc Apatin, Ferling Jakab Kraljevbrög, Hecksó Mór Topola, dr. Tbor Ervinné Szombor, Bröder Imre Noviszad, Heinrich György V.-Kikinda, Fischer József Szentá, K. M.-né Szentá, Mérnök Pancsevó, Huszák Margit Pancsevó, Egy szental kis iparos, Rács Franciska Noviszad, Hartstein Miklós Szentá, Gyabariucs Juci Beograd »Had lássuk«, Erzi Jakovljevic Beograd, Stern József Doljalendava, Freidenfeld Viktorné Sremska Mitrovica, Sneff István Szrem Mitrovica, Adám György Noviszad, Faragó Gyuri és Anny Noviszad, Fehér László ésBálint Feketics, Balog Károly Oszijek, Breslauer Ferenc Noviszad, Lieber Zoltán Kula, Koszó Imre V.-Beckerek, Balla István V.-Beckerek, Várady András V.-Beckerek, Ladiszlaz Reich Brönn, Börös Imre Szombor, Blau B. József Vrsac, Eberl Imre Belisce, Inotay Szombor, Zimmermann Lajos V.-Beckerek, Vörös Erzsébet Beograd, Györi Béla Noviszad, Grossmann Hugó V.-Kikinda, Zala Emil Pancsevó, Kovács László Drasz, S. A. Szentá, Nemes Oszkárné Szkoplje, Halmos Kató Bajmok, Hansel Ferenc Vrsac, Mihailó Reiter Szonta, Schumacher János Mol, Szücs István Novibecsei, Szlivka Ferenc Noviszad, Sánta Böske Apatin, Kovács D. Noviszad, Kostyál Ottó Beocsin, Cserdi Antal Crveni Krst, Mészáros Sándor Sztaramoravica, Krizmanich

Imre Apatin, Somogyi Péter Krusevác, Bokor József Zsombolya, »Tisza« Novakaniliza, Grün Izor Mol, Singer gépész Belimonasztír, Margareta Bajmok, Böhm Dezsó Debelyácsa, Bröder Emil Szentá, Bachmann Miklós Zemun, Pintér Györgyné Zemun, Kovách Agoston Szombor, dr. Schwarz Péterné Noviszad, Molnár Kálmán Csantavir, Györfy Péter Szombor, Bastic Kornélia Szombor, Kanyó Dezsóné Szombor, Blum Kató Szombor, Molnár Kató Beograd, Temunovic Dragutin Beograd, Spitzer Imre Beograd, Varró István Beocsin, Erdős Bözsi V.-Beckerek, ifi, Bencze Ernő Zsabalj, Benedikt Pál V.-Beckerek, Kohut János Temerin, Székely Emilné V.-Beckerek, ifi, Wogh Mihály, Tikárt Antal V.-Beckerek, Kenyeres Józsefné B. Topola, Lehoczky Istvánné Szentá, Löwy Rezső Csantavir, Krausz Béla Szombor, Vörös Lászlóné Szombor, Wirth Adolf Oszijek, Miksa Dáics Csonoplja, Nagy József Szombor, Szántó István Noviszad, Schlesinger Margit Budapest, Károlyi Noviszad, Polvák Dezsó Szentá, Perzsa Juliska Oszijek, Reiss Jakab Lipitz, Schwarz Gyula Beograd, Kiss Imre Oszijek, Zanger Vilmos V. Kikinda, Sebastian Péter Szombor, Szigeti János Zsabalj, Lengyel Zoltán Szombor, Konecek Anna Palics, Benedek István Szombor, Vig Illés B. Topola, Szirtes Fertnc B. Topola, Tóth Piri Csantavir, Zoltán Wollberger Noviszad, Brandeis György Noviszad, Kovács Károly Noviszad, Hering Bogvi Szentá, Spirka Jánosné No-

visad, Felek Károly Szentá, Voinici Andásné B. Topola, Kelemen Gy. B. Petrovoszeló, Rózsa József, Melenc Gremberger Rezső Velkakikinda, Löwi Ernőné Valkánystanica, Pullics László Vel. Kikinda, Palásthyne Szmederevó, Fischer Sándor Konak, Zwipp Károlyné Szremszka-Mitrovica, K. Laci Malakrisna, Müller Illésné Szrbobrán, P. I. Senta, Farkas Lajos Szentá, Lázár Joffe Oszijek, Sárosi Mihály Feketics, Franjo Kemény Szentá, Kelemen Ferenc Mallidjos, Palusek Marska B. Topola, Guttman József Szrbobrán, Garai Tibor Velikibeckerek, Milson Lenci V. Beckerek, Kolos Fülöpné V. Beckerek, V. Gy.-né V. Beckerek, Feketics József V. Beckerek, Mélykúti Antal Zemun, Karlo Müller Beograd, Ferenczy Árpád Kraljevbrög, Fogarasi András Noviszad, Jolánka Róz Szentá, Ney Rózsika Novibecsei, Strasser Margit Szombor, Labrador Szombor, Mr. K. Putsay Sztaribecsei, Obseveski Szaniszló V. Beckerek, Lang Péter Beska, Wohl Miklós B. Topola, Fajka Etelka Szentá, Teleki Sári V. Beckerek, Kozma Blanka Feketics, Julius Mária Bogovicévo, Bucky Janka Vrsac, Klenanc József Bogojevó, Anonymus V. Beckerek, Fekete Margit Topola.

Ez alkalommal, tekintettel arra, hogy valamennyi megfejtő munkája egyforma értékű és a jutalomból minél több pályázót kívánunk részesíteni, az ötszáz dináros jutalmat öt részre osztjuk és

öt helyes megfejtő száz-száz dinár jutalmat kap.

A sorshuzás által megállapított nyertesek a következők:

Vas Ervin Szubotica,

Breznay Ilja Noviszad,

Vdrady András (Beckerek.)

»Grete« Beograd,

Dr. Német Károlyné Nemačka Crnja, akik valamennyien száz-száz dinárt kapnak.

Tizenegyedik probléma

Az alábbi probléma megfejtése csütörtökig, december 8-ig küldendő be a Bácsmegyei Napló szerkesztősége címére. A megfejtők között 500 dinárt oszt ki

Drágám, én nem vagyok hozományvadász!

Kis- és nagyfalvai Falussy László segédtitkár volt a közlekedési miniszteriumban. A jómegjelenésű, szimpatikus fiatalembernek szép jövőt jósoltak ismerősei. Ha nem is volt zseniális, de pontosan és könnyed biztonsággal intézte a hivatali ügyeket. Megbízható, használható hivatalnok volt és régi nemesi család sarja, akinek kedvező előmenetele még a fizetési csoportok néhány fokának átugrásával is biztosítva látszott.

Kedves, jó fiu volt Falussy László. Bár a régi nemesi kuriából már semmi sem maradt, a társaságában mindenki szegrette Lacit, akit egyaránt kitünően lehetett használni a táncnál, a kártyaszobában és a borosüvegek mellett is. A lányos mamák ki is vetették rá hálójukat és Lászlónk szép fiu volt, könnyen megcsinálhatta volna szerencséjét. A gazdag Gáthy lány például már félre nem érthető célzásokkal adta tudomására, hogy nagyon szívesen odaadná kezét és vagyonát a snájdig miniszteri tisztviselőnek. És legutóbb a tanácsos ut is barátságosan tudomására adta, hogy karrierjére nagyon is jótékony hatással volna egy jó házasság, amelynek révén akár a miniszterrel is társadalmi kapcsolatba léphetnek.

Falussy László már a harminc felé közeledett és míg szíve fiatal volt és tüzes, agyában már helyet talált a józan számítás és egyéni érdekein kívül nem kis mértékben foglalkoztatta őt kedvenc terve, hogy a régi nemesi család kissé már megfakult címerét a gazdagság fényével újból bearányozza.

De László szerelmes volt. Egy szegény hivatalnoklányt szeretett és harminc esztendejének legboldogabb napjai azok voltak, amikor Madár Erzsikével vasárnaponként a szomszédos kis fürdőhelyre rándultak ki, vagy a kissé szegényes kispolgári lakásban szerény uzsonnát fogyasztottak együtt vasárnap délután. Hányszor ábrándoztak arról, hogy életüket örökre egymáshoz láncolják a házasság kötelékével és ilyenkor édes remegéssel gondoltak a jövő boldogságá-

a Bácsmegyei Napló pénztára.

A megfejtések külön levélben vagy levelezőlapon küldendők be és a címlapon ki kell tüntetni feltűnő betűkkel: Probléma.

ra. Egyetlen akadálya volt a házasságnak, hogy hiányzott az otthon megteremtéséhez szükséges anyagi bázis, a hozomány. És László, aki tudott józannal gondolkodni, egy percig sem ringatta magát hiu reményben és jól tudta, hogy ezután a házasság után évek keserves nehéz munkájával kell majd keresztültörnnie magát a számlára minden fokán.

Keserves napokat élt. Agyában lázasan keringtek a két lehetőséget realizáló képek. Az egyik pillanatban látta magát, a kissé verszegény, ványadt, de nem épen csunya Gáthy Evelin oldalán jólétben, kollégáitól irigylve, mint osztályának legnagyobb karriér előtt álló hivatalnokát. Negyven éves korában miniszteri tanácsos, tíz év múlva államtitkár és talán — a mai világban nem tartozik lehetetlenségek közé egy hivatalnokkormány — még miniszter is lehetne belőle. A másik kép a boldog szerelmekopott kis fészket mutatta. Hivatalban robotolnak mindketten. Ő is, Erzi is. A lány kénytelen volt állását megtartani, őt pedig kitétték az elnöki osztályból és nagy kilátásai voltak, hogy hamarosan valami vidéki vasutigazgatóságnál fogják eldugni örökidőre. A butorozott szoba és a tisztviselő nyomor rémképei toltak eléje eről az oldalról, beteg gyerekekkel, akiknek nem tud venni meleg ruhát és ő! hányszor hallotta, hogy a nyomorban legelőször a szerelem hal meg. Mégis Erzi a drág, kedves, jó lány, aki olyan igaz szerelmmel ragaszkodik hozzá és aki oly végtelen nagy bizalommal várja, hogy egy fizetési osztállyal előlépien az ő Lacija, mert akkor már meg lesz a lehetősége annak, hogy valahogy szegényesen összeházasodjanak. A lány, aki olyan boldog volt, ha neki szentelhetett egy vasárnap délutánt. Szerény volt és megelégedett, büszke volt rá és a paradicsomban képzelte magát, ha krémpitét és habos kávét rendelt neki egy olcsó kis cukrászdában.

Most mindennek vége volt, mert Lac-

ló döntött. Kénytelen volt dönteni. Édesanyja megbetegedett, levegőváltásra volt szüksége és az orvos a Rivierát ajánlotta. Hugának is kellett volna hozomány, vagy legalább is a kelengyjét kellett volna már készíteni, ha azt akarták, hogy megfelelő házassággal cserélje fel a nemesi ház előkelő szegénységét. Nehéz fájdalommal, átvirrasztott éjszakák után döntött. Erzsikének levelet írt és őszintén részletesen elmondott mindent. Az anyja betegségét, a huga kiltatását, az ő karrierjét, a nyomort, a beteg gyerekeket, mindent, mindent, amit csak egy ébren töltött éjszakán bele lehet foglalni egy hosszú, nagyon fájdalmas levélbe.

...talán el tudsz feledni Drágám — fejezte be levelét — az idő majd meggyógyítja sebedet. Talán még egyszer az életben boldog lehetsz. Én most örökre lemondok a boldogságról. Mindent feláldozok és most már csak az az egy kívánságom van, hogy a Te életedet ne tegye örökre szerencsétlenné a könyörtelen sors, mint ahogy éntőlem mindörökre elrabolta a boldogságot, a mosolyt.

Pénteken feladta a levelet:

MADÁR ERZSÉBET
nagyúsgos urleánynak
HELYBEN.

Vasárnap délelőtt zsakettba vágta magát és megkérte Gáthy Evelin kezét. Völégény lett...

Délután zsur volt Gáthyéknál és a vendégeknek a boldog menyasszony sugárzó örömmel mondotta el a nagy eseményt. Falussy fájó szívvel, ajkára mosolyt erőltetve vágta zsebre a szerencsekívánatkát. Vacsora után összetörve, megkínzottan szédült haza. Ó! sokkal jobban szerette Erzsikét, minthogy le tudott volna róla mondani. Megpróbálta és már tudta, hogy nem fog sikerülni soha sem. Ez rosszabb volt a halálnál. Szeme előtt Erzi és ismét Erzi lebegett. Láta őt halálos kétségbeesetten. Az örök elhagyottság gyászos fekete-ségében töltötte napjait. Aztán a másik képen: szőke haja véres csomókban forgott a folyam fekete örvényében.

Lefeküdt és újra látta szerelmét. Már nem bántotta a lány. Nem volt szomorú, új életben, új szerelemben egyesült a sarki fűszerrel és László ott látta őt nászi boldogságában a fűszeres polgári jóléttel berendezett fehérjávör hálószobájában. És ez volt a legborzalmasabb. Nem bírta ki ezt az idegen boldogságot.

Határozott. Felugrott és írt:

— Drágám! Nem bírom ki ezt a mártíriumot. Bocssás meg, nem tudok élni nélküled! Feledjék el ezt a három napi szenvedést és újra, örökre boldogok leszünk. Iroda után várlak, mint azelőtt.

László.

Egyszerre megnyugodott. Kis borítékba zárta az irást és elhatározta, hogy reggel korán egy csokor virággal elküldi Erzsikének a levelet. Lefeküdt és megnyugodva, holtfáradtan reggel fél nyolcig aludt. Aztán felkelt, gyorsan felöltözött és fütyörészve vidáman szaladt le a lépcsőn. Nem törődött semmivel, csak örült, nagyon örült az újonnan feltalált boldogságnak. Utbaesett egy virágüzlet, de előbb törzskávéházába tért be, reggelizni. Amíg a kávéhozották, gépiesen vette kezébe az újságot. Az első oldal unalmas politikával volt tele, a második oldalon sem talált semmi érdekeset. Egy nagy cikkben valami vasúti szerencsétlenségről volt szó, amelynek harmincnégy ember esett áldozatul. A harmadik oldalra nézett és kővémeredt tekintete a következő vas-tagbetűs címen:

Egy hivatalnoklány szerencséje

Madár Erzi, az Általános Forgalmi r. t. tisztviselője meg nyerte a milliós főnyereményt.

Percekig tartott, amíg magához tért kábulatából. Emlékezett, hogy a szőke kislány boldog téli estéken milyen gyönyörűséges légváratok épített a sorsjegyből, a főnyereményből. És ime a főnyeremény most valóság lett és tönkretette az ő életét. Mert ezek után már nem küldhette el kis levelét, hisz el sem

hihetné róla a lány, hogy nem a főnyeremény, a pénz hozta vissza hozzá. Hogy nem hozományvadász. Szörnyű szerencsétlenség érezte magát...

*
A probléma önként adódik:
Tessék egy levelet írni Falussy László helyett Madár Erzsikének. A levélben meg kell magyarázni a helyzetet, de úgy, hogy abból a lány valóban

elhíthesse, hogy szerelmese nem a pénzért tért vissza hozzá, hogy nem közönséges hozományvadász, hanem mit sem tudott a főnyereményről, amikor elhatározta, hogy karriert, jövőt, boldogságot, mindent feláldoz a szerelméért.
A megfélemlítést legkésőbb csütörtökig kell beküldeni és semmi más megoldás nélkül (öngyilkosság, halálos betegség stb.) próbálkozni nem lehet, csakis levéllel.

SZABÓ JÁNOS:

VERSEK VIGASZ

Ó, aszonyom, lelkemnek jobbik része,
Ne aggódj azon, hogy mi lesz velünk;
Ha ránk tör néha az Élet vad vése
S a nagy tehertől meghajlik fejünk!

Az élet ez... Ma elveszettnek látod:
Mi holnap már öledbe hull tiéd...
Ne félj! Mert elvesztheted a világot:
Csak egyet nem: az embered szívét!

EPITÁFIUM

Agyad szüntelen tervet-tervre ont,
Légvárat — várra épít egyre s bont.
Mindéz mi végre, mi marad belőled? Mondd?
—Egy maréknyi por... és egy besüppedt domb...

ŐSZI ÉJ

Szemem, mint bábész kis gyermek szeme,
Kérdőn suhan a fénylő égen át;
Köröttem csönd. Holt, hideg némaság,
S a földet néma jajszó járja be.

Mi van ott túl? Vaj! ott is csend a csend?
És az, mi fáj, az ott is fáj, mind lent?
A vágyak... ott is meddőn halna kel?
Sok néma kérdés... És nincs, ki rá felel!

És mégis... A hiús őszi légtérbe le,
Hogy rázuhanjon kétfő lelkekre;
Miriád csillag józan fénve hull:
»A titkok titkához eddig ki ért?
Ki mondaná meg: honnan és miért?
Álom a lét... a jelen... jövő... s a múlt!...

KOZMETIKA

Rovatvezető: Dr. Úczsei Jenő kozmetikus

Az orr vörössége

Az arcnak a legkiemelkedőbb és tagadhatatlanul a legfeltűnőbb része az orr, a melynek az alakja az arcnak egész jellegét adja meg. Szép formája mellett kell hogy az orrnak normális színe is legyen, mert az elszinesedett vörös orr esztetikailag is kellemetlen látvány.

A bőr zsírosságán kívül több kiváltó oka is lehet az orr vörösségének, így a menstruatio zavarai, női bajok, vérszegénység, emésztési zavarok, hideg, zord idő, az erős levegő, különösen ha onnan megünnel be meleg szobába, helytelen arcápolási módok, az orr nyomkodása, dörzsölése, az elegendő testmozgás hiánya és végül az orr bántalmái.

Gyakran, mielőtt a baj a maga teljességében kifejlődik, sokszor egy-két évvel előbb jelzi már annak bekövetkezését az a körülmény, hogy többnyire forró ételek, erősen rumozott tea élvezete után az orrnak átmeneti piros lép fel, vagy ha téli időben hirtelen, minden átmenet nélkül megünnel a hidegről meleg szobába, vagy ha mosdás után erős dörzsöléssel az arcot mehinakai izgatásnak tesszük ki.

Magától értetődik, ha felismerjük az alpbántalmat, amely az orr vörösségét előidézi, úgy annak a megszüntetésére kell törekedni, mert máskülönben hiába kísérli meg a kenőcsök és borogató vizek egész légióját, használni semmi sem fog. Zsíros arcboról annak a kezelése, vérszegénységnek annak a megszüntetése foganatosítandó. Emésztési zavaroknál sokszor elegendő a megfelelő, előírt diéta betartása, hogy a baj megszűnjön. Hideg időben nem szabad fátyolt használni, nehogy a kilehelt vizgőz lecsapódása mngfagyjoe az orron.

Az orrnak ez a gyakran észlelhető vörössége élénken megkülönböztetendő

az egészséges bőr normális pirosjától, a mely valamely külső inger által létrejövő idegbehatás következménye és a melyet a legkülönbözőbb lelki mozzanat, ijedtség, öröm, szégyen, izgalom, válthatnak ki, amely a bőrt sajátos égető érzésbe hozza és amely a milyen gyorsan keletkezik, ép olyan gyorsan tűnik is el.

A helyi kezelésre alkalmas szerek az ichtyol, a kén, a resorcin. Az ichtyolt és a kén belsőleg is lehet adni. Azután a forró vizes borogatás, de amelynek csak pillanatig szabad tartani; ha hosszabb ideig tart, úgy az ártalmas. Ezeket a pillanatnyi borogatásokat naponta többször, hosszabb időn át kell alkalmazni. A fentemlített gyógyszereknek paszták alakjában való alkalmazása és erőssége teljesen egyéni; ami az egyiknek már erős, az a másiknál még egyáltalán nem is hat, úgy hogy azoknak az alkalmazását teljesen egyénesíteni kell. Az orr vörösségének a megszüntetése sok fáradságot és kitartást igényel; nem egy esetben végig kell használni mindent, amíg végre a megfelelő szer alkalmazásához jutunk.

Végül említem meg még a hámlasztást, amelynél kellő óvatosság ajánlatos. Hámlasztás után az orr rendszeren elveszti kóros vörösségét és színe erősen meghalványul. Ha az eredmény nem kielégítő, úgy három hetes időközökben a hámlasztás többször megismételhető. Ha az orr vörösségét csak pár órára akarjuk eltüntetni, úgy e célra a legalkalmasabb a benzol és a hydrogen hyperoxyd használata. Vattával először is benzinnel dörzsöljük be a vörös területet, utána lemoszuk hydrogen hyperoxyddal.

Ha már az orrvörösség megszűnt, úgy kerülni kell azokat a káros hatányokat, amik újból előidézhethet. Ha a szabadba

Dr. OETKER féle
"BACKIN"
SÜTŐPORRAL SÜT!

Dr. Oetker képes receptkönyve körülbelül 200 elsőrendű receptet tartalmaz 51 illusztrációval. Ára 5 dinár. Kapható mindenütt! Ha valahol nincs raktáron, írjon közvetlenül a következő címre:

Dr. Oetker d. z. o. z., Maribor

megy, az arcot, az orrot vékony puderréteggel vonja be — sem az arcot, sem az orrot semmi körülmények között masszírozni nem szabad — kerülni kell forró és szeszes italokat és főleg ügyelni kell arra, hogy a bőr hirtelen hőmérsékletváltozásoknak kitéve ne legyen.

*

Türelemtelen nagyleány, Pančevo. Végtelenül kedves sorait megkaptam. Feleletem nyomdai okokból késett, amint ahogy sajtóhiba volt az is, ami miatt sorából neheztelést olvasok ki. Mert egy 16 éves leány már tényleg nagy leány. Levelének legutolsó részére válaszolva ígérem, hogy hozzám intézendő minden orvosi kérdésre örömmel válaszolok, de amint maga is írja, hogy yamit tőlem meg akar tudni, az nem tartozik a kozmetika körébe, így kénytelen vagyok hivatkozni a »B. N.«-ben november 13-án megjelent kijelentésemre, miszerint az ilyen kérdésekre csak magánlevélben válaszolhatok, természetesen csak akkor, ha a teljes címét közli velem. Amikor a többi kérdéseire is készséggel fogok felelni.

Lulo 18. A hajának leginkább ajánlhatom a 3%-os hidrogen hyperoxyd használatát, amelyet vele egyenlő mennyiségű vízzel kell felhígítani. Azoknak az apró lencséknek az eltávolítása könnyen lehetséges. Hogy puder alá milyen kenőcsöt használjon, az attól függ, hogy milyen típusu az arcbőre, száraz-e, vagy zsíros, mivel a kenőcs minőségének az alkalmazása ettől a körülménytől függ.

H. Rézsika, Bácska-Palánka. Az Eufosylparaffin kezelés nemcsak teljes, de egyes testrészek lesoványítására is alkalmas. Az eredmény tartós és meglepő.

Névtelen, Vrsac. A villanyos árammal való mosszást az esetben nem ajánlom, mert célra nem vezet. A kozmetikai iszapot sehol sem lehet kapni, azt esetről-esetrel frissen kell előállítani, ami egyéni körülményes procedura. Csakis kozmetikai intézetekben juthat hozzá.

Eleana, Bácska-Topofa. A rizsporban néha csak kevés rizs van, vagy pedig egyáltalán nincs is, hanem a főalkatrésze krétából áll. Aki állandóan használja, annak a teinje rendszerint elveszíti természetes fényét és friss voltát, a bőr száraz lesz és érdes és ami a legfontosabb, a faggyu és verejték mirigyek kivezető csövei eldugulnak, amittől azután a mitesszerek, pörpörök és pattanások keletkeznek. Ezeket a puder már nem tudja eltakarni. Célszerű, ha már a puderra szükség nincs, az arcról azt rögtön lemosni.

5 dinártól feljebb
nagy választékban

KRAMPUSZ és MIKULÁS

kapható a STEINER cukrászdában
10322 Tele on 208

Történelem

Irtta: Blazsek Ferenc

Hatmon királynak, a prszak elleni hadjárata idején, egy szép napon eszébe jutott Mirjám és még ugyanazon a szép napon elhatározta, hogy haza megy, hogy lássa őt. Ugy érezte ugyanis, hogy a Mirjam csókja minden harci dicsőség-nél többet ér. Mert: Mit ér neki, ha meghódítja egész Perzsiát, de közben elveszti Mirjámot? Pedig arra kevés reménye volt, hogy meghódítsa Perzsiát, viszont annál nagyobb volt a kilátása arra, hogy a hosszú távollét alatt elveszítse Mirjámot.

Kissé mégis fordulta a lelkiismerete, hogy éppen most, a döntő csata előtt hagyja el a fábort s ezért magához hivatta bevett tanácsosát, Menkhit, hogy megtudja tőle, mit szól a tervéhez. Menkhi nélkül nem tudott cselekedni, Menkhi nélkül az volt a feladata, hogy gondolkozzék a király helyett.

— Menkhi — így szólt hozzá — én haza akarok menni. Még ma. Én már öreg vagyok ahhoz, hogy hónapokon át kibírjam a háború fáradalmait, viszont még fiatal vagyok ahhoz, hogy hónapokon át kibírjam a szalmaözevegység egyhangúságát.

— Értem, felség — válaszolta Menkhi. — Ha az embernek szép felesége van otthon...

— Menkhi, te hülye vagy, ugy látom. Ki gondol a feleségre?

— Vagy úgy?... Mirjám?...

— Igen, Mirjám. Nem bírom tovább nélküle. Látnom kell őt, minél előbb. Aztán meg, bevallem, félek is, hátha hűtlen lett hozzám, ami ilyen hosszú idő alatt nem is volna csoda. Nincs igazam?

— De, igaza van, felség. A fia rendszerint fiatalabb az apjánál. Ez elég rosszul van berendezve, de már így van.

— Na látod. Ez pedig kész veszedelem. Én ugyan körülzártam katonasággal Mirjám palotáját, de azért az a fiú mégis csak beosonhat hozzá. A szerelmekre nagyon nehéz vigyázni. Nincs igazam?

— De, igaza van, felség. Két szerelmesre vigyázni épp oly nehéz, mint egy zsák bohát őrizni.

— Na látod. Ebből pedig mi következik?

— Az, felség, hogy haza kell menni rögtön. Még ma éjjel indulhatunk.

— Menkhi, te nagyszerű ember vagy. Micsoda ész! Honnan vetted te ezt az észet?!

— Felség, némely ember királynak születik és némely ember okosnak születik. Véletlen az egész, egyik sem tehet róla...

Mirjám palotája a fővároson kívül volt, ott, ahol legkékebb a Nilus vize, legbujább a lótuszvirág és legzöldebbek a pálmák. Mert csak ez a környék méltó Egyiptom királynak barátjához. Azonkívül meg volt ennek a helynek az az előnye is hogy így Hatmon király észrevétlenül kereshette fel estéknél Mirjámot és elítélhette a dolgot a tetteivel, akik megharagudtak volna rá, mert a szeretője zsidónő és a felesége előtt aki nemcsak azért haragudott volna, mert a szeretője zsidónő, hanem valószínűleg azért is, mert egyáltalában van szeretője...

Ezen oknál fogva most is ügyintézték a dolgot, hogy éjszaka érkezzenek a fővárosba, Szisba.

Hatmon király már előre reszketett a viszontlátás örömeitől, mondhatnók: reszketett, mint a nyárfalevél, ámbar ez kisebb rossz hasonlat, mert Egyiptomban talán nincs is nyárfalevél... Szinte megfáradva, ruganyos léptekkel sietett Mirjám palotája felé és remegő kézzel zörgetett be a kapun — röviden, hosszan, röviden — ahogy azt annak idején megbeszélték. De a kapu zárva maradt. Zörgetett másodszor is, majd harmadszor is, most már egészen rendszertelenül, de minden eredmény nélkül.

— Ez rosszat jelent — állapította meg Hatmon király anélkül, hogy előbb kikérte volna Menkhi véleményét, ami még

nem fordult elő életében. Mert ez oly egyszerű volt, hogy erre ő is rájött sajátmagától. Dühében megparancsolta leg-erősebb testőrének, hogy emelle ki sarkalából a kaput, ami annak nem is került nagy megerőltetésbe. Azután kiadta a parancsot:

— Menkhi, te most beosonsz két emberrel és ha rajtacsipod őket, megköttöztve hozod ide nekem mindkettőjüket.

— Felséged nem jön be? — kérdezte Menkhi.

— Nem. Jobb lesz, gondolom, ha itt maradok. Amilyen ingerült állapotban vagyok, még valami nagyot találnék cselekedni, talán leszurnám őket. Ez — ügyebár? — méltatlan volna hozzám. Azonkívül meg, ne felejtse el, Menkhi, én apa vagyok.

— Értem, felség.

— Nem érted. Ne mosolyogj olyan gunyosan. Te... te azt hiszed most, hogy én gyáva vagyok?!

— Dehogy, felség. Gyáva csak közönséges halandó lehet. Felséged nem gyáva, felséged csak óvatos... Na, gyertünk...

Bármilyen volt is Hatmon király eljárásának az oka, mindenestre bölcselem cselekedett, hogy nem ment be Mirjámhoz, mert bizonyára az idegeire ment volna, amit bent látott volna. Hogy mi történt, azt így is kitalálta, amikor néhány perc múlva eléje vezeték Mirjámot és a királyfit.

Ez a jelenet mélyen megrendítette. Előbbi ruganyossága és vidámsága egyszerre tovatűnt. Csak állt és hámult, szófalanul, a levegőbe. Nem tudta, mit kellene mondani ilyenkor, Menkhi-től pedig ebben a helyzetben nem mert tanácsot kérni. Talán úgy maradt volna örökké, ott állva, mint önönmagának a szobra, ha emberei be nem ültették volna kocsijába, hogy haza vigyék, a királyi palotába...

Másnap, korán reggel, magához hivatta Menkhit és így szólt hozzá:

— Menkhi, egyetlen hű barátom, te már sokszor kihúztál a csávából. Benned van most is minden bizalmam. Ámbár félek, hogy most talán te sem

fogsz tudni segíteni rajtam... Menkhi, ez borzasztó, mondhatom neked. Ugy érzem, hogy megfulladok. Ki kellene nyitni az ablakokat, nem gondold?

— De igen, felség, az jó lesz.

— És ki kellene dobni ezeket a nárciszokat. Olyan fojtó az illatuk.

— Felség, a nárcisznak nincs illata.

— De van, Menkhi, én mondom neked, hogy van. Csakhogy te nem érzed és talán a többi ember sem érzi. Nárcisz a Mirjám virága és Mirjám hűtlen lett hozzám és engem megfojt a nárciszok illata... Menkhi, találj ki valami okosat. Mert ez, mondom, borzasztó. Ezek a fiatalok nem tudnak várni, a fiam, tudom, azt szeretné, ha már meghalnék, hogy övé legyen az ország és Mirjám. Ez olyan, Menkhi, mint amikor az embernek új foga nő a régi alatt, amelyet még ki sem húztunk... Gondolkozzál rajta, volt-e már ilyen eset a történelemben, hátha abból tanulhatunk. Hisz azt mondják, hogy a történelem az élet mestere.

— Ugy van, felség, azért is nem tud megjavulni az emberiség, mert ilyen rossz a tanítója... Volna egy ötletem, felség.

— Halljuk az ötletet, Menkhi.

— Felséged még mindig szereti Mirjámot?

— Jobban, mint azelőtt. Nem tudok élni nélküle.

— Akkor... el kell tenni... láb alól... a királyfit. A dolog nagyon egyszerű. A királyfit hazaáruhással vadjuk. Ráfogjuk, hogy összejátszott a perzsákkal, hogy trónra jusson. És lefejezzük.

Hatmon királynak verejtékes lett a homloka. Ugy nyögte:

— Lefejezni? Az én fiamat?... Menkhi, én megkorbácsolatlak, ha így beszélsz.

— Kérem, felség, én nem ragaszkodom a lefejezéshez. Ha úgy tetszik, el is égethetjük máglyán a királyfit. A kivített teljesen felségedre bízom. Én csak azt akarom, hogy kivégezzük, bármi módon.

— Menkhi, megint elfelejtetted, hogy én apa vagyok. Ez sok egy apának, hogy aláírja a tulajdon fiának halálösztetét.

— Bocsánat, felség, mi az, hogy: tu-

lajdon fiam? Ez nagyon bizonytalan valami. Nekem négy fiam van és ebből három, bocsánat, éppen felségedre hasonlít. Egyszer a negyedik hasonlít rám, igaz, hogy ez még csak öthónapos és ki tudja, kire fog hasonlítani később? És ezek mégis a tulajdon fiaim... Felség, a királyfit vád alá helyezzük és kivégezzük, mert hazaáruhá és mert az állam érdeke úgy kívánja.

Hatmon király nem válaszolt semmit, talán már nem is hallotta ezeket a súlyos szavakat. Beletemette könnyes arcát egy nárciszcsokorba és a nárcisz száirmaiban a Mirjám mosolyát kereste...

Menkhi beleegyezésnek vette a hallgatást. Ő különben is hozzá volt szokva, hogy itt mindig az ő akarata történiék. Ezt az újabb sikerét egy bók-kal hálálta meg:

— Felséged szíve — így szólt — olyan, mint a gyémánt: kemény és tündöklő...

Ez nem mindennapi látvány, hogy egy királyfit máglyán elégetnek. Erre összecsendült a város apraja-nagyja, hogy élvezhesse. (Sade márkí akkor még nem élt, de a róla elnevezett szadizmus már akkor is megvolt.) Nagy-részt persze nők voltak, akik vidáman csevegtek a nagy eseményről és kíváncsian ágaskodtak, hogy minél jobban lássanak. Csak egy volt köztük szomorú és hallgatag: Mirjám...

A király palotája ablakából nézte a kivégzést. Nehezére esett, de Menkhi megmagyarázta neki, hogy erre szükség van, ezt így kívánja az állam érdeke. Ez nagyon elő fogja mozdítani a király népszerűségét.

Hatmon király busan leintette:

— Menkhi, te mindent meg tudsz magyarázni, de azt nem tudod megcsinálni, hogy ne fájjon. Mert ez nagyon fáj, Menkhi... Nézd, már nyaldossák a lámpák a fiatal testét... Jaj, most ide néz! Éppen az én szemembe. Ez a tekintet, Menkhi, ezt nem lehet kibírni... Ő tudja, hogy komédia az egész, ő tudja, hogy közönséges gyilkos vagyok... Ez a tekintet megöl. Halott vagyok, érzem, már rothadok. Te nem érzed ezt a szagot, Menkhi?

— Ez a máglya füstje, felség.

— És mi az, amit most a máglyára dobtak?

— Egy szál virág, felség.

— Nárcisz, ugye?... Nárcisz... A Mirjám virága. Mondtam már, dobjatok tűzbe minden nárciszt, ami csak van országomban. Menkhi, én megfulladok...

— Nyugalom, felség. Ez elmúlik.

— És mi ez a nagy láрма Menkhi?

— Ujjong a nép, felség. Hajoljon meg előtte, felség... Így... A nép élteti dicső királyát, aki jobban szerette országát, mint a saját fiát.

— Ez szép a néptől, Menkhi. De azért dobjatok tűzbe minden nárciszt...

(Hatmon király egyik legnagyobb uralkodója volt Egyiptomnak. Egy alkalommal attól sem rettent vissza, hogy feláldozza a tulajdon fiát, amikor országa érdeke úgy kívánta. Így tanítja legalább is a történelem...)

Somlyó Zoltán:

KÉT VERS

Köd...

Füvös november... Délutáni őt...
A toronyóra éppen mos ütött,
Még kong a hangja halkán, elhalón...
A ködös ég oly szürke, mint az őn

A széles úccán, mint fénylő zsinog
Húzódnak el a városi sínek,
A villamos rekedően dühörög,
Fenn transparensok, tüziényű körök.

A sarkon ősz köszönt reád,
Krizantém ontja a halál szagát,
Selymet kínál a fényes áruház
Hűs bábuja, e viaszkaiku ház.

Zord és kietlen koraesti táj,
Szürkén mered a régi ispotály

Egy hadfi áll, szakállá ősz-havas,
Kezébe sipka és a lába vas...

Az emberek egymást vállon lökik.
Egy Rolls-Royce száll és villamra szökik
Magába szívta már a sűrű köd,
Egy bundás hölgyet majdnem elűtött.

A színház zömök tömbje még setét,
Még visszatartja rőt lehelletét,
De fenn a kémény szélein ezüst
Fonálként leng a ködbe szét a füst.

Előtte park. A parkban egy szobor,
Arcára fátylat szótt az ősz por,
Tán jobb is neki, hogy a ködön át
Márványtalpán mindebből mit se lát...

A kenyér

Ki zajtalan szobájába került,
Körültkintett... keresett...
Szeme az asztalra esett:
— Né, egy karéj kenyér!...

Lábujjhegyen az asztalhoz osonva
A betörő eltette a karéjt,
S mivel látta, hogy nincs más, mit ra-
[bolni,

Már indult is... Csöndes, nyugalmas
[éjt...

De az ajtónál, ahogy visszazérett:
Mily ösmerős az arc!... a szem!...
[No lám!...

Minden csepp vér megállott a szívében:
Uram-teremtőm, hiszen az apám!...
Lába a padlóhoz ragadt
És az asztalon ott maradt
Az egy karéj kenyér...

Műveltségi vizsga

Tizenkilencedik óra

A múlt órán (november 27-ikén) feladott kérdésekre a helyes feleletek a következők:

1. Térjünk át az ismétlésre

1. A jövő évi költségvetésben két-százmillió dinár deficit mutatkozik.
2. A jugoszláv-francia szerződést francia részről Doumergue francia köztársasági elnök írta alá.
3. Az elmúlt héten Szubotícán dr. Wilhelm Adolf ötvenéves jubileumát ünnepelték meg.
4. Bratianu Jonel miniszterelnök utóda fiúve, Bratianu Vintilla lett.
5. A kötvényhamisítási ügyvel kapcsolatban szerepelt Blumenstein bankár neve a világsajtóban.
6. Több mint ötmillió dinárral tartoznak a munkaadók a szubotícai munkásbiztosító pénztárnak.
7. Bácska—SZAND 1:1.
8. A vajdasági magyar szintársulat minden külföldi tagját kiutasították.
9. Pribicevics a jugoszláv-magyar viszonyban azt mondta, hogy Jugoszlávia a dzsentri-mánás és arisztokrata Magyarországgal semmiféle barátsági politikát nem folytathat.
10. Dr. Pleszkovics Lukács Károlyi Mihály kormányzata alatt volt főispán-kormánybiztos.
11. Vukicevics miniszterelnök az elmúlt héten Szubotícán vadászott.
12. Csang Cso Lin császárrá akarja magát koronáztatni.

Mind a tizenkét kérdésre megfeleltek: Rajcsányi Ernőné (Mol), Grubi Gyuláné (Novi Sövé), Szücs Aladár (Beckerek), Erdődi Olga (Beckerek), Schiller Zoltánné (Mokrin), Kuhn M. László (Kukujevci), Bárány Mátvás (Sztarakanizza), Güntner Ferenc (Bocsár), Deutsch Ili (Taras), Szőlősi József (Szombor), Kollár Szilveszter (Szombor), Szatmári Kálmán (Szubotica), Stern József (Dolnja Lendava), Janó Teruska (Szubotica), Handler Alfréd (Beckerek), Oláh József (Pacsir).
A jutalmat Kuhn M. László (Kukujevci) nyerte meg.

2. Ki tudja megmondani?

1. Jerikó falai Józua kúrtszavától omlottak le?
2. A cionista mozgalom megteremtője dr. Herzl Tivadar.
3. A vak Miltonról, amint a leányának diktál, Munkácsy Mihálynak van világhírű képe.
4. A »Mesék az írógepről« című regény szerzője Szomaházy István.
5. Dante Divina Comoediájának versformája a terzina.
6. Az angorai köztársaság elnöke Kemal pasa.
7. A kolozsvári Mátvás király-szobrot Fadrusz János alkotta.
8. Kossuth Lászlóról legutóbb Hegedüs Lóránt írt színdarabot.
9. Napoleon kedvenc színésze Talma volt.
10. A vis major leküzdhetetlen felsőbb hatalom.
11. A holland barokkfestészet legkiválóbb reprezentánsa Rembrandt.
12. L'art pour l'art — művészet a művészetért.

Mind a tizenkét kérdésre megfeleltek: Bruckner Anita (Noviszad), Stern József (Dolnja Lendava).

Hatnál több kérdésre megfeleltek: Grün Izor (Mol), Szücs Aladár (Beckerek), Schiller Zoltánné (Mokrin), Kuhn M. László (Kukujevci), Janó Teruska (Szubotica), B. Baba (Szombor), Böresök Broke (Gramada), Oláh József (Pacsir).

A jutalmat Stern József (Dolnja Lendava) nyerte meg.

3. Hol a hiba?

1. Kanton kínai város.
2. Lengyelország köztársaság.
3. Teherán nem fejedelem, hanem város neve.

4. A Taifun Lengyel Menyhért írta.
5. Totaliter nem ürmérték, hanem latin szó, annyit jelent, hogy: teljesen.
6. A parapló (paraplu) esernyőt jelent.
7. Szamovár főfűző készülék.
8. Capablanca férfi és nem nő.
9. Kossuth idejében még nem volt telefon.
10. Néró idejében még nem voltak biztosító társaságok.
11. A karikatúra torz-rajz.
12. Az Iliasz című eposzt Homeros írta.

Mind a tizenkét kérdésre megfeleltek: László Mimi (Beckerek), Schiller Zoltánné (Mokrin), Kuhn M. László (Kukujevci), Bruckner Anita (Noviszad), Stern József (Dolnja Lendava), Janó Teruska (Szubotica), Böresök Broke (Gramada), Szücs Kálmán (Szena).

Hatnál több kérdésre megfeleltek: Grünberger Magda (Szubotica), Daku Károly (Bajmok), Grün Izor (Mol), Szücs Aladár (Beckerek), Oláh József (Pacsir), Temunovics Károly (Beograd).
A jutalmat László Mimi (Beckerek) nyerte meg.

Ui kérdéseink

1. Térjünk át az ismétlésre

1. Ki képviselte Alekszandar király öfelségét a szubotícai Jován cár-szobor leleplezésén?
2. Milyen országos méretű sztrájk volt az elmúlt héten Jugoszláviában?
3. Ki nyerte el a sakkvilágbajnokságot?
4. Milyen lépéssel felelt Olaszország a jugoszláv-francia szerződésre?
5. A közeljövőben milyen külföldi es-

patok fognak vendégszerezni Beogradban?

6. Ki lett a Bácsmegyei Gazdasági Egyesület elnöke?
7. Ki a magyar festőművészet nagy halottja?
8. Ki fejtette ki a Népszövetség leszerelési bizottságában a szovjetkormány leszerelési programját?
9. Mikor lesz a noviszadi Matica százéves jubileumának ünnepe?
10. Kinek az alkotása a szubotícai Jován cár-szobor?
11. Mi a noviszadi vízvezetékárlejtés eredménye?
12. Mikor kell Szubotícán benyújtani a házbérvallomási íveket?

2. Ki tudja megmondani?

1. Ki a három legkiválóbb antik görög tragédiatíró?
2. Ki volt az osztrák kancellár a napoleoni háborúk alatt?
3. Hol fordul elő ez a kifejezés: Valami büzlök Dániában?
4. Ki az osztrák köztársaság elnöke?
5. Ki verte le Dózsa György parasztlázadását?
6. Melyik a világirodalom leghíresebb szentimentális regénye?
7. Ki volt a szerb hadsereg főparancsnoka a háború kitérősekor?
8. Melyik nyelvcsaládkhoz tartozik a magyar nyelv?
9. Ki a román külügyminiszter?
10. Ki az Alagut című regény szerzője?
11. Ki állította fel azt az elméletet, amely szerint a gonosztevék erkölcsi züllesztése testi fogyatkozásaikból ered?
12. Melyik zeneköltő emléket őrzik a salzburgi harangjátékok?

3. Hol a hiba?

1. A görög mitológiában minek az istennője Vénusz?
2. Milyen szörméből készül az oboa?

NATHA

valamint sok ragályos betegség ellen

„GRIPPOSAN“
(Törv. véd.) Dr. Besarovic szerint

fertőtlenítő orrkenőcs

Kapható minden gyógyszerárban

Levelet: Schützenapothek München

Arko gyógyszerár
ZAGREB

3. Melyik században élt Gallimatis, a híres gall fejedelem?
4. Milyen alakú volt a népvándorlás korában használt fegyver, a longobárd?
5. A bálnák hányféle fajtáját különbözteti meg a balneológia?
6. Melyik fehérműgyár szabadalma a Nesszusz ing?
7. Milyen iparág körébe tartozik a círokgyártás.
8. Melyik a tizenkettedik egyiptomi csapás?
9. Milyen szórakozásokat ábrázolnak az oberammergaui passziójátékok?
10. Az erkölcsannak melyik ágát öleli fel a pornográfia?
11. Honnan ered a Lucifer név, ahogyan Goethe a Faustban a gonosz szellemet elnevezi.
12. Mennyiben irányregény Kemény Zsigmond báró »A falu jegyzője« című műve?

NOVISAD, ORBAN-PENSIO

Vízvezeték, mosdók, melegvízfűtés.

TELJES PENSIO 70—90 Dinár

Abonenseknek engedmény. Telefon 25—36

Selyem és csipke

vadászatonjonnan való megőrzése

Nem fényezés már a selyem — és csipkenemű viselete, amióta Hattyu-szappanforgáccsal játszva moshatók. Ez az újszerű mosási mód a legfinomabb szöveteket és pókhálószerű csipkét is feltétlenül kiméli.

Használati utasítás:

Forró vízbe elkeverve oldjunk fel tökéletesen Hattyu-szappanforgácsot és az öntsünk hozzá hideg vizet. Mártsuk a csipkeneműt ebbe a Hattyu-szappanforgács-oldatba és dörzsölés nélkül nyomkodjuk és gyúrjuk át rajta a szappanhabot. Öblögessünk utána háromszor langyos vízben. A vízzel ne takarékoskodjunk! Nyomjuk ki utána a vizet facsarás nélkül, elővigyázatosan, utána pedig a félig nedves ruhadarabot kendőn át ne tájforró vasalóval vasaljuk.

Hattyu-Szappan-Forgács

való mindenhez, amit magunk mosunk és senki másra nem bízunk

A cionizmus problémája

Irta: dr. Vidor Imre

II.

Az asszimiláció nemcsak nem orvosolja, de — ha lehet — fokozta a zsidónyomor, még pedig annak nemcsak morális, de szigorúan materiális értelmében is.

A cionizmus munkája előtt Európa keleti és nyugati zsidóságát áthidalhatatlannak látszó szakadék választotta el vallási, kulturális, társadalmi, műveltségi és gazdasági tekintetben. A cionizmus bebizonyította, hogy a zsidónyomor keleten és nyugaton lényegében ugyanaz, csak megnyilvánulási formái különböznek.

Keleten a világ zsidóságának körülbelül a fele (7 millió ember) él, még pedig a legborzasztóbb, szinte elképzelhetetlen nyomorban. Hiszen *Pobiedonoscewnek*, a cári Oroszország cm m ékj) óáyp nyomorban. Hiszen *Pobiedonoscewnek*, a cári Oroszország ekszponensének programját mindenütt ismerték: a zsidók egyharmada vándoroljon ki, egyharmada térjen ki és egyharmada pusztuljon éhen! Ezt a programot lelkiismeretesen végre is hajtották és ennek a nyomai még ma is megvannak.

A cionizmus kimutatta, hogy ez az elszegényedés nem külső véletlenek következménye, hanem feltétlenül bekövetkezik mindenütt, ahol a zsidók nagy tömegekben élnek diaszpórában. Ausztriában például a zsidók a polgári és politikai jogok teljes birtokában voltak, mégis a galíciai zsidók szociális és gazdasági helyzete semmivel sem volt jobb, mint az autokratikus Oroszországban. Ezen a kivándorlás sem segített, mert nem is segíthetett. Hisz tulajdonképpen nem is vándorolhattak ki, legfeljebb szökhettek egyik országból a másikba, ha ugyan engedték őket. De sehová sem engedték be a menekülőket, legfeljebb átengedték a határtól a határig. Hová? Legjobb esetben Amerikába, ha ott is be nem csukták előttük a kaput.

Nemzetközileg, népjogilag biztosított otthon Palesztinában. A cionizmus ezt a posztulátumot állította fel, hogy a zsidóvándorlást megoldja és ezzel együtt azt a problémakomplexusomat, amelyet általában zsidókérdésnek nevezünk. Első és legfontosabb célja, hogy biztos otthont adjon a hazátlan, földetlen és munkátlan zsidó proletariátusnak és azt földhöz kösse. Arról gyakorlatilag persze szó sem lehet, hogy az egész tömeget egyszerre lehessen letelepíteni. A telepítés csak csoportosan történhetik.

A zsidókérdésnek Weizmann szerint két oldala van: az egyes zsidónak a problémája és a zsidó népé. A cionizmus az egyén problémáját a népevel együtt akarja megoldani.

Az osztályon kívül bolygó keleti zsidót, akit ma minden állam elhárít magától, mint káros, vagy legalább is nemkívánatos elemet, a civilizáció hasznos kultúrtervezőjévé kívánja tenni, hogy saját földjén dolgozhassék. A diaszpórában, ahol mégis csak valamiből élnie kellett, az emberi társadalom testén utált parazita volt. Otthonában, saját földjén produktív munkássá lesz. A civilizáció is nyer vele és egy csoport ember is menekülést talál. Az antiszemitizmusnak egyik nagy erőssége, egyik legfőbb érve is megsemmisül ezzel.

Viszont a nyugati zsidóság, amely az asszimilációval új perspektivákat nyitott az antiszemitizmusnak, szintén elhelyezheti a maga szuperpluszát, amely nem tud elhelyezkedni, csak a szellemi proletariátust növelte és állandóan szította a zsidógyűlöletet. Így megélhetési lehetőséget ad ennek az értékes társadalmi osztálynak is és ismét csak tompítja a zsidókérdés élességét.

Ez a zsidókérdés likvidálása cionista szempontból. Az antiszemitizmus leküzdését is ezzel a programjával akarja elérni. Ha a zsidógyűlölet beteges jelenség is, bizonyos, hogy ha ennek a betegségnek csíráját, kórokozó mérget elfojtjuk, gyógyulást érhetünk el. Mint minden mozgalomnál, itt is kimutatható a gazdasági alap, a reális ok. A keleti zsidótömegek és a nyugati zsidócsoportok izgatóság, zavarólag hatnak a nemzsidó társadalomra. Parazitáknak mondják őket, kik mások munkájából élnek.

Nos hát a civilizált világnak sem lehet közömbös, ha ezeket a csoportokat ter-

melő munkában hasznosítják. Valóság, igazság, hogy ezek a paraziták ma Palesztinában utakat építenek, városokat alapítanak, tásitanak, mocsarakat csapnak le, földeket művelnek, iskolákat létesítenek, egyetemet nyitnak meg. A zsidósággal szemben mindig szkeptikus és inkább ellenséges, mint barátságos világnak ezt el kellett ismernie, be kellett látnia.

És el is ismerték, be is látták. Ez a megoldása a zsidókérdésnek azok számára, akik nemzeti otthonukba visszatérnek.

De mi lesz azokkal a zsidókkal, akik eddigi hazájukban akarnak megmaradni?

A felszabadító, megváltó palesztinai munka hatása ezekre is csak kedvező lehet. Az épülő nemzeti otthon a keresztény világnak a zsidóságról alkotott ítéletét már is erősen megváltoztatta és ezt a munkát olyan tisztelettel nézi, amilyen tiszteletet eddig schasmus mutatott a zsidóság iránt.

A cionizmus minden a diaszpórában élő zsidónak kötelességévé teszi, hogy abban az államban, ahol él és dolgozik, a legteljesebb állampolgári hűséggel viselkedjék, de meg van győződve, hogy egyenjogúsítása csak akkor lesz teljes, ha a zsidó nemzet tagjának vallja magát. A skandináv nép százezrei élnek külföldön és egyik sem panaszkodhatik, hogy emberi és polgári jogjaiban korlátozzák. Ha egyszer a zsidógyűlölet természetes módon megszűnik, a zsidó nép emigránsai éppen úgy fognak élni, mint a többi nemzetekhez tartozó egyének.

A cionizmus népmozgalom. A cionista szervezet az államtalan zsidó nép kormányformája, amely a világ zsidóságát képviseli és Palesztina ujjáépítését végzi. Megszerzi a nemzeti otthon létesítésének politikai előfeltételeit.

1917 november 2. fordulópontra a cionizmus történetében. Lord Balfour, Nagybritannia akkori külügyminisztere a brit kormány nevében deklarációt adott, amelyben megígérte Anglia aktív segítségét a palesztinai zsidó nemzeti otthon felépítése ügyében. E deklarációt először az Egyesült-Államok, majd Franciaország, Olaszország, azután az antant többi állama tették magukévá, később a szocialista internacionálé és a Vatikán ismerték el. Az előzetes párisi konferencia 1919 március 1-én tartott első ülésén egyhanguan elfogadta a cionista világszervezet programját és felvette a zsidó népet a szabad nemzetek szövetségébe.

Ezzel a cionista gondolat a megvalósulás útjára tért és egy kis csoport álmodozásából világpolitikai valóság lett.

A Népszövetség 1922 júliusban Angliának a palesztinai mandátumot azzal a kikötéssel adta meg, hogy a mandátum célja a Balfour-deklaráció megvalósítása. A Népszövetséggel és a brit kormánnyal szemben a zsidó nép érdekeit a cionista szervezet képviseli és szerveivel a Vaad

Leumi (nemzeti tanács) útján figyelemmel kíséri a mandátumban kifejezett célok megvalósítását.

A cionista szervezet politikája külső és intern (zsidó) ügyekre vonatkozik. Külpolitikája elsősorban Nagybritannia, mint mandatárius hatalom felé irányul. Igyekszik vele karöltve, teljes egyetértésben vezetni a nagy munkát. Sok helyről hozzák fel, hogy Angliának egoista céljai vannak a cionizmussal. Meglehetősen naiv ellenvetés. Politikai viszonylatokban és történelmi jelenségeknél fontos az indító okok analízisa. Világos, hogy érdek nélkül nincs politikai együttműködés. Ha Angliának szüksége van a cionizmusra, bizonyos, hogy a cionizmusnak is szüksége van Angliára. A belpolitika tengelye az arabkérdés körül forog. A cionista szervezet minden alkalommal hangsúlyozza, hogy arabbarát szellemben kívánja a mandátum teljesítését és ma már a nacionalista arab körökben is győzött a jobb belátás, hogy esztelenség lenne britellenes politikát követni.

A cionista szervezet gazdasági politikája a politikai eredmények realizálásában áll. Az épülő zsidó otthonnak elsősorban paraszttokra és fizikai munkásokra van szüksége. Ezt az anyagot a diaszpórából kiválogatni gigászi munka volt. 1908-ban Palesztinában kezdődött el ez a munka. Ma 100 telep dolgozik. 1908-ban Palesztinában 8000 zsidó élt, ma 150.000. 1908-ban 350.000 dunam földet műveltek, ma egymillió dunamnál többet. A telepesek mezőgazdasági kiképzéséről külön iskolák gondoskodnak, a kísérleti állomások nagyszerű munkáját az egész világ megcsodálta. A cionista szervezet kulturális céljait 41 óvoda, 68 népiskola, 3 középiskola, 3 tanítóképző, 5 szakiskola és 4 ipariskola szolgálja. 1925 április 1-én nyit meg a jeruzsálemi héber egyetem egyelőre tudományos kutatások céljaira. A nemzeti könyvtárnak körülbelül 150.000 kötet van. A szervezet 5 kórházat tart fenn 328 ágyval.

A cionista szervezet legfontosabb forrása, amelyből anyagi erejét meríti, a Zsidó Nemzeti Alap (Keren Kajemet Löiszráél), amely a földet szerzi meg a zsidó népnek. Ezt az alapot 1901-ben létesítették és kizárólag önkéntes adományokból gyarapodik. 1908-ban évi bevétele 12.000 font sterling volt, az utóbbi években 250.000.

A szervezet másik energiaforrása a Keren Hajesszod. A K. K. L. megszerzi a földet, a K. H. felszereli és művelhetővé teszi. A K. H. az adózás elve alapján létesült, bevétele évenként körülbelül 500.000 font. Két nagy bank a hitelekkel gondoskodik az egyes foglalkozási ágak részére.

Ezek nagy vonásokban a cionista szervezet céljai és eddigi eredményei. A baseli kongresszus állította fel a programot: népjogilag biztosított nemzeti otthon Palesztinában a zsidó nép számára.

A Népszövetség megadta ezt a népjogi biztosítást. A zsidó Palesztina felépítésének a munkája megkezdődött. A további eredmények egyedül és kizárólag a zsidó néptől függenek.

Elég volt a szenvedésből!

SZENT RÓKUS LÁBSÓ UJLÁBAT CSINÁL

Ezen készítményből, mely külföldön régen és kitűnően bevált, elegendő, ha egy csekély mennyiséget beleaszunk egy lavor melegvizbe és aztaljuk a fájós lábat 10-15 percig. Ezen idő múlva a láb dagadtsága, zuzódása, a kínzó égő érzések egy csapásra megszűnnek és többé újra el nem kezdődnek. Hosszabb áztatás megpuhítja a tyukszemet és bőrkeményedéseket annyira, hogy azok könnyűszerrel, kés vagy berezva nélkül eltávolíthatók. A legégetőbb, legmakacsabb lübfájások, foggyások elmúlnak a Szent Rókus Lábsó használatát által. Meg lehet Ön győződve, hogy a Szent Rókus Lábsó a lábat tökéletesen ujjáalakítja, úgyhogy a szűk cipő, az új cipő is éppen olyan kényelmes lesz, mintha évekig hordta volna. Megszabadítja Önt a láb különböző zavaraitól, gyalogolhat vagy állhat egyhelyben órákig a fáradtság vagy fájdalom legcsekélyebb érzése nélkül.

Egy nagy adag Szent Rókus Lábsó ára 16 dinár. Kapható minden gyógyszerárban.

„ERICSSON“

rádió- és telefonkészülékek a legalkalmasabbak Vezérképviselő: MALLER BÉLA okl. gépészmérnök SUBOTICA, Petrogradska ul. 8. Tel. 35

Egyszerű szépégápolás

Használja arcápoláshoz a NIVEA CREM-t, amely a bőrpőő euccritet tartalmazza. Ennek köszönhető meglepően kiváló hatását. Vörösség, repedések, foltok és más szépségbák gyorsan eltűnnek. Csak

NIVEA-CREME

11355| 11

A háziasszony öröme

ha a cseléd a padlót Lysoform-oidattal aposan felsikálja

Mindent, amit naponta használunk: a padlót, a fürdőkádát, a vízvezetőcsöveket, öblítsük le Lysoformoldattal. Ezt mondja a tudomány is! A tudomány révén tudjuk, hogy hozzátartozóinknak a bacilusok milyen és mennyi veszélyt jelentenek. A Lysoform megteszi kölességét. Csak egy cseppet a vízbe! Az egyetlen erős fertőtlenítő szer, amelynek kellemes illata van és nem piszkít. Használati utasítás minden üvegen Kapható mindenütt

TISZTASÁG EGÉSZSÉG ÉLET

Lysoform

20 ÉV MÚLVA

sok minden változik meg ismét, de azt az elvet a tudományos kutatás haladása sohasem fogja többé su badobni, ho y az egészség, a testi és a kiegyensúlyozott lélek legeredményesebb biztosítója a ho yes é cultuda os táplálkozás: Nem sokat kell ernünk, hogy jól tá-lájuk szervezetünket, hanem azt, amire leginkább szükségünk van. A táplálkozási tudomány leculabo kutatásainak leszürt eredményet egyesíti magában az

Arnea vitamintápszer

Kapható mindenütt. Egy doboz ára 22 dinár. Kérlek- lla, tovisod bárki kívánságára ingyen küldi dr. Munk Artur suboticei főorvos tollából: „Mit kell tudni mindenkinék a vitaminokról” című munkát.

Aki még nem ismerné, kérdezze meg felőle az orvosát.

10864

Egyetlen hanglemez mellékzörej nélkül!

Megjelent
Columbia lemezárjegyzék
1928.

90 oldalas terjedelemben, amely magában foglalja az összes COLUMBIA tánc- és művészelemzajdonságokat.

Kérje azonnal ezt a lemezjegyzéket, hogy **karácsonyi ajándékait** idejekorán beszerezhesse a főlerakattól

S. AD. ENGL Subotica, Rudićeva ul. 5

Fióklarakatok:
Zagrebban S. AD. ENGL Gundulićeva ul. 8
Novisadon EXPRESS J. Horvat, Pašićeva 19
Somborban SZIKLAI BÉLANÁL

Képviseltek az ország minden részében.
Eladás részletfizetésre is!

REJTVÉNY

A mult vasárnapi számban közölt rejtvény helyes megfejtése a következő:
„Páros élet“

us
Ah perfido!

KERESZTSOROS REJTVÉNY

A mult vasárnapi számban közölt keresztsoros rejtvény helyes megfejtése:

Vizszintes: 1. Lump, 5. Korom, 10. Titl, 14. Aria, 15. Elemi, 16. Uria, 17. Varr, 18. Dans, 19. Ateista, 23. Piramis, 26. Pien, 27. Ivet, 28. Hó, 30. Amit, 31. Togo, 32. Tu, 34. Ar, 35. Kalamáris, 37. Er, 38. Va, 39. Gég, 40. Ri, 41. Am, 42. Kakofonia, 48. Ne, 49. Sü, 50. Igen, 51. Rend, 52. Ol, 53. Sári, 54. Avél (léva), 55. Koverta, 58. Seladon, 62. Oran, 63. Téli, 64. Pele, 65. Sójaj, 70. Ugat, 71. Oliv, 72. Evező, 73. Seit.

Függőleges: 1. Láva, 2. Urat, 3. Mire, 4. Paripák, 5. Ke, 6. Ol, 7. Re, 8. Om, 9. Mi, 10. Tudatos, 11. Iram, 12. Tini, 13. Lass, 20. Sima, 21. Teil, 22. Antagonia, 23. Pitagoras, 24. Ivor, 25. Régi, 28. Havas, 29. Óramű, 32. Terno, 33. Uriel, 36. Mef (fém), 42. Kiseney, 43. Agár, 44. Kert, 45. Neve, 46. Inél (Léni), 47. Adlatus, 55. Kopo, 56. Orel, 57. Dégé, 60. Olaj, 61. Nitt, 65. Se, 66. Ó, 67. He, 68. Az, 69. Jó.

Szilva zsákos és **ladás áru**

Lekvár

kis és nagyhordókban, valamint

Dió

a legolcsóbban

Lederer Velimir cégnél Subotica

az Agrár és Kereskedelmi Bank Brčko lerakata
Telefon: 6-28 Sütőgyeicim: Konzerv Subotica

Bogojević gyógyszerész urnak, Skopje.

Hosszantartó betegségem alatt majdnem minden reumaelleni szert megpróbáltam, de kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy jobbat, mint az On RUSKI MELEM gyógyszere, nem találtam, mert ez az egyetlen szer a csontfájdalmak és reuma meggyógyítására. Nemcsak engem mentett meg a RUSKI MELEM, hanem azok is mind dicserik, akik az én ajánlásomra használták ezt. Mi mindannyian elismerjük ennek a gyógyszernek a kiválóságát, amely sok-sok fájdalomtól szabadított meg bennünket: Dušan Glavački szállító, Stojan Čirić szállodatulajdos, Djordje Bošković százados, Kaljevka Jovana Stanojevića tóké, mindannyian piroti lakosok. A legmélyebb tisztelettel

DRAGUTIN KOŠIĆ
lakatos, Piro

Igen tisztelt kedves gyógyszerész ur — Ischálásabban köszönöm az 5 doboz gyógyszerét, amit nekem küldött és kérem, hogy a nyilvánosság útján közölje a következőket: 14 éves Stanica leányom hirtelen megbetegedett, a kezét fájlalta, megpróbáltunk minden gyógyszert, amiről csak hallottunk vagy ajánlottak, de egyik se használt. A baj már annyira elhatalmasodott, hogy a leányom sem állt ki, sem vetkőzni nem tudott, a kezét egyáltalán nem tudta mozgatni, mindent nekem meg a feleségemnek kellett végezni. De amint az On RUSKI MELEM gyógyszert kezdtek el használni, a kislány már az első tégely után jobban lett és ma már megint teljesen egészséges és jöhödvő leányom van, aki szorgalmasan folytatja tanulmányait. Mindenestre kérem azonban, hogy küldjön nekem alkalomadtán 12 doboz RUSKI MELEM-et, hogy szükség esetén kéznél legyen.

Kraljevo, 1923. március 26.

RISTA STAJIĆ
pékmoser, Putnika ul. 40.

Reuma

akár akut, akár krónikus, csusz, isis, nyílalás, csontfájdalmak, fej- és állcsontfájdalmak a legsikeresebben gyógyíthatók a RUSKI MELEM nevű szerrel, amit legjobban bizonyítanak az eddigi köszönőlevelek. Az eredeti doboz ára használati utasítással 25 dinár. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában.

Postán szállítja:
BOGOJEVIĆ udvari gyógyszerész, SKOPLJE

Butorszövetek

brokát, damasz, plüss, matrac- és rolettagrádl, afrik, rugók, szegek és mindennemű kárpitoskellék a legolcsóbban

I. Omerzo i Dru, Zagreb
Petrijska ulica 3 — az udvarban
NAGYFANI K. CSINYBEN

Értesitem a t. vevőimet és az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy

filc- és bársony-modelljeimet áruaktáram teljességében olyan olcsón árulom, amilyen árban sehol sem vehet csak egyedül „Eszterkánál“ (a) korzón) Legnagyobb választék a legkülönbözőbb modellek tekintse meg kirekatalimat!

UGYES UTAZÓT

a textil szakmából, aki a Vajdaságban és Szerémségben éveken át utazott, keresünk

Ajánlatok a fizetési igények feltüntetésével, bizonyítványmásokkal és fényképpel „Manufaktur engros“ jelze alatt a kiadóra intézendők

Fekete és emailrozott

TAKARÉKTUZHELYEKET

minden nagyságban ajánlunk urrancia nélkül

GREINITZ D. D. pre Diatzen Imre Fizi
Novisad, Dunavska ul. 38

Reumában szenvedők figyelmébe!

Reuma, ízületi csusz, köszvény, fagyás, szagatások stb. csakis az általam feltalált

„Reuma-szesz“

használa a által szünnök meg teljesen, amelyért kezessége vállaltok. — Több elismerő- és köszönő-levelem van találmányom kitünő hatásáról. Kapható a feltalálónál és egyedüli készítőnél:

Dékies Sándor
gyógyszerész özevegyénél
Subotica, VI., Mađarska ulica 12

2 évi hitel!

Minden rendszerű

Famegmunkáló-gép (szijmeghajtásra és szij nélkül is)

Keretfűrészek

WELKER-WERKE
J. WACHSTEIN,
WIEN X./1., Laxenbureer Strasse 12.

BÁCSKAI CEMENTÁRUGYÁR ÉS ÉPÍTŐ RT.

SUBOTICA, DANIČICEV PUT, TEL. 6-20

Gyárt: Egy- és többszínű cement- és mozaiklapot, csömszölt és drótbetűes csöveket, kútgyűrűket.

Raktáron tart: Beocini cementet, felsőgallai oltott és darabos meszet, dunai homokot, betonkavicsot, kőport, épület és tűzfát stb.

Élvállal: Mindennemű műkőmunkát, u. m. lépcsők, lábzetek, sarkóvek, sítkeretek, vasbeton menyozetek, beton, terrazzo, burkolatok, szőlőkatat, vályuk, pinceszigetelések készítését.

Ajánlattal és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk

Uj motorkerékpárok

6000 dinártól felfelé

uj és használt, luxus és teherautók, valamint omnibuszok a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett kaphatók

Specialis Autóműhely, Novisad
Sibirianin Janka ulica 22

Kötörök

stacioner és szállítható ut- és országút-építéshez

Mosó-gépek
kavic- és homokrészére

Formák
csövek, lépcsők, oszlopok, stb. részére

Prések
mindennemű cement-laphoz

Dr. Gaspary & Co., Markranstätt, b/Leipzig
Díjmentes mérnöki látogatás
97. számú katalógus ingyen

Mikulás-ajándékot csak Mikulás-ajándékot csak Mikulás-ajándékot csak

Braća Stipančević uri- és női divatkereskedésében vásároljon!!

Subotica, Aleksandrova ulica 9. (Korzó)

Őn még nem tudja?
 hogy legszebb karácsonyi és újévi ajándék
a kraljevbregi pezsgőgyár
ajándékládája

2 üveg pezsgő, 3 üveg prima palackbor, 1 üveg cognac, az ára csak 250 dinár, csomagolással együtt. A láda ára ab Kraljevbreg vasut vagy posta értendő, Suboticán franko házhoz szállítva.

12015

Üzemképes, használt Fordson traktorok
 1, 2, 3, 4-vasa Oliver ekék, használt Ford-autók, más vállalkozás miatt **sürgősen eladók**

Érdeklődni lehet:
Földvári Bélánál
 Stari Bečej

Ford- és Fordson-alkatrészek legolcsóbb beszerzési forrása. Saját érdekében kérjen ajánlatot

10721

Vegyileg tisztított higiénikus ágytollat és pelyhet legjutányosabban szállít a Jugoszláviában egyedüli modernül felszerelt tollgyár

11845

HOLLÄNDER R.T.
 SUBOTICA

Frankopanska ulica 1.
 Kérje I. számú árjegyzékünket!

Ma mok, gyárosok, kereskedők figyelmébe!

Zsákok, bálák, postacsomagok részén acéllemez plombsák bármily kívánt dombornyomásu felirattal

Weitzenfeld és Társa cégnél
 Subotica

Kereskedelmi utazók figyelmébe!

Veliki Bečkerekén, az eli mertén legjobb Srpska Kruna-szállóban teljes napi panzió: szoba, reggeli, ebéd és vacsora a la carte 50 dinár.

Kitűnő koszt! Tiszta szo ak! Jó kiszolgálás!

1202

Géplakatosműhely

teljes berendezéssel és megfelelő gépekkel Noviszádon más vállalkozás miatt jutányosan eladó. — Cim Schmolka hirdetőirodában, Novisad, Jevrejska ul. 7

12103

Butorok
 mélyen leszállított áron

ERDÉLYI ANTAL
 lakásberendezési vállalata
 Subotica, Szudarević ulica 4.
 (Klein Géza mellett)

530

Hócipők, gázoschnik, autógummik
 szakzerű és gyors javítását a legolcsóbb árak mellett vállalja

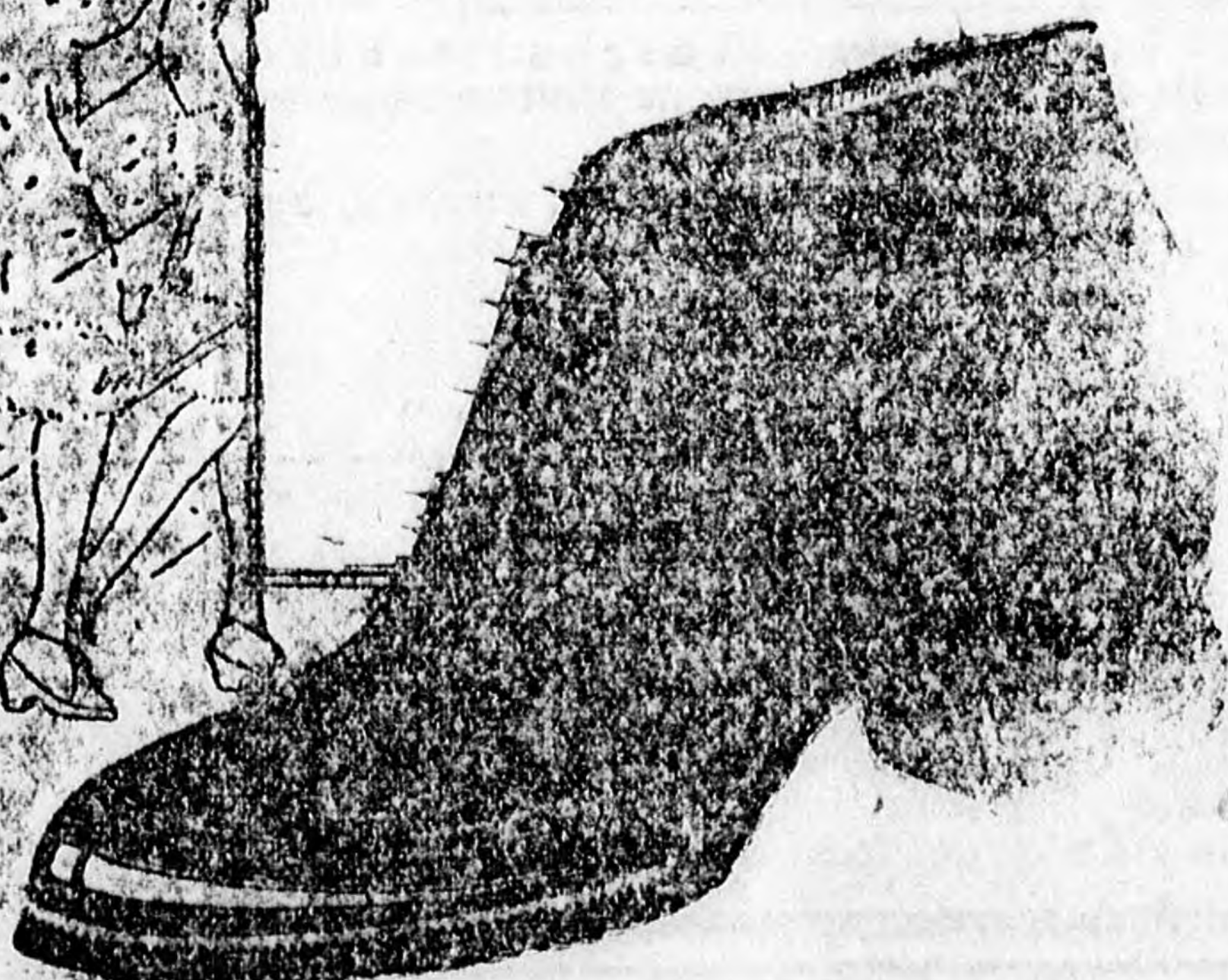
Weigand & Co. Subotica
 gummivulkanizáló üzem Telefon: 4-47

Őrizkedjék a meghűléstől

a világhirű, legjobbnak elismert „RIGA QUADRAT” hócipőket kizárólag mi árusítjuk, ára 199'- din.

férfi sárcipő 129'-
 női sárcipő 99'-

SUBOTICA, Huspiac

Ukovics Gerő uri divatáruháza

Pullowerek, fehérneműk, divatnyakkendők és sálak a legfinomabb és legizlésebb kivitelben. P. & C. Habig-kalapok és L. B. O. női- és férfiharisnyák egyedül lerakata

Vadászok figyelmébe!

Mindennemő VADBŐRT, nyulast, rókat, göröngy, vakondot, hőséget, szonkát, marha- és borjubőrt, állandóan vásárol késszépért magas áron

Mavro Deutsch

nyers- és készbőrkereskedés
Ostjék I. Strossmayerova ul. 20
Telefon 219.

Vizesuborka

éssavanyított paprika

kapható a KEMÉNY-féle csevegőben. Telefon 643.
I. Vojnovičeva ul. 5.

Stájeralma

aranyaratt, masonszka pogácsa-alma nagyban és kicsinyben kapható

OGRIZEK IVÁN

Ostjék I. Gunduličeva ul. 72.
Telefon 171

D. M. C.

legnagyobb raktár

AVRAM KAJON

Sarajevo, Praco-osajlj.
11486 Petra 26.

„Fehérnemű”

varrodámat áthelyeztem Duličeva ulica 4. szám alá.

Kérem továbbra is a n. é. hölgyközönség szíves pártját fogását

I. Jusztika

Legújabb modellekről sikerült kopirozom az összes szállaphimzést és több variációban hímzéseket, egy nagy és kisebb méretű, a legizlésebb kivitelben, valamint gép- és szablonpíszéket, asztali, endi- és gombbuzást a legcsöbben készítek

Gép-píszé 30 dinár

COMBOSNE BUN JULIŠKA

Aleksandrova I 1193

K. Kudlik, Subotica

Angol acél tambura-húrok „Tigris” védjeggyel valódi.

Eladás nagyban és kicsinyben 10623

Valóban
értékes karácsonyi ajándékot
csak

BECK JENŐ

kötött-szövöttáru-gyár speciális szaküzletében
Rudičeva ul. (gyümölcs piac) vehet

Karácsonyi ajándékul

szőnyeget
futószőnyeget
takarókat
asztalterítőket

ajánl

„WEKA”
MARIBOR 29.

Jugoszlávia első lakás-berendezési szaküzlete.

Arjegyzék ingyen.

„VULKAN” GARAGE – SOMBOR

Tulajdonosok: Zwirschitz Károly és Roder Dezső :: Torinói Fiat-automobil főképviselete

Megérkeztek a legújabb típusú csukott és nyitott autók.

Új árak és előnyös fizetési feltételek!

Összes Fiat-autóhoz állandó nagy alkatrész raktár, kedvező árakkal. — Továbbá FORD- és FORDSON-részek is kaphatók nagy engedménnyel. Viszont-oladok jutalékban részesülnek.

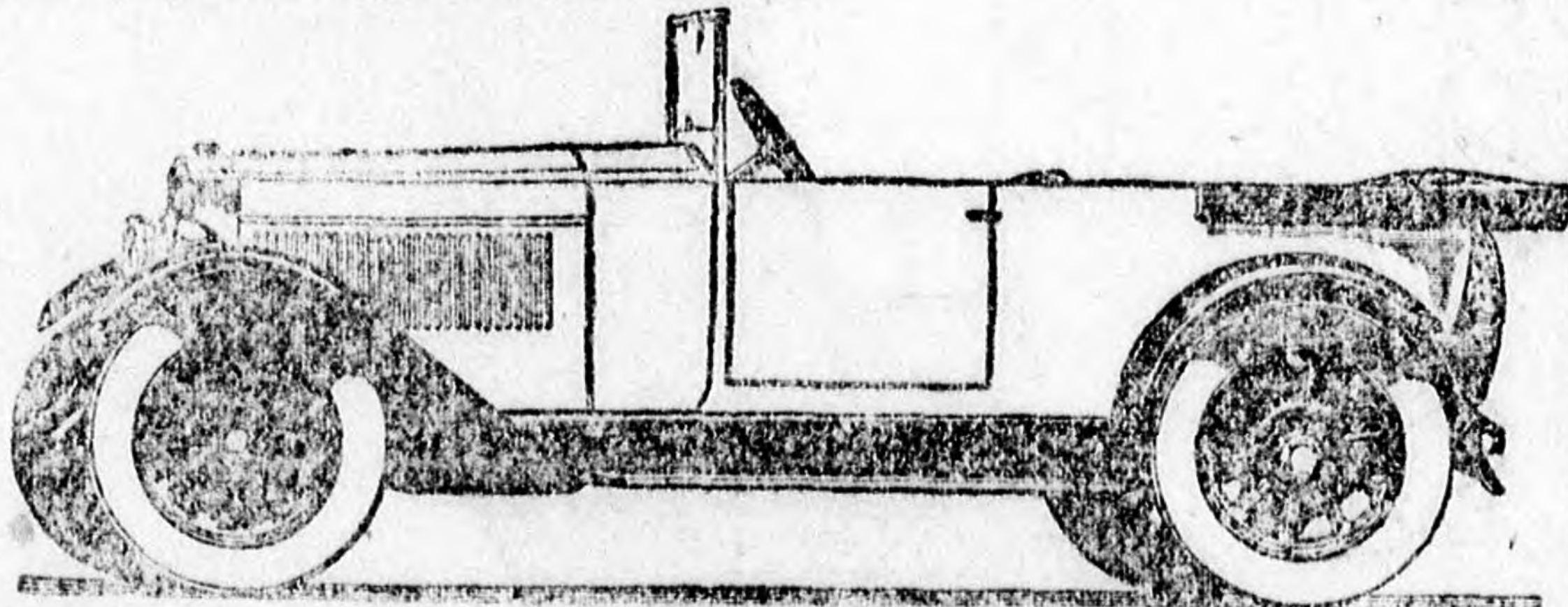
Nagy amerikai dugó Dupont-fényező, kárpitos, kovács, autóbuzsépítő- és javító-műhelyek. — MICHELIN-gumival egyedárusító helye.

„Standard” olaj- és benzin-lerakata.

Összes autó felszerelési cikkek és autóbuzsakarosszéria-anyag nagy raktár.

Kérjen árajánlatot!

11793

Sardinia, francia, spanyol és belföldi

Sardinia-pasta

Pis:tráng

Thon-hal

Rák

Lazac

Trüfl

Kaviár

Salmone-hal

Angyovis

Ringli

Sós szardella

Szardella-pasta

Sós hering

Hamburgi füstölt hering

Ostsee hering Warhanek

Rolmos

Orosz hal

legelőcsöbben beszerezhető nagyban és kicsinyben

Kurtes Miloš
fűszer- és csomagolókereskedésében, Subotican
Huspiac — Telefon 483

Legelőcsöbben divatcipők

Subotican 1006

Koch Ármin

Jelašičeva utca (iskolapark mellett) üzletében szerezhető e.

Dudas József

hentes- és mészáros
Subotica 11193

Naponta friss elsőrenű borjú, marha- és sertéshús, hús, zsír, szalonna, liszt, krumpli, zsír, friss korbács és különféle felvágottak. Nagyban és kicsinyben, viszont eladóknak árkedvezményt és éves tanúsítványt feltehető.

Eladó oleón 45 HP

FÉLSTABIL GŐZGÉP

Érdelődő
úv. Bodnár Gusztávnál
Kovin, Bánát

Naponta friss hentesárú, felvágottak, sonka, diaszósajt, stb. valamint marha- és borjubuzs kapható megna-nyobbított hentes és mészáros üzletében. 11792

HORVATH IMRE

VI. Mátyáska ul. 19.
Disztróvági és husfűtőüzletében és oleón való

Vulkan

eserőp ágha a legújabb felújítást
1.000 dinártól kezdve beállítással kapható

TARAC MINALU

Pašičeva ulica 2 (Edénybolt)

Városi Takarékpénztár Subotican

Foglalkozik az összes takarékpénztári és

bankügyletekkel

Subotica város teljes vagyonával kezeskedik

a Városi Takarékpénztár összes kötelezettségeiért és külön még a betétekért

Takarék- és folyószámai

betétállomány

Din. 24,000.000

3 dinárért gramofon lemezekkel együtt

Ami hosszú időre elosztott és alig észrevehető havi részletfizetési rendszerünk mellett egy napra **alig 3 dinár** esik!!

Karácsonyra új hazai lemezek érkeztek!

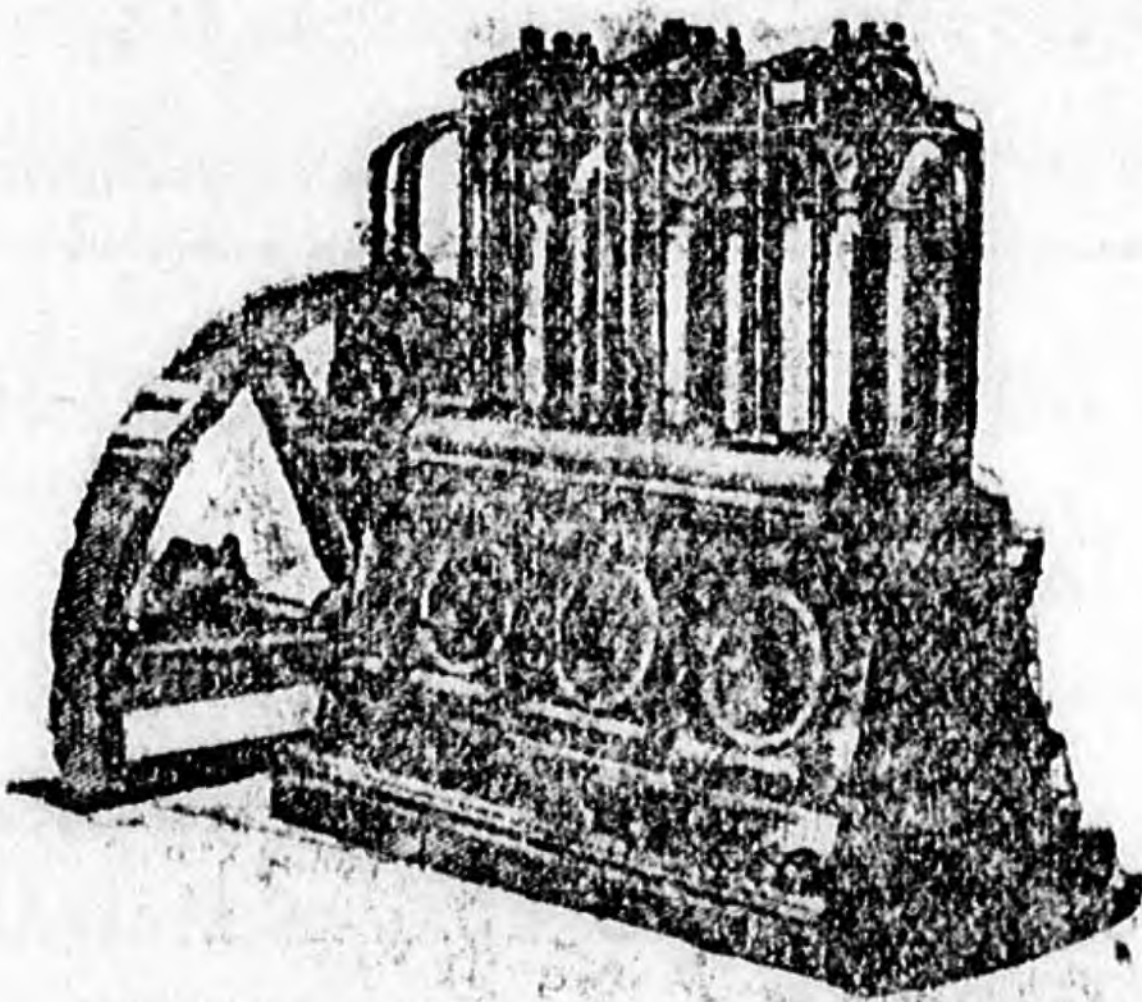
Csupa villamos felvétel

12045

36 dinár Kérje a mi új képes árjegyzékiünket **36 dinár**

Edison Bell Penkala Ltd., Zagreb

LÁNG L. GÉPGYÁR R. T.
BUDAPEST

LÉGSÜRÍTŐS és LÉGSÜRÍTŐ NÉLKÜLI
DIESELMOTOROK

KÉPVISELŐ

SOMOGYI LÁSZLÓ okl. gépészmérnök
SZUBOTICA, Kralja Aleksandra ul. 15

Vigyázat! **HANGSZERVÁSÁRLÓK** Vigyázat!

Zongorák, Pianók, csakis elsőrendű gyártmányok
Hegedűk, Harmonikák, Fa- és Rézfuvóhangszerek
Gramofonok, világhírű „His Master's Voice”
és „Columbia” angol gépek, legújabb felvételi
angol és amerikai Táncclemezek, ugyiszintén híres Művész-
lemezek nagy választékban kaphatók részletfizetésre is

3791

**TRUPPEL
BÉLA**
hangszerkészítőnél
NOVISAD

Viszontelárusítóknak
árengedmény. Fenti
hangszerekről külön-
külön árjegyzék-
kel szolgálhatok

Kész ruhák

Iérfi, női és gyermek,
bluzok, szoknyák, felöl-
tők, házi készleték bécsi
divat szerint. Azonkívül
pulloverek, svotterek, mel-
lények és más sok gyer-
mek kötöttáru, kalapok,
fchérneműk, harisnyák,
nyakkendők és az összes
divatos tárgyak csodá-
latosan alacsony áron
R. Stermecki nagyruháza

Celje, 27 szám, Slovenija. Kérjen mindjárt képes-
árjegyzéket több ezer ábrával. 500 dináron
felüli rendeléseket bérmentve. Meg nem felelő
árut kicserélek vagy a pénzt visszaküldöm.
1661

Uj üveg és porcellán-
kereskedés

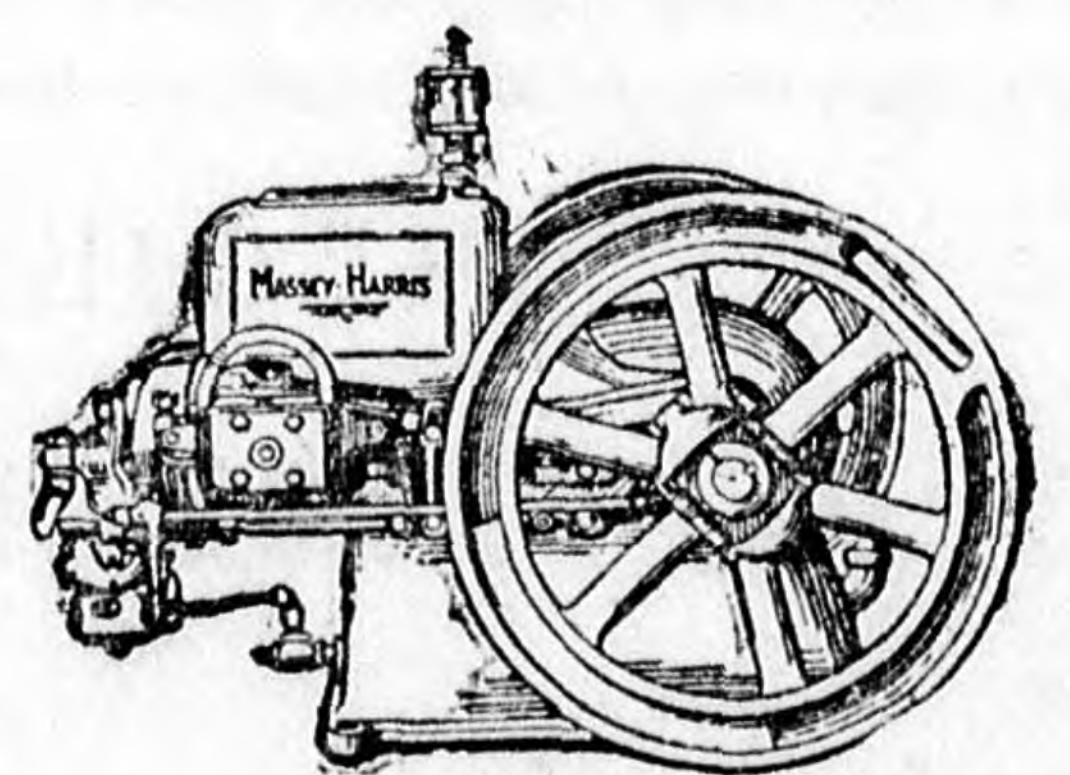
Subotica, Rudičeva ulica 4.

(Volt Ulrich
vaskereskedés
helyén) Ajánlja dusan felszerelt raktárát a különféle
üveg és porcellánárukából, a legkittünőbb már-
káktól a legegyszerűbbig, rendkívül olcsó áron

Mielőtt szükségletét beszerezné, vételkötöttség nél-
kül tekintse meg dusan felszerelt üzletemet. 11076

**MASSEY-HARRIS
PETROLEUM-MOTOROK**

1 1/2 HP, 3 HP, 4 1/2 HP és 6 HP
erősségben

Biztos és olcsó üzem gazdák és iparosok
részére. Gondos szerkezet. Több
száz már üzemben.
Ismert és
kedvelt

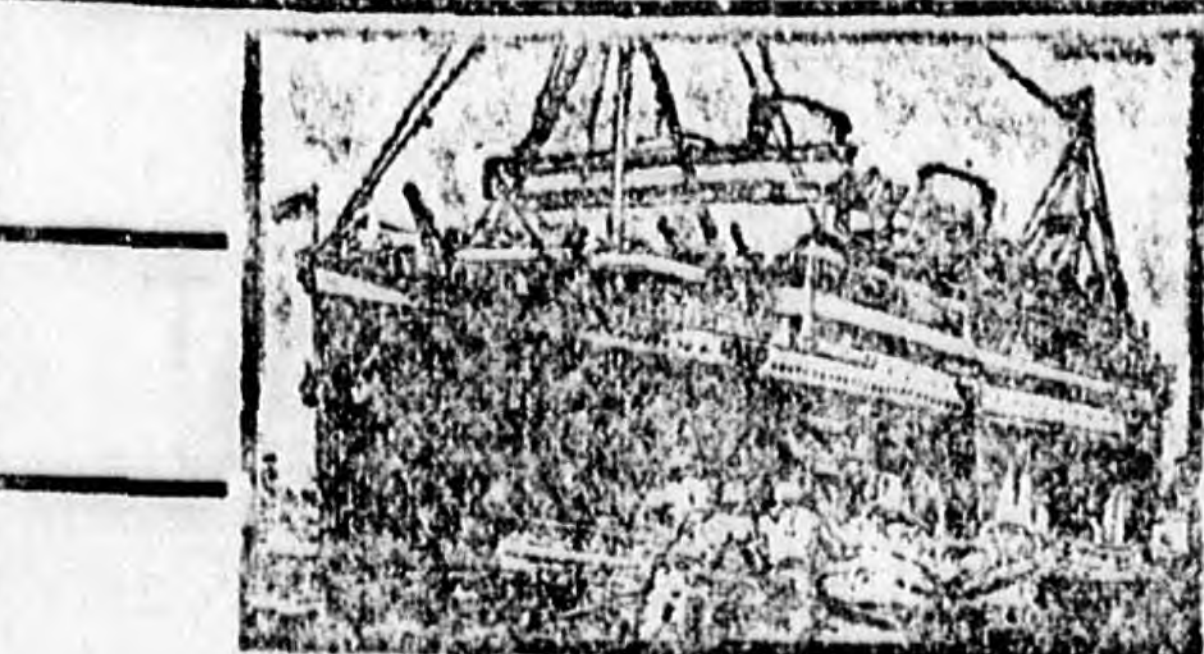
RECORD

Ipari és Kereskedelmi Részvénytársaság
Novisad, Temerinska 6

**Kartellen kívüli
könnyű autóbenzin
kg-ként Din. 9.60**

A világhírű „CASTROL”
motor-kenőolajok egyedüli képvise-
lője

Desider Lederer, Sombor

Angol Királyi Gőzhajózási Vonal
ROYAL MAIL LINE

DÉLAMERIKÁBA

Brazília — Urugay — Argentína
és CUBA — CHILE — PERU.

Minden felvilágosítás ingyen:

Bečkerok — Oba's Princese Jelene 7.

Boograd — Karadjordjeva 91.

Sombor — Kralj Pera 55. Jovan Stefan.

Osijek — Županijska 34. Drag. Blažević 3073

ÖZV. BASCH LAJOSNÉ

épitlet- és tüzfiraktára, Somborski put.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát

épitkezési faanyagokban és asztalos áruban
a legmérsékeltebb áron.
Pontos, szolid kiszolgálás.

Legyengült állatok**gyanusak mételykórra!**

Allatorvosi bélsárvizsgálat. Felvilágosítást nyújt

„DISTOL“

Biztosan kigyógyítja a mételykórt!
Kis kapszula juh részére ciril ДИСТОЛ felirattal.

Nagy kapszula marha részére latin DISTOL felirattal.

A DISTOL gyártása Marek prof. receptje szerint a zagrebi állatorvosi főiskola ellenőrzése mellett történik.

Olcso, kinempróbált utánzatóktól és hamisítványoktól óvakodjunk!

Felvilágosítást nyújt ingyenes bélsárvizsgálattal

„KAŠTEL“

tvornica kemijsko-farmacentskih proizvoda d.d.

KARLOVAC

11336

Karácsonyi sör

(J. M. Wellert Pansevo gyártmánya)

à la Salvator!

Kapható palackokban

»CENTRALA PIVA«

Vilsonova ul. 9. Telefon 63

Karácsonyi sör

Karácsonyi sör

Karácsonyi sör

11963

BEOGRAD vagy NOVISAD

... hogy hol, mert mindkét üzletünkben a

KARÁCSONYI KIÁRUSÍTÁS

már november hó 23-án kezdődött, mely alkalommal, tekintettel a nehéz gazdasági viszonyokra, az összes raktáron lévő árukat, u. m.: női ruha; köppenyek minden színben és fagyban, szőrmekabátok a perzslától a silksing, FÉRFI PALETOK és BUNDÁK, FIU- és GYERMEKRUHÁK és KABÁTOK s mindennemű szőrmék feltűnő olcsó árban kerülnek eladásra. A n. b. vevőközönséget felkérjük, sziveskedjenek raktárainkat VÉTELKÖTELEZETTSÉG NELKÜL megtekinteni, hol meggyőződhetnek, hogy nem csak reklámról van szó. — Kitűnő tisztelettel

ROTH MANO és FIAI

Beograd, Kralja Milana 54. — Novisad, Trg Oslobođenja 3. (Wagner-p. lola)

11-71

Kül- és belföldi

fournirokat, parkettát

eredeti gyári áron szerezhet be náunk

Komisiono skladište

SLAVONIJE D. N. D.

GUSTAV FISTER ml.

Subotica, Fra Ješe trg 6

11871

MEGJELENT

Dr. FISCHER ARPÁD:

KIÁLTVÁNY A ZSIDÓSÁGHOZ

Tartalma:

- I. Az Ur választott népe.
- II. A zsidó nép és zsidó egyház nagy romlásáról.
- III. Cion, az Ur ígérete és beváltása.
- IV. Martin Buber.
- V. Názáreti Jézus, a zsidóknak ama királya.

Terjeszti „Literaria“ Subotica. Ara 20 din.

11594

Öt drb Ady-könyv és egy Ady-tanulmány 80 dinárért

Ady Endre: Marg'ta élni akar
: : Még egyszer
: : Könyv

Ady Endre: Párisi noteszkönyv
Párisi levelek
Földessy: Ady-tanulmányok

Megrendelhető a BACSMEGYEI NAPLO könyvosztályában

Vidéki megrendeléseknél 10 dinár portó fizetendő

TRE TORN

hó- és sárcpök
világhírűek

Vezérképvislet: ROTH ARMIN cipókereskedés
Subotica

Komlótermelők!
Legmodernebb és legjobb

komlószáritóberendezéseket

gyártja Braća Goldner, Subotica Jugovića ul. 20

Telefon szám: 134. Számos köszönőnyilatkozat a vevők rendelkezésére áll. Kérjen árajánlatot

1003